АГЕНЦИЈА за ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

2025

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ ЗА 2025. ГОДИНУ

АГЕНЦИЈА за ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АГЕНЦИЈЕ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ ЗА 2025. ГОДИНУ

Извештај о стању у енергетском сектору Србије

*

Извештај о раду
и финансијском пословању Агенције

Београд, мај 2026.

С А Д Р Ж А Ј

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ 9

1. ЕНЕРГЕТСКЕ ПОТРЕБЕ СРБИЈЕ 15

2. ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПРИРОДНОГ ГАСА У 2025. ГОДИНИ 17

2.1 Законски и регулаторни оквир 17

2.2 Развој тржишта електричне енергије 17

2.3 Развој тржишта природног гаса 20

3. ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА 23

3.1 Структура сектора и капацитети 23

3.1.1 Организациона и власничка структура сектора 23

3.1.2 Капацитети за производњу, пренос и дистрибуцију 24

3.1.2.1 Производња 24

3.1.2.2 Пренос 26

3.1.2.3 Дистрибуција 27

3.2 Остварена потрошња и производња 27

3.3 Регулација оператора преносног система 30

3.3.1 Раздвајање оператора преносног система 31

3.3.2 Регулација цена 32

3.3.2.1 Трошкови прикључења на систем 32

3.3.2.2 Цене приступа систему 32

3.3.2.3 Цене резерве за секундарну и терцијарну регулацију 35

3.3.2.4 Цене помоћних услуга 36

3.3.2.5 Цене нестандардних услуга 36

3.3.3 Приступ прекограничним капацитетима 36

3.3.3.1 Расподела прекограничних капацитета и управљање загушењима 36

3.3.3.2 Годишња размена унутар и преко граница регулационе области 39

3.3.3.3 Коришћење прихода од расподеле прекограничних капацитета 40

3.3.4 Пренете количине електричне енергије 40

3.4 Регулација оператора дистрибутивног система 41

3.4.1 Раздвајање оператора дистрибутивног система 41

3.4.2 Регулација цена 42

3.4.2.1 Трошкови прикључења на систем 42

3.4.2.2 Цене приступа систему 43

3.4.2.3 Цене нестандардних услуга 47

3.4.3 Дистрибуирана количина електричне енергије 48

3.5 Затворени дистрибутивни системи 49

3.6 Тржиште електричне енергије 51

3.6.1 Билатерално тржиште електричне енергије 52

3.6.1.1 Велепродајно тржиште 52

3.6.1.1.1 Активности снабдевача 52

3.6.1.2 Малопродајно тржиште 55

3.6.1.2.1 Испоручене количине електричне енергије крајњим купцима 55

3.6.1.2.2 Продаја електричне енергије крајњим купцима 56

3.6.1.2.3 Продаја електричне енергије на регулисаном тржишту 57

3.6.1.2.4 Продаја електричне енергије на слободном тржишту 63

3.6.1.2.5 Промена снабдевача 67

3.6.2 Гаранције порекла 68

3.6.3 Балансно тржиште електричне енергије 68

3.6.4 Организовано тржиште електричне енергије 69

3.6.5 Транспарентност 70

3.6.6 Регионално повезивање 71

3.7 Праћење и регулација квалитета испоруке и снабдевања 72

3.7.1 Непрекидност испоруке електричне енергије 73

3.7.1.1 Непрекидност испоруке са преносне мреже 73
3.7.1.2 Непрекидност испоруке са дистрибутивне мреже 76
3.7.2 Квалитет електричне енергије 77
3.7.3 Комерцијални квалитет 77
3.7.3.1 Прикључење, обустава и искључење 78
3.7.3.2 Мерење и обрачун 79
3.7.3.3 Отклањање техничких сметњи у испоруци 80
3.7.3.4 Корисничке услуге 80
3.8 СИГУРНОСТ СНАБДЕВАЊА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ 80
3.8.1 Прогноза потрошње 80
3.8.2 Производне могућности 81
3.8.3 Коришћење обновљивих извора енергије 82
3.8.4 Изградња нових преносних капацитета 83
3.8.5 Инвестиционе активности оператора дистрибутивног система 85
3.8.6 Смањење губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи 86
3.8.7 Напредни мерни системи 86
4. ПРИРОДНИ ГАС 88
4.1 СТРУКТУРА СЕКТОРА И КАПАЦИТЕТИ 88
4.1.1 Организациона и власничка структура 88
4.1.2 Капацитети за производњу, транспорт, дистрибуцију и складиштење 89
4.1.2.1 Производња 89
4.1.2.2 Транспорт 89
4.1.2.3 Дистрибуција 92
4.1.2.4 Складиштење 93
4.2 ОСТВАРЕНА ПОТРОШЊА И ИЗВОРИ СНАБДЕВАЊА ПРИРОДНИМ ГАСОМ 94
4.3 РЕГУЛАЦИЈА ОПЕРАТОРА ТРАНСПОРТНОГ СИСТЕМА 95
4.3.1 Раздвајање оператора транспортног система 96
4.3.2 Регулација цена 98
4.3.2.1 Трошкови прикључења на систем 98
4.3.2.2 Цене приступа систему 99
4.3.2.3 Цене нестандардних услуга 99
4.3.3 Приступ прекограничним капацитетима 99
4.3.3.1 Расподела капацитета на тачакама интерконекције и управљање загушењима ..100
4.3.4 Транспортоване количине природног гаса 102
4.3.5 Балансирање 103
4.4 РЕГУЛАЦИЈА ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА 104
4.4.1 Раздвајање оператора дистрибутивног система 104
4.4.2 Регулација цена 105
4.4.2.1 Трошкови прикључења на систем 105
4.4.2.2 Цене приступа систему 105
4.4.2.3 Цене нестандардних услуга 106
4.4.3 Дистрибуирана количина природног гаса 107
4.5 ТРЖИШТЕ ПРИРОДНОГ ГАСА 107
4.5.1 Велепродајно тржиште 109
4.5.1.1 Снабдевање снабдевача 109
4.5.1.2 Регионално повезивање 109
4.5.2 Малопродајно тржиште 110
4.5.2.1 Продаја природног гаса на регулисаном тржишту 112
4.5.2.2 Промена снабдевача 118
4.6 ПРАЋЕЊЕ И РЕГУЛАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПОРУКЕ И СНАБДЕВАЊА 118
4.6.1 Непрекидност испоруке 118
4.6.1.1 Непрекидност испоруке са транспортних система 118
4.6.1.2 Непрекидност испоруке са дистрибутивних система 119
4.6.2 Комерцијални квалитет 120
4.6.2.1 Прикључење, обустава и искључење 120

4.6.2.2 Приступ систему 120
4.6.2.3 Мерење и обрачун 120
4.6.2.4 Кориснички сервис 121
4.7 Сигурност снабдевања природним гасом 121
4.7.1 Прогноза потрошње природног гаса 121
4.7.2 Пројекти за повећање сигурности снабдевања 122
5. НАФТА, МОТОРНА И ЕНЕРГЕТСКА ГОРИВА 123
5.1 Законски оквир 123
5.1.1 Организациона и власничка структура нафтног сектора 123
5.2 Капацитети за производњу и транспорт 124
5.2.1 Производња нафте, моторних и енергетских горива 124
5.2.2 Транспорт нафте и деривата нафте 127
5.3 Регулација енергетског субјекта за транспорт нафте и деривата нафте 128
5.3.1 Раздвајање енергетског субјекта за транспорт нафте и деривата нафте 128
5.3.2 Приступ систему за транспорт нафте и деривата нафте 128
5.3.3 Цене приступа систему 128
5.4 Тржиште нафте, моторних и енергетских горива 128
5.4.1 Велепродајно тржиште 130
5.4.2 Малопродајно тржиште 132
6. ДЕЛАТНОСТИ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА И ЗАШТИТА КУПАЦА 134
6.1 Делатност од општег интереса 134
6.2 Заштита купаца 135
6.2.1 Регулација цена снабдевања за домаћинства и мале купце 135
6.2.2 Права крајњег купца на приступ подацима о сопственој потрошњи 135
6.2.3 Промена снабдевача 136
6.2.4 Општи услови и квалитет испоруке и снабдевања 136
6.2.5 Решавање жалби и помоћ у поступку посредовања 136
6.2.6 Посебни видови заштите енергетски најугроженијих купаца 137
7. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АГЕНЦИЈЕ 141
7.1 Основни подаци о Агенцији 141
7.1.1 Оснивање и делокруг рада Агенције 141
7.1.2 Организација Агенције 145
7.1.3 Независност и одговорност 145
7.2 Активности Агенције у 2025. години 147
7.2.1 Лиценцирање енергетских субјеката 147
7.2.2 Регулација цена 149
7.2.3 Надзор над тржиштем електричне енергије и природног гаса 149
7.2.4 Одлучивање по жалбама 153
7.2.5 Међународне активности 154
7.2.5.1 Атински процес и Регулаторни одбор Енергетске заједнице (ECRB) 154
7.2.5.2 Берлински процес - иницијатива „Западни Балкан 6“ (WB6) 162
7.2.5.3 CESEC (Central and South Eastern Europe Gas Connectivity) иницијатива 162
7.2.5.4 Учешће у асоцијацијама регулатора у енергетици 162
7.2.5.5 Европске интеграције 163
8. ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ АГЕНЦИЈЕ 164
САДРЖАЈ ТАБЕЛА 170
САДРЖАЈ СЛИКА 171
СКРАЋЕНИЦЕ И СТРАНИ ИЗРАЗИ 172
КОНВЕРЗИОНИ ФАКТОРИ ЗА ЈЕДИНИЦЕ ЕНЕРГИЈЕ 172

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Агенција за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) је основана на основу Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр.145/14, 95/18-др. закон, 40/21, 35/23-др.закон, 62/23, 94/24 и 109/25-др.закони - у даљем тексту: Закон). Агенција је основана као независно регулаторно тело са циљем усмеравања и унапређивања развоја тржишта енергије на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, кроз стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених Законом.

Сходно одредбама Закона председник и чланови Савета Агенције за енергетику Републике Србије за свој рад и рад Агенције одговарају Народној скупштини Републике Србије, којој најмање једном годишње подносе извештај о раду. Поред извештаја о раду и финансијском пословању Агенције, овај документ садржи и извештај о стању у енергетском сектору Републике Србије, у оквиру надлежности Агенције.

Председника и чланове Савета Агенције бира Народна скупштина, по основу јавног конкурса, кога расписује и спроводи Комисија за спровођење поступка за избор кандидата, који образује Влада на предлог Министраства рударства и енергетике Републике Србије. У 2025. години спроведени су поступци за избор два члана Савета Агенције.

У 2025. години одржано је укупно 47 седница Савета Агенције за енергетику Републике Србије (45 редовних и 2 ванредне). Све одлуке о питањима из делокруга рада Агенције, у складу са Законом, доноси Савет Агенције. На седницама Савета Агенције су донете одлуке, сагласности, решења, закључци и друга акта из области регулације цена, успостављања и надзора тржишта енергије, издавања и одузимања лиценци, сертификације, регистрације учесника на тржишту, организације рада Агенције и других послова из надлежности Савета. Агенција је у 2025. години испуњавала обавезе које су јој Законом додељене и које су битне за примену закона и функционисање тржишта енергије у Србији. У том циљу, Агенција је у 2025. години дала сагласност на правила о раду преносног система електричне енергије, правила о раду тржишта електричне енергије, правила о расподели преносних капацитета између зона трговања и правила о раду транспортног система за природни гас, која су донели енергетски субјекти ради усаглашавања са новим изменама Закона и усаглашавања са другим прописима који уређују област енергетике. У овом периоду Агенција је дала сагласности и на планове развоја и планове инвестиција оператора система, доносила акте у поступцима одређивања регулисаних цена и цена нестандардних услуга а пратила је и правилност утврђивања трошкова прикључења и др. Као део своји редовних активности, Агенција је благовремено доносила одлуке у ожалбеним поступцима и поступала по другим поднесцима крајњих купаца и других учесника на тржишту, припремала и објављивала извештаје за чије доношење је овлашћена и пружала стручну подршку другим националним институцијама у њиховим активностима. У складу са својим одговорностима, Агенција је током 2025. године активно учествовала у раду институција Енергетске заједнице (Ен3), а пружала је и стручну подршку другим националним институцијама.

Извештај о енергетском сектору Србије обухвата приказ стања и активности у домену тржишта електричне енергије и природног гаса и делом нафте и нафтних деривата, сигурности снабдевања електричном енергијом и природним гасом, активности у оквиру делатности од општег интереса и заштите купаца електричне енергије и природног гаса. По структури и садржају, Извештај одговара и препорукама Савета европских енергетских регулатора (Council of European Energy Regulators - CEER).

Сигурност снабдевања електричном енергијом и природним гасом у 2025. години је била задовољавајућа. Потрошња електричне енергије крајњих купаца је у 2025. години била већа за 1,1% у односу на 2024. годину. У категорији домаћинства потрошња је била већа за 0,1%, а код осталих категорија на ниском напону за 1,1%. Купци на средњем напону су повећали потрошњу за 0,7%, а на високом напону за 5,6%. Потрошња за потребе производње у термоелектранама и хидроелектранама је повећана за 10%. Укупна производња електричне енергије у 2025. години је била мања за 2,5% у односу на 2024. годину (при чему је производња у термоелектранама на угаљ била већа за 2,6%, производња термоелектрана-топлана је била већа за 9,3%, док је у хидроелектранама повезаним на преносни систем је производња била мања за 18.7% електричне енергије због веома неповољних хидролошких услова у 2025. години, у ветроелектранама произведено је 11,3% више електричне енергије, а у осталим електранама повезаним на дистрибутивни систем произведено, укључујући и вишкове електричне енергије које су купци произвођачи пласирали у дистрибутивни систем,било је за 20,8% више електричне енергије). У 2025. години увоз електричне енергије је за 1.893 GWh, односно 27% био већи од извоза. Потрошња природног гаса у 2024. години је смањена за 0,8% у односу на 2023. годину. Потрошња природног гаса је код домаћинстава повећана за 11,1%, код група топлане је већа за 2,3%, док је код индустрије и осталих купаца смањена за 4,2%.

Од укупног обима продаје, на слободном тржишту, продато је у 2025. години 53,8% електричне енергије (у 2023. години 53,6%) и 79% природног гаса (у 2024. години 80,9%). Домаћинства су у занемарљивом броју (на око 2.000 мерних места углавном за станове који су у власништву предузећа која електричну енергију обезбеђују на слободном тржишту) користила право да бирају снабдевача и купују електричну енергију на слободном тржишту и углавном су се снабдевала по регулисаним ценама.

Цене електричне енергије за гарантовано снабдевање и цене приступа систему за пренос и дистрибуцију електричне енергије током 2025. године су промењене и почеле су да се примењују од 1. октобра 2025.

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2040. са пројекцијама до 2050. године, као и Интегрисаним националним енергетским и климатским планом Републике Србије за период до 2030. са визијом до 2050. године, планирано је значајно повећање производње електричне енергије из обновљивих извора. Предвиђено је постепено напуштање производње електричне енергије коришћењем фосилних горива, што је неопходно због процеса декарбонизације. Међутим, императив је сигурност снабдевања купаца електричне енергије и стабилност рада електроенергетског система Србије, па ће динамика рада термоелектрана зависити пре свега од енергетске безбедности, односно националне анализе адекватности, која укључује и референтне сценарије и резултате из европске анализе адекватности, као и примене механизама за обезбеђење капацитета, како она ни у једном тренутку не би била угрожена.

На преносној мрежи је током 2025. године повећана инсталисана снага ветроелектрана за 220 MW, тако да је на крају године укупна инсталисана снага електрана прикључених на преносну мрежу износила 8.408 MW. На дистрибутивни систем прикључено укупно нових 106 MW (и обновљивих и конвенционалних извора), тако да је на крају 2025. године на дистрибутивни систем било прикључено 446 малих електрана укупне инсталисане снаге 460 MW. У 2025. години, производња електричне енергије из обновљивих извора прикључених на преносни и дистрибутивни систем је износила 10.660 GWh, што је 30% бруто потрошње електричне енергије.

Током 2025. године Агенција за енергетику Републике Србије је у складу са одобреним Актом о изузећу новог интерконектора за природни гас Гастранс д.о.о. Нови Сад, континуирано пратила рад овог привредног друштва. Агенција је пратила примену Правила о раду транспортног система за природни гас и спровођење Програма недискриминаторног понашања који је донео Гастранс д.о.о. Нови Сад на основу прибављених информација и на основу увида у садржину Годишњег извештаја који Агенцији редовно доставља Лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања у Гастранс д.о.о.

Агенција је пратила примену нових Правила о раду транспортног система за природни гас која је донео Транспортгас Србија почетком 2025. године као и примену Програма недискриминаторног понашања на основу прибављених информација и на основу увида у садржину првог годишњег извештаја које је Агенцији доставило лице задужено за праћење овог програма.

Гасовод Ниш – Софија је пројекат који је подржан од институција ЕУ. Током 2019. године је добијена енергетска дозвола, урађена и извршена стручна контрола студије оправданости и идејног пројекта, добијена је грађевинска дозвола и урађен је пројекат за извођење. Током 2022. године започета је, а у 2023. години је завршена изградња овог гасовода, тако да је гасовод пуштен у пробни рад у децембру 2023. године, а који је трајао током 2024. године.

Природни гас је најчешћи енергент у даљинским системима грејања који су доминатни начин грејања домаћинстава у урбаним срединама. Релативно низак степен гасификације домаћинстава (14% укупног броја), значи да постоји потенцијал за већи раст у овом сектору, што подразумева развој гасне инфраструктуре.

У циљу унапређења услова приступа транспортним системима Агенција је у 2025. години донела више одлука од значаја за унапређење услова коришћења транспортног система и, у складу са новом Методологијом утврдила заједничке цене приступа транспортним системима посматраним као целина за регулаторни период од три године, чија примена је почела 1. октобра 2025. године.

Цене природног гаса за јавно снабдевање, цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса током 2025. године нису мењале.

За одржив развој енергетских система је веома важна адекватна дугорочна политика регулисаних цена, предвидива за купце и инвеститоре, што је тренутна тенденција и у државама ЕУ. Неизоставан предуслов за промене регулисаних цена електричне енергије за домаћинства је повећање броја заштићених социјално угрожених купаца. Наведене предуслове Агенција је објавила 2025, године у својим годишњим извештајима у којима је указала на потребу задржавања регулисане цене гарантованог и резевног снабдевања електричном енергијом као и потребу даљег регулисања цене закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, приликом давања сагласности на регулисане цене, инсистира на рационализацији у пословању енергетских предузећа и признавању само оправданих трошкова. Један од већих трошкова су губици електричне енергије у дистрибутивној мрежи, које Агенција редовно признаје у мањем износу од остварених, а у складу са планом смањивања губитака. У 2025. години губици у дистрибутивној мрежи, у односу на губитке у 2024. години су практично остали непромењени и износе 10,38% електричне енергије преузете у дистрибутивни систем. Потребно је и интензивирање инвестиција у електродистрибутивну мрежу, преузимање мерних уређаја и прикључних водова и ефикаснија замена мерних уређаја.

ЕМС АД је у 2025. години наставио активности у циљу развоја система и јачања прекограничних капацитета и учешћа у координисаним аукцијама прекограничних капацитета. На организованом тржишту SEEPEX - берзи електричне енергије током 2025. године обим трговања на дан унапред тржишту је остао на нивоу 2024. године. Настављене су активности на развоју регионалног тржишта електричне енергије. Интеграција у тржиште ЕУ захтева и адекватно учешће институција Републике Србије (па и регулаторних) у одговарајућим институцијама ЕУ, како би се адекватно штитили интереси земље.

У 2025. години показатељи за непланиране прекиде испоруке електричне енергије у преносном и дистрибутивном систему су бољи, у поређењу са 2024. годином и лошији су од европског просека.

Прикупљање података о квалитету испоруке природног гаса се спроводило и у 2025. години, тако да су сви енергетски субјекти обезбедили и Агенцији доставили тражене податке. На транспортним системима у 2025. години није било непланираних прекида, док је у дистрибутивним системима највећи број непланираних прекида био последица деловања трећих лица.

У 2025. години примљен је у Агенцији укупно 138 поднесака, који су се углавном односили на рад и поступање енергетских субјеката из различитих домена њиховог пословања. Агенција је све притужбе обрадила и доставила одговоре подносиоцима, уз прослеђивање предмета када је то потребно, надлежним државним органима на даљи поступак. Повећане су активности Агенције у надгледању тржишта у вези са поступањем енергетских субјеката према купцима и корисницима система и заштитом права и интереса купаца енергије.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

мај 2026. године

ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ У ЕНЕРГЕТСКОМ СЕКТОРУ СРБИЈЕ

1.ЕНЕРГЕТСКЕ ПОТРЕБЕ СРБИЈЕ

У овом поглављу су приказани последњи доступни подаци о укупној потрошњи примарне и финалне енергије и други подаци повезани са енергетиком (а то је углавном 2024. година) за Србију и поређења са Европском унијом.

Потрошња примарне енергије у Србији, без Аутономне покрајине Косово и Метохија (АПКМ[1]) је у 2024. години била једнака потрошњи у претходној години и износила је 15,96 милиона тона еквивалентне нафте (мил.тен). За Србију је карактеристичан висок удео угља, претежно нискокалоричног лигнита, у укупној примарној енергији (у 2024. години износио је око 41%, што је много више у односу на удео од 9% у Европској унији), који се доминантно користи за производњу електричне енергије. Велики удео домаћег лигнита омогућава релативно високу, у односу на друге европске земље, енергетску независност Србије у производњи електричне енергије уз релативно ниже и стабилне трошкове. На другој страни, коришћење лигнита у производњи електричне енергије повећава негативни утицај на животну средину. Ова чињеница, дугорочно посматрано, увећава и ризик од раста трошкова због емисије угљен диоксида, односно гасова који глобално изазивају ефекат стаклене баште.

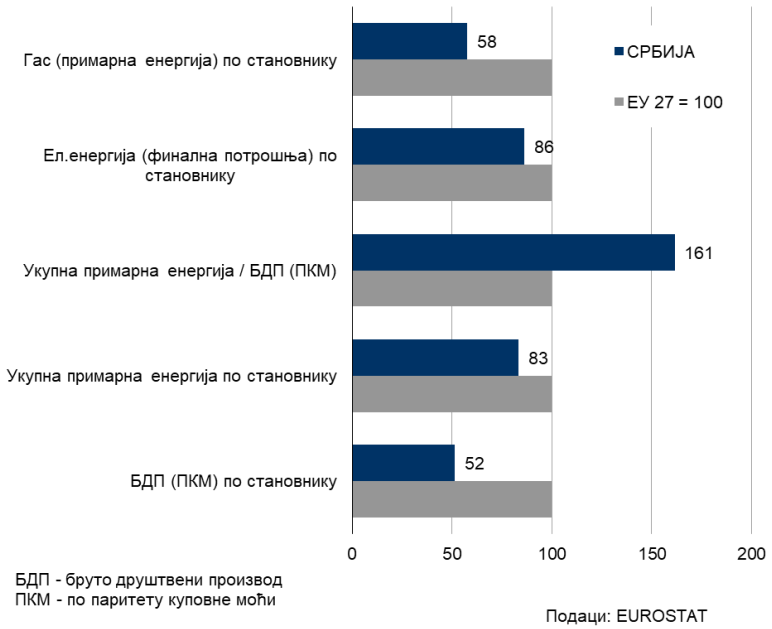
У 2024. години, енергетска нето увозна зависност Србије је била испод 41%, што је ниже од велике већине европских земаља (у Европској унији је износила 57,3%). Увозна зависност Србије је нешто мања у односу на претходну годину (када је била 42%)

Табела 1-1: Енергетика Србије (без АПКМ) –показатељи за период 2020 - 2024.

	Јединица мере	Година				
		2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Број становника, почетком године	хиљ.	6.927	6.871	6.797	6.641	6.588
БДП по становнику, по паритету куповне моћи	стални € из 2020.	13.422	14.930	16.450	18.652	20.583
Потрошња примарне енергије	мил.тен	15,76	16,23	16,42	15,96	15.96
Потрошња финалне енергије	мил.тен	8,68	9,26	9,48	9,27	9.36
Увозна зависност	%	30,2	34,8	45,0	42,0	40.8

Подаци: ЕУРОСТАТ, Министарство рударства и енергетике

У поређењу са Европском унијом (Слика 1-1), бруто друштвени производ Србије по становнику рачунат по паритету куповне моћи (који реалније одражава ниво развијености и стандарда) у 2024. години је био на нивоу од 52%, потрошња укупне примарне енергије по становнику 83%, а потрошња финалне електричне енергије 86%.

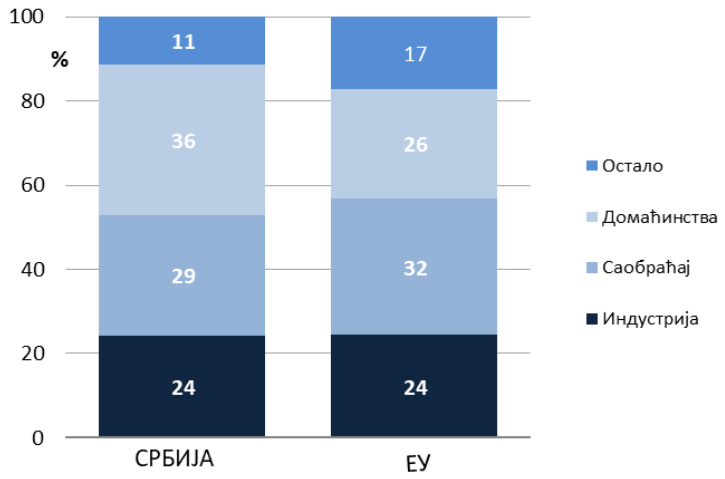

Слика 1-1: Упоредни показатељи за Србију и Европску унију у 2024.

[1] енергетски подаци за територију Аутономне покрајине Косово и Метохија (АПКМ) нису приказани у овом извештају, имајући у виду Резолуцију Савета безбедности Уједињених нација број 1244 од 10.06.1999. године

Енергетски интензитет, односно потрошња укупне примарне енергије по јединици друштвеног производа (по паритету куповне моћи) је за 61% већа од европског просека (што је ниже за 3% у поређењу са 2023. годином). Већи енергетски интензитет је делом последица неминовних техничких губитака у трансформацији лигнита у електричну енергију (две трећине производње електричне енергије је из лигнита), али, пре свега, нерационалности, односно ниске ефикасности у потрошњи у домаћинствима, у индустрији, због ниског степена коришћења капацитета и застареле технологије. Примарна потрошња гаса по становнику је на око 58% нивоа у Европској унији.

Битна разлика у структури потрошње финалне енергије у Србији, у односу на Европску унију, је висок удео потрошње у домаћинствима (36% у Србији у односу на 26% у Европској унији). На слици 1-2 је, према подацима EUROSTAT, приказана структура потрошње финалне енергије у Србији и Европској унији[2] из 2024. године.

Слика 1-2: Структура финалне потрошње (без неенергетске потрошње) у 2024. години

[2] нису приказани подаци о потрошњи у пољопривреди због непостојања података за ЕУ

2. ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПРИРОДНОГ ГАСА У 2025. ГОДИНИ

2.1 Законски и регулаторни оквир

Законски и регулаторни оквир за развој тржишта електричне енергије и природног гаса у Републици Србији је утврђен Законом о енергетици („Службени гласник РС“, бр.145/14, 95/18-др. закон, 40/21, 35/23-др.закон и 62/23, 94/24 и 109/25-др.закони-у даљем тексту: Закон), Законом о гасу („Службени гласник РС“, број:109/25), Законом о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС“, бр. 40/21, 35/23 и 94/24-др закон) и Законом о енергетској ефикасности и рационалном коришћењу енергије („Службени гласник РС“, број 40/21) и подзаконским актима, који су донети ради усклађивања са Трећим енергетским пакетом адаптираних прописа ЕУ који су усвојени у Енергетској заједници.

У новембру 2024. године донет је Закон о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 94/24) којим су преузете у домаће законодавство адаптирани прописи Трећег пакета енергетских прописа као и део Четвртог пакета енергетских прописа Европске уније у области електричне енергије. Овим законом који је ступио на снагу у децембру 2024. године, значајно су проширене надлежности и послови Агенције у посебно у области електричне енергије. У децембру 2025. године извршене су измене Закона о енергетици на начин да је део овог закона који се односи на природни гас издвојен и регулисан посебним законом, односно Законом о гасу.

Тржишта електричне енергије и природног гаса су углавном ближе уређена посебним подзаконским актима који се доносе у складу са законима који уређују област енергетике, а који уважавају специфичности ових тржишта. Поред уредби којима Влада ближе уређује опште услове испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом и правилиника министарства надлежног за послове енергетике којим се одређују услови за издавање и одузимања лиценци за обављање енергетских делатности и сертификација, за уређивање тржишта електричне енергије и природног гаса релевантни су и други подзаконски акти које доносе оператори тржишта и оператори система уз сагласност Агенције, као што су: правила о раду тржишта електричне енергије, правила о раду преносног, транспортног и дистрибутивног система електричне енергије и природног гаса, правила о расподели преносних капацитета између зона трговања, правила о обустави и поновном покретању тржиштних активности, правила о објављивању кључних тржишних података, као и правила и процедуре за прикључење објеката на преносни систем. Поред ових, за уређење и функционисање тржишта релевантни су и подзаконски акти које доноси Агенција, као што су методологије за одређивање: цена приступа мрежним системима, цена регулисаног снабдевања електричном енергијом и природним гасом, (домаћинстава и мали купци), цена набавке нефреквентних услуга, трошкова прикључења на преносни, транспортни и дистрибутивни систем електричне енергије и природног гаса и др.акти Агенције.

Остваривање права крајњих купаца електричне енергије и природног гаса уређено је законима који уређују област енергетике, законом који уређује заштиту потрошача и другим прописима, међу којима су и релеванти подзаконски акти које доноси Агенција а којима се уређује: поступак промене снабдевача крајњих купаца који имају уговор о потпуном снабдевању; праћење техничких и комерцијалних показатеља и регулисање квалитета испоруке и снабдевања, акт којим се уређује поступак остваривања права крајњег купца на приступ подацима о сопственој потрошњи као и акт који уређује поступак пријема пријава незаконитости или неправилности и комуникационе канале за подношење пријава и заштиту идентитета и личних података лица које је Агенцији пријавило незаконитост или неправилност.

У области регулације и надзора тржишта енергије примењују се подзаконски акти Агенције којима се ближе уређује: начин, поступак и рокови за вођење књиговодствених евиденција, спровођење раздвајања рачуна по делатностима и достава података и документације за потребе регулације; начин вођења поступка за изрицање мера и санкција и вођење регистра изречених мера; начин одређивање висине новчаних казни и забрана злоупотреба на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса.

Додатно, правни оквир у погледу енергетске ефикасности који је дефинисан посебним законом у 2021. године одредио је подзаконске акте за спровођење закона у овој области, међу којима су и методологије које доноси Агенција за одређивање тржишних премија и фид-ин тарифа за произвођаче електричне енергије у малој когенерацији и у микро-когенерацијској јединици. Ранија овлашћења Агенције за доношење методологија у области обновљивих извора енергије су брисана изменама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије из 2023.године и пренета су у делокруг министарства надлежног за послове енергетике .

У току 2025. године, Агенција је, у складу са наведеним прописима и указаним потребама, доносила, мењала и допуњавала прописе из своје надлежности у циљу ефикаснијег функционисања тржишта, боље заштите крајњих купаца и других учесника на тржишту.

2.2 Развој тржишта електричне енергије

Раздвајање оператора

Раздвајање оператора преносног и дистрибутивног система електричне енергије, као природних монопола, од енергетских субјеката који обављају тржишне делатности производње и снабдевања, један је од најважнијих задатака у тржишној реформи сектора. Тиме се обезбеђује једнако право приступа мрежним системима за све учеснике на тржишту.

На територији Републике Србије, за обављање енергетских делатности преноса и дистрибуције електричне енергије су одређени:

- Електромрежа Србије АД, Београд (ЕМС АД), за пренос електричне енергије и управљање преносним системом, је 100% у власништву државе, од 2016. године је корпоративизована и функционише као затворено акционарско друштво и
- Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд (Електродистрибуција Србије), за дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, је 100% у власништву државе. До 31. марта 2021. године ову делатност је обављало ЈП ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд.

ЕМС АД је оператор преносног система (ОПС) пошто је лиценциран за енергетску делатност преноса и управљања преносним системом, а Електродистрибуција Србије је оператор дистрибутивног система (ОДС) пошто поседује лиценцу за енергетску делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом.

Испуњеност услова за остваривање законом прописаног власничког модела раздвајања оператора преносног система, утврђује се у поступку сертификације, који спроводи Агенција. Постојеће законско решење налаже да тек пошто је неко правно лице сертификовано као оператор преносног система, може Агенцији поднети захтев за издавање лиценце за обављање енергетске делатности преноса и управљања преносним системом. Издавањем лиценце, сагласно Закону, ово правно лице се одређује за оператора преносног система електричне енергије.

ЕМС АД је по Законом прописаној процедури сертификације, после прелиминарне сертификације и прибављања мишљења Секретаријата Енергетске заједнице, одлуком Савета Агенције издат коначни сертификат као оператору преносног система електричне енергије.

Електродистрибуцији Србије је издата лиценца за обављање делатности дистрибуције електричне енергије и управљање дистрибутивним системом и она обавља ту делатност од 01. априла 2021. године.

ЕМС АД и Електродистрибуција Србије су Законом добили власништво над системом на коме обављају делатност. ЕМС АД и Електродистрибуција Србије су у спроведеним поступцима сертификације и издавања лиценце, односно издавања лиценце доказали да имају правни основ коришћења електроенергетских објеката на којима обављају енергетску делатност.

У јулу 2023. године усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 62/23), који је почео да се примењује 1. новембра 2023. године. Овим законом образована је Републичка комисија за енергетске мреже, као самосталан и независан орган Републике Србије за контролу оператора преносног система електричне енергије, чији је оснивач Република Србија, а који обавља енергетску делатност преноса и управљање преносним системом електричне енергије, као делатност од општег интереса. Истим законом стављене су ван снаге одредбе Закона о министарствима („Службени гласник РС“ бр.128/20 и 116/22) којима је до тада министарство надлежно за послове привреде обављало послове државне управе који се односе на надзор и припрему предлога акта о именовању и разрешењу органа управљања и заступника капитала у ЕМС АД.

Потрошња електричне енергије

У Србији је у 2025. години произведено 34,30 TWh електричне енергије, а бруто потрошња електричне енергије је била 35,51 TWh. Потрошња крајњих купаца је била 31,16 TWh, а остатак је потрошен за рад електрана, потребе пумпања у реверзибилној хидроелектрани и пумпном постројењу и за надокнаду губитака електричне енергије у мрежама за пренос и дистрибуцију електричне енергије.

Према подацима снабдевача електричном енергијом, у 2025. години је увезено 8,9 TWh што је за 1,7 TWh више него претходне године, а извезено је 7,0 TWh, што је 0,4 TWh више у односу на 2024. годину. Извоз и увоз су били уједначени током целе године, осим неешто израженијег увоза у последњем кварталу године.

Током првог и последњег квартала 2025. године, просечна дневна потрошња у Србији без АПКМ, која у великој мери зависи од средње дневне температуре, била је око 105.580 MWh. Највећа дневна бруто потрошња у Србији без АПКМ од 128.496 MWh је остварена 17. јануара 2025. године, а истог дана у 18 сату је остварено максимално сатно оптерећење у износу од 5.766 MW. Током јуна, јула и августа 2025. просечна дневна бруто потрошња је износила 83.770 MWh, при чему је максимална дневна потрошња од 98.624 MWh остварена је 26. јуна, када је у 15 сати остварено и максимално сатно оптерећење од 4.729 MW .

Трговина на велико

На велепродајном тржишту електричне енергије у 2025. години су углавном трговали снабдевачи између себе, јер нема значајних независних произвођача који би нудили електричну енергију, пошто велики ветропаркови као повлашћени произвођачи продају електричну енергију ЕПС АД који као гарантовани снабдевач има обавезу откупа те енергије по feed-in тарифама. Активност снабдевача на слободном тржишту је најизраженија у домену прекограничне размене, углавном за потребе транзита кроз Србију, који је, иако смањен са 8,9 TWh у 2024, на 8,4 TWh у 2025, и даље доминантан због централне географске позиције електроенергетског система Србије у региону.

Укупно 62 учесника на тржишту електричне енергије имало је статус балансно одговорне стране, док је 10 снабдевача своју балансну одговорност пренело на друге балансно одговорне стране. Током године извршене су 124 промене састава балансних група, што указује на повећану динамику и активност учесника на тржишту.

Република Србија се граничи са осам земаља и преноси се значајна количина електричне енергије са северо-истока на југо-запад, што узрокује појаву загушења на прекограничним далеководима, па се планира изградња нових далековода, при чему је најзначајнији пројекат планираног повезивања источне и западне Европе преко територије Србије, изградњом 400 kV далековода - пројекат Трансбалкански коридор.

Организовано дан-унапред тржиште

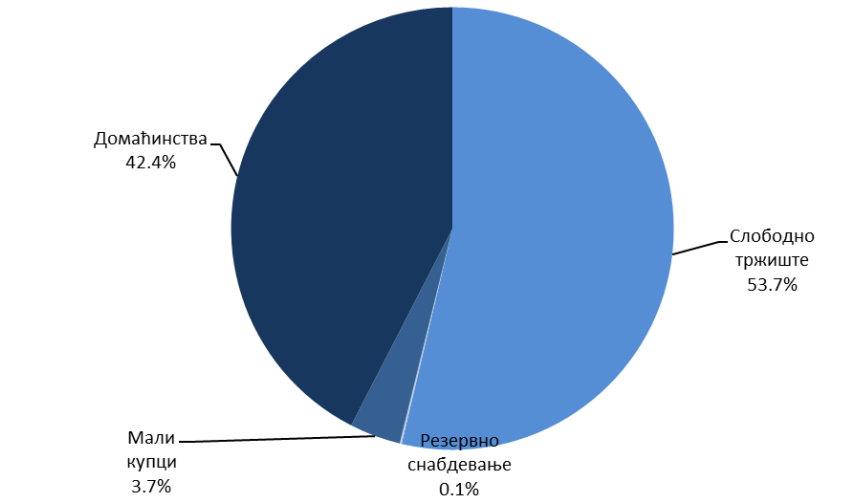
Организовано дан-унапред тржиште/берза електричне енергије у Србији - SEEPEX а.д. Београд (SEEPEX - South-Eastern European Power Exchange) је формирано на основу партнерства између EMC АД и EPEX SPOT – Француска, као акционарско друштво, са већинским власништвом српске стране, које је лиценцирано за управљање организованим тржиштем електричне енергије. SEEPEX је 23. децембра 2022. постао део регионалне берзе ADEX (Alpine-Adriatic Danube Electricity Exchange), која је настала као корпоративно уједињење SEEPEX-a и словеначке берзе BSP Southpool. Током 2024. године берзи ADEX се прикључила и мађарска берза HUPEX.

На организованом дан-унапред тржишту/берзи електричне енергије, у 2025. години је било регистровано 48 учесника, од чега је активно трговало 40. У поређењу са 2024. годином када је било 45 регистрованих и 33 активна учесника, број се повећао.

Укупна количина електричне енергије истргована на дан-унапред тржишту у 2025. години износила је 5.838.992 MWh, што је приближно на истом нивоу као и у 2024. години. Укупна количина електричне енергије истргована на унутардневном тржишту у 2025. години износила је 78.742 MWh, што представља смањење у односу на 2024. годину када је истрговано 115.122 MWh. Део берзанске трговине (дан-унапред и унутар дана) у односу на укупну испоручену електричну енергију крајњим купцима у 2025. години износио је 19%. Такође, удео берзанске трговине у односу на енергију испоручену купцима на слободном тржишту значајно је повећан на 35,3% у 2025. години, што указује на значајну улогу организованог тржишта у структури трговине електричном енергијом. Обим трговине и раст броја регистрованих и активних чланова SEEPEX повећава ликвидност берзе и на тај начин помаже формирање референтне велепродајне цене у Србији, а и у региону.

Трговина на мало

Законом је омогућено да сви крајњи купци у Србији могу да купују електричну енергију на слободном тржишту и да само домаћинства и мали купци могу користити право на гарантовано снабдевање, односно, снабдевање по регулисаним ценама. По регулисаним ценама, на које имају право домаћинства и мали купци, снабдева се 46,17% потрошње крајњих купаца.

Слика 2-1: Продаја електричне енергије на слободном и регулисаном тржишту у 2025. години

На слободном тржишту купују само они купци који немају право на гарантовано снабдевање и њима је у 2025. години продато 53,83% електричне енергије коју су укупно потрошили крајњи купци. Од ове енергије 0,14% електричне енергије је потрошено на резервном снабдевању од стране купаца који нису успели да изаберу снабдевача и који су користили законско право на резервно снабдевање.

Крајем 2025. године било је 75 лиценцираних енергетских субјеката за снабдевање електричном енергијом на слободном тржишту, од којих је било активно само 11. Доминантан снабдевач на слободном тржишту је и даље ЕПС АД са уделом од 98,89% електричне енергије продате крајњим купцима на слободном тржишту (без количина које су продате у вертикално интегрисаном предузећу) и 96,7% од укупне потрошње крајњих купаца (и на слободном и на регулисаном тржишту).

Промена снабдевача је у 2025. години реализована на 6.867 мерних места (0,18% укупног броја мерних места) са потрошњом од 472,4 GWh, што је 1,53% укупне потрошње крајњих купаца.

Сигурност снабдевања

Сигурност снабдевања током 2025. године је била задовољавајућа. Вишегодишњим улагањима у ревитализацију и модернизацију производних, преносних и делом дистрибутивних капацитета повећава се поузданост и ефикасност рада електроенергетског система у целини.

У 2025. години, показатељи квалитета непрекидности испоруке електричне енергије због непланираних прекида, у односу на претходну годину су и у преносном систему и дистрибутивном систему били бољи. Међутим, упркос побољшању, првенствено у дистрибутивном систему, остварене вредности показатеља и даље су значајно више од вредности у земљама Европске уније, што указује на потребу за дубљом анализом стања у дистрибутивном систему, како би се дефинисале и примениле мере које ће додатно унапредити поузданост снабдевања и смањити број и трајање прекида напајања.

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2040. са пројекцијама до 2050. године, као и Интегрисаним националним енергетским и климатским планом Републике Србије за период до 2030. са визијом до 2050. године, планирано је значајно повећање производње електричне енергије из обновљивих извора. Предвиђено је постепено напуштање производње електричне енергије коришћењем фосилних горива, што је неопходно због процеса декарбонизације. Међутим, императив је сигурност снабдевања, па ће динамика рада термоелектрана зависити пре свега од енергетске безбедности, како она ни у једном тренутку не би била угрожена.

2.3 Развој тржишта природног гаса

Раздвајање оператора

На територији Србије, транспорт природног гаса су у 2024. години обављала три енергетска субјекта: Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, Yugorosgaz–Транспорт д.о.о. Ниш и Гастранс д.о.о. Нови Сад. Гастранс д.о.о. је почео са радом као нови оператор транспортног система у Србији, 01. јануара 2021. године.

ЈП Србијагас је уз сагласност Владе Републике Србије основао друштва Транспортгас Србија д.о.о. и Дистрибуцијагас Србија д.о.о. која су регистрована у регистру привредних субјеката као активна. Закључком Владе Републике Србије, 05 број: 312-12308/2016-1 од 23. децембра 2016. године омогућено је ЈП Србијагас да и надаље самостално или преко друштва капитала Транспортгас Србија д.о.о. настави да обавља делатност од општег интереса: транспорт и управљање транспортним системом, до прибављања лиценце за обављање ове делатности и препоручено је Транспортгас Србија д.о.о. да предузме све неопходне активности у циљу прибављања ове лиценце у што краћем року. Транспортгас Србија д.о.о. је крајем 2019. године отпочело и у већем делу 2020. године је обављало део својих активности, због чега је делатност транспорта природног гаса у том периоду и даље обављао његов оснивач ЈП Србијагас. Од октобра 2020. године, оператор транспортног система Транспортгас Србија д.о.о. је у потпуности преузео обављање делатности транспорта и управљања транспортним системом за природни гас, али ни током 2023. године није прибавио лиценцу за обављање ове делатности. Дистрибуцијагас Србија д.о.о. ни у 2023. години није отпочела са радом.

Транспортгас Србија д.о.о. је у новембру 2018. године поднео захтев за сертификацију по моделу независног оператора транспорта. Овај захтев Агенција је одбацила у фебруару 2019. године, због тога што ово привредно друштво није у законском року доставило прописану документацију и тиме доказало испуњеност прописаних услова за сертификацију. Транспортгас Србија д.о.о. је поновило захтев за сертификацију по ИТО моделу маја 2019. године, али је и овај захтев из истих разлога, Агенција одбацила септембра 2019. године. У 2021. години по захтеву Транспортгас Србија д.о.о за сертификацију по моделу независног оператора система Савет Агенције је донео одлуку број:311.01-1/2021-С-I од 3. марта 2022. године којим се обуставља поступак због одустанка странке од захтева. Транспортгас Србија д.о.о. није поднео захтев за сертификацију у 2023. години, због тога што су услови у погледу контроле оператора система за транспорт природног гаса чији је оснивач Република Србија измењенитек крајем 2023. године ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 62/23) који је почео да се примењује 1. новембра 2023. године. Овим законом образована је Републичка комисија за енергетске мреже, као самосталан и независан орган Републике Србије и за за контролу оператора транспортног система природног гаса, чији је оснивач Република Србија, а који обавља транспорт и управљање транспортним сиситемом за природни гас, као делатност од општег интереса. Након што је ова комисија почела са радом и дала сагласност на измене оснивачког акта Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, почетком 2024.године, створени су услови за подношење захтева за сертификацију, па је Агенција у законском року, 25.јула 2024. године донела прелиминарну Одлуку о издавању сертификата Транспортгас Србија д.о.о. по моделу независног оператора система и проследила је Секретаријату Енергетске заједнице, ради давања мишљења, сагласно преузетим обавезама Републике Србије из потврђених међународних уговора. Како је Секретаријат доставио мишљење

21. новембра 2024. године, то је Агенција, сагласно законом прописаном року, у року од четири месеца од достављања мишљења Секретаријата, донела коначну одлуку број: 311.01-1/2024-C-I од 21. марта 2025. године којом се Друштву са ограниченом одговорношћу Транспортгас Србија, Нови Сад, издаје сертификат као независном оператору система у складу са чл. 49. став 3. и 240. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18-др. закон, 40/21, 35/23-др. закон, 62/23 и 94/24).

Yugorosgaz–Transport д.о.о. је одлуком Савета Агенције из јуна 2017. године сертификован као независни оператор система уз обавезу, под претњом одузимања сертификата, да у року од годину дана усклади организацију и пословање на начин којим се испуњавају услови у погледу независности, достави Агенцији програм усклађености и доказ о набавци губитака природног гаса. Од свих наведених, први услов је изван компетенција Агенције и његово испуњење зависи искључиво од надлежних државних органа. Одлуком Савета Агенције у јулу 2018. године, Yugorosgaz Transport д.о.о. је добио додатни рок од годину дана за испуњавање услова сертификације по моделу независног оператора система, уз обавезу да двомесечно извештава Агенцију о предузетим активностима у том смислу. С обзиром да по истеку наведеног рока Yugorosgaz-Transport д.о.о., није доставио Агенцији све доказе о испуњености услова утврђених Коначном одлуком о сертификацији, Савет Агенције је јула 2019. године донео одлуку којом се Yugorosgaz-Transport д.о.о, одузима издати сертификат. Ни у 2024. години од стране Yugorosgaz–Транспорт д.о.о. није поднет захтев за сертификацију.

Поступајући у складу са Законом о енергетици и Решењем Агенције за енергетику Републике Србије о изузећу новог интерконектора за природни гас, Гастранс д.о.о. Нови Сад, поднео је јуна 2019. године захтев за сертификацију. Прелиминарном одлуком из августа 2019. године, Савет Агенције је условно сертификовао Гастранс д.о.о, као независног оператора транспорта у мери у којој је то у сагласности са одобреним изузећем (ad hoc ИТО модел), уз обавезу, под претњом одузимања сертификата, да најкасније у року од шест месеци од почетка оперативног рада гасовода достави све употребне дозволе или изврши упис права својине над објектима транспортног система, као и да достави доказе којима потврђује да самостално послује и управља изграђеним транспортним системом. На Прелиминарну одлуку о сертификацији Гастранс д.о.о, надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора (Секретаријат Енергетске заједнице) је 22. децембра 2019. године доставило своје Мишљење, након чега је Савет Агенције у законском року, 21. фебруара 2020. године, донео коначну одлуку којом се Гастранс д.о.о. издаје сертификат као независном оператору транспорта природног гаса. Овом одлуком у суштини је потврђена Прелиминарна одлука из августа 2019. године и успостављена иста обавеза за Гастранс д.о.о, као у Прелиминарној одлуци. У марту 2022. године Гастранс д.о.о. је доставио Агенцији доказе на основу којих је Агенција донела одлуку којом је потврдила да Гастранс д.о.о. испуњава услове за сертификацију који су му одређени у акту Агенције од 21. фебруара 2020. године.

Трговина на велико

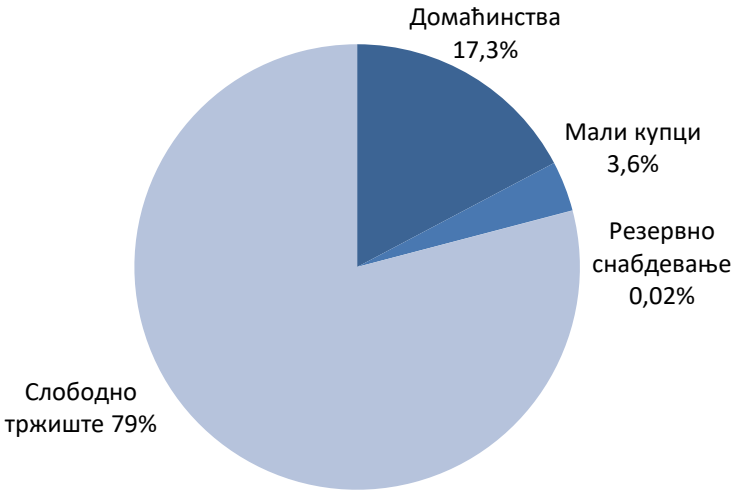
Трговином на велико, као продавци природног гаса, су се бавиле само две компаније које су лиценциране за снабдевање природним гасом - ЈП Србијагас (који је као снабдевач јавних снабдевача продавао природни гас јавним снабдевачима и другим снабдевачима на слободном тржишту) и произвођач природног гаса Нафтна индустрија Србије а.д. (у даљем тексту: НИС).

Активирање правца снабдевања из Бугарске, гасоводом којим управља оператор транспортног система Гастранс д.о.о, створени су услови за диверзификацију извора снабдевања. Овај гасовод је постао у потпуности оперативан почев од 01. октобра 2021. године од када се природни гас транспортује из правца Бугарске и за потребе транзита природног гаса од границе са Бугарском до границе са Мађарском. Током 2025. године овај гасовод су користили корисници система који су склопили дугорочне уговоре, али и корисници са краткорочним закупом капацитета.

Законом је предвиђено да, до успостављања конкурентног тржишта, Влада Републике Србије одређује снабдевача јавних снабдевача, у складу са Законом. Снабдевач јавних снабдевача мора да нуди природни гас свим јавним снабдевачима (укључујући и оног који је у истом правном лицу са њим), под истим условима и по истој цени. У 2025. години, снабдевач јавних снабдевача је био ЈП Србијагас.

Трговина на мало

Укупна потрошња природног гаса крајњих купаца је била 27.385 GWh, а поред тога је НИС потрошио1.729 GWh из своје производње, тако да ове количине нису биле предмет трговања на српском тржишту природног гаса. Трговином на мало, односно снабдевањем крајњих купаца, у 2025. години се бавило 24 снабдевача на слободном тржишту (од 46 лиценцираних за снабдевање) и 31 јавни снабдевач који су и дистрибутери природног гаса. У трговини на мало је доминантна трговина на слободном тржишту. Продаја природног гаса на слободном и регулисаном тржишту (право на регулисане цене имају домаћинства и мали купци), приказана је на слици 2-2 и не обухвата количине природног гаса које је НИС произвео за сопствене потребе.

Слика 2-2: Продаја природног гаса на слободном и регулисаном тржишту у 2025. години

На слободном тржишту је у 2025. години продато 79% од укупно продатих количина природног гаса крајњим купцима. Законом је омогућено да крајњег купца који нема право на регулисано снабдевање, може привремено да снабдева резервни снабдевач, уколико купац остане без снабдевача. Влада одређује резервног снабдевача, што је за 2025. годину био ЈП Србијагас. Током 2025. године, резервно снабдевање су користило само 7 купаца и њима је испоручено 5,5 GWh, односно 0,02% укупне потрошње природног гаса на тржишту (без потрошње НИС-а из сопствене производње).

Промена снабдевача је у 2025. години реализована само на 4 од 31 дистрибутивног система, на укупно 8 мерних места, са потрошњом од 18,2 GWh, што је 0,07% количина укупне потрошње природног гаса на тржишту (без потрошње НИС из сопствене производње).

У 2025. години је потрошено 29.115 GWh природног гаса, за 7,5% више него у 2024. години. Потрошња је у домаћинствима повећана за 11,1%, у топланама је такође повећана за 11% због нижих температура током 2025. у односу на 2024. годину, а у индустрији је повећана за 4,5% у односу на претходну годину. Домаћом производњом од 1.909 GWh у 2024. години задовољено је само 6,5% потреба, што је незнатно смањење у односу на 6,7% у претходној години.

Право да природним гасом буду снабдевани од јавног снабдевача, по регулисаним ценама, уколико не изаберу снабдевача на слободном тржишту, имају домаћинства и мали купци (чија је годишња потрошња природног гаса до 100.000 m³ и чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем природног гаса). Домаћинства и мали купци имају мали удео у финалној потрошњи, од само 5.726 GWh, што је око 20,9% од укупне количине природног гаса потрошене на тржишту (без потрошње НИС-а из сопствене производње).

Сигурност снабдевања

У 2025. години, сигурност снабдевања природним гасом је била задовољавајућа. Природног гаса је било довољно да се задовоље све потребе купаца.

У Србији се чине напори да се обезбеде алтернативни правци снабдевања. Од 2021. године, пуштањем у рад интерконектора од бугарско-српске границе до српско-мађарске границе (гасовод Гастранс) сигурност снабдевања је повећана и инфраструктурни стандард снабдевања N-1 у Републици Србији је задовољен. У децембру 2023. је завршена изградња гасовода Ниш-Димитровград чиме је реализовано повезивање са бугарским транспорним системом. Пробни рад овог интерконектора је започео у децембру 2023. године, чиме ће се додатно повећати сигурност снабдевања и вредност инфраструктурни стандарда N-1 у Републици Србији.

Такође, за повећање сигурности снабдевања би било корисно повезивање са гасоводима других суседних земаља, пре свега са Румунијом и Хрватском, које имају развијену гасну инфраструктуру и додатне могућности обезбеђења природног гаса.

3. ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

3.1 Структура сектора и капацитети

3.1.1 Организациона и власничка структура сектора

Организациона структура електроенергетског сектора је, од усвајања првог Закона о енергетици („Службени гласник РС“ број 84/04) којим су постављени основни принципи за развој тржишта електричне енергије и природног гаса, стално прилагођавана потребама развоја тржишта електричне енергије на принципима недискриминације, ефикасне конкуренције и транспарентности. Трансформација је започета 2005. године, поделом јединственог вертикално интегрисаног Јавног предузећа Електропривреда Србије (ЈП ЕПС), које је обухватало: производњу, пренос, дистрибуцију и трговину електричном енергијом, на посебно предузеће ЈП Електромрежа Србије (које је 2016. године корпоративизовано и функционише као затворено акционарско друштво – ЕМС АД) основано за пренос електричне енергије и вертикално интегрисано ЈП ЕПС основано за: производњу, снабдевање на велико и на мало (коме је од 2023. Влада Републике Србије одлуком о изменама и допунама оснивачког акта ЈП ЕПС променила правну форму у акционарско друштво Електропривреда Србије – ЕПС АД). ЕМС АД је 14. јула 2015. године основао SEEPEX а.д. Београд – берзу електричне енергије, која је формирана на бази партнерства са берзом EPEX SPOT. SEEPEX према Закону о енергетици, има обавезу организовања и администрирања организованог тржишта електричне енергије и његовог повезивања са организованим тржиштима електричне енергије других земаља.

Структура електроенергетског сектора на крају 2025. године је приказана на слици 3-1.

Слика 3-1: Организациона структура електроенергетског сектора на крају 2025. године

Акционарска друштва ЕПС АД и ЕМС АД су 100% у власништву Републике Србије.

ЕПС АД обавља делатности: производње електричне енергије и комбиноване производње електричне и топлотне енергије, снабдевања електричном енергијом на велепродајном и на малопродајном тржишту електричне енергије. ЕПС АД је највећи произвођач (и доминантан учесник на тржишту електричне енергије. Осим што продаје и купује на слободном тржишту, ЕПС АД је одређен за резервног снабдевача и за гарантованог снабдевача домаћинстава и малих купаца које снабдева по регулисаним ценама.

ЕМС АД у партнерству са EPEX SPOT SE, Француска, формирало је 2017. године организовано дан-унапред тржиште електричне енергије -берзу SEEPEX а.д.Београд (учешће ЕМС АД у власништву SEEPEX а.д.Београд је 75%, а EPEX SPOT SE 25%).

У складу са Законом, а након прибављеног мишљења Агенције, Влада Републике Србије је у јуну 2022. године именовала SEEPEX а.д.Београд за Номинованог оператора тржишта електричне енерије (НЕМО) који се одређује у Републици Србији за спровођење спајања дан унапред и унутардневног организованог тржишта електричне енергије са суседним организованим тржиштима електричне енергије.

У децембру 2022. године успостављена је Алпско-јадранска дунавска берза електричне енергије - ADEXгрупа, као прва регионална берза електричне енергије која има за циљ да прошири пословање на регион Централне и Југоисточне Европе. Оснивачи ADEX групе.били су оператор преносног система у Словенији (ELES д.о.о. са 33,4%), оператор преносног система у Републици Србији (ЕМС АД са 33,34%) и партнер берза (EPEX SPOT са 33,32%). ADEX скупина д.о.о. је до 2023. године имала седишта у Београду и у Љубљани.

У октобру 2023. године седиште ADEX групе д.о.о. је пресељено у Будимпешту, пошто је овој групи приступио и четврти члан - мађарски оператор преносног система (MAVIR), у циљу повећање ликвидности спот тржшта као и поједностављења трговања и клиринга у овом делу Европе.

Према изводу из Централног регистра - Депо и клиринг хартија од вредности а.д. крајем 2024.године, једини акционар SEEPEX а.д. Београд је ADEX група, која је истовремено и једини оснивач словеначке и мађарске берзе (BSP и HUPX). По основу извршене корпоративизације регионалних берзи, на поменутим спот тржитима електричне енергије тргује преко 120 чланова.

Делатности дистрибуције и управљања дистрибутивним системом на целој територији Републике Србије у 2025. години обављао је оператор дистрибутивног система „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд (ОДС) које је раније (до 2020. године) пословало као „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. у саставу ЈП ЕПС, да би крајем 2020. године био окончан процес усклађивања његовог пословања са Законом, тако што су власнички удели ЈП ЕПС-а у друштву „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд пренети на Републику Србију. На овај начин су створени услови да ово друштво, које је оператор дистрибутивног система, послује независно од вертикално интегрисаног предузећа ЈП ЕПС (сада ЕПС АД) и то под новим пословним именом-„Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд. Независност ОДС је изузетно значајна јер само тако ОДС може да пружа услугу дистрибуције свим учесницима на тржишту транспарентно и под истим условима без фаворизовања ЕПС АД који обавља производњу и/или снабдевање и његових зависних друштава.

На крају 2025. године лиценцу за дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом је имало шест енергетских субјеката. У Србији је лиценциран велики број снабдевача електричном енергијом. На крају 2025. године, било је 95 лиценцираних снабдевача који имају право да се баве снабдевањем на велико електричном енергијом, као и 75 снабдевача који могу да учествују и на велеппродајном и на малопродајном тржишту електричне енергије. Од тога је било активно 64, при чему се само 11 снабдевача бавило снабдевањем крајњих купаца на слободном тржишту.

Од 1999. године, део електроенергетског система Србије који се налази на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија (АПКМ) је под управом УНМИК-а, у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација.

3.1.2 Капацитети за производњу, пренос и дистрибуцију

3.1.2.1 Производња

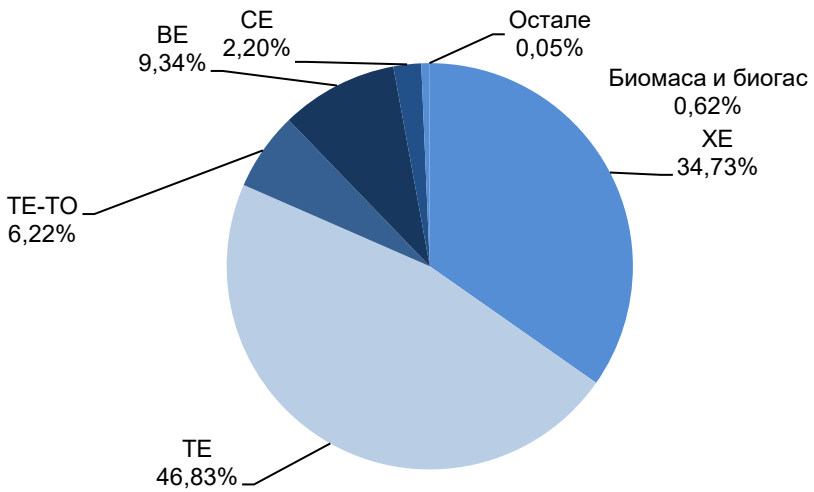
Укупна нето инсталисана снага електрана повезаних на преносни и дистрибутивни систем у Србији је 8.868 MW, без оних на територији АПКМ, (табела 3-1). Ове електране су предале у преносни и дистрибутивни систем укупно 34.245 GWh електричне енергије. Поред електрана, купци-произвођачи повезани на дистрибутивни систем пласирали су у мрежу 54,9 GWh електричне енергије.

Табела 3-1: Капацитети за производњу електричне енергије у 2025. години (без АПКМ)

Технологија	Инсталисана снага (MW)	Предато у мрежу (MWh)
Хидроелектране	3080	8.562.397
Термоелектране (угаљ)	4153	21.818.010
Термоелектране – топлане (гас, мазут)	552	1.809.291
Ветроелектране	828	1.471.044
Соларне електране	195	243.484
Биомаса и биогас	55	328.445
Остале електране	5	12.888
УКУПНО	**8868**	**34.245**

Од укупно инсталисаних 8868 MW, 8408 MW, односно 94,81% је прикључено на преносни систем, а 460 MW, односно 5,19% је прикључено на дистрибутивни систем. Удео електрана које електричну енергију производе из обновљивих извора у укупним инсталисаним капацитетима износи 46,89%.

Структура производних капацитета без електрана на територији АКМ, приказана је на слици 3-2. Учешће снаге термоелектрана (ТЕ) је 46,83%, термоелектрана – топлана (ТЕ-ТО) је 6,22%, хидроелектрана 34,73% (од којих је једна реверзибилна ХЕ прикључена на преносни систем снаге 2 x 307 MW, која је, осим што има значајно енергетско учешће, веома битна и за управљање системом), учешће ветроелектрана (ВЕ) је 9,34%, учешће соларних електана (СЕ) је 2,20% (све СЕ су прикључене на дистрибутивни систем), биомасе и биогаса заједно 0,62% (ове електране су све прикључене на дистрибутивни систем), док је учешће осталих електрана износило 0,05% (остале електране у 2025. години су биле електране на гас и једна електрана на отпад које су прикључене на дистрибутивни систем).

Слика 3-2: Структура производних капацитета у 2025. години (без АПКМ)

Табела 3-2: Капацитети за производњу електричне енергије прикључени на преносни систем у 2025. години (без АПКМ)

Врста електране	Број електрана	Инсталисана снага (MW)	Предато у мрежу (MWh)
Хидроелектране	14	2948	8.270.228
Проточне хидроелектране	5	1990	6.704.658
Акумулационе хидроелектране	9	958	1.565.570
Термоелектране	6	4153	21.818.010
Термоелектране-топлане	4	513	1.592.088
Електране на ветар	8	794	1.383.707
Електране на сунчеву енергију	0	0	0
Остале електране	0	0	0
УКУПНО	**32**	**8408**	**33.064.033**

Табела 3-3: Капацитети за производњу електричне енергије прикључени на дистрибутивни систем у 2025. години (без АПКМ)

Врста електране	Број електрана	Инсталисана снага (MW)	Предато у мрежу (MWh)
Мале хидроелектране	163	131.661	292.169
Електране на биомасу	1	2.380	20.610
Електране на биогас	50	52.613	307.835
Ел. на депонијски гас и гас из отпадних вода	0	0	0
Електране на ветар	5	34.320	87.337
Електране на сунчеву енергију	209	187.819	243.484
Електране на сунчеву енергију на тлу	72	187.819	236.240
Електране на сунчеву енергију на објектима	137	7.565	7.244
Електране на геотермалну енергију	0	0	0
Ел. са комбин. произ. на фосилна горива	15	38.962	217.203
Електране на отпад	1	1.415	8.286
Остале електране	2	3.409	4.603
УКУПНО	**446**	**460.144**	**1.181.526**

Поред ЕПС АД, који је највећи и доминантан произвођач електричне енергије, лиценцу за производњу електричне енергије на крају 2025. године имало је још 45 енергетских субјекта, укупно 46, а за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије имало је још 11 енергетских субјеката, укупно 12, који располажу малим производним објектима прикљученим на дистрибутивну мрежу.

У оквиру ЕПС АД, који је доминантан произвођач електричне енергије, у термоелектранама на лигнит је инсталисано 4.153 MW, у хидроелектранама 2.948 MW, у термоелектранама-топланама на природни гас или мазут 283 MW и у оквиру 21 мале електране (1 соларна електрана и 20 хидроелектрана) повезане на дистрибутивни систем укупно 39 MW. Лигнит за термоелектране се производи на површинским коповима који су у саставу ЕПС АД.

Током 2025. године, на преносни систем је прикључена прва ветроелектрана чији је власник ЕПС АД, ВЕ Костолац, снаге 66 MW. Поред производних капацитета ЕПС АД, на преносну и дистрибутивну мрежу су прикључени производни капацитети осталих произвођача. Током 2025. године, на преносни систем је прикључена и ВЕ Чибук 2, снаге 154 MW. На крају 2025. године укупна инсталисана снага осталих произвођача прикључених на преносну мрежу била 958 MW, од тога 728 MW у ветроелектранама и 230 MW у термоелектранама-топланама. На дистрибутивну мрежу је на крају 2025. године било прикључено 425 малих електрана осталих произвођача укупне инсталисане снаге 420,7 MW.

Од свих лиценцираних осталих произвођача, највећи су “GAZPROM ENERGOHOLDING SERBIA TE-TO PANČEVO“ са термоелектраном-топланом инсталисане снаге 197 MW, „ELECTRAWINDS K-WIND” д.о.о. са ветропарком Ковачица инсталисане снаге 104,5 MW, "MK-FINTEL WIND" AD са ветропарком Кошава инсталисане снаге 69 MW, „Elicio Ali VE“ д.о.о. са ветроелектраном Алибунар инсталисане снаге 42 MW, „AVR SOLAR PARK“ d.o.o. са соларном електраном Сараорци инсталисане снаге 11,99 MW, "Нафтна индустрија Србије" а.д. са инсталисаном снагом 11,94 MW у 9 објеката, „ДЕЛАСОЛ“ д.о.о. са соларном електраном инсталисане снаге 9,99 MW, ЈКП „Новосадска топлана“ са комбинованом производњом инсталисане снаге 9,98 MW, „Ветропарк Кула“ д.о.о. са ветроелектраном инсталисане снаге 9,9 MW, „B2 Nova Sun“ д.о.о. са соларном електраном инсталисане снаге 9,9 MW, „ELICIO MALI WF“ д.о.о. са ветроелектраном у Алибунару инсталисане снаге 8 MW и "NOVO SELO POWER" д.о.о. са соларном електраном Лебане-Ново Село инсталисане снаге 8 MW.”

3.1.2.2 Пренос

Преносни систем, без дела на АПКМ, чине 37 трансформаторских станица (ТС) напонског нивоа 400/x и 220/x kV укупне инсталисане снаге 17.415 MVA (од чега је 28 ТС укупне инсталисане снаге 16.181 MVA у власништву ЕМС АД), 28 разводних постројења напонског нивоа 400, 220 и 110 kV (од којих су 20 у власништву ЕМС АД) и водови напона 400, 220 и 110 kV укупне дужине од 10.344 km (од чега је 10.199 km водова у власништву ЕМС АД). У односу на 2024. годину, укупна дужина водова у власништву ЕМС АД, је повећана за 84 km, док је број разводних постројења повећан за једно (ПРП Костолац). У власништву ЕМС АД су и четири ТС напонског нивоа 110/x kV и то су: ТС 110/35 kV Београд 4, која ће у склопу реконструкције постати део ТС 220/110/35 kV Београд 17, ТС 110/35 kV Севојно и ТС 110/6 kV Обреновац која служи за напајање сопствене потрошње и термоелектране ТЕНТ А.

Процес примопредаје далековода и каблова 110 kV између ЕМС АД и ЕПС АД, који је у складу са Законом започет 2013. године, још увек је у току. Процедура преузимања преосталих далековода и кабловских водова 110 kV напонског нивоа који су још увек у власништву ОДС је настављена и очекује се да буде окончана у наредном периоду.

Преносни систем ЕМС АД је са суседним електроенергетским системима повезан преко 21 интерконективног далековода напона 400, 220 и 110 kV.

Табела 3-4: Подаци о преносном систему ЕМС АД на крају 2025. године (без АПКМ)

Елемент преносног система	Јединица мере	
Дужина мреже укупно	km	10.115
дужина 400 kV мреже	km	1.871
дужина 220 kV мреже	km	1.769
дужина 110 kV мреже (далеководи и каблови)	km	6.559
Број трансформатора (укључујући ТС 110/x kV)		77
Број трансформаторских станица и разводних постројења (укључујући 110 kV напонски ниво)		52
Број интерконективних водова		21

3.1.2.3 Дистрибуција

Делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом на територији Републике Србије без АПКМ од 01. априла 2021. године, када је и формиран, обавља независни оператор дистрибутивног система Електродистрибуција Србије д.о.о. Дистрибутивни систем, без територије АПКМ, чини 38.712 трансформаторских станица укупне инсталисане снаге 34.071 MVA и 169.006 km дистрибутивних водова, напонског нивоа 35, 20, 10 и 0,4 kV којима се електрична енергија дистрибуира до крајњих купаца, укључујући и водове 110 kV који нису предати ЕМС АД.

У власништву ОДС је 37.237 трансформаторских станица укупне инсталисане снаге 32.239 MVA и 169.000 km дистрибутивних водова свих напонских нивоа, чија је структура дата у табели 3-5. Сагласно законској обавези, од ЕМС АД су преузимане трансформаторске станице 110/x kV, а што се тиче водова напонског нивоа 110 kV, остало је да се ЕМС АД предају преостали далеководи и кабловски водови у дужини од 8km.

Табела 3-5: Дужина водова у власништву ОДС на крају 2025. године (без АПКМ)

km

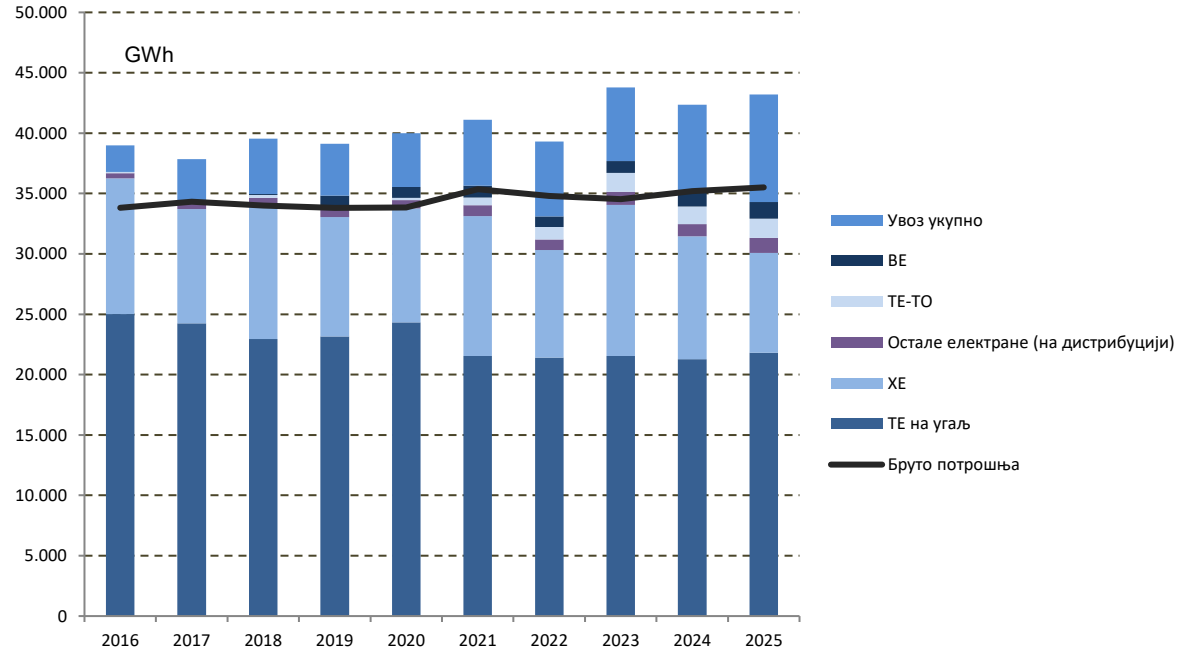
Напонски ниво	Подаци по дистрибутивним подручјима					Укупно ОДС
	Нови Сад	Београд	Краљево	Ниш	Крагујевац	
110 kV	0	6	0	0	2	8
35 kV	1.033	1.127	2.252	1.837	751	7.001
20 kV	9.296	24	1.733	0	0	11.053
10 kV	384	8.028	12.150	9.776	4.370	34.708
0,4 kV	14.501	21.567	46.151	21.314	12.704	116.237
Укупно	**25.215**	**30.751**	**62.286**	**32.927**	**17.828**	**169.006**

3.2 Остварена потрошња и производња

Потрошња електричне енергије крајњих купаца (без потрошње електрана у функцији производње) је била 31,2 TWh и већа је за за 0,3 TWh од остварене потрошње крајњих купаца у 2024. години.

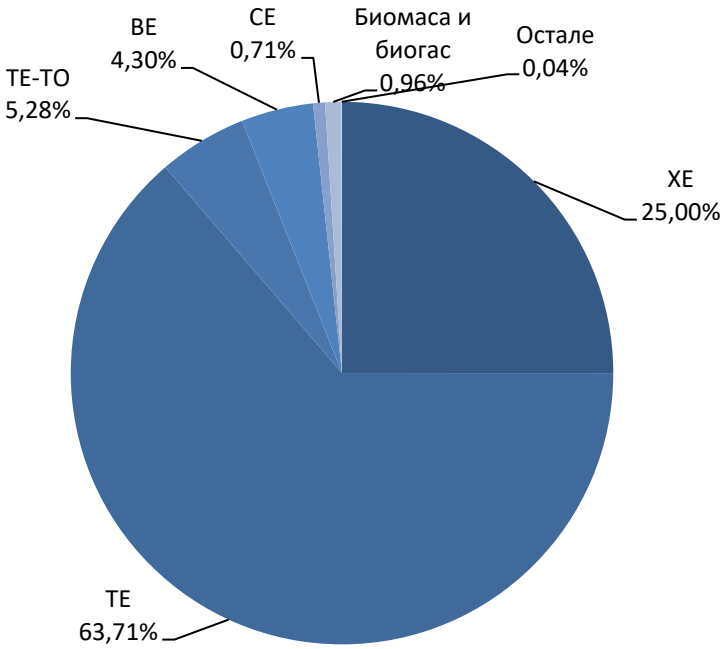
У последњих десет година, ЕПС АД је, као доминантни произвођач, достигао максималну производњу електричне енергије у 2023. години од 35,6 TWh. У 2025. години је у производним капацитетима ЕПС АД произведено око 30,55 TWh електричне енергије, што је мање за око 2,38 TWh у односу на производњу из 2024. године. Производња у термоелектранама на угаљ је била 21,82 TWh, што је за око 0,55 TWh, односно 2,6% већа производња него у 2024. години. Производња у хидроелектранама је била мања за 1,9 TWh односно 18,1% у односу на 2024. годину. Термоелектране-топлане (ТЕТО) ЕПС АД су радиле у зимском периоду током 2025. године, односно у јануару, фебруару, марту, новембру и децембру и произвеле су око 382 GWh, што је за око 12% више електричне енергије него у 2024. години. На дистрибутивној мрежи прикључена је 21 електрана у власништву ЕПС АД које су укупно произвеле 75 GWh, што је за 4,2% више него у 2024. години.

Производња осталих произвођача се из године у годину повећава. У остале произвођаче убрајају се електране прикључене на дистрибутивну мрежу којих је у 2025. години било 446 и у којима је укупно произведено око 1,182 TWh електричне енергије. Поред електрана прикључених на дистрибутивну мрежу, у остале произвођаче убраја се и девет ветроелектрана прикључених на преносну мрежу, као и две ТЕТО (Панчево и Винча), такође прикључене на преносну мрежу. Ових девет ветроелектрана произвеле су око 1,38 TWh електричне енергије, што је за око 11% више у односу на 2024. годину. ТЕТО Панчево и ТЕТО Винча заједно су током 2025. године произвеле око 1,21 TWh електричне енергије.

Слика 3-3: Производња, увоз и бруто потрошња у Србији у 2025. години (без АПКМ)

У 2025. години, у електранама у Републици Србији је остварена укупна производња од 34.245 GWh. Од тога су термоелектране на угаљ произвеле 63,71%, хидроелектране 25,00%, термоелектране-топлане 5,28%, ветроелектране 4,30%, соларне електране 0,71%, електране на биомасу и биогас 0,96%, док су остале електране (мале електране на гас прикључене на дистрибутивни систем) произвеле 0,04% од укупно произведене електричне енергије. Купци-произвођачи су предали у мрежу 54,9 GWh електричне енергије, што је 0,16% од укупне произведене електричне енергије. Удео произведене електричне енергије из ОИЕ у односу на укупну произведену електричну енергију у 2025. години износио је 30,92%.

Слика 3-4: Структура производње у 2025. години (без АПКМ)

Табела 3-6: Производња и потрошња електричне енергије у периоду 2016-2025. (без АПКМ)

GWh

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
ПРОИЗВОДЊА										
Хидроелектране	11.227	9.477	11.031	9.884	9.419	11.587	8.893	12.526	10.173	8.271
Термоелектране на угаљ	25.016	24.240	22.954	23.169	24.331	21.537	21.413	21.535	21.274	21.818
Термоелектране-топлане	90	185	238	337	192	630	1.058	1.576	1.457	1.592
Ветроелектране на преносу			85	830	905	1.004	876	985	1.244	1.384
Остале електране	448	538	642	612	693	898	872	1.071	1.023	1.236
Производња укупно	**36.781**	**34.441**	**34.950**	**34.832**	**35.540**	**35.656**	**33.112**	**37.693**	**35.171**	**34.300**
Остало (УНМИК)	69	143	94	12	3	0	11	0	13	0
Увоз ЕПС и снабдевача за потребе трговине у Србији	2.149	3.397	4.582	4.280	4.444	5.444	6.198	6.099	7.183	8.906
УКУПНО РАСПОЛОЖИВО	**39.075**	**37.981**	**39.626**	**39.124**	**39.987**	**41.100**	**39.321**	**43.792**	**42.367**	**43.206**
Извоз ЕПС и снабдевача - ел.ен. произведене и купљене у Србији	3.696	2.186	4.246	3.940	4.708	4.792	3.385	7.992	6.620	7.013
Потребе пумпања	1.034	944	1.070	1.102	1.082	961	1.077	978	517	687
Остало (УНМИК)	445	458	313	275	337	52	47	222	254	224
Бруто потрошња	**33.825**	**34.320**	**33.997**	**33.807**	**33.853**	**35.217**	**34.789**	**34.541**	**35.188**	**35.505**
Губици у преносној мрежи	892	852	868	806	798	845	802	926	857	791
Губици у дистрибутивној мрежи	3.917	3.953	3.664	3,527	3.587	3.636	3.383	3.202	3.128	3.147
Укупни губици	**4.808**	**4.805**	**4.532**	**4.333**	**4.385**	**4.481**	**4.185**	**4.128**	**3.985**	**3.938**
Губици у односу на бруто потрошњу	14,1%	13,9%	13,3%	12,8%	13,0%	12.7%	12,0%	12,0%	11,3%	11,1%
Финална потрошња*	**29.016**	**29.515**	**29.465**	**29.474**	**29.468**	**30.862**	**30.604**	**30.413**	**31.203**	**31.567**

** У односу на финалну потрошњу која се наводи у билансу Републичког завода за статистику, финална потрошња у овом Извештају обухвата и потрошњу електричне енергије у свим енергетским секторима, укључујући и енергију коју купују електране за потребе производње.*

Табела 3-7: Удео производње електричне енергије из ОИЕ у производњи и бруто потрошњи електричне енергије

GWh

Удео производње електричне енергије из ОИЕ у производњи и бруто потрошњи електричне енергије					
	2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**
Производња електричне енергије из ОИЕ	13.255	10.402	14.362	12.218	10.605
Укупна производња електричне енергије	35.656	33.112	37.693	35.171	34.300
Бруто потрошња електричне енергије	35.343	34.789	34.541	35.188	35.505
Удео производње електричне енергије из ОИЕ у производњи електричне енергије	**37,17%**	**31,41%**	**38,10%**	**34,74%**	**30,92%**
Удео производње електричне енергије из ОИЕ у бруто потрошњи електричне енергије	**37,50%**	**29,90%**	**41,58%**	**34,72%**	**29,87%**

3.3 Регулација оператора преносног система

Оператор преносног система (ОПС) у Републици Србији је акционарско друштво ЕМС АД, које је одговорно за пренос електричне енергије и управљање преносним системом, као и за организовање и администрирање билатералног и балансног тржишта електричне енергије. Законом је детаљно уређена одговорност оператора преносног система да обезбеди: сигуран, поуздан и безбедан рад преносног система, развој преносног система, адекватан преносни капацитет у функцији сигурности снабдевања, квалитет испоруке електричне енергије, недискриминаторан и транспарентан приступ систему, балансирање система, исправност и поузданост мерења електричне енергије на местима примопредаје у и из преносног система, итд.

Најважније активности оператора преносног система у 2025. години, биле су следеће:

- израда дестогодишњег плана развоја преносног система и трогодишњег плана инвестиција у преносни систем;
- припремање измена и допуна Правила о прикључењу на преносни систем и Процедуре за прикључење на преносни систем у циљу усклађивања са Законом и обавезама имплементације европских мрежних правила преузетих у оквиру Енергетске заједнице;
- доношење нових Правила о раду преносног система и Правила о раду тржишта електричне енергије ради усклађивања са Законом;
- доношење правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;
- припремање Плана испитивања опреме и способности релевантних за примену плана одбране система и плана поновног успостављања система;
- спровођење процедуре за прикључење објеката произвођача и купаца на преносни систем;
- набавка енергије за надокнаду губитака у преносној мрежи;
- припремање Методологије за одређивање цене нефреквентних помоћних услуга;
- уговарање системских услуга;
- праћење сигурности снабдевања и достављање подлога министарству надлежном за енергетику за извештај о сигурности снабдевања енергијом;
- утврђивање цене електричне енергије за потребе балансирања система, у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије и редовно објављивање података о ангажованој балансној енергији и цени поравнања;
- прикупљање и објављивање података и информација везаних за транспарентност и праћење тржишта електричне енергије;
- размена информација неопходних за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;
- активности везане за издавање гаранција порекла;
- достављање података и документације потребних за праћење рада оператора преносног система и регулацију цена Агенцији и
- други послови којима се побољшава сигурност, ефикасаност и транспарентност рада преносног система и функционисање тржишта.

Правила о раду преносног система

Правилима о раду преносног система се уређују технички аспекти рада преносног система и односи између ЕМС АД, као оператора преносног система, и корисника тог система. Правила су објављена на интернет страницама ЕМС АД и Агенције. Примена Правила о раду преносног система је почела маја 2008. године, након што је Савет Агенције дао сагласност на прву верзију Правила. После допуне у децембру 2011. године, нова Правила су донета у јулу 2014. године, а након доношења новог Закона о енергетици у децембру исте године, Савет Агенције је на седници одржаној 03. новембра 2015. године донео одлуку о давању сагласности на Правила о раду преносног система која су усклађена са овим Законом. Током 2017. године урађене су основне измене Правила због корпоратизације јавног предузећа и његовог преласка у затворено акционарско друштво, тако да је на нова Правила средином децембра 2017. године дата сагласност Савета Агенције. Истовремено су припремане и измене Правила са циљем да се усагласе са европским мрежним правилима, смерницама и упутствима, тако да је ЕМС АД у првој половини 2018. године припремио предлог Правила који је у периоду од 04. до 29. јуна 2018. године ставио на јавну консултацију. Узимајући у обзир коментаре са јавне консултације, ЕМС АД је припремио нову верзију предлога Правила коју је Скупштина ЕМС АД усвојила на седници одржаној 27. децембра 2018. године, после чега су достављена Агенцији ради давања сагласности. После анализе достављеног предлога Правила, Савет Агенције је донео одлуку којом су захтеване одређене промене у Правилима, тако да је тек после учињених промена дата сагласност на предложена Правила. У априлу 2020. године Савет Агенције је дао сагласност на нову верзију Правила која је ЕМС АД припремио да би била усклађена са техничким захтевима из европских мрежних правила за прикључење, са захтевима за рад система у регуларним и хаваријским условима, са обавезујућим техничким актима ENTSO-E асоцијације (Удружења европских оператора преносних система за електричну енергију) и са новом концепцијом техничког система управљања ЕМС АД. У новембру 2023. године Агенција је дала сагласност на нова Правила о раду преносног система. Главни разлог за промену важећих Правила била је измена Закона о енергетици који је делу прикључења донео значајне измене и створио правни основ за доношење три акта која се баве прикључењем, и то: Правила о раду преносног система, Правила за прикључење објеката на преносни систем и Процедура за прикључење на преносни систем електричне енергије. Поред ЗоЕ Правила су морала да се

ускладе и са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије, као и детаљније усаглашавање са европским мрежним правилима (адаптираним уредбама ЕУ) за рад система и рад у хаваријским условима, оперативним уговором за синхрону област Континенталне Европе, односно са Уредбом о мрежним правилима која се односе на прикључење на мрежу објеката купаца и Уредбом о мрежним правилима која се односе на прикључење на мрежу производних јединица. У поступку припреме наведених аката у октобру 2023. донета је и ступила на снагу Уредба о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом која поред осталог ближе уређује и услове издавања одобрења за прикључење на преносни систем, услове промене техничких услова на месту прикључења и одобрене снаге. Савет Агенције за енергетику Републике Србије је на седници одржаној 25. децембра 2025. године донео одлуку о давању сагласности на Правила о раду преносног система, која је припремио оператор преносног система Републике Србије ЕМС АД. Основи разлог за доношење нових Правила о раду преносног система је усклађивање са Законом, Уредбом о условима испоруке и снабдевање електричном енергијом, као и усаглашавање са европским мрежним правилима (адаптираним уредбама ЕУ) које су транспоноване у законодавни оквир Републике Србије уредбама које је донела Влада Републике Србије током 2025 године. Ова правила су усаглашена и са другим правилима које доноси ЕМС АД уз сагласност Агенције: Правила за прикључење објеката на преносни систем, Правила о раду тржишта и Правила о обустављању и поновном покретању тржишних активности. Најзначајније измене у односу на досадашња правила: дефинисани су нови појмови везани за кориснике система, разрађена су поглавља која се односе на помоћне услуге, посебно у погледу улоге агрегатора као новог учесника на тржишту и сарадње оператора преносног и дистрибутивног система, а све у циљу обезбеђења сигурног рада преносног система, дефинисани су критеријуми и начин примене оперативних ограничења и уведено је ново поглавље у коме су дефинисани технички услови за повезивање на телекомуникциони систем ЕМС АД.

3.3.1 Раздвајање оператора преносног система

Раздвајањем мрежне делатности преноса електричне енергије, као природног монопола, од производње и снабдевања које су тржишног карактера, испуњен је веома битан елемент тржишних реформи.

Оператор преносног система, ЈП „Електромрежа Србије“ од 2005. године је самостални правни субјект, правно и функционално раздвојен од енергетских субјеката који се баве производњом и снабдевањем електричном енергијом. У 2016. години ово јавно предузеће је корпоративизовано и од тада функционише као затворено акционарско друштво.

Закон из 2014. године је, у складу са прописима ЕУ, утврдио модел тзв. власничког раздвајања оператора преносног систем и рокове за његово остваривање. Према прописаном моделу независност оператора преносног система се остварује тако да исто лице или лица нису овлашћена да спроводе директну или индиректну контролу истовремено и над енергетским субјектима који обављају производњу или снабдевање и над оператором преносног система. Такође, ово лице(а) није овлашћено да истовремено буде члан или именује чланове органа управљања оператора преносног система и енергетских субјеката који се баве производњом или снабдевањем електричном енергијом, а у случају када је ово лице Република Србија или државни орган, контролу над оператором преносног система и над енергетским субјектима задуженим за производњу и снабдевање, не може обављати исти државни орган, или када се ради о различитим државним органима, они не могу бити контролисани од стране истог трећег лица.

Испуњеност услова за остваривање законом прописаног власничког модела раздвајања оператора преносног система, утврђује се у поступку сертификације који спроводи Агенција.

Постојеће законско решење налаже да тек пошто је неко правно лице сертификовано као оператор преносног система, може Агенцији поднети захтев за издавање лиценце за обављање енергетске делатности преноса и управљања преносним системом. Издавањем лиценце, сагласно Закону, ово правно лице одређује се за оператора преносног система електричне енергије.

Поступајући у законом прописаном року, у октобру 2016. године, ЕМС АД је поднело Агенцији захтев за сертификацију. По спроведеној процедури сертификације која подразумева најпре доношење прелиминарне одлуке о сертификацији (што је и учињено Одлуком Савета Агенције од 26. јануара 2017. године, када је ЕМС АД прелиминарно сертификован као оператор преносног система електричне енергије), а потом и прибављања мишљења Секретаријата Енергетске заједнице (своје мишљење Секретаријат Енергетске заједнице је доставио Агенцији 16. јуна 2017. године), Одлуком Савета Агенције од 4. августа 2017. године, сагласно Закону о енергетици и Правилнику о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији, Акционарском друштву „Електромрежа Србије” Београд издат је коначни сертификат као оператору преносног система електричне енергије.

Након доношења одлуке о сертификацији, Савет Агенције је 8. децембра 2017. године Акционарском друштву „Електромрежа Србије” Београд, издао лиценцу за обављање енергетске делатности преноса и управљања преносним системом електричне енергије. Секретаријат Енергетске заједнице је поступајући у складу са овлашћењима из Закона о енергетици, 20. септембра 2017. године доставио Агенцији захтев за покретање процедуре сертификације ради поновне процене усклађености ЕМС АД са критеријумима везаним за раздвајање.

Разматрајући наведени захтев, а након прибављеног мишљења Министарства рударства и енергетике, Министарства привреде, Министарства државне управе и локалне самоуправе и Републичког секретаријата за законодавство да су министарства самостална у вршењу својих послова и раде у оквиру и на основу Устава Републике Србије, закона и других прописа и општих аката и једно министарство не може вршити надзор над

радом другог министарства, Агенција је својим актом 26. априла 2018. године обавестила Секретаријат Енергетске заједнице да остаје при коначној одлуци и да сматра да захтев за покретање поновног поступка сертификације ЕМС АД није оправдан јер нема међусобног утицаја у раду министарства надлежног за послове привреде и министарства надлежног за послове енергетике, као ни Владе над радом министарстава, па самим тим ни јединствене контроле над оператором преносног система са једне стране и енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње и снабдевања електричном енергијом са друге стране.

У циљу обезбеђивања пуне раздвојености оператора система, у јулу 2023. године усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 62/23) који је почео да се примењује 1. новембра 2023. године. Овим законом образована је Републичка комисија за енергетске мреже, као самосталан и независан орган Републике Србије за контролу оператора преносног система електричне енергије чији је оснивач Република Србија, а који обавља енергетску делатност преноса и управљање преносним системом електричне енергије, као делатност од општег интереса. Истим законом стављене су ван снаге одредбе Закона о министарствима („Службени гласник РС“ бр.128/20 и 116/22) којима је до тада министарство надлежно за послове привреде обављало послове државне управе који се односе на надзор и припрему предлога акта о именовању и разрешењу органа управљања и заступника капитала у ЕМС АД.

3.3.2 Регулација цена

3.3.2.1 Трошкови прикључења на систем

Трошкове прикључења на преносни систем утврђује ОПС, на основу елемената из захтева за прикључење и Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије („Службени гласник РС“, бр. 109/15; важи од 01.03.2016. године) коју доноси Агенција. Методологијом су утврђене врсте трошкова: прибављање документације, набавка и уградња опреме и материјала, извршење радова, као и начин обрачуна свих трошкова. Такође, ОПС је дужан да донесе одговарајуће нормативе и да користи тржишне цене, односно цене коштања рада и услуга при утврђивању трошкова прикључка у решењу за прикључење.

Како се прикључци на преносни систем не могу типизирати и сваки је пројекат за себе, ОПС је дужан да поштује принципе јавности и недискриминације и да подносиоцу захтева, на његов захтев, предочи акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова. Осим изградње прикључка, подносилац захтева је дужан да плати и прописан део трошкова који је на систему узроковало прикључење објекта подносиоца захтева.

ОПС је инвеститор односно власник изграђеног прикључка (прикључног вода, мерне и друге опреме, закључно до мерног места у објекту купца).

ЕМС АД је, у складу са Законом, донео и Процедуру за прикључење објеката на преносни систем, коју је одобрила Агенција. Овом процедуром се ближе одређује редослед активности ОПС и подносиоца захтева за прикључење и рокови у поступку прикључења објекта на преносни систем.

3.3.2.2 Цене приступа систему

Регулисане цене приступа, односно коришћења преносног система, први пут су примењене 01. јануара 2008. године, након позитивног мишљења Савета Агенције и сагласности Владе Републике Србије. После тога, оне су још девет пута кориговане, последњи пут 1. октобра 2025. године. Кретање годишњег нивоа одобрених цена приступа преносном систему (без ПДВ и такси), приказано је у следећој табели:

Табела 3-8: Кретање годишњег нивоа просечних одобрених цена приступа преносном систему[3]

дин/kWh

	Годишњи ниво одобрене цене				
	од 1.3.2017.	**од 1.11.2019.**	**од 1.02.2021.**	**од 1.10.2021.**	**од 1.10.2025.**
Укупна цена за пренос електричне енергије	0,49	0,50	0,56	0,62	0,67
Нето цена за пренос електричне енергије*	0,28	0,29	0,34	0,35	0,34

** Нето цена за пренос електричне енергије се добија када се укупно одобрени максимални приход умањи за трошкове системских услуга и надокнаде губитака у преносној мрежи и подели са укупном годишњом испорученом количином електричне енергије.*

[3] Појмови везани за цене који се користе у Извештају су годишњи ниво цене и просечна цена. Годишњи ниво цене представља количник прихода добијеног применом важећих тарифа на одређени дан на годишње количине и друге тарифне елементе коришћене у поступку одобравања тарифа. Просечна цена представља количник оствареног прихода и реализованих количина у току једне године. Уколико у току године није било промена цена ове две цене треба да буду сличне, односно да се разликују само за степен одступања остварених количина и тарифних елемената у односу на планиране које су коришћене у поступку одобравања цена.

Тарифе које су важиле у 2025. години приказане су у табели 3-9.

Табела 3-9: Тарифе за приступ преносном систему које су важиле у 2025. години

динара

Тарифни елемент	Обрачунски елемент	Јединица мере	Тарифа од 1.10.2021.	Тарифа од 1.10.2025.
Снага	обрачунска снага	kW	59,3603	65,1833
	прекомерно преузета снага	kW	237,4412	260,7331
Активна енергија	виши дневни	kWh	0,4742	0,5085
	нижи дневни	kWh	0,2371	0,2543
Реактивна енергија	реактивна енергија	kvarh	0,2863	0,3803
	прекомерно преузета реактивна енергија	kvarh	0,5727	0,7605

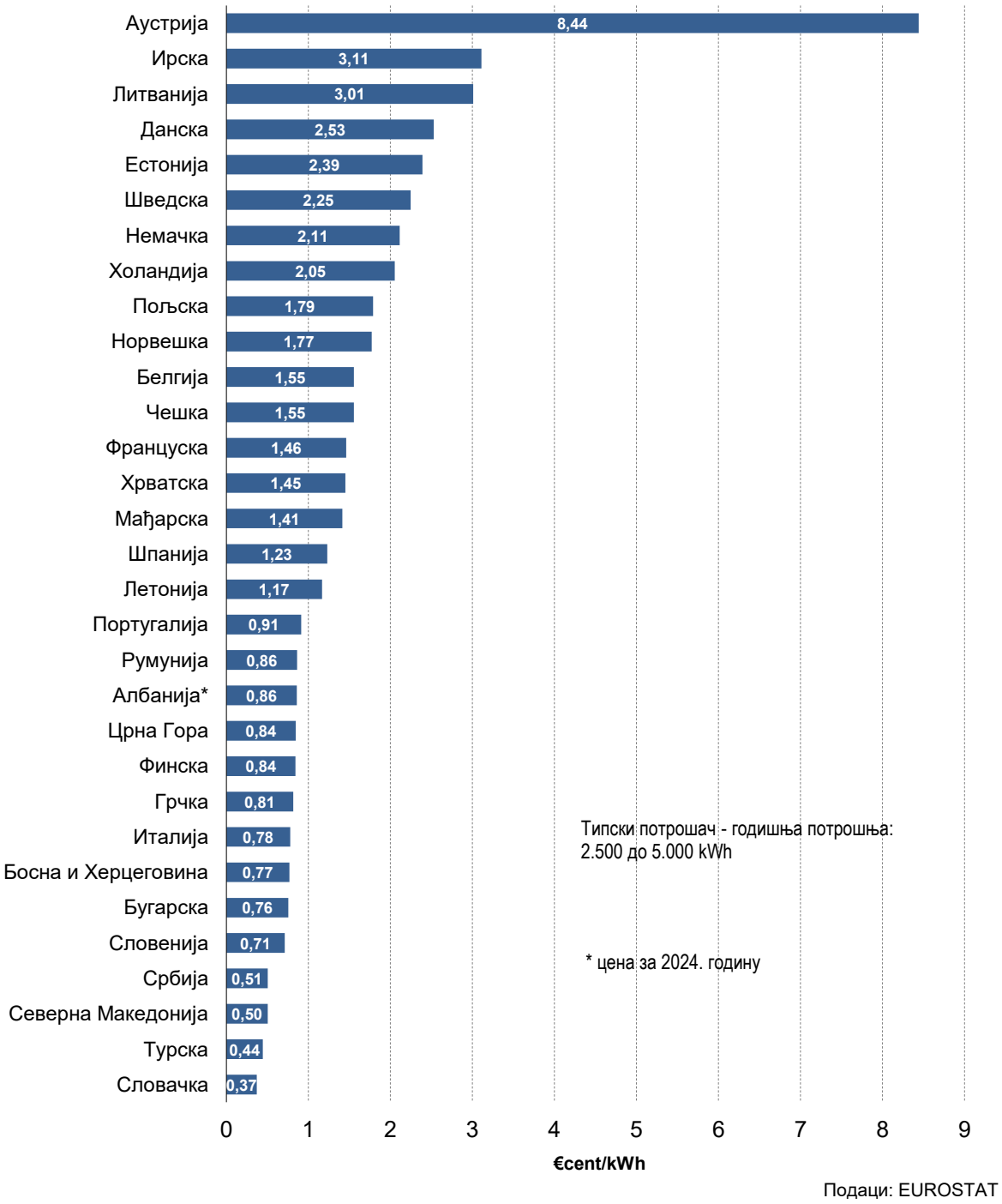
Применом важећих тарифа на реализоване тарифне елементе током 2025. године, остварена је просечна цена приступа преносном систему (без ПДВ и такси) у износу од 0,62 дин/kWh.

Табела 3-10: Остварене просечне цене приступа преносном систему

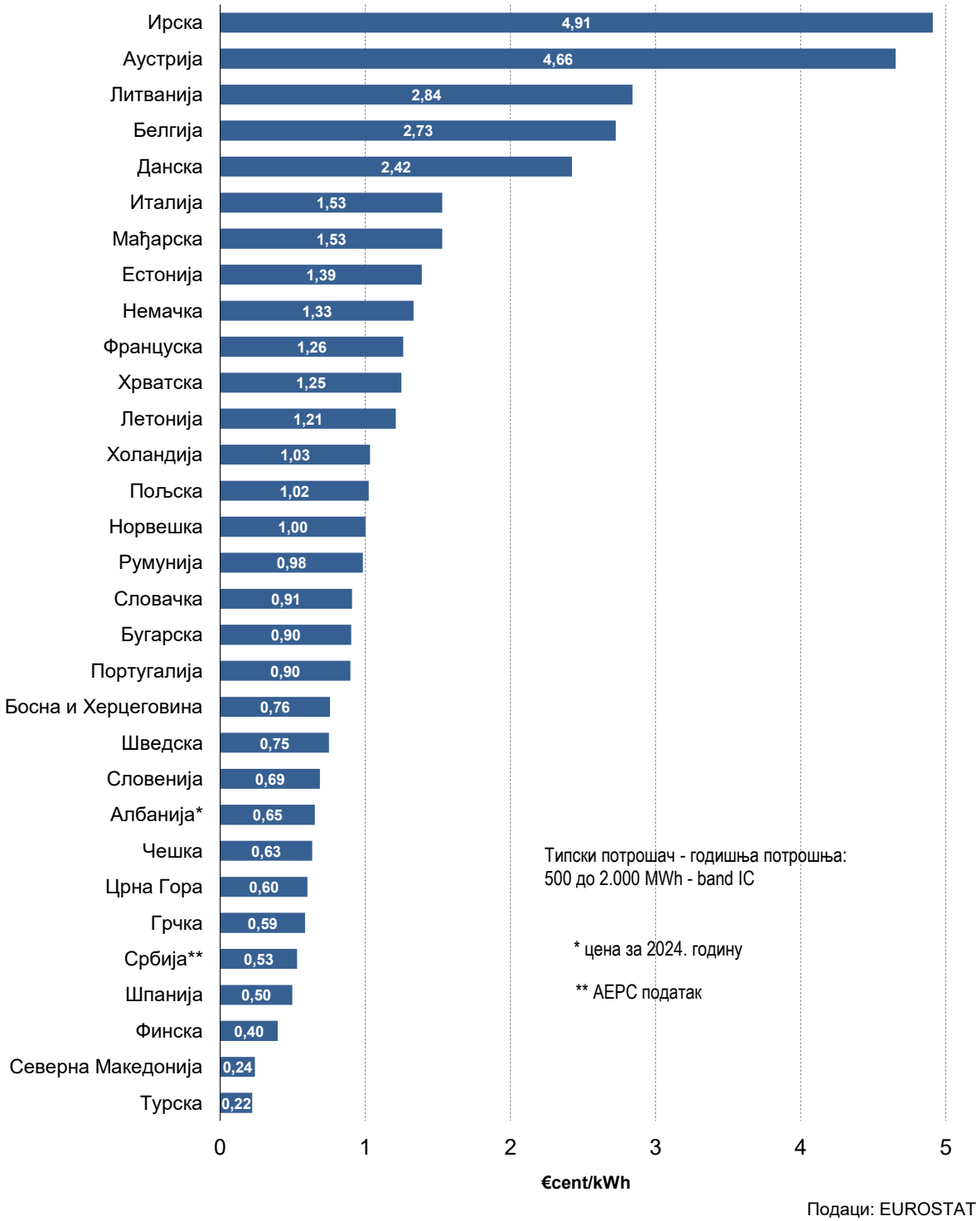
дин/kWh

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Остварена цена приступа преносном систему	0,43	0,48	0,49	0,49	0,50	0,56	0,62	0,62	0,61	0,62

Цене приступа преносном систему за домаћинство и индустрију (без ПДВ и такси), према подацима EUROSTAT у европским државама за 2025. годину приказане су на слици 3-5 и 3-6.

Слика 3-5: Цене приступа преносном систему за домаћинство у европским државама у 2025. години

Слика 3-6: Цене приступа преносном систему за индустрију у европским државама у 2025. години

3.3.2.3 Цене резерве за секундарну и терцијарну регулацију

Правилима о раду преносног система електричне енергије, дефинисано је да се износ снаге која мора бити резервисана за потребе системских услуга примарне регулације одређује у складу са правилима о раду интерконекције, да минимални опсег снаге секундарне регулације износи 140 MW и да је снага терцијарне регулације 300 MW за позитивну и 135 MW за негативну резерву, као и да целокупна снага у резерви мора да буде обезбеђена из производних јединица прикључених на домаћи преносни систем.

Правилима о раду тржишта електричне енергије, утврђен је начин на који производне јединице прикључене на домаћи преносни систем обезбеђују ове услуге, као и могућност да оператор система закупи недостајућу снагу или набави енергију за системске услуге од осталих учесника на тржишту електричне енергије (снабдевача и снабдевача на велико) или од оператора другог преносног система.

Агенција је доносила Одлуку о ценама закупа резерве снаге за системске услуге секундарне регулације и терцијарне регулације крајем сваке календарске године. Цене ових системских услуга су утврђене за 2025. годину по механизму одређивања укупног годишњег трошка обезбеђивања услуга секундарне и терцијарне регулације који је заснован на одређивању укупних годишњих трошкова изградње и одржавања заменског капацитета који би се користио само за обезбеђивање ових услуга.

За 2025. годину, цене закупа резерве снаге за системске услуге секундарне регулације утврђене су у износу од 1.386 динара/MW и терцијарне регулације у смеру повећања снаге у износу од 474 динара/MW. Услуга терцијарне регулације у смеру смањења снаге и примарна регулација се не плаћају.

Агенција је крајем 2025. године дала сагласност на Правила о раду тржишта електричне енергије. Саставни део ових правила чини Методологија за прорачун максималне цене резервације балансног капацитета. Агенција је донела Одлуку којом се одобрава оператору преносног система изузеће и примена друге форме набавке балансног капацитета на тржишним принципима која ће се примењивати у 2026. години.

3.3.2.4 Цене помоћних услуга

Поред цена системских услуга, Агенција утврђује и цене помоћних услуга (регулација напона и реактивне снаге и безнапонског покретања) које произвођачи чији су објекти прикључени на електроенергетски систем обезбеђују оператору преносног система. За 2025. годину, цене помоћних услуга за услугу регулације напона и реактивне снаге утврђене су у термоелектранама и термоелектранама-топланама у износу од 15.880 динара/Mvar индуктивно и 17.295 динара/Mvar капацитативно и у хидроелектранама у износу од 36.646 динара/Mvar индуктивно и 34.566 динара/Mvar капацитативно. Цене за услугу покретања из безнапонског стања се утврђују на годишњем нивоу као паушални износи на основу укупног годишњег трошка опреме за безнапонско покретање у електранама које се користе за ове намене. За 2025. годину, утврђене су у износу од 10.125.522 динара, које се обрачунавају у једнаким месечним ратама од 843.793 динара.

Укупни остварени годишњи износи за обезбеђење системских и помоћних услуга у периоду од последњих 6 година приказани су у табели 3-11.

Табела 3-11: Укупан годишњи износ за обезбеђење системских и помоћних услуга

000 динара

Година	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Укупна годишња вредност	3.707.962	3.782.748	3.886.051	4.039.793	4.395.372	4.353.493

3.3.2.5 Цене нестандардних услуга

Закон предвиђа да поред пружања услуга купцима и корисницима система које се наплаћују кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења, оператор преносног система на захтев корисника система односно другог лица врши и услуге које нису обухваћене претходно наведеним ценама. Такође, врши и услуге по указаној потреби у циљу отклањања последица поступања корисника система супротно прописима. Ове услуге, обзиром да су индивидуалне и да се повремено јављају на захтев корисника система односно других лица, називају се нестандардне услуге. У циљу надокнаде трошкова насталих пружањем истих, ЕМС АД је утврдио ценовник за нестандардне услуге на који је Савет Агенције дао сагласност августа 2017. године. У њему су пописане нестандардне услуге и утврђене јединичне цене. Ове цене се нису мењале, тако да су важиле и у 2025. години.

3.3.3 Приступ прекограничним капацитетима

3.3.3.1 Расподела прекограничних капацитета и управљање загушењима

Република Србија се граничи са осам земаља и има дванаест интерконективних далековода (400kV и 220kV) на којима ЕМС АД додељује право на коришћење преносних капацитета. На српско-мађарској граници од 2011. године, на српско-румунској граници од 2013. године, на српско-бугарској и српско–хрватској граници од 2014. године, на српско-босанскохерцеговачкој граници од 2015. године, на српско-северномакедонској граници од 2017. године и на српско-црногорској граници од 2020. године организоване су заједничке експлицитне аукције за доделу 100% расположивог капацитета, док на граници са Албанијом није додељивано право на коришћење преносног капацитета у 2025. години. Од 2018. године алокациона кућа JAO S.A. (Joint Auction Office S.A.) из Луксембурга спроводи координисане аукције прекограничних преносних капацитета на српско-хрватској граници, од 2019. године на српско-бугарској граници, од 2024. године на српско-мађарској граници и од 2025. године на српско-румунској граници.

Правила за расподелу прекограничних преносних капацитета

ЕМС АД је, као ОПС, одговоран за доделу права на коришћење расположивих прекограничних преносних капацитета на интерконективним далеководима електроенергетског система Србије. Механизам за доделу права на коришћење расположивих прекограничних преносних капацитета је дефинисан Правилима о раду преносног система, споразумима између оператора преносног система Републике Србије и оператора преносних система Мађарске, Румуније, Бугарске, Босне и Херцеговине, Хрватске, Северне Македоније и Црне Горе о поступку и начину расподеле права коришћења прекограничних капацитета и приступу прекограничним преносним капацитетима и општим Правилима за доделу расположивих прекограничних преносних капацитета на границама регулационе области Србије. На правила и споразуме који су примењивани у 2025. години, Савет Агенције је дао сагласност крајем 2024. године.

Додела права на коришћење прекограничних капацитета

ЕМС АД је, као ОПС, одговоран за прорачун, доделу и коришћење прекограничних преносних капацитета на свим границама регулационе области Републике Србије. Детаљније о додели и коришћењу прекограничних капацитета је изложено на интернет страници оператора преносног система (www.ems.rs). Право учешћа на аукцијама за доделу прекограничних преносних капацитета имају учесници на тржишту који су носиоци лиценце за снабдевање на велико електричном енергијом или снабдевање електричном енергијом и имају потписан уговор са ЕМС АД о балансној одговорности. У табелама 3-12 и 3-13 су дате средње месечне вредности нето прекограничних преносних капацитета (NTC) на свим границама, у оба смера.

Табела 3-12: Средње месечне вредности NTC за смер улаза у Србију у 2025. години

MW

Граница/месеци	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Мађ---> Срб	394	343	571	200	265	467	523	587	550	5395	700	700
Рум---> Срб	900	900	1000	1000	1000	987	1000	955	960	1000	927	1000
Буг ---> Срб	400	400	400	400	400	400	258	387	383	439	397	400
С.Мак---> Срб	400	500	452	387	440	483	500	400	393	400	400	450
ЦГ---> Срб	200	200	192	200	200	192	200	242	242	250	250	250
БиХ---> Срб	450	400	568	600	500	385	440	600	492	450	487	600
Хрв---> Срб	300	300	300	300	300	300	300	300	220	286	300	300

Табела 3-13: Средње месечне вредности NTC за смер излаза из Србије у 2025. години

MW

Граница/месеци	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Срб ---> Мађ	432	371	645	200	277	520	587	671	620	607	800	800
Срб ---> Рум	900	900	1000	800	1000	967	787	968	1000	894	837	1000
Срб ---> Буг	400	400	400	400	400	400	258	387	383	439	397	400
Срб ---> С.Мак	500	500	452	440	440	483	500	400	417	400	400	450
Срб ---> ЦГ	300	300	276	200	200	192	200	242	242	250	237	250
Срб ---> БиХ	600	600	568	600	600	560	581	500	553	584	600	600
Срб ---> Хрв	300	300	300	300	300	300	300	300	220	286	300	300

У току 2025. године, ЕМС АД је организовао експлицитне аукције прекограничних преносних капацитета на свим границама и смеровима регулационе области Републике Србије.

Током 2025. године алокациона кућа JAO S.A. је била одговорна за организовање годишњих и месечних експлицитних аукција на српско-румунској граници уз наплату према последњој прихваћеној цени („marginal price“). CNTEE Transelectrica S.A. је спроводио доделу расположивог капацитета на дневном нивоу са методом наплате према последњој прихваћеној цени, као и на унутардневном нивоу на српско-румунској граници организовањем експлицитних аукција (6 сесија по 4 сата).

Током 2025. године алокациона кућа JAO S.A. је била одговорна за организовање годишњих, месечних и дневних експлицитних аукција на српско-хрватској, српско-бугарској и српско-мађарској граници уз наплату према последњој прихваћеној цени („marginal price“). ЕМС АД је спроводио доделу расположивог капацитета на унутардневном нивоу на српско-хрватској, српско-бугарској и српско-мађарској граници методом „first come-first served“.

ЕМС АД је у 2025. години организовао годишње и месечне експлицитне аукције за доделу 100% расположивог капацитета на српско-босанскохерцеговачкој граници уз наплату према последњој прихваћеној цени („marginal price“), а по истој методи, оператор преносног система Босне и Херцеговине (НОСБИХ) је организовао дневне експлицитне аукције као и унутардневне алокације капацитета. На аукцијама које је организовао ЕМС АД укупно је регистровано 46 учесника.

Северномакедонски оператор преносног система МЕПСО је организовао годишње и месечне експлицитне аукције за доделу 100% расположивог капацитета на српско-северномакедонској граници уз наплату према последњој прихваћеној цени („marginal price“), а ЕМС АД је спроводио доделу расположивог капацитета на дневном нивоу методом наплате према последњој прихваћеној цени („marginal price“) и на унутардневном нивоу методом „first come-first served“. На расподелама капацитета које је спроводио ЕМС АД, укупно је регистровано 45 учесника.

ЕМС АД је у 2025. години организовао годишње и месечне експлицитне аукције за доделу 100% расположивог капацитета на српско-црногорској граници уз наплату према последњој прихваћеној цени („marginal price“), а по истој методи, оператор преносног система Црне Горе (ЦГЕС) је организовао дневне експлицитне аукције, а организовао је и унутардневне алокације капацитета методом „first come-first served“. На аукцијама које је организовао ЕМС АД укупно је регистровано 50 учесника.

Подаци о заједничким годишњим аукцијама за 2025. годину приказани су у табели 3-14.

Табела 3-14: Подаци о заједничким годишњим аукцијама прекограничних преносних капацитета у 2025. години

Граница – смер	Расположиви прекогранични капацитет - ATC (MW)	Број учесника у аукцијама који су остварили право на капацитет	Маргинална цена (EUR/MWh)
Мађарска – Србија*	200	19	4,37
Србија – Мађарска*	200	16	4,4
Румунија – Србија*	300	15	2
Србија – Румунија*	300	14	2,2
Бугарска - Србија**	150	15	2,96
Србија - Бугарска**	150	15	2,1
Хрватска - Србија**	150	15	4,38
Србија - Хрватска**	150	12	1,33
БиХ – Србија	150	7	5,1
Србија – БиХ	150	109	0,42
С.Македонија – Србија*	150	10	1,3 – 1,4
Србија – С.Македонија*	150	11	2,3
Ц.Гора - Србија	150	9	3.7
Србија – Ц.Гора	150	14	5.99

** Подаци добијени од суседног оператора преносног система*

*** Подаци добијени од аукционе куће JAO S.A.*

Подаци о заједничким месечним аукцијама у 2025. години су приказани у табели 3-15.

Табела 3-15: Подаци о заједничким месечним аукцијама прекограничних преносних капацитета у 2025. години

Граница – смер	Број дана са нултим капацитетом	Број појава загушења/ укупан број аукција	Број учесника у аукцијама који су остварили право на капацитет (мин.–макс.)	Опсег маргиналних цена у случају загушења (EUR/MWh)
Мађарска – Србија*	139	15 / 27	13 – 33	0,88 – 3,3
Србија – Мађарска*	90	18 / 27	4 – 27	0,64 – 3,5
Румунија – Србија*	0	26 / 26	12 – 23	0,02 – 0,43
Србија – Румунија*	0	26 / 26	13 – 22	0,15 – 0,57
Бугарска – Србија**	12	18 / 20	12 – 23	1,21 – 3,88
Србија – Бугарска**	12	18 / 20	11 – 21	0,68 – 2,67
Хрватска – Србија**	3	13 / 14	6 – 19	1,8 – 7,51
Србија – Хрватска**	0	14 / 14	6 – 14	0,55 – 1,88
БиХ - Србија	0	25 / 25	17 – 21	0,80 – 7,30
Србија - БиХ	0	20 / 20	12 – 19	0,01 – 0,5
С.Македонија – Србија*	7	24 / 27	10 – 16	0,2 – 0,9
Србија – С.Македонија*	7	24 / 27	10 – 16	0,3 – 2,2
Ц.Гора – Србија	10	18 / 20	16 – 24	1,36 – 9,1
Србија – Ц.Гора	10	20 / 22	19 – 25	2,87 – 13,5

** Подаци добијени од суседног оператора преносног система*

*** Подаци добијени од аукционе куће JAO S.A.*

ЕМС АД је крајем 2025. године закључио споразуме о организовању заједничких алокација/аукција за 2026. годину са операторима суседних преносних система са којима су оне организоване у 2025. На све ове споразуме Савет Агенције је дао сагласност пре краја 2025. године.

3.3.3.2 Годишња размена унутар и преко граница регулационе области

Укупан обим прекограничних трансакција у 2025. години је био 17.284 GWh у смеру улаза, односно 15.390 GWh у смеру излаза из тржишне области Србије, док је обим интерних трансакција[4] био 29.822 GWh. У табели 3-16 приказан је обим пријављених и потврђених интерних и прекограничних трансакција у периоду 2013-2025. године.

Табела 3-16: Прекограничне и интерне трансакције у тржишној области Србије од 2013-2025.

GWh

Година	Прекограничне трансакције – улаз	Прекограничне трансакције – излаз	Интерне трансакције
2013.	10.094	13.939	11.711
2014.	16.637	14.416	11.574
2015.	16.165	16.910	9.835
2016.	15.526	17.845	15.633
2017.	19.133	17.822	15.865
2018.	17.350	16.836	20.536
2019.	17.331	16.868	20.789
2020.	17.971	18.815	26.272
2021.	17.043	16.382	22.493
2022.	16.361	13.548	18.517
2023.	17.621	19.754	24.026
2024.	16.219	15.662	28.043
2025.	17.284	15,390	29.822

У 2025. години је у односу на претходну годину смањен обим прекограничних трансакција за око 1.73% у смеру излаза и повећање за око 6.54% у смеру улаза. У односу на прошлу годину, највећи пад извоза на границама забележен је ка Северној Македонији (око 35%), Црној Гори (око 18%) и Бугарској (око 11%), а повећан је извоз на граници са Босном и Херцеговином (око 32%), Румунијом (око 16%), Мађарском (око 14%) и Хрватском (око 13%), док је у смеру увоза забележен пад из Хрватске (око 6%), а повећан је увоз из Румуније (око 40%), Бугарске (око 19%), Црне Горе (око 7%), Северне Македоније (око 3%), Мађарске (око 2%) и Босне и Херцеговине (око 1%). Током 2025. повећан је обим увоза, при чему је извоз остао на истом нивоу трговања, док су повећане интерне размене у односу на претходну годину за око 6.3%. Поред трансакција приказаних у табели 3-16, део прекограничне размене је реализован кроз оствски рад дистрибутивних система Србије и Босне и Херцеговине у износу од 5,8 GWh у смеру од Србије ка Босни и Херцеговини и 1,3 GWh у супротном смеру, као и кроз оствски рад дистрибутивних система Србије и Северне Македоније у износу од 0,18 GWh у смеру од Србије ка Северној Македонији.

У табели 3-17 је приказан обим прекограничних трансакција електричне енергије по границама за 2025. годину.

Табела 3-17: Улазне и излазне пријављене прекограничне трансакције по границама за 2025. годину

GWh

Граница са	Улаз у Србију	Излаз из Србије
Румунијом	2.480	3.169
Бугарском	2.170	1.791
Северном Македонијом	2.066	2.211
Црном Гором	982	1.592
Босном и Херцеговином	3.538	1.578
Хрватском	3.137	1.422
Мађарском	2.911	3.627
По свим границама	**17.284**	**15.390**

[4] билатерална трговина између две балансно одговорне стране у Србији

3.3.3.3 Коришћење прихода од расподеле прекограничних капацитета

Током 2025. године, ЕМС АД је остварио приход од алокације капацитета у износу од око 62,7 милиона € и то по следећој структури:

Табела 3-18: Приходи од алокација прекограничних капацитета у 2025. години

Алокације	Приходи (€)
Годишње	32.395.399
Месечне	24.053.275
Дневне	6.248.398
Укупно	62.697.071

3.3.4 Пренете количине електричне енергије

У табели 3-19 су приказани подаци о пренетој електричној енергији и губицима у преносном систему у 2025. години у односу на билансом планиране количине за 2025. годину. У односу на билансом планиране количине, пренета енергија је 0,7% мања, док су остварени губици 7,6% мањи од планираних.

Табела 3-19: Основни показатељи остварења плана преноса (без АПКМ)

	2025.		
	Биланс	Остварено	Оств./Бил.
Улаз (GWh)	41.311	41.017	99,29
Губици (GWh)	856	791	92,41
Губици (%)	2,07%	1,93%	93,24
Излаз (GWh)	40.455	40.226	99,43

Износ физичког транзита по месецима дат је у табели 3-20.

Табела 3-20: Транзит електричне енергије по месецима у току 2025. године (физички токови)

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Транзит (GWh)	496	479	603	550	425	491	608	572	513	292	497	452

На делу система без АПКМ, преузето је 41.017 GWh електричне енергије, од тога је 31.680 GWh преузето из хидроелектрана, термоелектрана и термоелектрана-топлана прикључених на преносни систем, 1384 GWh је преузето из ветроелектрана прикључених на преносни систем, 7.883,9 GWh је преузето из суседних система, а због производње електрана прикључених на дистрибутивни систем које су производиле више електричне енергије него што је била потрошња у тим деловима дистрибутивног система, из дистрибутивног система је преузето око 69,3 GWh електричне енергије. Највећи део преузете енергије је испоручен системима за дистрибуцију електричне енергије, затим крајњим купцима, суседним системима и пумпним постројењима за потребе пумпања.

Табела 3-21: Пренета енергија, максимално оптерећење и губици (без АПКМ)

	Јед. мере	2024.	2025.	2024./2023.
Пренета електрична енергија	GWh	41.126	41.017	99,73
Максимална дневна бруто потрошња	GWh	126.922	128,496	101,24
Максимално сатно оптерећење	MW	5.706	6.285	110,15
Губици у преносном систему	GWh	857	791	92,3
Губици у преносном систему (као % пренете ел. енергије)	%	2,08	1,93	92,79

Губици електричне енергије у преносном систему Србије, без АПКМ, су у 2025. години износили 791 GWh, што је 1,93% електричне енергије која је преузета у преносни систем. Оператор преносног система (ЕМС АД) је током 2025. године набављао електричну енергију за покривање губитака на билатералном тржишту по уговору о потпуном снабдевању.

Потрошња електричне енергије у Србији, а и у региону, сезонски је неравномерна, тако да се максимална потрошња по правилу остварује током зимског периода у најхладнијим данима или у данима непосредно пре празника. Током првог и последњег квартала 2025. године, просечна дневна потрошња у Србији без АПКМ, која у великој мери зависи од средње дневне температуре, била је око 105.580 MWh. Највећа дневна бруто потрошња у Србији без АПКМ од 128.496 MWh је остварена 17. јануара 2025. године, а истог дана у 18 сату је остварено максимално сатно оптерећење у износу од 5.766 MW. Током јуна, јула и августа 2025. просечна дневна бруто потрошња је износила 83.770 MWh, при чему је максимална дневна потрошња од 98.624 MWh остварена је 26. јуна, када је у 15 сати остварено и максимално сатно оптерећење од 4.729 MW .

3.4 Регулација оператора дистрибутивног система

Реорганизацијом ЈП ЕПС, 01. јула 2015. године, је формирано јединствено зависно друштво Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ које је обављало делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом електричне енергије на територији Србије без АПКМ. Од 01. априла 2021. године, ову делатност обавља привредно друштво „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. (ОДС). Законом је детаљно уређена одговорност ОДС да обезбеди: сигуран и поуздан рад дистрибутивног система, развој дистрибутивног система, недискриминаторни и транспарентан приступ дистрибутивном систему, подршку ефикасном функционисању тржишта, исправност и поузданост мерења електричне енергије на местима примопредаје у и из дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије.

Најважније активности оператора дистрибутивног система у 2025. години биле су следеће:

- организационе промене у циљу ефикасног рада јединственог оператора дистрибутивног система;
- израда плана развоја дистрибутивног система и плана инвестиција у дистрибутивни систем;
- преузимање мерних места и пратеће опреме (прикључака) у складу са планом преузимања;
- спровођење већ започетих инвестиционих пројеката, изградњу нових и реконструкцију постојећих електроенергетских објеката, очување сигурности испоруке електричне енергије и одржавање поузданости рада електроенергетског система
- прикупљање и достава документације ради лиценцирања објеката дистрибутивног система;
- сарадња са ЕМС АД и снабдевачима у погледу обезбеђивања података у вези са функционисањем тржишта и балансне одговорности;
- достављање Агенцији података и документације потребних за праћење рада оператора и анализе података потребних за регулацију цена;
- достављање података министарству надлежном за енергетику за извештај о сигурности снабдевања енергијом;
- набавка енергије за надокнаду губитака у дистрибутивној мрежи и
- други послови којима се побољшава сигурност, ефикасаност и транспарентност рада дистрибутивног система, као и функционисање тржишта.

Изменама закона о енергетици из маја 2021. године, ОДС је имао обавезу да преузме мерне уређаје, мерно разводне ормане, прикључне водове, инсталације и опрему у мерно разводном орману и друге уређаје који су у саставу прикључка у објектима постојећих купаца, односно произвођача до краја 2024. године. По истеку овог периода ОДС, није испунио ову обавезу, што ће морати да настави током наредног периода.

Правила о раду дистрибутивног система

Правилима о раду дистрибутивног система се уређују технички услови за прикључење корисника на систем, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и за обезбеђивање поуздане и континуиране испоруке електричне енергије купцима, поступци у кризним ситуацијама, правила о приступу дистрибутивном систему треће стране, функционални захтеви и класа тачности мерних уређаја, начин мерења електричне енергије и друга питања од значаја за рад дистрибутивног система. ОДС је после свог оснивања доставио ова правила на која је Савет Агенције на седници одржаној 19. јула 2017. године дао сагласност. Током 2018. године су припремљене измене у правилима којима се исправљају уочене техничке грешке и које су почетком 2019. године достављене Агенцији ради давања сагласности. Савет Агенције је на седници одржаној 01. марта 2019. дао сагласност на предложене измене. У 2025. години, у марту и августу, дата је сагласност на измене Правила које су биле неопходне ради усклађивања са новим Правилима о раду тржишта и дефинисања услова и начина мерења испоручене електричне енергије. Међутим, остаје обавеза ОДС да припреми нова Правила о раду што пре у наредном периоду како би се испунили захтеви дефинисани изменама Закона о енергетици из 2021. и 2025. године и услови дефинисани у уредбама којима се регулише прикључење на дистрибутивни систем, које су донете током 2022. године.

3.4.1 Раздвајање оператора дистрибутивног система

Раздвајањем мрежне делатности дистрибуције електричне енергије, као природног монопола, од производње и снабдевања, које су тржишног карактера, испуњава се веома битан елемент тржишних реформи.

Делатност дистрибуције електричне енергије на територији Републике Србије у 2020. години обављало је једно зависно привредно друштво Оператор дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд, као део вертикално интегрисаног предузећа ЈП ЕПС. Како оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије, то је преносом удела ЈП ЕПС на Републику Србију крајем 2020. године и оснивањем и регистрацијом новог привредног друштва почетком 2021. године, ОДС отпочео да обавља делатност самостално, ван контроле ЈП ЕПС, од када послује и под новим пословним именом „Електродистрибуција Србије“ д.о.о.

Сагласно Закону (члан 131), независност оператора дистрибутивног система осигурава се тако да лица која су одговорна за управљање оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа који су директно или индиректно одговорни за делатност производње, преноса или снабдевања електричном енергијом, као и предузимањем мера које ће осигурати да лица

одговорна за управљање оператором дистрибутивног система поступају стручно, како би се обезбедила њихова независност у раду. Исто тако, оператор дистрибутивног система треба да доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже, као и одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана.

Према Закону (члан 132), оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа дужан је да донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, који садржи мере у циљу спречавања дискриминаторног понашања, начин праћења спровођења тих мера и обавезе запослених за постизање постављених циљева. Савет Агенције је дао сагласност на Програм усклађености оператора дистрибутивног система својом одлуком из јуна 2016. године, да би након преноса удела на Републику Србију и оснивања „Електродистрибуција Србије“ д.о.о, ово привредно друштво крајем 2021. године доставило Агенцији нови Програм усклађености на који је Агенција дала сагласност у фебруару 2022. године, сагласно Закону.

Како је оператор дистрибутивног система дужан да именује лице одговорно за праћење Програма усклађености, то је Савет Агенције у јуну 2016. године први пут дао сагласност на услове за именовање и трајање мандата лица за праћење усклађености, као и претходну сагласност на одлуку о именовању. Крајем 2021. године, Електродистрибуција Србије“ д.о.о. поднела је Агенцији захтев за добијање сагласности на одлуку о именовању лица за праћење Програма усклађености у „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. на које акте је Агенција дала сагласност у јуну 2022. године, сагласно Закону.

Почетком 2023. године “Електродистрибуција Србије“ д.о.о. поднела је Агенцији нови захтев за добијање сагласности на услове за именовање и трајање мандата лица за праћење усклађености, као и претходну сагласност на одлуку о именовању, пошто је лицу одређеном у 2022.години престао радни однос у оператору дистрибутивног система. Савет Агенције је на ове акте дао тражену сагласност у фебруару 2023. године, у складу са Законом.

Одредбама Закона о енергетици прописано је да је Лице за праћење усклађености дужно је да прати спровођење Програма усклађености и усклађеност рада оператора дистрибутивног система са одредбама које уређују транспарентност рада оператора система и поверљивост података, обавести Агенцију уколико органи вертикално интегрисаног предузећа својим одлучивањем спречавају или одлажу пројекте из Плана инвестиција, као и о свакој другој битној повреди везаној за спровођење Програма усклађености, припреми годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености и достави га Агенцији ради прегледа и давања мишљења. У децембру 2025.године, Савет Агенције је дао Образложено мишљење на Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за 2024.годину, који је достављен Агенцији у октобру 2025. године.

3.4.2 Регулација цена

3.4.2.1 Трошкови прикључења на систем

Трошкове прикључења на дистрибутивни систем утврђује ОДС, на основу захтева за прикључење и Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије коју доноси Агенција („Службени гласник РС“, бр. 109/15; важи од 01.03.2016. године). Методологијом су утврђене врсте трошкова: прибављање документације, набавка и уградња опреме и материјала, извршење радова, као и начин обрачуна свих трошкова. Такође, оператор је дужан да донесе одговарајуће нормативе и користи тржишне, односно цене коштања рада и услуга при утврђивању трошкова прикључења у решењу за прикључење. ОДС је дужан да поштује принципе јавности и недискриминације и да подносиоцу захтева, на његов захтев, предочи акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова. Прикључци су у Методологији груписани по врстама и типовима тако да, у зависности од удаљености објекта од система, техничких услова и начина прикључења разликујемо типске и индивидуалне прикључке.

Код типских прикључака, у зависности од броја мерних уређаја, разликујемо појединачне и групне типске прикључке. Акт ОДС о висини трошкова прикључења типских прикључака садржи и висину:

- трошка изградње типског прикључка по подврстама и типовима типских прикључака у зависности од места уградње мерно разводног ормана;
- јединичног варијабилног трошка и
- трошка дела система које оператор утврђује у складу са Методологијом.

Уколико Агенција, на основу достављених података, као и података које може захтевати у складу са Законом, оцени да ОДС није донео акте о висини трошкова прикључења у складу са Методологијом, захтеваће да јој ОДС достави нови акт, утврђен у свему у складу са Методологијом, у року од 30 дана од дана писменог захтева Агенције.

У 2025. години ОДС је примењивао акт о висини трошкова прикључења на систем за дистрибуцију електричне енергије који је донет 31. августа 2023. године и примењује се од 01. септембра 2023. године

ОДС има обавезу да редовно доставља Агенцији податке о броју новоприкључених мерних места на дистрибутивни систем, оствареним приходима и новчаним приливима по основу издатих решења о одобрењу

за прикључење на дистрибутивни систем, према врстама прикључака, као и о оствареним трошковима прикључења, у складу са инфо-табелама које је утврдила Агенција.

ОДС је у 2025. години доставио податке о броју новоприкључених мерних места на дистрибутивни систем, оствареним приходима и новчаним приливима по основу издатих решења о одобрењу за прикључење на дистрибутивни систем, према врстама прикључака, као и о оствареним трошковима прикључења.

3.4.2.2 Цене приступа систему

Дистрибутивна предузећа су први пут почела да примењују регулисане цене приступа, односно коришћења дистрибутивног система, 01. марта 2010. године, након позитивног мишљења Агенције на предлоге цена добијених од 5 дистрибутивних привредних друштава и добијања сагласности Владе Републике Србије. Након тога, цене приступа дистрибутивним системима су кориговане 01. априла 2011, 01. августа 2013. и оне су, за купце који имају право на гарантовано снабдевање, важиле до краја фебруара 2016. године. У међувремену, крајем 2013. године, Влада Републике Србије је донела Уредбу о начину и условима одређивања уједначених цена приступа дистрибутивном систему у условима отварања тржишта електричне енергије. Ова Уредба је ступила на снагу 01. јануара 2014. године и примењивана је за купце који нису имали право на регулисано снабдевање. Уједначавањем цена приступа дистрибутивном систему, омогућено је да на целој територији Републике Србије купци из исте категорије и групе купаца, под истим условима купују електричну енергију од снабдевача на слободном тржишту.

Статусном променом од 01. јула 2015. године формиран је један ОДС за целу територију Републике Србије, па је 01. марта 2016. године ОДС, уз сагласност Агенције, донео јединствену цену приступа дистрибутивном систему за све купце чији су објекти повезани на дистрибутивни систем, која је примењивана до 08. новембра 2019. године када је ступила на снагу нова цена приступа дистрибутивном систему и која је важила у току целе 2020. године. Током 2021. године важиле су цене приступа дистрибутивном систему од 08. новембра 2019. године, цене од 01. фебруара 2021. године и цене од 01. октобра 2021. године. У току 2025. године важила је цена приступа дистрибутивном систему од 01. октобра 2021. године и цена приступа дистрибутивном систему од 01. октобра 2025. године. Кретање годишњег нивоа просечних одобрених цена приступа дистрибутивном систему (без ПДВ и такси) приказано је у следећој табели:

Табела 3-22: Кретање годишњег нивоа просечних одобрених цена приступа дистрибутивном систему – укупно Србија (без АПКМ)

дин/kWh

Категорија потрошње	Годишњи ниво одобрене цене				
	од 1.3.2016.	од 8.11.2019.	од 01.02.2021.	од 01.10.2021.	од 01.10.2025.
Средњи напон - укупно	1,32	1,26	1,33	1,47	1,78
Ниски напон (0,4 kV I степен)	3,58	3,40	3,64	4,05	4,84
Широка потрошња - укупно	3,46	3,61	3,86	4,28	5,04
- 0,4 kV II степен	3,87	3,93	4,20	4,68	5,43
- домаћинства	3,40	3,56	3,80	4,22	4,98
Јавно осветљење	2,82	2,81	3,22	3,61	5,29
ПРОСЕЧНО	2,93	2,92	3,11	3,43	4,05

Тарифе које су важиле у 2025. години приказане су у табели 3-23:

Табела 3-23: Тарифе за приступ дистрибутивном систему које су важиле у 2025. години

динара

Корисници система	Обрачунски елемент		Јединица мере	Тарифа од 1.10.2021.	Тарифа од 1.10.2025.
Потрошња на средњем напону	одобрена снага		kW	108,516	121,7893
	прекомерно снага		kW	434,065	487,1574
	виша дневна тарифа за активну енергију		kWh	1,075	1,2495
	нижа дневна тарифа за активну енергију		kWh	0,358	0,4165
	реактивна енергија (cosφ≥0,95)		kvarh	0,404	0,4198
	прекомерна реактивна енергија (cosφ<0,95)		kvarh	0,807	0,8396
Потрошња на ниском напону	одобрена снага		kW	173,626	194,8630
	прекомерно снага		kW	694,504	779,4518
	виша дневна тарифа за активну енергију		kWh	0,824	2,8739
	нижа дневна тарифа за активну енергију		kWh	0,824	0,9580
	реактивна енергија (cosφ≥0,95)		kvarh	1,130	1,1755
	прекомерна реактивна енергија (cosφ<0,95)		kvarh	2,261	2,3509
Широка потрошња	одобрена снага		kW	54,258	60,8947
	Активна енергија:				
	једнотарифно мерење	једнотарифно мерење	kWh	3,394	4,0061
	двотарифно мерење	виша дневна тарифа за активну енергију	kWh	3,879	4,5784
		нижа дневна тарифа за активну енергију	kWh	0,97	1,1446
	управљана потрошња	виша дневна тарифа за активну енергију	kWh	3,297	3,8917
		нижа дневна тарифа за активну енергију	kWh	0,824	0,9729
Јавно осветљење	активна енергија- јавно осветљење		kWh	3,607	5,2889

У току 2025. године Савет Агенције донео је одлуку о измени Методологије за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, којом је извршена измена у поглављу XIII Примена методологије у ставу 6. којом је продужено да до 31. децембра 2026. године важе одредбе овог става.

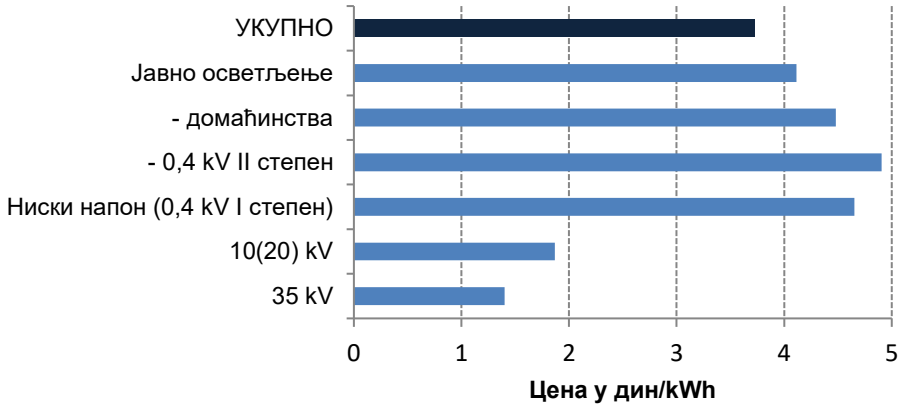
Просечна остварена цена приступа дистрибутивном систему у 2025. години за све купце (без ПДВ и такси), износила је 3,73 дин/kWh (табела 3-24).

Табела 3-24: Остварене просечне цене приступа дистрибутивном систему

дин/kWh

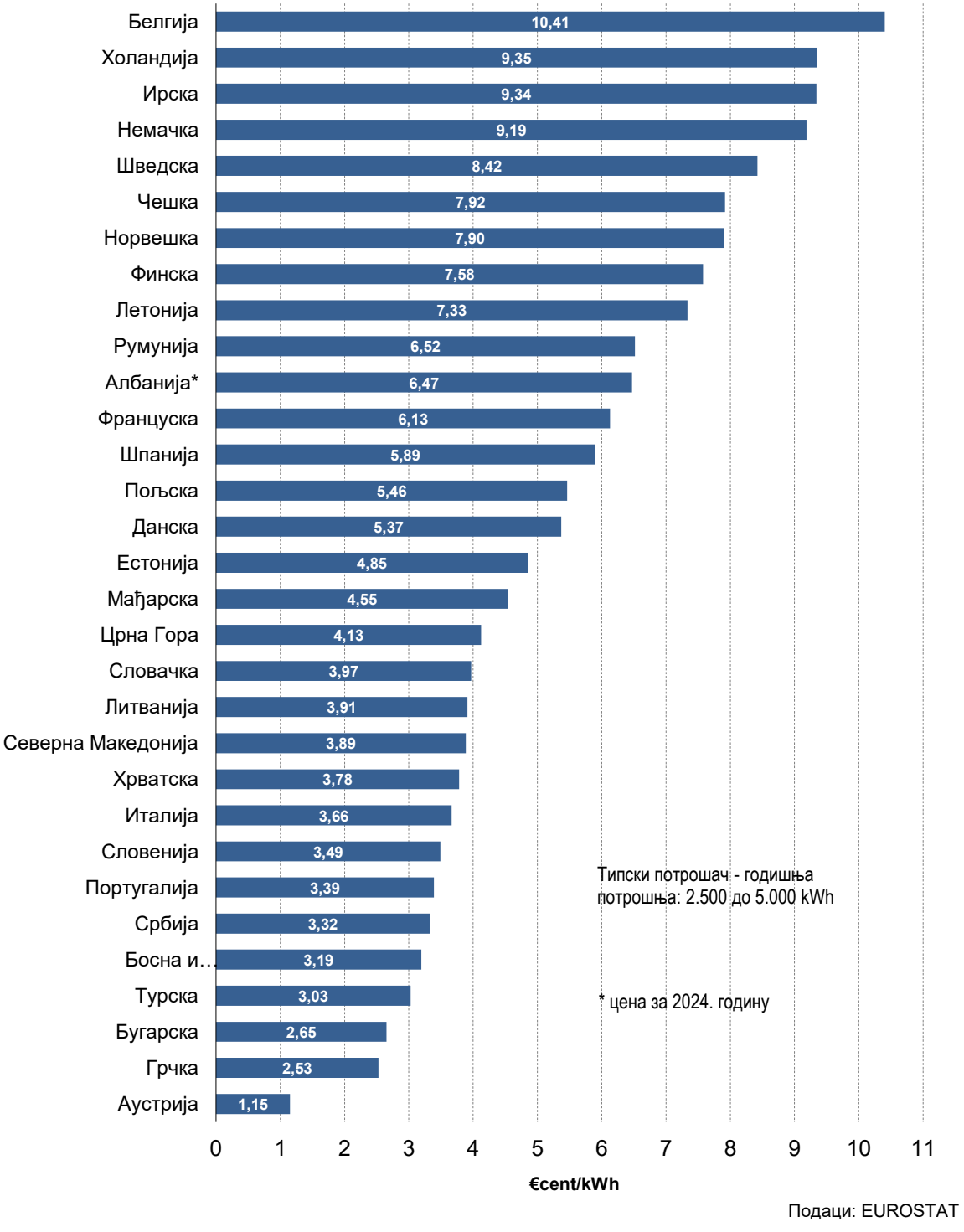
Категорија потрошње	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
35 kV	1,25	1,24	1,25	1,24	1,20	1,27	1,39	1,38	1,29	1,40
10 kV	1,46	1,38	1,39	1,40	1,41	1,45	1,57	1,59	1,59	1,87
Ниски напон (0,4 kV I степен)	3,95	3,86	3,81	3,79	3,84	3,90	4,20	4,27	4,26	4,65
- 0,4 kV II степен	3,81	3,82	3,82	3,84	4,02	4,28	4,66	4,69	4,68	4,91
- домаћинства	3,38	3,42	3,45	3,48	3,55	3,86	4,23	4,28	4,29	4,48
Јавно осветљење	2,86	2,82	2,82	2,81	2,81	3,29	3,61	3,61	3,61	4,11
ПРОСЕЧНО	2,98	2,96	2,95	2,95	3,00	3,20	3,48	3,50	3,48	3,73

На слици 3-7 су приказане остварене просечне цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије (без ПДВ и такси) за Србију (без АПКМ) по категоријама купаца у 2025. години.

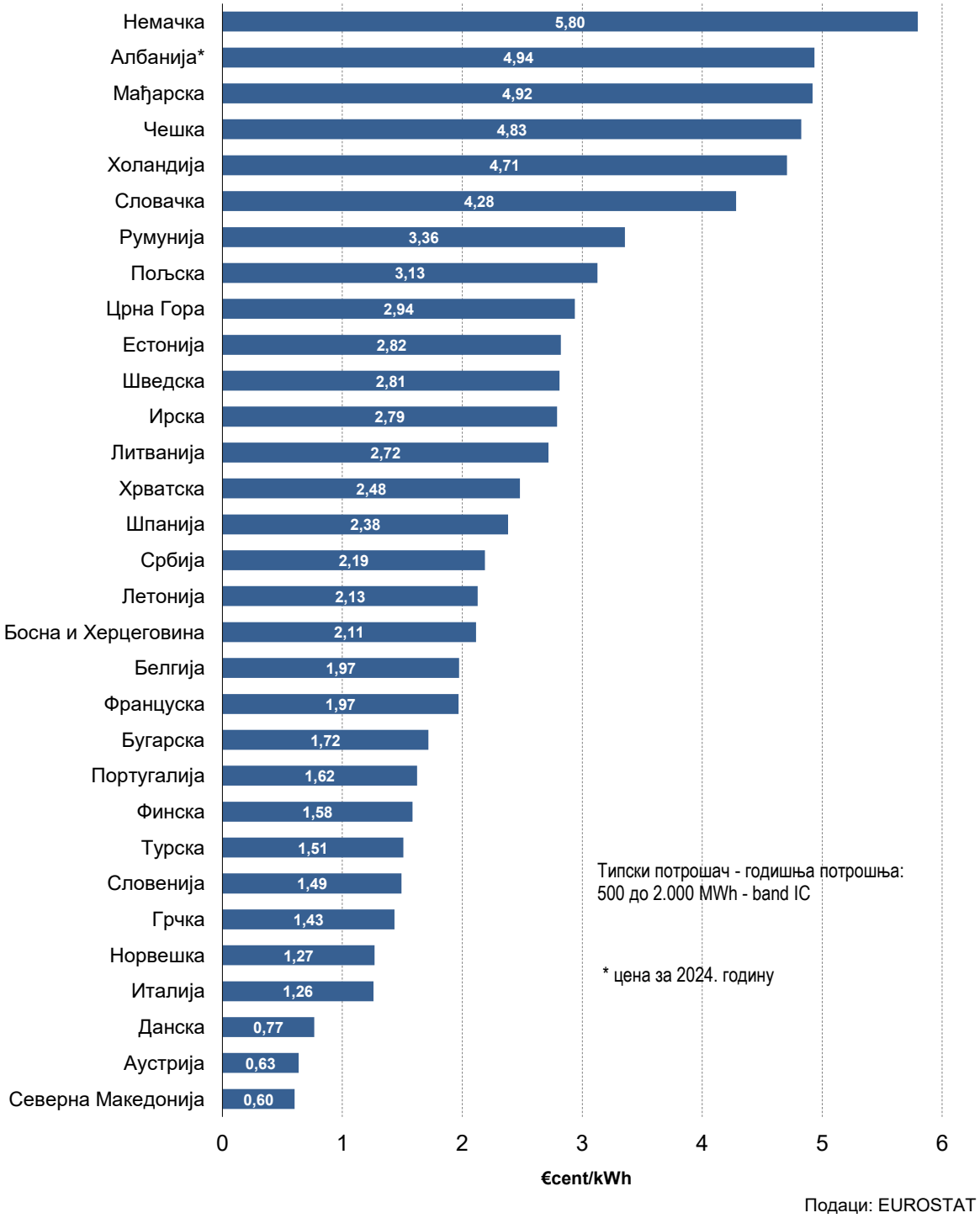

Слика 3-7: Остварена просечна годишња цена приступа дистрибутивном систему у Србији у 2025. години

Цене приступа дистрибутивном систему за домаћинство и индустрију (без ПДВ и такси), према подацима EUROSTAT у европским државама за 2025. годину приказане су на слици 3-8 и 3-9.

Слика 3-8: Цене приступа дистрибутивном систему за домаћинство у европским државама у 2025. години

Слика 3-9: Цене приступа дистрибутивном систему за индустрију у европским државама у 2025. години

Актуелна цена приступа дистрибутивном систему може се видети на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

3.4.2.3 Цене нестандардних услуга

Закон предвиђа да поред пружања услуга купцима и корисницима система које се наплаћују кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења, оператор дистрибутивног система на захтев корисника

система односно другог лица врши и услуге које нису обухваћене претходно наведеним ценама. Такође, врши и услуге по указаној потреби у циљу отклањања последица поступања корисника система супротно прописима. Ове услуге, обзиром да су индивидуалне и да се повремено јављају на захтев корисника система односно другог лица, називају се нестандардне услуге. У циљу надокнаде трошкова насталих пружањем истих, ОДС је утврдио ценовник за нестандардне услуге на који је Савет Агенције дао сагласност октобру 2023. године и које су важиле целу 2025. годину. У њему су дефинисане врсте нестандардних услуга и утврђене њихове цене. Ценовник се састоји из три дела: 1) Техничке услуге корисницима система ОДС, 2) Услуге везано за издавање услова за пројектовање и прикључење и 3) Услуге везано за издавање мишљења о условима за прикључење електрана.

3.4.3 Дистрибуирана количина електричне енергије

Дистрибуирана електрична енергија се највећим делом преузима из преносног система, док се остатак енергије преузима од електрана и купаца произвођача прикључених на дистрибутивни систем и суседних дистрибутивних система. Електрична енергија преузета од електрана прикључених на дистрибутивни систем је у 2025. години била за 19,4% већа него у 2024. години. Због производње електрана прикључених на дистрибутивни систем у подручјима са малом потрошњом електричне енергије, из дистрибутивног у преносни систем испоручено је 73 GWh електричне енергије, што је за 30 GWh више у односу на 2024. годину. Током 2025. настављено је са прикључењима купаца произвођача на дистрибутивни систем, које је започето 2021. године, тако да је од њих, преузето 55 GWh електричне енергије.

Табела 3-25: Дистрибуиране количине електричне енергије у периоду 2016-2025.

GWh, %

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Дистрибуирано - укупно преузето у дистрибутивни систем	**30.162**	**30.503**	**30.040**	**30.002**	**30.027**	**31.004**	**30.133**	**29.507**	**30.160**	**30.310**
Преузето из преносне мреже (без купаца на 110 kV)	29.712	29.964	29.397	29.389	29.333	30.105	29.259	28.422	29.136	29.071
Преузето из суседних дистрибутивних система	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Производња електрана прикључених на ДС	448	538	642	612	693	898	872	1.071	990	1.182
Преузето од купаца произвођача прикључених на ДС							1	13	32	55
Укупно испоручено из дистрибутивног система	**26.246**	**26.549**	**26.376**	**26.476**	**26.440**	**27.368**	**26.750**	**26.305**	**27.033**	**27.164**
Испоручено крајњим купцима (без купаца на 110 kV)	26.147	26.425	26.240	26.358	26.374	27.298	26.670	26.206	26.926	27.020
Испоручено суседним дистрибутивним системима	98,6	121	128	113	54	60	53	50	43	41
Испоручено у преносни систем		3	8	5	12	10	21	44	43	73
Испоручено у затворене дистрибутивне системе							6	5	21	30
Губици у дистрибутивном систему	**3.917**	**3.953**	**3.664**	**3.527**	**3.587**	**3.636**	**3.383**	**3.202**	**3.127**	**3.147**
Губици у дистрибутивном систему (као % укупно преузете енергије)	**12,98**	**12,96**	**12,20**	**11,75**	**11,95**	**11,73**	**11,23**	**10,85**	**10,37**	**10,38**

Остварени губици електричне енергије у дистрибутивном систему су у 2025. години процентуално исти као у 2024. години и даље су изнад технички оправданих. Виши ниво губитака, у поређењу са земљама ЕУ, може се само делимично оправдати неминовним техничким губицима због високог учешћа потрошње на ниском напону у односу на већину земаља ЕУ. Међутим, високи губици су изазвани и због неовлашћених прикључења на дистрибутивну мрежу и неовлашћеног преузимања (крађе) електричне енергије. Поред тога, губици су високи и због дугогодишњег недовољног улагања у дистрибутивну мрежу. Посебан проблем представља кашњење у замени дотрајалих мерних уређаја и преузимању мерних места и прикључних водова. То потврђују подаци о минималним активностима на контроли и преузимању мерних уређаја и прикључних водова и опреме, што је предуслов њиховог довођења у технички исправно стање и елиминисање крађе електричне енергије. Очекује се да ће у наредном периоду ове активности бити интезивније. Приликом давања сагласности на цене приступа дистрибутивном систему, при оцени оправданог износа губитака у мрежи, узимаће се у обзир сви релевантни подаци из претходних година, као и износи губитака и планиране активности које су предвиђене у плановима за смањење губитака.

3.5 Затворени дистрибутивни системи

На крају 2025. године лиценцу за дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом имало је шест енергетских субјеката:

1. оператор затвореног дистрибутивног система „BELGRADE AIRPORT“ д.о.о. Београд (BELGRADE AIRPORT),
2. оператор затвореног дистрибутивног система Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса "Нафтна индустрија Србије" а.д. Нови Сад (НИС),
3. оператор затвореног дистрибутивног система Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и дистрибуцију енергије и флуида и пружање услуга "ЕНЕРГЕТИКА", Крагујевац (ЕНЕРГЕТИКА),
4. оператор затвореног дистрибутивног система "ELIXIR PRAHOVO" ИНДУСТРИЈА ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА ДОО ПРАХОВО (ELIXIR PRAHOVO),
5. оператор затвореног дистрибутивног система Друштво са ограниченом одговорношћу за грађевинарство одржавање и услуге "MIND REAL ESTATE" Лужнице-Крагујевац (MIND REAL ESTATE) и
6. оператор затвореног дистрибутивног система "ЕИ - предузеће за производњу и дистрибуцију енергетике и пружање услуга ЕЛМАГ д.о.о, Ниш (ЕЛМАГ).

У 2025. години од шест лиценцираних, дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом обављало је пет оператора.

1. Затворени дистрибутивни систем којим управља оператор затвореног дистрибутивног система BELGRADE AIRPORT повезан је на дистрибутивни систем ОДС Електродистрибуција Србије на напонски ниво 35 kV и чине га:
   - 1 трансформаторска станица 35/10 kV са два трансформатора укупне инсталисане снаге 16 MVA,
   - 6 трансформаторских станица 10/0,4 kV са 10 трансформатора укупне инсталисане снаге 8,52 MVA
   - 11 km електроенергетских кабловских водова напонског нивоа 10 kV.

   Затворени дистрибутивни систем BELGRADE AIRPORT почео је са радом 01. јула 2024. године.

   У 2025. години у затворени дистрибутивни систем BELGRADE AIRPORT преузето је из дистрибутивног система укупно 23,9 GWh електричне енергије, од чега је 14,6 GWh испоручено купцима који су прикључени на затворени дистрибутивни систем, док је за сопствене потребе потрошено 20,2 GWh. Производња електричне енергије у затвореном дистрибутивном систему износи 11,7 GWh, док губици у затвореном дистрибутивном систему износе 0,7 GWh електричне енергије.

2. Затворени дистрибутивни систем којим управља оператор затвореног дистрибутивног система НИС је повезан на преносни систем на напонски ниво 220 kV. Овај затворени дистрибутивни систем чине:
   - 1 трансформаторска станица 220/6 kV са 2 трансформатора укупне инсталисане снаге 63 MVA,
   - 1 трансформаторска станица 35/6 kV без трансформатора јер је у њој задржан само напонски ниво 6 kV,
   - 0,15 km надземних водова напонског нивоа 220 kV и
   - 8,4 km подземних водова напонског нивоа 6 kV.

   Затворени дистрибутивни систем НИС почео је са радом 01. августа 2021. године.

   У 2025. години у затворени дистрибутивни систем НИС преузето је из преносног система укупно 264,9 GWh електричне енергије, од чега је 0,11 GWh испоручено купцима који су прикључени на затворени дистрибутивни систем, док је за сопствене потребе потрошено 264,7 GWh. Губици у затвореном дистрибутивном систему су износили 0,1 GWh електричне енергије.

3. Затворени дистрибутивни систем којим управља оператор затвореног дистрибутивног система ЕНЕРГЕТИКА, повезан је на преносни систем на напонски ниво 110 kV и чине га:
   - једна трансформаторска станица ТС 110/35 kV инсталисане снаге 126 MVA,
   - једна трансформаторска станица ТС 35/6 kV инсталисане снаге 36 MVA,
   - 18 трансформаторских станица ТС 6/0,4 kV укупне инсталисане снаге 55,7 MVA,
   - 2,4 km надземних водова 35 kV напонског нивоа,
   - 19 km кабловских водова 35 kV напонског нивоа,
   - 42 km надземних водова 6 kV напонског нивоа и
   - 30 km електроенергетских кабловских водова 6 kV напонског нивоа.

   Затворени дистрибутивни систем ЕНЕРГЕТИКА почео је са радом 01. марта 2021. године.

   У 2025. години у затворени дистрибутивни систем ЕНЕРГЕТИКА преузето је из преносног система укупно 34,94 GWh електричне енергије, од чега је 32,15 GWh испоручено купцима који су прикључени

на затворени дистрибутивни систем, а 0,45 GWh испоручено је у дистрибутивни систем. Производња електричне енергије у затвореном дистрибутивном систему износи 0,07 GWh, док губици у затвореном дистрибутивном систему износе 2,41 GWh електричне енергије.

4. Затворени дистрибутивни систем којим управља оператор затвореног дистрибутивног система ELIXIR PRAHOVO је повезан на преносни систем Србије на напонски ниво 110 kV и чине га:
   - 1 трансформаторска станица 110/10 kV са два трансформатора укупне инсталисане снаге 63 MVA,
   - 3 трансформаторске станице 10/0,4 kV са укупно 6 трансформатора укупне инсталисане снаге 9,25 MVA и
   - 3,1 km електроенергетских кабловских водова напонског нивоа 10 kV.

   Затворени дистрибутивни систем ELIXIR PRAHOVO почео је са радом 01. јануара 2023. године.

   У 2025. години у затворени дистрибутивни систем ELIXIR PRAHOVO преузето је из преносног система укупно 79,33 GWh електричне енергије, од чега је 5,23 GWh испоручено купцима који су прикључени на затворени дистрибутивни систем, док је за сопствене потребе потрошено 71,53 GWh. Губици у затвореном дистрибутивном систему су износили 2,56 GWh електричне енергије.

5. Затворени дистрибутивни систем којим управља оператор затвореног дистрибутивног система MIND REAL ESTATE је повезан на дистрибутивни систем ОДС Електродистрибуција Србије на напонски ниво 10 kV. Овај затворени дистрибутивни систем чини:
   - 8 трансформаторских станица 10/0,4 kV са укупно 17 трансформатора укупне инсталисане снаге 17,39 MVA,
   - 13,2 km електроенергетских кабловских водова напонског нивоа 10 kV и
   - 12,5 km електроенергетских кабловских водова напонског нивоа 0,4 kV.

   Затворени дистрибутивни систем MIND REAL ESTATE почео је са радом 01. априла 2022. године.

   У 2024. години у затворени дистрибутивни систем MIND REAL ESTATE преузето је из диструбутивног система укупно 6,2 GWh електричне енергије, од чега је 5,18 GWh испоручено купцима који су прикључени на затворени дистрибутивни систем, док је за сопствене потребе потрошено 0,95 GWh. Губици у затвореном дистрибутивном систему су износили 0,05 GWh електричне енергије.

6. Затворени дистрибутивни систем којим управља дистрибутивног система ЕЛМАГ је повезан на дистрибутивни систем ОДС Електродистрибуција Србије на напонски ниво 10 kV. Овај затворени дистрибутивни систем чини:
   - 6 трансформаторских станица 10/0,4 kV укупне инсталисане снаге 8,29 MVA,
   - 1 разводно постројење напонског нивоа 10 kV,
   - 2 разводна постројења напонског нивоа 0,4 kV,
   - 9 km електроенергетских кабловских водова напонског нивоа 10 kV и
   - 15 km електроенергетских кабловских водова напонског нивоа 0,4 kV.

   Затворени дистрибутивни систем ЕЛМАГ почео је са радом 01. септембра 2022. године.

   У 2025. години затворени дистрибутивни систем ЕЛМАГ није обављао дистрибуцију електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом.

У складу са поглављем XII Методологије за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, цена приступа затвореном дистрибутивном систему електричне енергије утврђује се као средња вредност образованих и примењених тарифа за тарифне елементе „активна снага“, „активна енергија“ и тарифни елемент „реактивна енергија“ свих енергетских субјекта који обављају делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, за одговарајућу категорију, односно групу корисника система.

Цена приступа затвореном дистрибутивном систему електричне енергије се одређује на начин из става 1, поглавља XII методологије без обзира да ли је тај систем повезан на преносни систем електричне енергије или на дистрибутивни систем електричне енергије.

Просечна остварена цена приступа затворених дистрибутивних система у 2025. години за све купце (без ПДВ и такси), износила је 1,46 дин/kWh и она је 60% нижа од просечне остварене цене приступа на дистрибутивни систем јер је преко 90% електричне енергије испоручено на средњем напону.

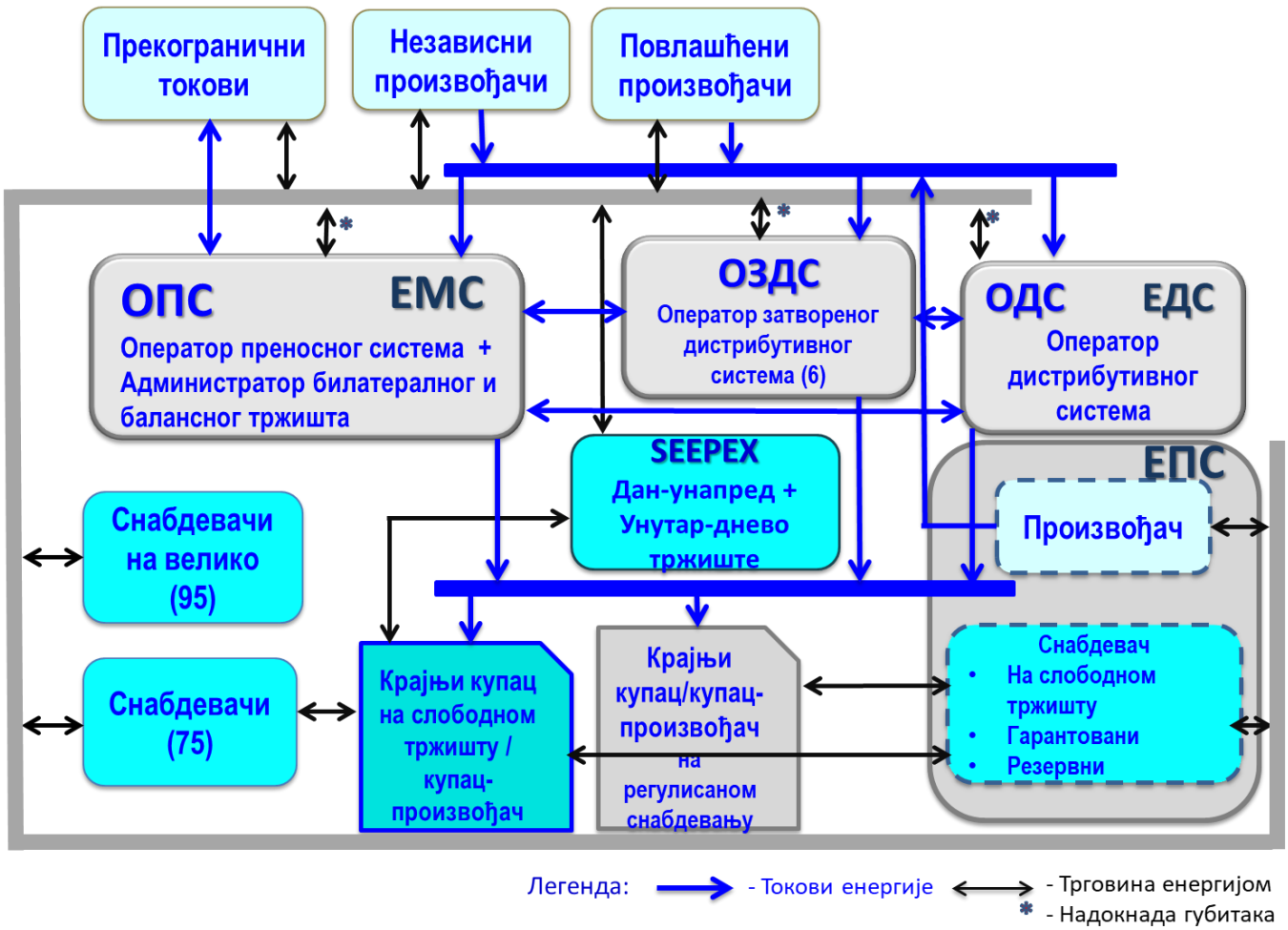
Оператор затвореног дистрибутивног система цене приступа затвореном дистрибутивном систему исказује по тарифама за тарифне елементе и према категоријама и групама корисника система и обрачунава услугу приступа затвореном дистрибутивном систему примењујући одредбе поглавља V, VI, IX и X поменуте методологије.

3.6 Тржиште електричне енергије

Тржиште електричне енергије у Србији се састоји из:

- билатералног тржишта електричне енергије;
- балансног тржишта електричне енергије и
- организованог тржишта електричне енергије.

Шема тржишта електричне енергије у 2025. години је приказана на слици 3-10.

Слика 3-10: Шема тржишта електричне енергије на крају 2025. године

Учесници на тржишту електричне енергије су:

- произвођач електричне енергије;
- снабдевач електричном енергијом;
- снабдевач на велико електричном енергијом;
- крајњи купац;
- агрегатор;
- купац-произвођач;
- оператор преносног система у случају обезбеђивања системских услуга, балансирања система, обезбеђивања сигурног рада система и куповине електричне енергије за надокнаду губитака у преносном систему;
- оператор дистрибутивног система у случају куповине електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему;
- оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије;
- оператор тржишта;
- номиновани оператор тржишта и
- складиштар електричне енергије.

Поред наведених учесника, на организованом тржишту електричне енергије учесници могу бити и друга правна лица у складу са правилима о раду организованог тржишта.

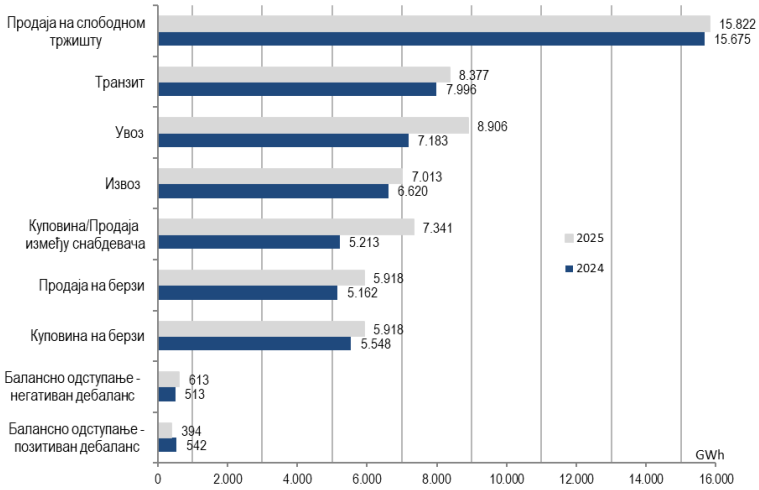
3.6.1 Билатерално тржиште електричне енергије

На билатералном тржишту се одвијају куповина и продаја електричне енергије директно између учесника на тржишту, при чему су на велепродајном билатералном тржишту учесници трговали електричном енергијом по слободним ценама, док се на малопродајном билатералном тржишту снабдевање одвијало по слободним и регулисаним ценама, с обзиром да су од 2014. године сви купци, осим домаћинстава и малих купаца, електричну енергију морали да купују на слободном тржишту. Домаћинства и мали купци од 2015. године имају могућност избора снабдевача на слободном тржишту и увек могу да се врате код гарантованог снабдевача. Изменама Закона о енергетици („Сл. гласник РС“, бр. 94/2024) проширен је круг купаца који имају право на снабдевање по регулисаним условима, пошто је измењена дефиниција купаца који се могу снабдевати у оквиру јавног (гарантованог) снабдевања. Истовремено, задржан је принцип пуне отворености тржишта, тако да сви купци имају право избора снабдевача на слободном тржишту, као и могућност повратка на гарантовано снабдевање у складу са законом прописаним условима.

3.6.1.1 Велепродајно тржиште

Велепродајно тржиште електричне енергије је у 2025. години било базирано на трговини између снабдевача. Активност снабдевача на слободном тржишту остала је најизраженија у области прекограничне размене, пре свега у функцији транзита кроз Србију, што је и даље доминантно због повољног географског положаја електроенергетског система Србије који се граничи са осам земаља, као и у сврху извоза и увоза. У 2025. години билатерална трговина између снабдевача износила је 7.341 GWh, што представља повећање од око 41% у односу на 2024. годину, када је износила 5.213 GWh. Увоз електричне енергије износио је 8.906 GWh и био је за око 27% већи од извоза, који је износио 7.013 GWh. Количине електричне енергије купљене и продате на организованом тржишту (SEEPEX), у оквиру дан-унапред и унутар-дневног тржишта, наставиле су раст и током 2025. године у оба сегмента. Укупна куповина, односно продаја на дан-унапред тржишту износила је 5.839 GWh, док је на унутар-дневном тржишту реализовано 78,7 GWh, што укупно износи око 5.918 GWh и то представља повећање од око 6,7% у односу на 2024. годину (5.548 GWh). Раст је доминантно остварен на дан-унапред тржишту, док унутар-дневно тржиште и даље има мањи обим, али има важну улогу у оптимизацији позиција учесника ближе времену испоруке и смањењу дебаланса. Укупна количина електричне енергије која је била предмет трговине у оба смера (куповине и продаје) на организованом тржишту износила је приближно 11.836 GWh. На тржишту је било 64 активна учесника, што је за 2 више него у 2024. години, од којих се снабдевањем крајњих купаца на слободном тржишту, као и у 2024. години, бавило 11.

У складу са Законом о енергетици, лиценцу за обављање делатности снабдевања електричном енергијом на велико могу добити и страна правна лица. У 2025. години било је лиценцирано укупно 95 снабдевача на велико електричном енергијом и 75 снабдевача електричном енергијом. На тржишту Републике Србије активно је било 64 снабдевача што је за 2 више него у претходној години. Укупан обим трговине износио је 5.341 GWh. На слици 3-11 су приказане количине електричне енергије по активностима снабдевача у 2024. и 2025. години.[5], при чему подаци о продаји на слободном тржишту не обухватају електричну енергију продату за сопствене потребе у вертикално интегрисаном предузећу снабдевача.

Слика 3-11: Количине електричне енергије по активностима снабдевача током 2024. и 2025. године

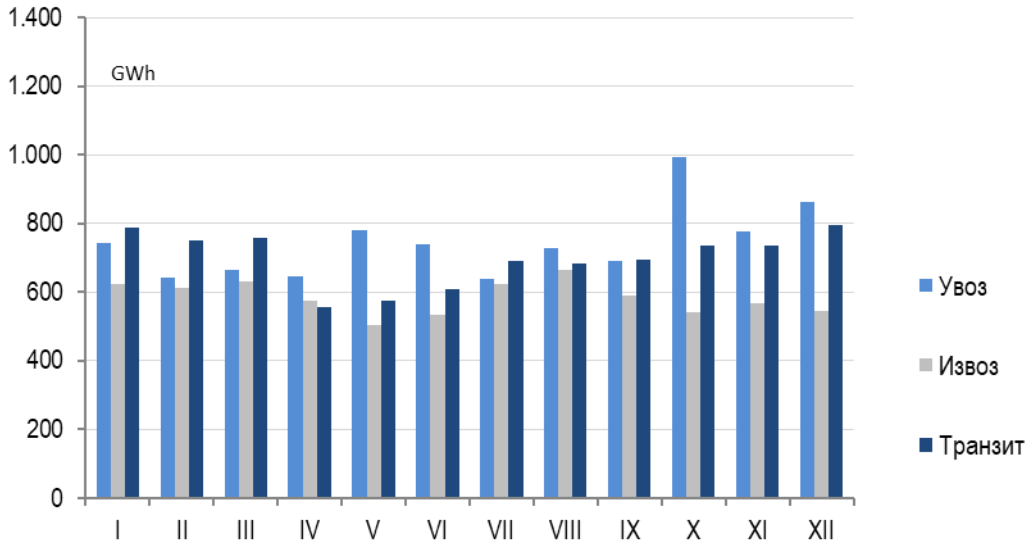
3.6.1.1.1 Активности снабдевача

Најзначајнијих пет снабдевача који су на билатералном тржишту електричне енергије продавали енергију другим снабдевачима су: "EFT AG", Швајцарска, Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса "Нафтна

[5] Сви подаци приказани у табелама добијени су закључно са 15. фебруаром 2026. године и подложни су променама у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије

индустрија Србије" а.д. Нови Сад, "EFT TRADE" д.о.о. Београд, "HSE BALKAN ENERGY" д.о.о. Друштво за инжењеринг и трговину, Нови Београд и "D. TRADING INTERNATIONAL", Женева, Швајцарска, чије укупно учешће у обиму трговине износи око 44,5%.

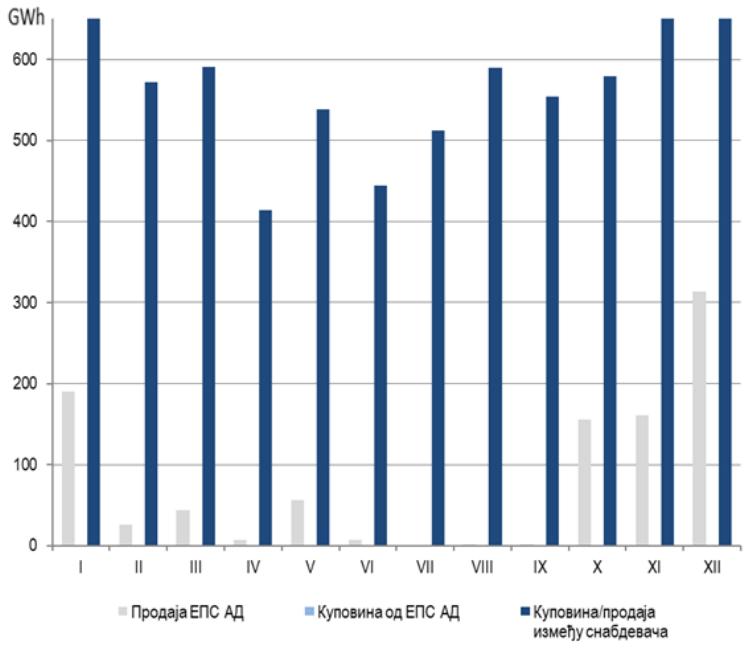
Најзначајнијих пет снабдевача који су на билатералном тржишту електричне енергије куповали електричну енергију од других снабдевача су: "EFT TRADE" д.о.о. Београд, "Електропривреда Србије" а.д. Београд (ЕПС АД), "SCM POWER" д.о.о. Београд, "EFT AG" (South East Europe) и "ENER TRADE SHPK", Тирана, Албанија, са укупним учешћем од око 58% у посматраним трансакцијама, што указује на умерено концентрисано тржиште. Пет најзначајнијих снабдевача који су увозили електричну енергију у 2025. години су: Акционарско друштво „Електропривреда Србије“ Београд, "EFT AG", Швајцарска, "EETS" д.о.о. Београд, "D. TRADING INTERNATIONAL", Женева, Швајцарска и "HSE BALKAN ENERGY" д.о.о. друштво за инжењеринг и трговину, Нови Београд. Структура увоза указује на доминантно учешће великих трговачких компанија, уз значајно присуство вертикално интегрисаног предузећа. У односу на претходну годину није дошло до значајнијих промена у структури највећих учесника, што указује на релативно стабилан ниво концентрације на страни увоза. Пет најзначајнијих снабдевача који су извозили електричну енергију у 2025. години су: Акционарско друштво „Електропривреда Србије“ Београд, "EFT AG", Швајцарска, "TERNA ENERGY TRADING" д.о.о. Београд, "SCM POWER" д.о.о. Београд и "D. TRADING INTERNATIONAL", Женева, Швајцарска. Структура извоза указује на доминантно учешће великих међународних трговаца, уз значајно присуство домаћег вертикално интегрисаног предузећа ЕПС АД. На основу података које су доставили снабдевачи електричном енергијом (комерцијални подаци), током 2025. године транзит електричне енергије је благо смањен за око 6% у односу на 2024. годину (са 8.871 GWh на 8.377 GWh), што указује на релативно стабилан обим транзитних токова кроз електроенергетски систем Републике Србије. Истовремено, и увоз и извоз су повећани - увоз је значајно повећан за око 24% (са 7.183 GWh на 8.906 GWh), док је извоз повећан за око 6% (са 6.620 GWh на 7.013 GWh). И увоз и извоз били су изражени током читаве године, при чему је повећан увоз нарочито забележен у последњем кварталу године. Оваква кретања указују на појачану зависност домаћег електроенергетског система од увоза, као и на већу изложеност кретањима цена на регионалним и европским тржиштима електричне енергије. Обим увоза, извоза и транзита који су снабдевачи остварили по месецима у 2025. години приказан је на слици 3-12.

Слика 3-12: Увоз, извоз и транзит снабдевача у 2025. години

Највећи обим увоза забележен је у октобру, када је достигао око 1.000 GWh, док је извоз врхунац достигао у августу, са вредностима од око 700 GWh. Оваква динамика указује на изражене сезонске разлике у тржишном понашању и различите покретаче увоза и извоза. Додатно, уочава се да повећани обим извоза у летњем периоду кореспондира са повољнијим хидролошким условима, док је раст увоза у јесењим месецима повезан са повећаном потрошњом и потребом за обезбеђењем довољних количина енергије из увоза.

На слици 3-13 приказан је обим трговине електричном енергијом, при чему се уочава да је постојала активност између снабдевача током целе године. Ако се посматра трговина са ЕПС АД, током целе године није било куповине од ЕПС АД, док је продаја ЕПС АД била изражена у јануару и последњем кварталу 2025. године.

Слика 3-13: Куповина/продаја између снабдевача, односно између снабдевача и ЕПС АД у 2025. години

У табели 3-26 су приказани релевантни показатељи развијености и концентрације тржишта електричне енергије у Србији (без АПКМ) у 2025. години. За сваку од наведених активности снабдевача, приказани су:

- укупна количина електричне енергије;
- учешће електричне енергије којом су трговала три снабдевача са највећим обимом трговине у укупној количини електричне енергије којом се трговало, по свакој активности;
- вредност Herfindahl-Hirschman индекса (HHI), која указује на ниво концентрације тржишта[6] и
- оцена нивоа концентрације тржишта за појединачне активности[7].

Табела 3-26: Ниво концентрације тржишта електричне енергије у Србији у 2025. години

Активност снабдевача у 2025. години	Количина електричне енергије	Учешће три снабдевача са највећим обимом трговине		Херфиндал-Хиршманов индекс HHI	Ниво концентрисаности тржишта
	(GWh)	(%)	(GWh)		
Трговина на организованом тржишту дан-унапред (берзи)					
Продаја	5.839	40	2.330	820	Низак
Куповина	5.839	45	2.630	930	Низак
Трговина између снабдевача на билатералном тржишту					
Продаја	7.341	42	3.047	1.243	Висок
Куповина	7.341	46	3.392	1.400	Висок

У 2025. години настављен је раст трговине на организованом тржишту електричне енергије (SEEPEX – дан-унапред). Обим трговања у смеру куповине, односно продаје износио је 5.839 GWh, што представља раст од око 7% у односу на 2024. годину, када је та количина износила 5.433 GWh. Истовремено, унутар-дневно тржиште бележи укупни обим од око 78,7 GWh, чиме и даље има мањи удео у укупном обиму трговања, али задржава значајну улогу у оптимизацији позиција учесника ближе времену испоруке и смањењу дебаланса.

Остварени раст указује на даље јачање ликвидности и постепено повећање значаја организованог тржишта у укупној структури трговине електричном енергијом у Републици Србији. Истовремено, континуирано повећање обима трговања представља важан предуслов за даљу интеграцију домаћег тржишта са регионалним и европским тржиштима електричне енергије, посебно у контексту предстојећег спајања тржишта. У 2025.

[6] Herfindahl-Hirschman индекс се дефинише као збир квадрата учешћа појединих компанија на тржишту и што је вредност мања, то је развијенија конкуренција на тржишту.

[7] За оцену концентрисаности тржишта се користе границе:
HHI < 1000 - неконцентрисано
1001 < HHI < 2000 - умерено концентрисано
HHI >2001 - високо концентрисано тржиште

години трговина на организованом тржишту електричне енергије, како на дан-унапред тако и на унутар-дневном тржишту, задржала је низак ниво концентрисаности, што потврђују вредности Херфиндал-Хиршмановог индекса (HHI), које се налазе испод прага од 1.000. Учешће три највећа учесника указује на умерен степен концентрације, при чему је оно нешто израженије на страни куповине, али без присуства доминантног учесника. Наведени показатељи упућују на постојање конкурентне структуре тржишта са већим бројем активних учесника и уравнотеженом расподелом тржишних удела. Истовремено, континуирано повећање ликвидности, посебно на дан-унапред тржишту, као и постепени развој унутар-дневног тржишта, доприносе ефикаснијем формирању цена и представљају важан предуслов за даљу интеграцију домаћег тржишта у регионално и европско тржиште електричне енергије кроз процесе спајања тржишта. Са друге стране, трговина на билатералном тржишту, односно трговина између снабдевача, достигла је у 2025. години количину од 7.341 GWh, што је више за око 41% у односу на 2024. годину, када је она износила 5.213 GWh. Ово указује на снажан раст активности и у овом сегменту, уз задржавање високог нивоа концентрације међу учесницима.

3.6.1.2 Малопродајно тржиште

3.6.1.2.1 Испоручене количине електричне енергије крајњим купцима

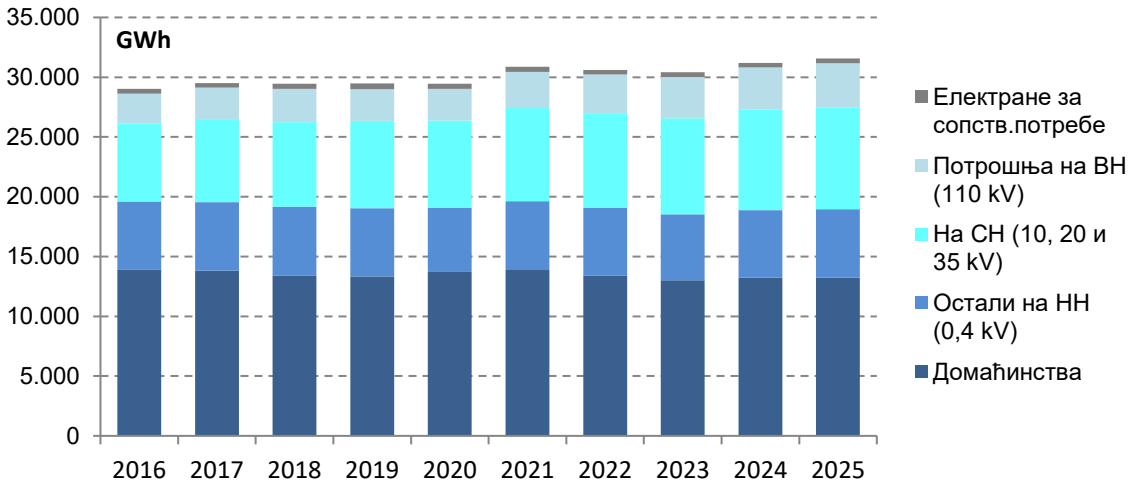
Крајњим купцима је у 2025. години укупно продато и испоручено 31.159 GWh (без потрошње електрана у функцији производње), што је више за 195,7 GWh од испоручене количине електричне енергије у 2024. години. У табели 3-27 је приказана потрошња електричне енергије у Републици Србији (без АПКМ) у периоду 2016-2025, укључујући и електричну енергију коју су произвођачи преузели из преносног система за сопствене потребе.

Табела 3-27: Структура потрошње електричне енергије у периоду 2016-2025.

GWh

Категорија потрошње	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2025/ 2024
Домаћинства	13.931	13.815	13.415	13.340	13.718	13.877	13.379	13.008	13.225	13.240	100,1
Остали на ниском напону (0,4 kV)	5.665	5.746	5.756	5.707	5.376	5.740	5.696	5.519	5.654	5.714	101,1
Укупно на ниском напону (0,4 kV)	**19.596**	**19.561**	**19.171**	**19.047**	**19.094**	**19.617**	**19.075**	**18.527**	**18.879**	**18.954**	**100,4**
Купци на средњем напону (10, 20 и 35 kV)	6.550	6.865	7.069	7.311	7.280	7.807	7.905	8.039	8.443	8.449	100,7
Купци на високом напону (110 kV)	2.479	2.695	2.798	2.649	2.665	3.034	3.262	3.455	3.510	3.706	105,6
Испоручено крајњим купцима	**28.625**	**29.121**	**29.038**	**29.007**	**29.039**	**30.458**	**30.242**	**30.021**	**30.832**	**31.159**	**101,1**
Испоручено ТЕ и ХЕ за сопствене потребе	391	394	427	467	429	404	362	392	371	408	110,0
Укупна потрошња	**28.947**	**29.016**	**29.515**	**29.465**	**29.474**	**29.468**	**30.862**	**30.413**	**31.203**	**31.567**	**101,2**

У односу на 2024. годину, у 2025. години, потрошња крајњих купаца (без потрошње електрана у функцији производње) је већа за 1,1% (327 GWh). Повећање потрошње домаћинстава је за 0,1% (15 GWh) и осталих купаца на ниском напону за 1,1% (60 GWh). Повећана је и потрошња купаца на високом напону за 5,6% (196 GWh) и купаца на средњем напону за 0,7% (56 GWh). Произвођачи су за сопствене потребе (потрошње електрана у функцији производње) преузели 10% (37 GWh) више електричне енергије него у претходној години.

Слика 3-14: Структура потрошње електричне енергије у Србији у периоду 2016-2025. (без АПКМ)

Укупан број места испоруке у Републици Србији, без АПКМ (не рачунајући мерна места за објекте Железница Србије), крајем 2025. године је био 3.877.225 и у односу на 2024. годину тај број је повећан за 1,3%.

Табела 3-28: Број места испоруке у 2024. и 2025. години

Категорија потрошње	2024.	2025.	Индекс 2025/2024
Домаћинства	3.373.023	3.415.875	101,3%
Остали на ниском напону (0,4 kV)	449.352	455.174	101,3%
Купци на средњем напону (10, 20 и 35 kV)	6.036	6.123	101,4%
Купци на високом напону (110 kV)	52	53	101,9%
Укупан број мерних места	3.828.463	**3.877.225**	**101,3%**

3.6.1.2.2 Продаја електричне енергије крајњим купцима

Укупна продаја електричне енергије крајњим купцима (без потрошње електрана у функцији производње), у 2025. години је износила 31.159 GWh. У односу на 2024. годину, она је већа за 1,1% (327 GWh). Од укупно продате електе електричне енергије 46,2% је продато на регулисаном тржишту и 53,8% на слободном.

Од 2014. године сви крајњи купци осим домаћинстава и малих купаца (који за стицање статуса малог купца осим услова по годишњем приходу и броју запослених, имају и ограничење на 30.000 kWh потрошње у претходној календарској години и сви њихови објекти морају бити прикључени на мрежу напона нижег од 1 kV) су електричну енергију морали да купују на слободном тржишту. Доношењем измена Закона о енергетици крајем 2024. године, за стицање статуса малог купца услови су измењени тако да су мали купци микропредузећа, мала предузећа и предузетници који испуњавају критеријуме за разврставање у микро и мала предузећа у складу са законом којим се уређује рачуноводство. Тржиште је потпуно отворено 2015. године од када домаћинства и мали купци, поред права на гарантовано снабдевање, имају могућност избора снабдевача на слободном тржишту и увек могу да се врате на гарантовано снабдевање по регулисаним ценама електричне енергије.

Табела 3-29: Продаја електричне енергије на малопродајном тржишту у периоду 2021-2025.

GWh

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Индекс 2025/2024
Регулисано тржиште	15.207	14.641	14.104	14.302	**14.385**	**100,6%**
Слободно тржиште	15.251	15.601	15.917	16.530	**16.774**	**101,5%**
Снабдевање по слободним ценама	15.041	15.487	15.873	16.480	**16.730**	**101,5%**
Резервно снабдевање	210	114	44	50	**44**	**88,0%**
Укупна продаја	**30.458**	**30.242**	**30.021**	**30.832**	**31.159**	**101,1%**

На регулисаном тржишту је продато 0,6% (83 GWh) више електричне енергије, а на слободном тржишту продато је 1,5% (244 GWh) више електричне енергије у односу на 2024. годину (при чему је на резервном снабдевању продато 6 GWh мање електричне енергије у односу на 2024. годину).

3.6.1.2.3 Продаја електричне енергије на регулисаном тржишту

На регулисаном тржишту су у 2025. години електричну енергију куповала само домаћинства и мали купци тако да је на овом тржишту испоручено 46,2% електричне енергије коју су укупно потрошили крајњи купци. Количине испоручене електричне енергије на регулисаном тржишту по категоријама потрошње за период 2021-2025. година приказане су у табели 3-30. На крају 2025. године, електрична енергија по регулисаним ценама испоручивана је крајњим купцима на преко 3,5 милиона мерних места.

Регулисане цене електричне енергије за крајње купце, у складу са Законом о енергетици из 2004. године, први пут су примењене 01. јануара 2008. године, након позитивног мишљења Агенције о предлогу ЈП ЕПС и сагласности Владе Републике Србије. У 2025. години су примењиване цене електричне енергије за гарантовано снабдевање крајњих купаца одобрене од 01.новембра 2023. године и цене одобрене од 01.новембра 2025. године.

Актуелне регулисане цене електричне енергије за крајње купце се могу видети на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

У 2025. години остварена просечна базна цена на берзи SEEPEX, која у себи не садржи трошкове преноса и дистрибуције, на годишњем нивоу је износила 108,03 €/MWh. Просечна пондерисана велепродајна цена за набавку електричне енергије, на основу које је одређена цена за гарантовано снабдевање крајњих купаца приликом давања сагласности на цене од 01.10.2025. године, износила је 6,164 дин/kWh, односно 52,85 €/MWh, рачунато по просечном курсу € за 2025. годину.

Табела 3-30: Остварене количине испоручене електричне енергије на регулисаном тржишту

Категорија потрошње	Остварене количине испоручене електричне енергије на регулисаном тржишту (GWh)				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Ниски напон (0,4 kV I степен)	261	232	181	175	183
- 0,4 kV II степен	1.078	1.042	960	936	984
- домаћинства	13.856	13.356	12.959	13.190	13.227
Јавно осветљење	12	10	4	1	1
УКУПНО гарантовано снабдевање	15.207	14.640	14.104	14.302	14.385

У табели 3-31, дато је кретање остварених просечних годишњих цена за купце који су имали право на гарантовано (јавно) снабдевање, односно право да електричну енергију купују по регулисаним ценама. Висина и кретање исказаних просечних цена (без ПДВ и такси) по годинама, зависе превасходно од динамике и количине електричне енергије коју су поједине категорије и групе купаца потрошиле током године и од датума примене одобрених цена.

Табела 3-31: Остварене просечне годишње регулисане цене за крајње купце (без ПДВ и такси)

дин/kWh

Категорија потрошње	Остварена просечна годишња цена				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Средњи напон (35 kV + 10(20) kV)					13,33
Ниски напон (0,4 kV I степен)	11,57	11,72	15,22	15,74	16,26
- 0,4 kV II степен	9,67	9,97	12,64	12,92	13,38
- домаћинства	7,37	7,60	9,91	10,03	10,29
Јавно осветљење	7,01	7,21	8,93	10,20	11,00
Укупно ниски напон	7,60	7,83	10,17	10,29	10,58
УКУПНО ПРОСЕЧНО гарантовано снабдевање	**7,60**	**7,83**	**10,17**	**10,29**	**10,58**

На основу остварене потрошње у овој категорији у 2025. години, 65% утрошене енергије је у зеленој зони, 33% у плавој и 2% у црвеној зони.

Табела 3-32: Тарифе за категорију купаца широка потрошња по зонама потрошње

Категорија купаца		Утрошена активна енергија	Тарифе* од 1.11.2023.	Тарифе* од 1.10.2025.
Широка потрошња		**(MWh)**	**(дин/kWh)**	**(дин/kWh)**
Трошак гарантованог снабдевача			160,6695	160,6695
Обрачунска снага			54,2580	60,8947
Активна енергија				
ВТ зелена	до 350 kWh	4.899.523	9,1092	9,6136
НТ зелена	до 350 kWh	2.461.967	2,2773	2,4034
ЈТ зелена	до 350 kWh	1.936.394	7,9706	8,4119
ВТ плава	351-1200 kWh	2.495.287	13,6638	14,4203
НТ плава	351-1200 kWh	1.544.072	3,4160	3,6051
ЈТ плава	351-1200 kWh	743.102	11,9558	12,6178
ВТ црвена	преко 1200 kWh	175.560	27,3276	28,8407
НТ црвена	преко 1200 kWh	95.913	6,8319	7,2102
ЈТ црвена	преко 1200 kWh	43.989	23,9117	25,2356
Укупно		14.395.806		

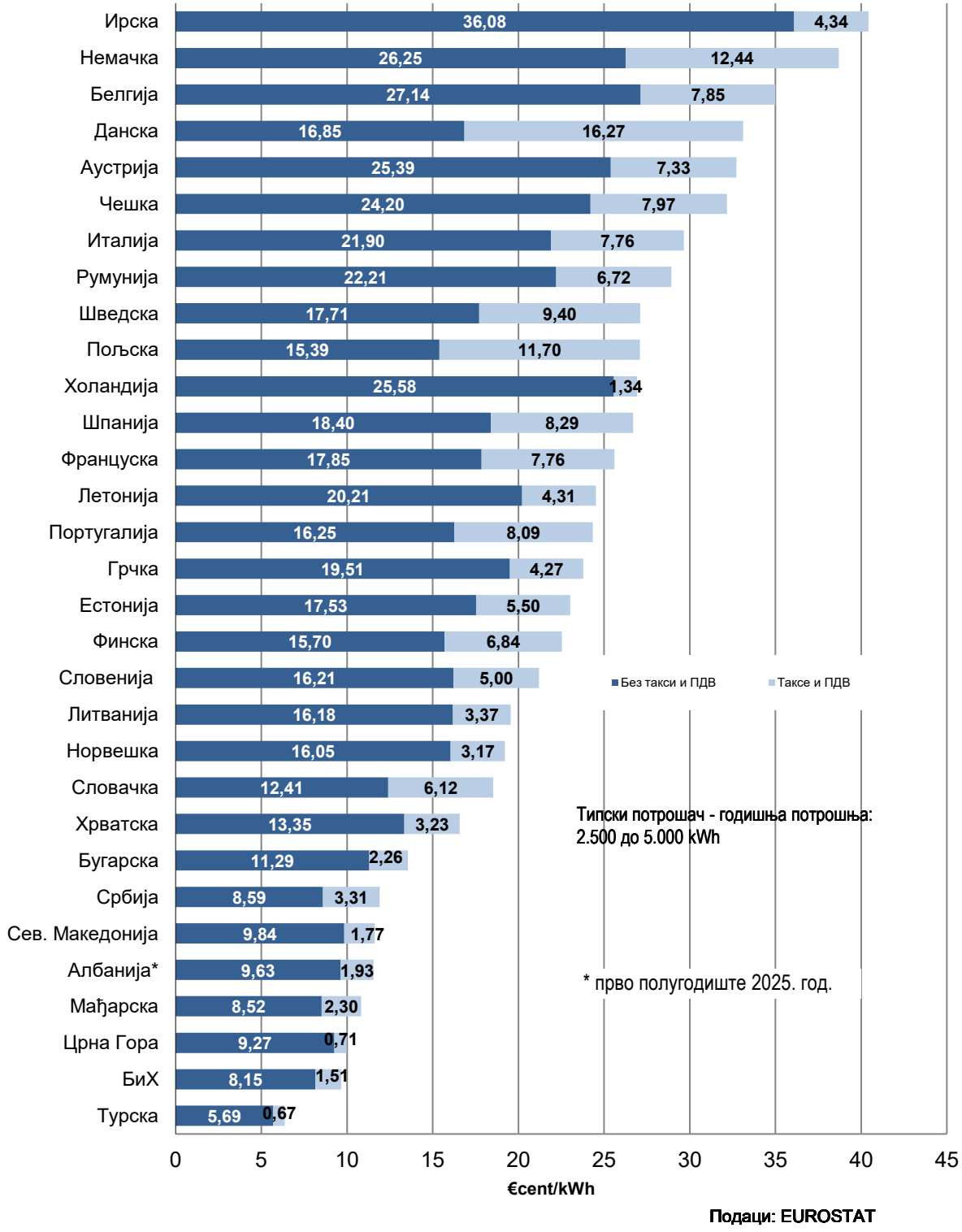
*Тарифе су дате без ПДВ (20%) и акцизе (7,5%)

У току 2025. године Савет Агенције донео је две одлуке о измени Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање. Првом одлуком из марта 2025. године извршене су измене у складу са Законом о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС", број 94/24) и то у погледу дефиниција и група крајњих купаца који имају право на гарантовано снабдевање електричном енергијом. Другом одлуком Савета Агенције из августа 2025. године измене су извршене у пододељку VII.2.2. Тарифе за тарифни елемент „активна енергија", за купце из категорије Широка потрошња измењено је да уместо границе 1600 kWh „тарифа за велику потрошњу" обухвата месечну потрошњу преко 1200 kWh, као и у поглављу XII Примена методологије у ставу 2. којом је продужено да до 31. децембра 2026. године важе одредбе овог става.

На сликама 3-15 и 3-18 је приказан упоредни преглед цена електричне енергије за референтне купце из категорија домаћинство и индустрија у Србији, земљама ЕУ и региона, у другом полугодишту 2025. године, обрачунате по методологији ЕУРОСТАТ и исказане у његовим извештајима.

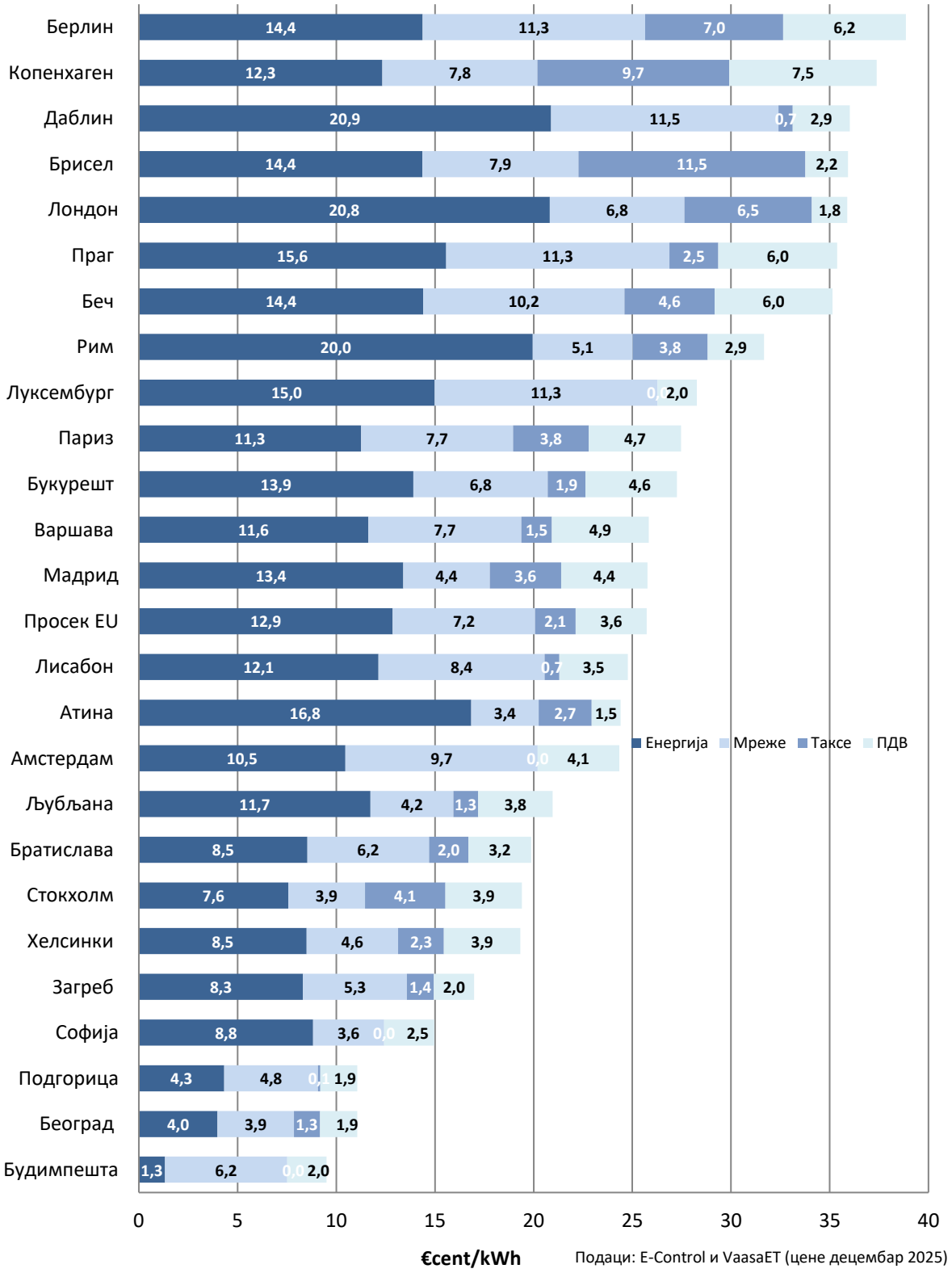
На слици 3-15 треба имати у виду да је референтна просечна годишња потрошња електричне енергије домаћинства која се користи у методологијама ЕУРОСТАТ између 2.500 и 5.000 kWh и да је она примерена европским просецима и стандардима, док је просечна годишња потрошња домаћинства у Србији близу горње границе наведене потрошње. Исказане цене у Србији за референтне купце из категорије домаћинство су међу најнижим, посматрано без ПДВ и такси. У Турској, Босни и Херцеговини и Мађарској су остварене ниже цене у односу на Србију. Када је реч о исказаним ценама за референтне купце из категорије домаћинство са ПДВ и таксама, поред наведених земаља, ниже цене биле су још у Црној Гори, Албанији[8] и Северној Македонији, што је сврстава међу земљама са највишом ценом у региону. Исказане цене за референтне купце из категорије домаћинство са ПДВ и таксама су више у Србији имајући у виду чињеницу да је ПДВ за електричну енергију 20%, а акциза 7,5%.

[8] За Албанију подаци су из првог полугодишта 2025. године.

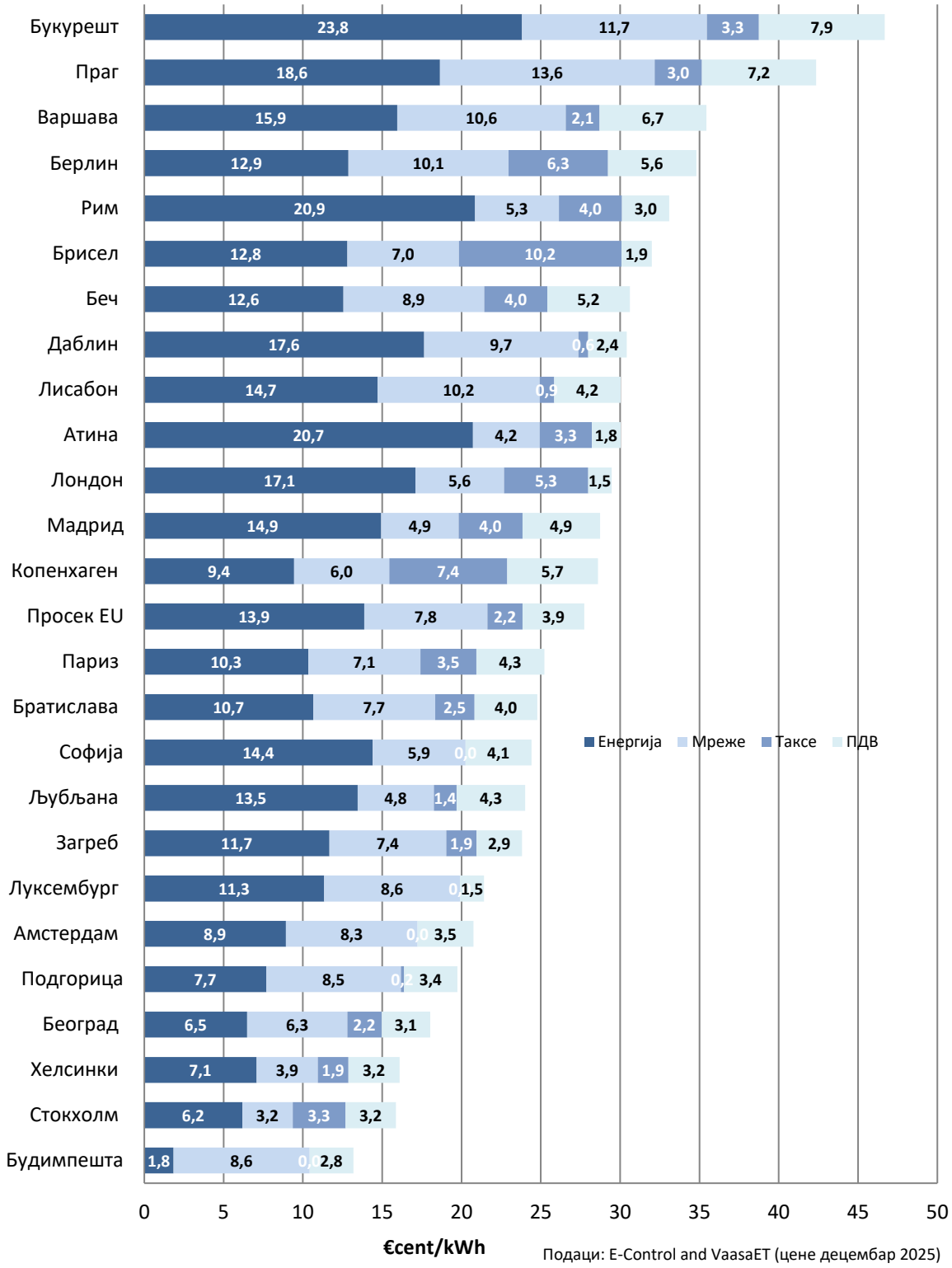
Слика 3-15: Цене електричне енергије за домаћинства – друга половина 2025. године

На слици 3-16 је дата детаљнија структура продајне цене електричне енергије за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године. Подаци показују да је у Београду ниска цена енергије (нижа је једино у Будимпешти).

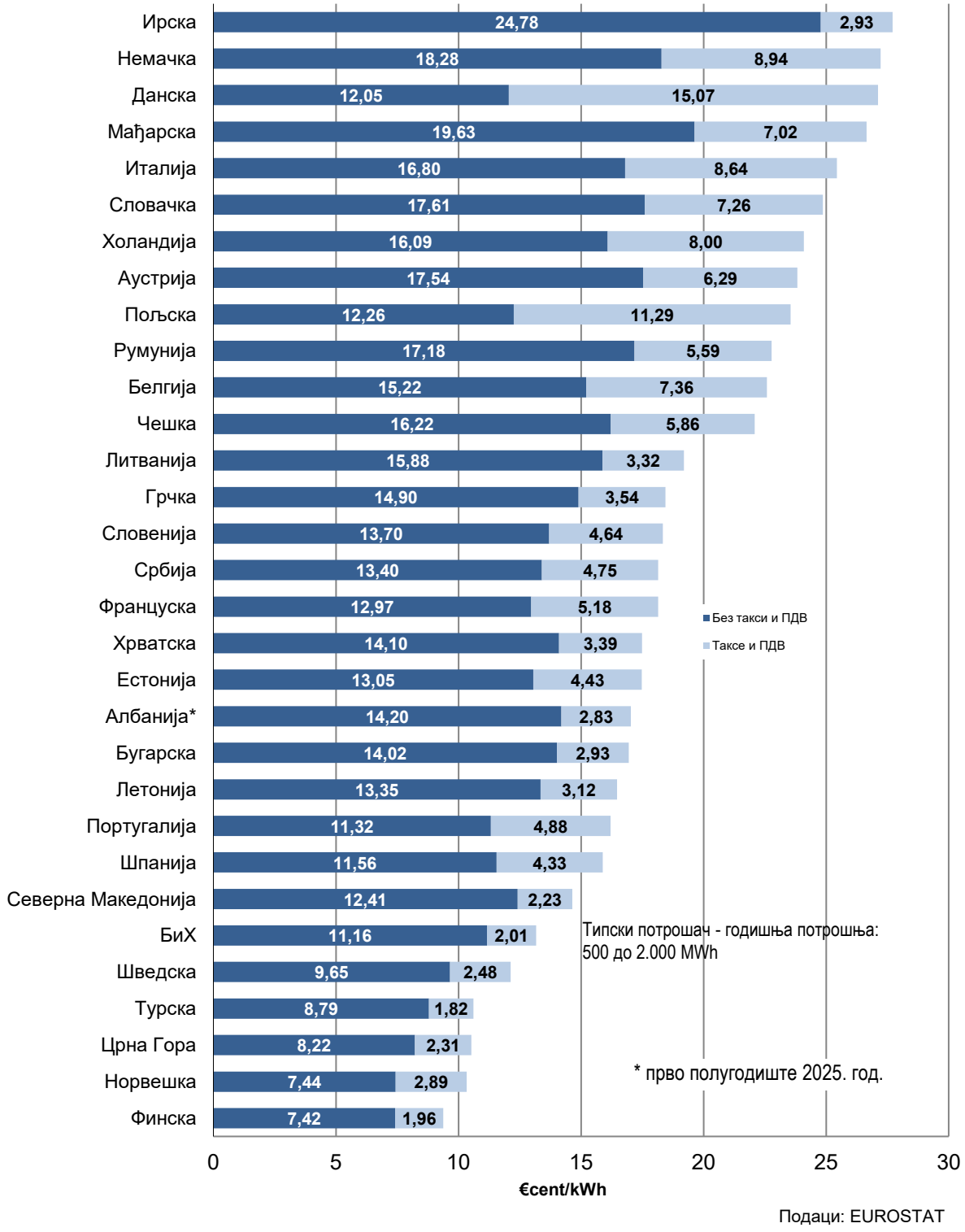
Слика 3-16: Структура продајне цене електричне енергије за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године

Ради бољег поређења цена електричне енергије за домаћинства, на слици 3-17 је дата структура продајне цене електричне енергије за домаћинства сведена на паритет куповне моћи, у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године. На тај начин, узете су у обзир и разлике у стандарду које постоје између европских земаља. У овом случају, цене електричне енергије за домаћинства ниже од Београда имају само Хелсинки, Стокхолм и Будимпешта.

Слика 3-17: Структура продајне цене електричне енергије за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године сведена на паритет куповне моћи

У другом полугодишту 2025. године исказане цене у Србији за референтне купце за индустрију су међу највише у региону. Црна Гора, Босна и Херцеговина, Северна Македонија, Албанија, Бугарска и Хрватска су имале ниже цене од Србије, као и Финска, Норвешка, Турска, Шведска, Шпанија, Португалија, Летонија, Естонија и Француска.

Слика 3-18: Цене електричне енергије за индустрију - друга половина 2025. године

3.6.1.2.4 Продаја електричне енергије на слободном тржишту

Од 2015. године, сви крајњи купци могу да купују електричну енергију на слободном тржишту, на коме је у 2025. години испоручено 16.735 GWh електричне енергије, без енергије која је испоручена на резервном снабдевању, што је износило 53,8% укупне потрошње крајњих купаца. Купцима на слободном тржишту електрична енергија је испоручивана на преко 191 хиљаде мерних места међу којима је било око 2 хиљаде домаћинстава (станови који су у власништву предузећа која електричну енергију обезбеђују на слободном тржишту).

Табела 3-33: Остварене количине испоручене електричне енергије на слободном тржишту

Категорија потрошње	Остварене количине испоручене електричне енергије на слободном тржишту (GWh)				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025
Високи напон (110 kV)	3.019	3.262	3.455	3510	3706
35 kV	1.144	1.002	1.084	1.218	1.160
10 (20) kV	6.560	6.860	6.944	7.214	7.322
Укупно високи и средњи напон	**10.723**	**11.124**	**11.483**	**11.942**	**12.188**
Ниски напон (0,4 kV I степен)	2.819	2.849	2.805	**2.855**	**2.828**
- 0,4 kV II степен	1.018	1.071	1.147	1.276	1.352
- домаћинства	20	22	48	35	13
Јавно осветљење	461	422	390	371	354
Укупно ниски напон	**4.318**	**4.364**	**4.390**	**4.537**	**4.547**
УКУПНО слободно снабдевање	**15.041**	**15.488**	**15.873**	**16.479**	**16.735**

Од 75 енергетских субјеката који су крајем 2025. године били лиценцирани да обављају делатност снабдевања електричном енергијом, на слободном малопродајном тржишту је било активних 11, што је исти број као претходне године.

Табела 3-34: Број учесника на слободном малопродајном тржишту 2016. до 2025.

Година	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Број учесника на тржишту	14	19	18	13	11	11	4	3	11	11

Снабдевачи који су снабдевали крајње купце на слободном тржишту:

1. Акционарско друштво "ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ" Београд
2. "GBG SNABDEVANJE" доо, Београд
3. "EETS" TRGOVINA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM DOO BEOGRAD
4. ДРУШТВО ЗА ТРГОВИНУ "НЕР ENERGIJA" ДОО БЕОГРАД
5. Привредно друштво "ELMAKO-ENERGY" доо, Београд
6. "NOVA COMMODITIES" друштво са ограниченом одговорношћу, Београд
7. ПЕТРОЛ друштво за трговину нафтом и нафтним дериватима д.о.о. Београд
8. "FORTIS POWER COMMODITIES" доо, Београд
9. Привредно друштво "ALIVE CAPITAL" доо, Београд
10. Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса "Нафтна индустрија Србије"а.д. Нови Сад
11. Restart energy, Београд

Табела 3-35: Ниво концентрације на слободном тржишту у 2025. години

Активност снабдевача у 2025. години	Количина електричне енергије	Учешће три снабдевача са највећим обимом трговине		Херфиндал-Хиршманов индекс HHI	Ниво концентрисаности тржишта
	(GWh)	(%)	(GWh)		
Продаја електричне енергије крајњим купцима на слободном тржишту					
Продаја*	16.479	100	16.478	9.989	Висок

*количине електричне енергије не обухватају испоруку за потребе у вертикално организованом предузећу

Ниво концентрације на слободном тржишту остао је на прошлогодишњем нивоу. Херфиндал-Хиршманов индекс (HHI) је 9.989 и умањен је у односу на претходну годину када је износио 9.991.

Табела 3-36: Остварене количине продате електричне енергије крајњим купцима на слободном тржишту- по снабдевачима у 2025. години

Снабдевач	Удео (%)
Акционарско друштво "ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ" Београд	98,89%
"GBG SNABDEVANJE" доо, Београд	0,49%
"EETS" TRGOVINA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM DOO BEOGRAD	0,46%
ДРУШТВО ЗА ТРГОВИНУ "НЕР ENERGIJA" ДОО БЕОГРАД	0,06%
Привредно друштво "ELMAKO-ENERGY" доо, Београд	0,05%
"NOVA COMMODITIES" друштво са ограниченом одговорношћу, Београд	0,03%
ПЕТРОЛ друштво за трговину нафтом и нафтним дериватима д.о.о. Београд	0,02%
"FORTIS POWER COMMODITIES" доо, Београд	<0,01
Привредно друштво "ALIVE CAPITAL" доо, Београд	<0,01
Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса "Нафтна индустрија Србије"а.д.	<0,01
Restart energy, Beograd	<0,01

Доминантан снабдевач на слободном тржишту је остао ЕПС АД са уделом од 98,89% од укупно продате електричне енергије крајњим купцима на слободном тржишту (без енергије продате унутар вертикално интегрисаног предузећа) и уделом укупне продаје ЕПС АД (гарантовано, резервно и слободно тржиште) од 96,7% од укупне финалне потрошње.

Табела 3-37: Остварене просечне годишње малопродајне цене на слободном тржишту за крајње купце (без ПДВ и такси)

дин/kWh

Категорија потрошње	Остварена просечна годишња цена				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Високи напон (110 kV)	6,95	9,16	12,92	11,71	11,70
35 kV	8,02	10,11	13,30	12,79	13,03
10 (20) kV	8,10	10,55	14,69	13,94	14,28
Укупно високи и средњи напон	7,82	10,16	14,09	13,24	13,45
Ниски напон (0,4 kV I степен)	10,66	13,50	17,39	16,49	16,93
- 0,4 kV II степен	10,77	13,47	17,43	16,49	16,80
- домаћинства	10,84	13,77	17,38	-	-
Јавно осветљење	9,12	11,62	17,08	16,08	15,63
Укупно ниски напон	10,52	13,31	17,38	16,46	16,79
УКУПНО ПРОСЕЧНО	8,63	11,09	15,04	14,17	14,40

Структура малопродајних цена на слободном тржишту у 2025. години је приказана у наредној табели.

Табела 3-38: Структура остварене просечне годишње малопродајне цене на слободном тржишту за крајње купце

Елементи	Цена дин/kWh
ВИСОКИ НАПОН - (110 kV) на преносу	
Укупна цена	11,7
Цена преноса	0,7
Цена електричне енергије	11,0
СРЕДЊИ НАПОН (35 kV + 10(20) kV)	
Укупна цена	13,6
Цена дистрибуције	1,7
Цена електричне енергије	11,9
СРЕДЊИ НАПОН - (35 kV)	
Укупна цена	13,0
Цена дистрибуције	1,4
Цена електричне енергије	11,6
СРЕДЊИ НАПОН - (10/20 kV)	
Укупна цена	13,7
Цена дистрибуције	1,8
Цена електричне енергије	11,9
НИСКИ НАПОН (0,4 kV I степен)	
Укупна цена	16,9
Цена дистрибуције	4,4
Цена електричне енергије	12,5
ШИРОКА ПОТРОШЊА	
Укупна цена	16,8
Цена дистрибуције	4,3
Цена електричне енергије	12,5
ШП - Комерцијала и остали (0,4 kV II степен)	
Укупна цена	16,8
Цена дистрибуције	4,3
Цена електричне енергије	12,5
ШП - домаћинство	
Укупна цена	-
Цена дистрибуције	-
Цена електричне енергије	-
ЈАВНО ОСВЕТЉЕЊЕ	
Укупна цена	15,7
Цена дистрибуције	4,2
Цена електричне енергије	11,5
УКУПНО ПРОДАЈА НА ДИСТРИБУТИВНОЈ МРЕЖИ	
Укупна цена	14,7
Цена дистрибуције	2,7
Цена електричне енергије	12,0
УКУПНО НА МРЕЖИ ПРЕНОСА И ДИСТРИБУЦИЈЕ	
Укупна цена	14,2
Цена мреже	2,3
Цена електричне енергије	11,9

Као резервни снабдевач, ЕПС АД је купцима испоручио 44 GWh електричне енергије, односно 0,14 % од укупне испоруке електричне енергије крајњим купцима. Количине испоручене електричне енерије на резервном снабдевању по категоријама потрошње за период 2021-2025. година приказане су табели 3-39.

Табела 3-39: Остварене количине испоручене електричне енергије на резервном снабдевању

Категорија потрошње	Остварене количине испоручене електричне енергије на резервном снабдевању (GWh)				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Високи напон (110 kV)	15	0	0	0	0
35 kV	2	0	0	0	2
10 (20) kV	100	43	10	10	16
Укупно високи и средњи напон	**118**	**43**	**10**	**10**	**18**
Ниски напон (0,4 kV I степен)	54	32	18	18	16
- 0,4 kV II степен	29	23	10	11	5
- домаћинства	1	1	2	1	0
Јавно осветљење	9	14	4	10	5
Укупно ниски напон	**93**	**70**	**34**	**40**	**26**
УКУПНО резервно снабдевање	**210**	**113**	**44**	**50**	**44**

Структура остварене просечне цене за резервно снабдевање по напонским нивоима и категоријама и групама купаца може се видети у следећој табели:

Табела 3-40: Остварене просечне годишње цене резервног снабдевања за крајње купце (без ПДВ и такси)

дин/kWh

Категорија потрошње	Остварена просечна годишња цена				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Високи напон (110kV)	9,04	12,29	-	-	-
35 kV	10,04	-	19,50	17,39	20,88
10 (20) kV	9,79	14,14	19,34	17,91	22,63
Укупно високи и средњи напон	9,71	13,95	19,34	17,87	22,41
Ниски напон (0,4 kV I степен)	12,33	17,49	21,57	20,10	23,95
- 0,4 kV II степен	11,97	17,52	21,82	19,42	24,47
- домаћинства	11,86	18,46	21,27	-	-
Јавно осветљење	11,56	16,71	21,17	18,23	23,05
Укупно ниски напон	12,13	17,33	21,55	19,27	23,85
УКУПНО ПРОСЕЧНО	10,70	16,67	21,04	19,01	23,26

Укупно остварена просечна цена електричне енергије на малопродајном тржишту Србије, која се односи на све облике трговине електричном енергијом, износи 12,46 дин/kWh или 10,63 €c/kWh, рачунато по просечном курсу евра за 2025. годину. Структура ове укупне просечне цене по напонским нивоима и категоријама и групама купаца може се видети у наредној табели:

Табела 3-41: Укупно остварене просечне годишње цене за регулисано тржиште, слободно тржиште и резервно снабдевање (без ПДВ и такси)

дин/kWh

Категорија потрошње	Остварена просечна годишња цена				
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Високи напон (110 kV)	6,94	9,16	12,92	11,71	11,70
35 kV	8,03	10,11	13,30	12,80	13,04
10 (20) kV	8,13	10,56	14,70	13,95	13,72
Укупно високи и средњи напон	7,84	10,17	14,10	13,24	13,10
Ниски напон (0,4 kV I степен)	10,76	13,39	17,28	16,46	16,93
- 0,4 kV II степен	10,22	11,77	15,24	15,01	15,38
- домаћинства	7,37	7,61	9,94	10,03	10,29
Јавно осветљење	9,12	11,66	17,06	16,12	15,73
Укупно ниски напон	8,26	9,11	11,88	11,78	12,07
УКУПНО ПРОСЕЧНО	8,12	9,49	12,69	12,33	12,46

Поред електричне енергије за потребе крајњих купаца, на слободном тржишту је обезбеђена и енергија за надокнаду губитака у преносној мрежи.

У наредној табели је дат преглед свих остварених просечних годишњих цена електричне енергије, посматрано по активностима и делатностима на тржишту електричне енергије у Србији.

Табела 3-42: Преглед и структура остварених просечних годишњих цена у 2025. години по активностима

Активност	Структура	Цена
		дин/kWh
Велепродајно тржиште	Продаја другим снабдевачима	13,37
	Продаја на берзи	12,18
	Извоз	14,56
	Укупна велепродајна цена	13,46
Пренос	Приступ преносној мрежи	0,30
	Губици преносне мреже	0,19
	Помоћне услуге и резерва капацитета	0,12
	Укупно пренос	0,62
Дистрибуција	Приступ дистрибутивној мрежи	2,76
	Губици дистрибутивне мреже	0,94
	Укупно дистрибуција	3,70
Малопродаја	Јавно снабдевање по регулисаним ценама	10,58
	Резервно снабдевање	23,26
	Снабдевање квалификованих купаца по тржишним ценама	14,14
	Укупно малопродаја	12,46
Остало	Додатни трошкови (порези и таксе)	4,67
Просечно крајњи купци (са додатним трошковима и таксама)		17,13
- од тога индустријски потрошачи		19,30
- од тога домаћинства		14,33

3.6.1.2.5 Промена снабдевача

Под променом снабдевача се подразумева сваки добровољан прелазак крајњег купца код изабраног снабдевача у складу са Законом и Правилима о промени снабдевача. Избор снабдевача на тржишту електричне енергије који је проистекао из обавезе крајњих купаца који су „по сили закона“ морали да напусте регулисано јавно снабдевање и изаберу снабдевача, не сматра се променом снабдевача, без обзира да ли су купци пре избора снабдевача морали да пређу на резервно снабдевање.

Табела 3-43: Промена снабдевача по мерним местима у 2025. години

Категорија потрошње	Број мерних места			Испоручена електрична енергија (MWh, %)		
	Укупан	Са променом снабдевача	%	Укупно	На мерним местима са новим снабдевачем	%
На високом напону	53	2	3,77	3.830.000	261.778	6,83
На средњем напону (35 kV)	130	1	0,77	1.161.460	14.546	1,25
На средњем напону (10 и 20 kV)	5.993	131	2,19	6.962.600	114.189	1,64
На ниском напону (0,4kV I степен)	42.063	1.122	2,67	3.002.233	61.396	2,05
Широка потрошња - Комерцијала и остали (0,4kV II степен)	389.342	5.312	1,36	2.323.093	19.257	0,83
Јавно осветљење	23.769	52	0,22	360.747	543	0,15
Домаћинства	3.415.875	247	0,01	13.239.665	659	0,00
Укупно	3.877.252	6.867	0,18	30.879.798	472.368	1,53

У складу са Правилима о промени снабдевача, прописани рок за спровођење поступка промене снабдевача је 21 дан. И током 2025. године, за купце на дистрибутивном нивоу тај рок је у пракси углавном коришћен у целости.

Укупно је у 2025. години било 6.867 промена снабдевача, што чини 0,18% од укупног броја места примопредаје (3.877.252). Укупан обим испоручене електричне енергије на местима са новим снабдевачем износио је 472.368 MWh, што представља 1,53% укупно испоручене електричне енергије (30.879.798 MWh). То је значајно смањење у односу на 2024. годину, када је проценат енергије обухваћене променом снабдевача износио 2,03%.

3.6.2 Гаранције порекла

Гаранције порекла су електронски документи који имају искључиву функцију пружања доказа крајњем купцу да је дати удео или количина енергије која је испоручена од стране снабдевача произведена из обновљивих извора. Оне садрже информације о атрибутима производње за MWh електричне енергије и користе се за одређивање структуре извора из којих је обезбеђена утрошена електрична енергија. Гаранције порекла нуде купцима електричне енергије могућност да изразе захтев за "зеленом" енергијом и да са своје стране стимулишу производњу енергије која доприноси развоју енергетског система под еколошки прихватљивијим условима.

У складу са Законом о коришћењу обновљивих извора енергије, ЕМС АД Београд као оператор преносног система има више улога у систему гаранција порекла:

- тело за издавање гаранција порекла,
- администратор регистра гаранција порекла,
- тело за мерење производње на преносном систему,
- одговорна страна за прорачун удела свих врста извора енергије у продатој електричној енергији крајњим купцима, односно прорачун националног резидуалног микса на територији Србије.

Од 2017. године када су усвојени Уредба о гаранцији порекла, Правилник о прорачуну удела извора енергије и Правила о издавању гаранција порекла, успостављен је потпун регулаторни оквир за функционисање овог тржишног механизма. Србија је постала прва Уговорна страна Енергетске заједнице која је стекла статус пуноправног члана Асоцијације тела за издавање гаранција порекла (АИБ), а прикључење на AIB HUB у новембру 2020. омогућило је прекограничну трговину овим инструментом. У 2023. години успешно је завршена ревизија система од стране АИБ-а, чиме је потврђена усклађеност система у Србији са стандардима ЕУ. Такође, извршена је миграција података из претходног CMO.Grexel у нови G-REX систем, што је додатно унапредило техничку инфраструктуру за рад са гаранцијама порекла. .

Укупан број издатих гаранција порекла у Србији од новембра 2018. до краја 2025. године износи 17.799.723, од чега је 2.288.941 издато у самој 2025. години. У поређењу са 2024. годином, у којој је издато 2.509.254 гаранција порекла, овај број је благо мањи, што указује на релативну стабилизацију тржишта након значајних осцилација у претходном периоду.

Од тренутка омогућеног увоза гаранција преко AIB HUB-а до краја 2025. године, увезено је укупно 97.799 гаранција порекла, при чему је целокупан увоз реализован током 2025. године. Извоз гаранција порекла преко AIB HUB-а од почетка до краја 2025. године износи 8.781.858, од чега је 5.098 извезено током 2025. године.

ЕМС АД Београд врши регистрацију учесника у систему гаранција порекла као и организацију информативних презентација у циљу пружања свих потребних информација заинтересованим странама и упознавања са новим тржишним процесом. Тренутна структура регистрованих учесника у Регистру гаранција порекла је:

- Квалификовани произвођач,снабдевач – 4
- Снабдевач на велико – 11
- Квалификовани произвођач - 20
- Снабдевач - 20

Отварање тржишта гаранција порекла допринело је већој транспарентности и конкуренцији, омогућивши произвођачима електричне енергије из Србије приступ тржиштима широм Европе, а снабдевачима могућност увоза „зелених" гаранција порекла из иностранства. Упоредна анализа података за 2024. и 2025. годину показује умерено смањење обима издатих гаранција порекла. Док је у 2024. години издато 2.509.254 гаранција порекла, у 2025. години тај број износи 2.288.941, што представља пад од око 9%. Овај тренд указује на стабилизацију тржишта након израженијих варијација у претходним годинама. Са друге стране, број регистрованих учесника остао је на сличном нивоу, али уз измењену структуру: до краја 2025. године укупно је регистровано 55 учесника, при чему је повећан број квалификованих произвођача и снабдевача, док је број снабдевача на велико благо смањен. Ова промена у структури указује на даљу диверсификацију тржишта и континуирано интересовање за механизам гаранција порекла..

3.6.3 Балансно тржиште електричне енергије

У последњих неколико година, систем балансне одговорности у Републици Србији значајно је унапређен кроз регулаторне, организационе и техничке промене. Законом о енергетици и изменама Правилника о лиценцирању омогућено је и страним компанијама да добију лиценцу за снабдевање на велико електричном енергијом и стекну статус балансно одговорне стране (БОС). У овом периоду значајан број активности обележио је развој тржишта балансне одговорности. ЕМС АД у складу са уговорима са ЈП ЕПС ангажује балансне ентитете у секундарној и терцијарној регулацији за очување баланса производње и потрошње.

Реализовано је и прекогранично балансирање у сарадњи са ЦГЕС и НОСБиХ, укључујући ангажовање хаваријске и терцијарне енергије унутар обрачунског интервала. Оператор преносног система ЕМС АД је активно укључен у регионалне и европске иницијативе спајања организованих тржишта електричне енергије, прекограничног балансног тржишта електричне енергије (као посматрач у пројекту MARI), као и у европски пројекат јединственог унутардневног тржишта електричне енергије. У октобру 2022. године, ЕМС АД је постао оперативни члан јединствене европске платформе за размену-нетовање одступања (IGCC), што представља значајан корак у процесу европске интеграције балансног механизма Србије. Механизам CMM GCC (Србија, Црна Гора, Северна Македонија) наставио је функционисање, омогућавајући нетовање одступања међу регулационим областима. У оквиру IGCC платформе, Србија је наставила активно учешће у процесима размене одступања.

Током 2025. године, ЕМС АД је у складу са уговорима са ЕПС АД наставио ангажовање балансних ентитета у секундарној и терцијарној регулацији, као и прекограничну размену терцијарне енергије са суседним операторима преносних система.

У 2025. години, систем балансне одговорности додатно је унапређен изменама које су ступиле на снагу 1. јануара 2025. године, којима је временски и обрачунски интервал скраћен на 15 минута. На нова Правила о раду тржишта Савет Агенције је дао сагласност 25. децембра 2025. Овим правилима је уведена нова логика дуалне балансне одговорности, проширен је круг учесника на тржишту (укључени су агрегатори, активни купци и складишта), а унапређен је и механизам финансијског поравнања.

На дан 31.12.2025. године укупно 62 учесника на тржишту електричне енергије имало је статус балансно одговорне стране, док је 10 снабдевача своју балансну одговорност пренело на друге БОС. Током године извршене су 124 промене састава балансних група, што указује на повећану динамику и активност учесника на тржишту. ЕМС АД је током 2025. године, у складу са уговорима са ЕПС АД, наставио ангажовање балансних ентитета у секундарној и терцијарној регулацији, као и прекограничну размену балансне енергије са суседним операторима преносних система. Настављена је примена механизама нетовања одступања у оквиру CMM блока и IGCC платформе, при чему се одступања најпре нетују регионално, а затим на нивоу европске платформе.

Укупна ангажована балансна енергија у свим обрачунским интервалима у 2025. години износила је приближно 1,2 TWh.

Структура балансне енергије у 2025. години:

- Секундарна регулација: 56.530,59 MWh (навише) и 67.164,13 MWh (наниже),
- Терцијарна регулација: 501.626,16 MWh (навише) и 286.606,26 MWh (наниже),
- CMM GCC: 30.584,93 MWh (навише) и 16.816,63 MWh (наниже),
- IGCC: 96.059,39 MWh (навише) и 126.352,65 MWh (наниже),
- Хаваријска енергија: 9.504,00 MWh,
- Прекогранична терцијарна енергија: 6.314,00 MWh.

Структура показује да највећи удео у балансној енергији и даље има терцијарна регулација (око 80%), што је у складу са потребом за ангажовањем резерви већег обима, док је значај IGCC и CMM механизама видљив кроз нетовање одступања и оптимизацију трошкова балансирања.

Пондерисане цене поравнања у 2024. години:

- Просечна цена: 106,223 €/MWh,
- У случајевима у којима је укупна балансна енергија у обрачунском интервалу била већа од нуле (систем је био "кратак"): 155,778 €/MWh,
- У случајевима у којима је укупна балансна енергија у обрачунском интервалу била мања од нуле: 28,511 €/MWh.

У односу на 2024. годину, у којој је просечна цена поравнања износила 96,753 €/MWh, забележен је раст цена, што указује на повећане трошкове балансирања, али и на већи степен тржишне активности и прецизније сигнале за учеснике на тржишту. Истовремено, увођење 15-минутног обрачунског интервала допринело је бољем праћењу одступања и ефикаснијем функционисању балансног механизма.

3.6.4 Организовано тржиште електричне енергије

Према Закону о енергетици, организовано тржиште је институционално уређен однос између понуде и тражње учесника на тржишту електричне енергије са унапред одређеним стандардизованим продуктима и физичком испоруком, на временском оквиру дан унапред и унутар дана. ЕМС АД, основао је 14. јула 2015. године SEEPEX а.д. Београд – берзу електричне енергије, која је формирана на бази партнерства са EPEX SPOT са почетним фокусом на дан-унапред тржиште.

Организовано тржиште (берза) је почело са радом у фебруару 2016. године, а активности на овом тржишту се могу пратити на интернет страници www.seepex-spot.com. На берзи је доступан продукт дан-унапред аукције које имају два начина достављања понуда: индивидуална и блок понуда. Индивидуална понуда садржи до 256 цена/количина комбинација за сваки појединачни сат наредног дана, где цене морају бити између 0,0 €/MWh и 3.000 €/MWh. Блок понуда, која је уведена на SEEPEX 22. марта 2017. године, је понуда

која повезује више сати по принципу „све или ништа“, што значи да је понуда прихваћена за све сате или је комплетно одбијена. У блоку је могуће уносити различите количине електричне енергије за сваки сат блока, са тим да је за цео блок понуђена једна цена. Увођењем “скраћених” (curtailable) блокова 15.12.2021. године, проширене су могућности блок понуда на начин да се правило “све или ништа” релаксира дефинисањем коефицијента минималног дела (MAR – Minimum Acceptance Ratio) понуде коју је подносилац спреман да прихвати. У јулу 2023. покренуто је унутардневно организовано тржиште на SEEPEX-у.

SEEPEX је 23. децембра 2022. постао део регионалне берзе ADEX (Alpine-Adriatic Danube Electricity Exchange), основане у сарадњи са операторима ELES и EPEX SPOT. Ово корпоративно уједињење SEEPEX-а и BSP Southpool-а има за циљ регионалну интеграцију тржишта Централне и Југоисточне Европе. У марту 2024. године мађарска берза електричне енергије придружује се ADEX скупини.

У 2025. години на SEEPEX берзи је било регистровано укупно 48 учесника, од чега је активно трговало 40. У поређењу са 2024. годином када је било 45 регистрованих и 33 активна учесника, број се благо повећао. Укупна количина електричне енергије истргована на дан-унапред тржишту у 2025. години износила је 5.838.992 MWh, што је приближно на истом нивоу као и у 2024. години. Укупна количина електричне енергије истргована на унутардневном тржишту у 2025. години износила је 78.742,6 MWh, што представља смањење у односу на 2024. годину када је истрговано 115.122 MWh. Део берзанске трговине (дан-унапред и унутар дана) у односу на укупну испоручену електричну енергију крајњим купцима у 2025. години износио је 19%. Такође, удео берзанске трговине у односу на енергију испоручену купцима на слободном тржишту значајно је повећан на 35,3% у 2025. години, што указује на даље јачање улоге организованог тржишта у структури трговине електричном енергијом. Просечна базна цена електричне енергије у 2025. години показује тренд благог смањења у односу на претходну годину, уз изражене сезонске варијације. Највиша сатна цена износила је 444,91 €/MWh (15.01.2025.), док је најнижа забележена вредност износила 0,00 €/MWh. Највећи дневни обим трговине остварен је 21. фебруара 2025. године и износио је 21.703,1 MWh, док је најмањи дневни обим забележен 22. јуна 2025. године у износу од 11.132,6 MWh.

Током 2025. настављена је трговина SEEPEX фјучерсима, који представљају стандардизоване инструменте за заштиту од ценовних ризика. Укупни обим тргованих фјучерса за 2025. годину износио је 3.654 GWh, што указује на стабилан интерес за дугорочне инструменте хеџинга на српском тржишту електричне енергије.

Табела 3-44: Трговина електричном енергијом на организованом тржишту (SEEPEX) у периоду 2017–2025. године

Година	Обим трговине (GWh)	Удео у укупној потрошњи (%)	Удео у слободном тржишту (%)
2017.	850	3,5	8,2
2018.	950	4,1	9,5
2019.	1.350	6,2	13,0
2020.	1.980	9,3	18,7
2021.	2.760	11,7	22,9
2022.	3.300	13,4	25,9
2023.	4.682	15,6	29,4
2024.	5.548	18	33,6
2025.	5.838	19,6	37,4

3.6.5 Транспарентност

На основу Уговора о Енергетској заједници, а по одлуци Стално групе Министарског савета на високом нивоу од 24. јуна 2015. године и Закона о енергетици из 2014. године, Република Србија је преузела обавезу да транспонује Уредбу о транспарентности ЕУ 543/2013 у своје законодавство. Овом Уредбом дефинисани су подаци и рокови у којима ове податке треба објавити у циљу повећања транспарентности тржишта електричне енергије. У складу са Законом о енергетици ова Уредба је транспонована у наш правни оквир тако што је Скупштина Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд донела Правила о објављивању кључних тржишних података, на која је Савет Агенције дао сагласност на седници одржаној 9. децембра 2016. године. Правила су објављена на интернет страници оператора преносног система и примењују се од 23. децембра 2016. године. Овим правилима уређене су обавезе оператора преносног система електричне енергије, оператора дистрибутивног система електричне енергије, оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије, произвођача електричне енергије и крајњег купца у вези са објављивањем свих релевантних података о потрошњи, преносу, производњи и балансном тржишту. Сви кључни тржишни подаци, изузев оних дефинисаних у прелазним и завршним одредбама, се од 23.12.2016. објављују на платформи за транспарентност ENTSO-E (EMFIP – Electricity Market Fundamental Information Platform на интернет адреси https://transparency.entsoe.eu) у складу са роковима дефинисаним овим Правилима. Током 2025. ЕМС АД је достављао 99% од укупног броја података дефинисаних Уредбом ЕУ 543/2013 за транспарентност на платформу EMFIP. Од 1. септембра 2019. примењују се Правила о објављивању кључних тржишних података која су усклађена са изменама смерница за имплементацију Уредбе ЕУ 543/2013 које је донео ENTSO-E. У

складу са Законом о изменама и допунама закона о енергетици донетог 22.04.2021. године, крајем 2021. године Агенција је дала сагласност на измене и допуне ових правила, које је доставио ЕМС АД, и које су се односиле на објаву података о оствареној производњи по производним јединицама, остварену производњу електричне енергије добијене од сунца и ветра и прогнозу производње електричне енергије добијене од сунца и ветра за дан унапред и која су почела да се примењују од 23.03.2022. Прогноза и остварење производње електричне енергије добијене из ветроелектрана објављиваће се након ступања на снагу измењених правила, а од сунца ће бити доступни на платформи за транспарентност након испуњења услова да удео производње из соларних електрана пређе 1% укупне годишње производње електричне енергије. У оквиру Регионалног одбора Енергетске заједнице (ECRB) током 2025. године праћено је испуњење захтева из Уредбе ЕУ 543/2013 о објављивању података, која је важећа за Уговорне стране Енергетске заједнице, интерактивно путем аутоматизоване платформе у оквиру интернет сајта Секретаријата Енергетске заједнице, покренуте 2020, чиме је знатно олакшан поступак ажурирања података, као и приступ заинтересованих страна овим информацијама.

3.6.6 Регионално повезивање

Низ активности које су значајне за цео регион, одвија се у оквиру Енергетске заједнице (Ен3), уз активно учешће представника Агенције.

Велепродајно тржиште

У складу са Одлукама Министарског савета Енергетске заједнице 2021/13/MC-EnC од 30.11.2022. године и 2022/03/MC-EnC од 15.12.2022. године, којима су адаптирани прописи ЕУ у области електричне енергије, Република Србија је имала обавезу да ове прописе пренесе у домаће законодавство до краја 2023. године.Усвајање адаптираних Директива и Уредби ЕУ, а нарочито оних који представљају тзв. мрежна правила од значаја за функционисање тржишта електричне енергије и оперативни рад електроенергетских система, има за циљ стварање услова за бржу интеграцију тржишта електричне енергије на Западном Балкану у јединствено паневропско тржиште електричне енергије Европске Уније као и хармонизацију процедура у области оперативног управљања системом и балансирања. Овај пакет прописа чине: Процедурални акт о интеграцији регионалног тржишта 2022/PA/01/MC; Директива (ЕУ) 2019/944 заједничка правила унутрашњег тржишта електричне енергије; Уредба (ЕУ) 943/2019 о електричној енергији; Уредба о ACER 942/2019; Уредба (ЕУ) 2019/941 о припремљености за ризике у сектору електричне енергије; Уредба/Мрежно правило (ЕУ) 2016/1719 (FCA) о алокацији капацитета; Уредба/Мрежно правил (ЕУ) 2015/1222 (CACM) о алокацији капацитета и управљању загушењима; Уредба/Смернице (ЕУ) 2017/2195 (GLEB) за балансирање; Уредба/Смернице (ЕУ) 2017/1485 (SOGL) о оперативном раду преносног система; Уредба/Мрежно правило (ЕУ) 2017/2196 о хитним случајевима и поновном успостављању преносног система. Крајем 2024. године донет је нови Закон о енергетици којим су транспоноване све горенаведене директиве и уредбе чиме је испуњена ова обавеза. Пројекат оснивања Канцеларије за координисане алокације у ЈИЕ (SEE CAO), са циљем да хармонизује правила за алокацију и номинацију права на коришћење прекограничних преносних капацитета на дугорочном и краткорочном нивоу у осмом региону[9], одвијао се у фазама почев од 2008. године. Канцеларија је основана у априлу 2014. године у Подгорици и окупља оснивача - операторе преносног система из БиХ (НОС БиХ), Хрватске (HOPS), Црне Горе (ЦГЕС), Косова* (KOSTT), Албаније (OST), Северне Македоније (МЕПСО), Грчке (IPTO) и Турске (TEIAS). Канцеларија обухвата алокације прекограничних капацитета на седам граница. Оператор преносног система Србије (ЕМС АД) није учествовао у формирању Канцеларије и не користи њене услуге.

Током 2025. године ЕМС АД је био корисник услуга JAO канцеларије за координисане аукције капацитета на границама са Хрватском, Бугарском, Мађарском и Румунијом.

Оператор преносног система ЕМС АД је закључио уговоре о размени хаваријске енергије или размени прекограничне терцијарне регулационе енергије (ПТРЕ) за случајеве када је нарушена сигурност рада електроенергетског система и/или напајање потрошача у земљи, и то на натуралној или на комерцијалној основи. ЕМС АД је закључио вишегодишње уговоре о размени хаваријске енергије на комерцијалној основи са операторима преносног система Мађарске (MAVIR) 2019, Хрватске (ХОПС) 2018. и Румуније (Transelectrica) 2017. Више није на снази уговор који је ЕМС АД закључио на неодређено време, на натуралној основи, за размену хаваријске енергије, са бугарским оператором преносног система. У току је израда новог уговора о размени прекограничне терцијарне регулационе енергије са бугарским оператором преносног система. На снази су били и уговори о размени прекограничне терцијарне регулационе енергије између ЕМС АД са Црном Гором (ЦГЕС), Северном Македонијом (МЕПСО), Босном и Херцеговином (НОС БиХ) и Хрватском (ХОПС), којима је предвиђена могућност петнаестоминутне активације енергије унутар сата за регулацију у оба смера, уз цену која зависи од понуда у националном балансном механизму. Уговор са МЕПСО није активан због проблема на северномакедонској страни.

Надгледање тржишта

У Енергетској заједници се велика пажња посвећује развоју алата и база података за надгледање тржишта електричне енергије и природног гаса. Још током 2015. године су покренути преговори између ACER и Секретаријата Ен3 око видова сарадње радних група ACER и ECRB, у циљу лакшег праћења активности у ЕУ

[9] Један од 8 европских региона у оквиру којих се развијају регионална тржишта електричне енергије, која се интегришу у тржиште ЕУ. Чине га: Албанија, Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Косово*, Северна Македонија, Словенија, Хрватска, Мађарска, Румунија, Бугарска, Грчка и Италија са будућим подводним каблом.

и примене ЕУ механизама у Уговорним странама Енергетске заједнице. Меморандумом о разумевању између ACER и Секретаријата Енергетске заједнице, потписаном 2016. године, договорено је да Уговорне стране врше надзор тржишта електричне енергије на велико и на мало коришћењем индикатора у ACER. У периоду од 2016 до 2020. године радне групе ECRB за електричну енергију и за потрошаче и тржиште на мало су у оквиру својих активности спроводиле надзор тржишта у складу са показатељима који се користе за надзор тржишта које спроводи ACER у ЕУ, у обиму који је био примењив на све Уговорне стране Енергетске заједнице, а у складу са различитим степеном развоја тржишта у односу на земље чланице ЕУ и уз објављивање годишњег извештаја ECRB. Током 2020. године постигнут је договор између ECRB и ACER да се и подаци Уговорних страна о надзору велепродајног тржишта електричне енергије укључе у извештај ACER за надзор тржишта у договореном обиму и структури па је тако по први пут у извештај о надзору тржишта ACER за 2020. годину објављен и извештај о Уговорним странама Енергетске заједнице у оквиру анекса у новембру 2021. ACER није објавио извештај о надзору тржишта за 2021-22. у уобичајеном формату па тако нису објављени ни подаци за Уговорне стране Енергетске заједнице. Током 2025. године приступило се прикупљању података Уговорних страна за израду извештаја ACER.

На основу Смерница за регулаторно надгледање тржишта у ЈИЕ које је ECRB одобрио 2014. године, током 2025. године је периодично оцењивано да ли тржиште функционише у складу са донетим правилима и на принципима транспарентности и недискриминације, везано за израчунавање расположивог прекограничног капацитета и спроведених алокација. Примена ових смерница има за циљ успостављање хармонизованог приступа у обављању регулаторних задатака и увођење могућности за регионално надгледање тржишта, али оне нису правно обавезујуће. Смернице садрже и препоруке регулаторима у региону за сакупљање неопходних података за надгледање коришћења прекограничних капацитета.

У погледу надгледања тржишта електричне енергије у региону ЈИЕ, у оквиру активности ECRB, током 2025. године одлучено је да се настави примена софтвера на интернет платформи SEEAMMS, који има за циљ детекцију одступања индикатора везано за израчунавање расположивог прекограничног капацитета и спроведених алокација у складу са Смерницама за регулаторно надгледање тржишта у ЈИЕ, с тим да ће бити ангажован консултант који ће га ажурирати и проширити у складу са новим обавезама.

У оквиру радне групе ECRB за потрошаче и тржиште на мало, током 2025. године су прикупљани подаци и израђен је извештај о надзору тржишта електричне енергије на мало на основу података за 2023. годину.

Усвајањем Уредбе 1227/2011 о интегритету и транспарентности велепродајног тржишта енергије („Лаки РЕМИТ“) одлуком Министарског Савета Енергетске заједнице у новембру 2018. године, ECRB основао је нову радну групу чији су главни послови усмерени на припрему регулатора за нове надлежности како на националном нивоу, тако и на нивоу Енергетске Заједнице у складу са Уредбом „Лаки РЕМИТ“. У оквиру радне групе израђен је Процедурални акт, односно регулаторна препорука коју је регулаторни одбор Енергетске заједнице донео 07. августа 2020. године, а односи се на сарадњу и координацију регулаторних тела Уговорних страна везано за Уредбу РЕМИТ. Сврха ове регулаторне препоруке је да: 1) успостави основ за координацију националних регулаторних тела Уговорних страна у извршавању њихових задатака према Уредби „Лаки РЕМИТ“; 2) дефинише процес сарадње преко ECRB; 3) усагласи образце и формате које користе регулатори; 4) изради нацрт за радње које ће предузети ECRB и 5) решава питања поверљивости у вези са разменом података и информација. Савет Агенције за енергетику Републике Србије донео је на седници од 28. октобра 2021.године Правила о спречавању злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса. Овим правилима ближе се уређују услови за регистрацију учесника на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса - услови објављивања повлашћених информација, забрана трговања повлашћеним информацијама, забрана манипулације тржиштем, врста, садржај, облик, начин и рокови израде и објављивања података, заштита података, професионална тајна, оперативна одговорност и обавеза лица која професионално уређује трансакције. Правила су донета у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима и законом који уређује област енергетике.

3.7 Праћење и регулација квалитета испоруке и снабдевања

Савет Агенције је 2013. године донео Правила о праћењу техничких и комерцијалних показатеља и регулисању квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом (Правила о квалитету). Правила о квалитету су донета на основу дотадашњег искуства у прикупљању података и праћењу показатеља квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом, као и међународне праксе у надзору квалитета услуга које пружају енергетски субјекти. Правила су успостављена са циљем да се ближе одреде показатељи техничког и комерцијалног квалитета испоруке и комерцијалног квалитета снабдевања електричном енергијом, начин евидентирања података и рачунања показатеља, начин и рокови за достављање података и извештаја Агенцији, хармонизације начина евидентирања података и прорачуна показатеља квалитета, како би се омогућило формирање базе комплетних, поузданих и упоредивих података и израчунатих показатеља за потребе њиховог поређења и регулације. Прикупљени подаци и израчунати показатељи треба да омогуће да се у наредним изменама Правила о квалитету пропишу начини утврђивања захтеваних вредности појединих показатеља, као и начин оцењивања резултата добијених праћењем достигнутих у односу на захтеване вредности показатеља квалитета, а након тога и начин поступања у случају одступања од захтеваних вредности показатеља, како је то дефинисано у Закону о енергетици. Током 2022. године анализирани су подаци о квалитету испоруке и снабдевања које су достављали енергетски субјекти у претходним годинама, на основу којих ће Правила бити измењена и усклађена са Законом. Прикупљање

података о квалитету испоруке и снабдевања је успостављено сагласно Правилима о квалитету, тако што су дефинисани врста, обим и формат података и показатеља о техничким и комерцијалним аспектима квалитета, као и рокови за њихово достављање Агенцији од стране енергетских субјеката. Као и у ранијем периоду, када је значајно унапређена пракса и инфраструктура неопходна за евидентирање података, прорачуне показатеља и извештавање о квалитету, током 2025. године је оператор дистрибутивног система наставио са таквим активностима, нарочито у области евидентирања непрекидности испоруке.

3.7.1 Непрекидност испоруке електричне енергије

Оператор преносног система и оператор дистрибутивног система електричне енергије редовно прате непрекидност испоруке електричне енергије, која се изражава бројем и трајањем планираних и непланираних прекида испоруке. Агенцији достављају месечне извештаје за све прекиде у преносној и дистрибутивној мрежи који су трајали дуже од 3 минута, на основу којих су израчунати годишњи показатељи непрекидности испоруке са преносне и дистрибутивне мреже, за планиране и непланиране прекиде и укупно, у периоду од 2011. до 2025. године.

3.7.1.1 Непрекидност испоруке са преносне мреже

Показатељи непрекидности испоруке са преносне мреже, који се прате и прорачунавају, су:

- испала снага [MW] – укупна испала снага на свим мерним местима која су остала без напајања услед прекида;
- ENS [MWh] – укупна неиспоручена електрична енергија за време свих прекида;
- ENS [%] – удео неиспоручене електричне енергије у укупно испорученој електричној енергији;
- AIT [min] – просечно трајање прекида напајања у минутима, које представља количник неиспоручене електричне енергије и средње снаге.

Показатељи квалитета су приказани за све кориснике преносног система, изузев реверзибилних хидроелектрана, складишта и пумпно-акумулационих постројења. (На сликама на којима су ови објекти укључени у приказу показатеља, то ће бити посебно наглашено.)

У односу на 2024. годину, у 2025. години показатељи за непланиране прекиде су значајно бољи, у погледу неиспоручене електричне енергије (ENS). У 2025. години непланирани прекиди су резултовали са ENS од 724 MWh. То је знатно ниже у односу на 2024. годину, када је ENS за непланиране прекиде износио 1.036 MWh.

У односу на 2024. годину, у 2025. години показатељи за непланиране прекиде у погледу испале снаге су нешто бољи. У 2025. години непланирани прекиди су резултовали са испалом снагом од 1.045 MW. То је сличан износ као и у 2024. години, када је испала снага за непланиране прекиде износила 1.067 MW.

Анализирајући достављене податке по узроцима који су довели до прекида, приметно је да је утицај више силе у 2024. години повећан са 4,5% у 2024. на 7,1% у 2025. години. Са друге стране, прекиди узроковани од стране другог енергетског субјекта повећани су са 50,35% у 2024. на 58% у 2025. години.

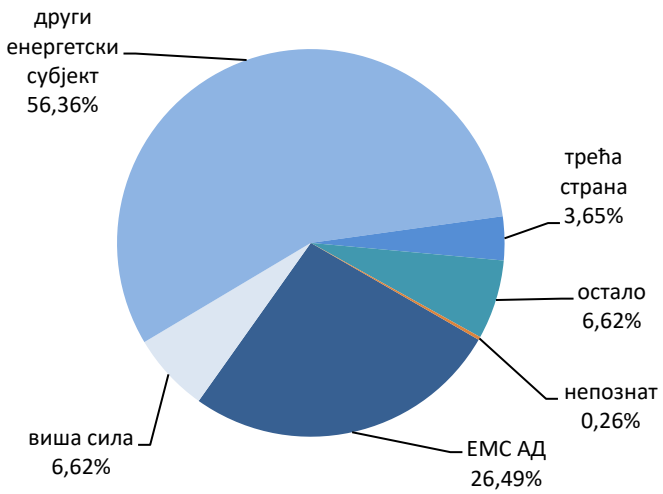
Удео прекида узрокованих оператором преносног система (ЕМС АД) је у 2025. години износио 23,60%, што представља значајно смањење у односу на 2024. годину када је тај удео био 44,47%. Удео трећих страна у укупном ENS-у је повећан са 0,68% у 2024. на 3,91% у 2025. години, док категорија „остало“ у 2025. учествује са 7,09%, док у 2024. није забележена.

За планиране и непланиране прекиде, показатељи испала снага и неиспоручена електрична енергија у последњем десетогодишњем периоду су приказани у табели 3-45.

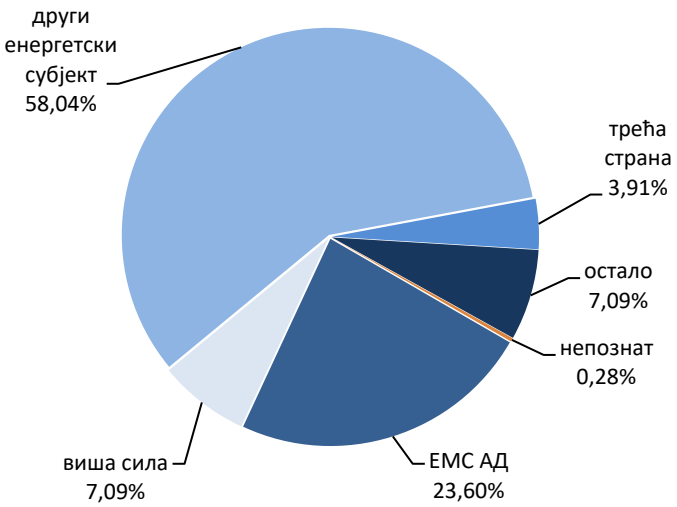
Табела 3-45: Показатељи непрекидности испоруке у преносној мрежи за период 2016 - 2025. година

Прекиди		Испала снага	ENS	ENS
		MW	MWh	%
2016.				
	Планирани	167	547	0,0016
	Непланирани	1.693	1.317	0,0039
	Укупно	1.860	1.864	0,0055
2017.				
	Планирани	306	1.496	0,0044
	Непланирани	1.980	1.418	0,0042
	Укупно	2.286	2.914	0,0086
2018.				
	Планирани	350	1.552	0,0024
	Непланирани	1.059	826	0,0013
	Укупно	1.409	2.378	0,0037
2019.				
	Планирани	429	1.065	0,0032
	Непланирани	832	595	0,0017
	Укупно	1.261	1.660	0,0049
2020.				
	Планирани	676	1.162	0,0035
	Непланирани	2.856	978	0,0029
	Укупно	3.535	2.140	0,0064
2021.				
	Планирани	495	1.340	0.0039
	Непланирани	1.147	1.403	0.0041
	Укупно	1.642	2.743	0.0080
2022.				
	Планирани	925	1.034	0.0030
	Непланирани	791	819	0.0024
	Укупно	1.716	1.853	0.0054
2023.				
	Планирани	13.771	1.150	0,0034
	Непланирани	13.042	2.293	0,0068
	Укупно	26.813	3.443	0,0103
2024.				
	Планирани	522	560	0,0017
	Непланирани	1067	1036	0,0031
	Укупно	1589	1596	0,0047
2025.				
	Планирани	418	1247	0,0036
	Непланирани	1045	724	0,0021
	Укупно	1463	1971	0,0057

На слици 3-19 су приказани сви узроци непланираних прекида у 2025. години и њихово учешће у неиспорученој енергији свим корисницима преносног система. Непланирани прекиди у претходној години који су узроковани од стране оператора преносног система значајно су већи у односу на претходну годину. На слици 3-20 су дати узроци непланираних прекида, са укљученим реверзибилним хидроелктранама, складиштима и пумпно-акумулационим постројењима.

Слика 3-19: Узроци непланираних прекида и њихово учешће у неиспорученој енергији за све кориснике преносног система, у 2025. години

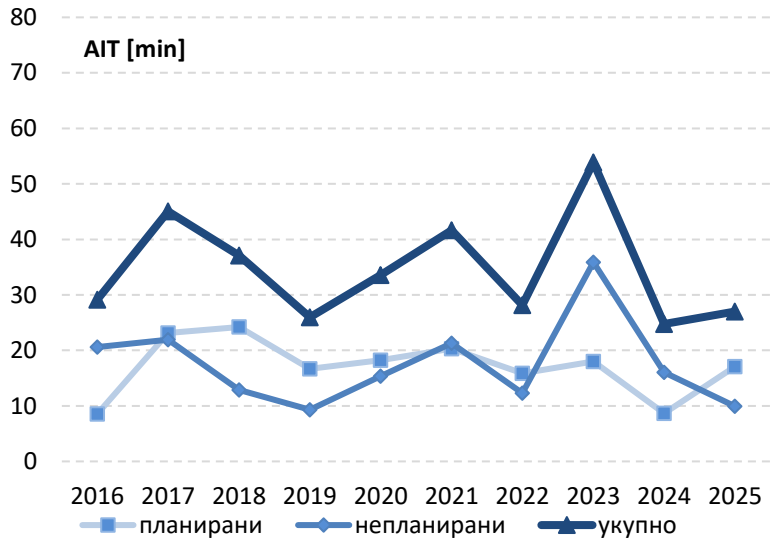

Слика 3-20: Узроци непланираних прекида и њихово учешће у неиспорученој енергији за све кориснике преносног система (укључујући реверзибилне хидроелектране, складишта и пумпно-акумулациона постројења), у 2025. години

Табела 3-46: Узроци непланираних прекида и њихово учешће у неиспорученој енергији за кориснике преносног система у 2025. години

Узрок прекида	ENS [MWh] (2024.)	Удео [%] (2024.)	ENS [MWh] (2025.)	Удео [%] (2025.)	Промена (ENS) [%]
ЕМС АД	460,92	44,47	170,77	23,6	▼ -62,9%
Виша сила	46,62	4,50	51,3	7,09	▲+10,0%
Други енергетски субјект	521,87	50,35	420,09	58,04	▼ -19,5%
Трећа страна	7,07	0,68	28,27	3,91	▲+300,0%
Остало	0,00	0,00	53,3	7,36	n/a
Укупно ENS	**1.036,48**	**100%**	**723,73**	**100%**	▼ -30,2%

Вредности најчешће коришћеног показатеља непрекидности у преносној мрежи AIT, одвојено за планиране и непланиране прекиде, као и укупно, приказане су на слици 3-21.

Слика 3-21: Просечно трајање прекида напајања

У односу на 2024. годину, у 2025. години је дошло до значајног повећања просечног времена трајања планираних прекида. Просечно трајање планираних прекида у 2025. години износило је 17,11 минута, што представља двоструко већу вредност у односу на 2024. годину, када је износило 8,68 минута.

Код непланираних прекида, просечно трајање је у 2025. години износило 9,93 минута, што је мање него у 2024. години, када је оно било 16,08 минута.

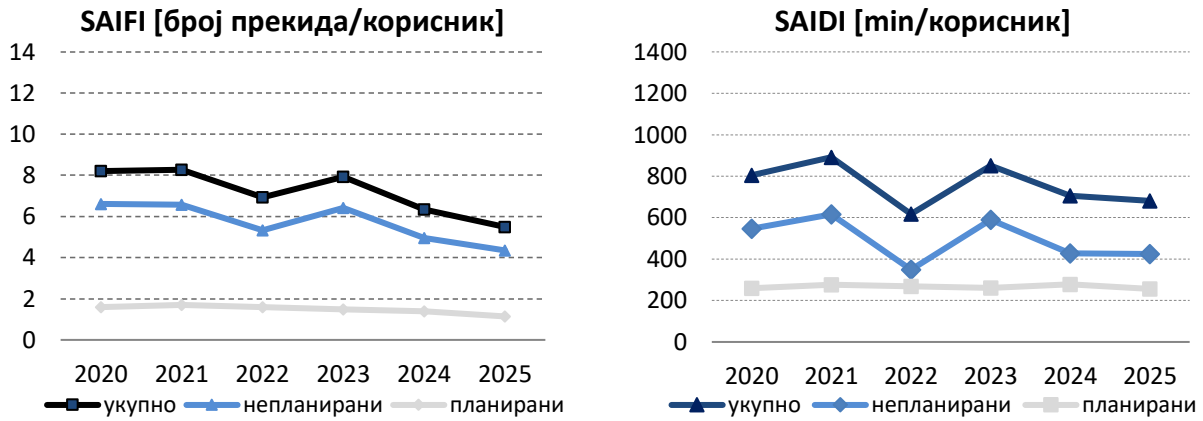
Укупно гледано, збирно просечно трајање свих прекида (планираних и непланираних) је у 2025. години износило 27,03 минута, што је благо повећање у односу на 2024. годину, када је та вредност била 24,76 минута.

3.7.1.2 Непрекидност испоруке са дистрибутивне мреже

Непрекидност испоруке са дистрибутивне мреже се вреднује на основу показатеља:

- SAIFI[10] – просечна учестаност прекида напајања по кориснику и
- SAIDI[11] – просечно трајање прекида напајања у минутима по кориснику.

Овако прорачунати показатељи непрекидности испоруке у дистрибутивној мрежи за период 2020. - 2025. година, посебно за планиране и непланиране прекиде, као и укупно, приказани су на слици 3-22.

Слика 3-22: SAIFI и SAIDI за период 2020 - 2025. година

[10] рачуна се као количник кумулативног броја прекида напајања корисника и укупног броја корисника [број прекида/корисник]

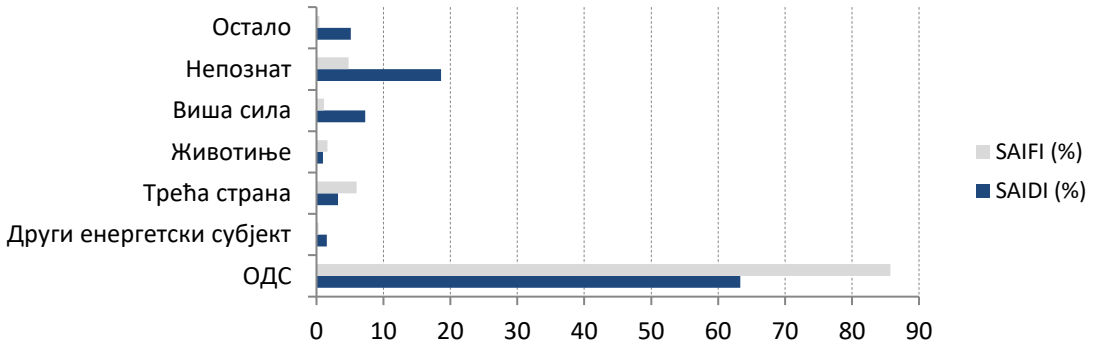
[11] рачуна се као количник кумулативног трајања прекида напајања корисника и укупног броја корисника [трајање прекида/корисник]

Код показатеља непрекидности за непланиране прекиде у дистрибутивној мрежи, на нивоу Србије је у 2025. години дошло до побољшања у односу на 2024. годину, и у погледу просечне учестаности, и у погледу просечног трајања прекида. Према показатељу SAIFI, просечна учестаност непланираних прекида је смањена са 4,95 на 4,35 прекида по кориснику. Истовремено, према SAIDI показатељу, просечно трајање непланираних прекида је смањено незнатно за око 3 минута - са 427,21 минут у 2024. години на 424,34 минута у 2025. години.

Код планираних прекида је такође приметан тренд смањења учестаности, која је опала са 1,39 на 1,14 прекида по кориснику. Просечно трајање планираних прекида је такође смањено у односу на 2024. годину - са 278,21 на 256,06 минута.

Упркос побољшању у односу на претходну годину, остварене вредности показатеља и даље су значајно више од вредности у земљама Европске уније. Ово указује на потребу за дубљом анализом стања у дистрибутивном систему, како би се дефинисале и примениле мере које ће додатно унапредити поузданост снабдевања и смањити број и трајање прекида напајања.

Разлози непланираних прекида и њихов удео у укупном броју и трајању прекида, приказани су на слици 3-23.

Слика 3-23: Учешће узрока непланираних прекида у SAIFI и SAIDI за 2025. годину

Учешће појединих узрока прекида у броју и трајању непланираних прекида у 2025. години слично је као и у 2024. години. Удео непланираних прекида на које оператор дистрибутивног система (ОДС) није могао да утиче (попут више силе, животиња и деловања трећих лица), незнатно је смањен, са изузетком прекида које су узроковала трећа лица, који је повећан у односу на 2024. годину. Дошло је и до смањења броја прекида чији је узрок сам ОДС — показатељ SAIFI за ову категорију је смањен са 2,65 на 2,32, док је показатељ SAIDI смањен са 274,82 на 268,6 минута по кориснику.

Међутим, и у 2025. години остаје изразито висок удео прекида класификованих као „непознато“ и „остало“. Учешће ових категорија у укупном броју непланираних прекида (SAIFI) износи 31.4% (25.9% за „непознат“ и 5,5% за „остало“), док у укупном трајању прекида (SAIDI) оне учествују са скоро 24% (18,6% + 5,12%). У поређењу са 2024. годином, удео прекида са непознатим узроком укупно је повећан, па и даље представља највећи појединачни изазов у анализи и отклањању узрока прекида.

Ови подаци указују да, и поред укупног побољшања показатеља непрекидности у 2025. години, остаје потреба за унапређењем система евиденције и дијагностике узрока прекида. Прецизније идентификовање узрока је кључни предуслов за планирање и спровођење ефикаснијих мера за смањење броја и трајања прекида у дистрибутивној мрежи.

3.7.2 Квалитет електричне енергије

Правилима о праћењу техничких и комерцијалних показатеља и регулисању квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом је дефинисано да оператори система имају обавезу да евидентирају сметње у раду услед којих напон и фреквенција излазе изван граница које су прописане Уредбом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом и Правилима о раду преносног, односно дистрибутивног система. У досадашњој пракси, оператори система нису достављали Агенцији извештаје о лошим напонским приликама у мрежи, осим са аспекта жалби корисника које се прате у оквиру комерцијалног квалитета.

3.7.3 Комерцијални квалитет

Правила о праћењу показатеља квалитета дефинишу податке које оператори система, односно снабдевачи, евидентирају како би се омогућило праћење комерцијалног квалитета, односно праћење извршавања прописаних обавеза енергетског субјекта према купцима, односно корисницима услуга.

На захтев Агенције, енергетски субјекти су редовно достављали Агенцији извештаје о комерцијалним аспектима квалитета, што је, почевши од 2009. године, омогућило да се добију вредности појединих показатеља комерцијалног квалитета на националном нивоу. Након отварања тржишта 2013. године за купце на преносном систему и 2014. године за све купце, осим домаћинстава и малих купаца, дошло је до значајне промене у потреби праћења комерцијалног квалитета, пошто податке о комерцијалном квалитету, поред

оператора система, Агенцији достављају и сви снабдевачи који снабдевају крајње купце. У 2025. години, за потребе праћења комерцијалног квалитета, оператор дистрибутивног система, оператори затвореног дистрибутивног система, снабдевачи електричном енергијом, укључујући и гарантованог/јавног снабдевача, достављали су Агенцији кварталне извештаје, као и коначан годишњи извештај, са расположивим подацима.

У погледу праћења комерцијалног квалитета, оператор дистрибутивног система је значајно побољшао начин евидентирања података, али и поред тога, евидентирање података о комерцијалном квалитету још увек није достигло очекивани ниво поузданости и тачности, који би омогућио релевантну анализу показатеља у националним и међународним оквирима, нарочито у области података о корисничким центрима и контроли мерних уређаја. Изласком на тржиште већег броја купаца препозната је потреба да се праћење комерцијалног квалитета уведе и код лиценцираних снабдевача електричном енергијом. Даља унапређења праћења квалитета потребна су и на страни снабдевача електричном енергијом, нарочито у делу бриге о корисницима и оснивања корисничких центара.

Прикупљени подаци су за потребе анализе груписани у четири основне категорије којима се може описати комерцијални квалитет, а које су од највећег значаја за купце:

1) прикључење, обустава и искључење;
2) мерење и обрачун;
3) отклањање техничких сметњи у испоруци и
4) корисничке услуге.

Приказани подаци, нарочито о просечним временима извршавања појединих обавеза, су индикативног карактера, с обзиром да су израчунати на основу расположивог скупа података које је доставио оператор дистрибутивног система. Анализа тих података је показала да они не обухватају целокупну територију дистрибутивног система, пошто подаци о временима решавања или отклањања неких проблема за појединне делове дистрибутивног система нису расположиви.

3.7.3.1 Прикључење, обустава и искључење

Подаци оператора дистрибутивног система о поднетим захтевима за прикључење на систем током 2025. године, приказани су у табели 3-47 по напонским нивоима, посебно за средњи напон (СН), ниски напон (НН) и укупно.

Табела 3-47: Захтеви за прикључење по напонским нивоима и укупно у 2025. години

Захтеви за прикључење			СН	НН	Укупно
Број	поднетих захтева		1.568	29.186	30.754
	решених захтева	којима је одобрен захтев за прикључење	664	16.733	17.397
		којима је одбијен захтев за прикључење	4	150	154
		који су решени на други начин	128	2.329	2.457
		Укупно	796	19.212	20.008
		у року (15 дана за крајње купце, 45 дана за произвођаче)	388	10.220	10.608
%	решених захтева у односу на број поднетих		51	66	57
	захтева којима се одобрава прикључење у односу на број решених		83	87	87
	решених захтева у року (15 дана за крајње купце, 45 дана за произвођаче)		49	53	53
Просечно време	потребно за одлучивање по захтеву изражено у данима(крајњи купци / произвођачи)		30/75	27/32	27/41

У односу на 2024. годину, број поднетих захтева за прикључење у 2025. години је за 3% већи за прикључења на средњенапонској мрежи (са 1.516 на 1.568 захтева), док је на нисконапонској мрежи број поднетих захтева мањи за 20% (са 36.702 на 29.186 захтева).

Број решења којима се одобрава прикључење је у 2025. години, у односу на 2024, мањи је за 3% на средњем напону (са 686 на 664), док је на ниском напону такође забележен пад од 20% (са 20.894 на 16.733).

Просечно време потребно за решавање захтева за прикључење за крајње купце у 2025. години износи око 27 дана, што је и даље знатно изнад законског рока од 15 дана. Код захтева за прикључење произвођача, просечно време одлучивања износи 75 дана за СН и 31 дан за НН ниво. Просечно време за решавање захтева на СН нивоу се повећало у односу на 2024. годину, али се, са друге стране, просечно време за НН ниво значајно смањило (са 143 на 32 дана).

У 2025. години прикључено је укупно 38.428 објеката, што је за 14.210 мање у односу на 2024. годину, када је било прикључено 52.638 објекта. На средњенапонском нивоу, показатељи прикључења су благо погоршани – у року је прикључено 96% објеката (211 од 219), што је мање у односу на 2024. годину, када је у року прикључено 97% (152 од 157). Просечно време прикључења остало је приближно исто – 5,5 дана.

На нисконапонском нивоу, дошло је до погоршања – у року је прикључено 82% објеката (31.198 од 38.209), док је у 2024. години у року било прикључено 89%. Такође, просечно време прикључења је смањено са 7.2 дана у 2024. на 5,5 дана у 2025. години, што представља благо побољшање.

Табела 3-48: Прикључење објеката/мерних места по напонским нивоима у 2025. години

Прикључење		СН	НН	Укупно
Број	прикључених објеката/мерних места	219	38.209	38.428
	прикључених објеката/мерних места у року од 8 дана	211	31.198	31.409
	број прикључених објеката по налогу инспектора	0	9	9
Просечно трајање у данима	потребно за прикључење од дана испуњења свих услова	5.5	5.53	5.52

У 2025. години укупно је извршено 17.872 обуставе испоруке електричне енергије, што представља повећање од 19% у односу на 2024. годину када је било забележено 15.003 обустава. Највећи број обустава и даље се односи на обуставе по захтеву снабдевача због неплаћања 10.550 у 2025, насупрот 8.584 у 2024, што представља повећање од 23%.

Број обустава по захтеву корисника такође је повећан са 4.631 на 5.738, док је број обустава из других разлога смањен са 1.788 на 1.584.

Од укупног броја обустава на захтев снабдевача у 2025. години, 6.535, односно 62% је извршено је у законском року од 8 дана, што представља пад у ефикасности у односу на 2024. годину када је у року било извршено 70% односно 6.073 обуставе.

Просечно време извршења обуставе по захтеву крајњег купца смањено је са 3,88 дана у 2024. на 3,67 дана у 2025, што указује на побољшање у оперативној ефикасности.

Број приговора на обуставу у 2025. износио је 34, што је мање него у 2024. (45), док је број основаних приговора повећан са 2 на 3. Такође, просечно време за одлучивање о приговору повећано са 1,8 дана у 2024. на 2,41 дан у 2025. години.

Када је реч о неоснованим обуставама, у 2025. години забележена су 4 случаја, у поређењу са 2 случаја у 2024. години, уз исто просечно време наставка испоруке – 1 дан.

Број случајева у којима је испорука настављена након престанка разлога за обуставу је већи у 2025. (12.132) у односу на 2024. (12.080). Удео наставка у року од 24 часа у 2025. години је 94% и већи је у поређењу са 2024. годином где је износио 87%, док је просечно време наставка испоруке након престанка разлога за обуставу повећано са 2,23 на 2,36 дана.

3.7.3.2 Мерење и обрачун

У 2025. години, редовне контроле мерних уређаја биле су планиране за укупно 3.856.140 бројила, што представља 98,7% од укупног броја бројила (3.905.774). Извршено је 57.866 редовних контрола, што је 1,47% од планираних, што је мање него у 2024. години када је извршено 1,9% планираних. Уочено је 10.507 неправилности, што чини 18% од извршених контрола, док је отклоњено 6.853, односно 65% од броја уочених неправилности.

Ванредне контроле на захтев купаца извршене су у 48.737 случајева, што је мање у односу на 2024. годину (77.228). Неправилности су уочене у 9.937 случајева (20,4%), а отклоњене у 7.311. На захтев енергетских субјеката извршено је 63.375 контрола, при чему је уочено 8.455 неправилности, а отклоњено 5.807. Укупно је у року од 10 дана обављено 75.967 ванредних контрола, што је мање у односу на 2024. када их је било 130.889.

Број регистрованих случајева нестанка, сметњи или оштећења мерних уређаја у 2025. износио је 31.911, што је више у односу на 2024. (12.715). Исправна мерења у року од два дана обезбеђена су у 29.311 случајева, што представља 92%, нешто мање у односу на претходну годину (94%). Просечно време потребно за обезбеђење исправног мерења износило је 4,42 дана, што је незнатно више у односу на 2024. (4 дана).

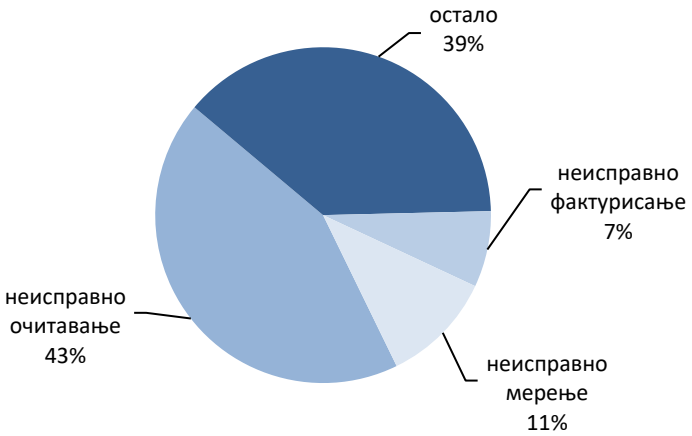
Број мерних уређаја који су замењени ради баждарења у 2025. износи 104.117, а 5.233 уређаја није задовољило неопходне услове при лабораторијском испитивању. У 2025. години 1.069.999 мерних уређаја било у употреби након истека рока важења жига, што је пад у односу на 2024. (када је било 1.356.977), али и даље указује на потребу за убрзаном заменом и бољом контролом мерача.

У 2025. години, од укупно 40.067.033 редовно издатих рачуна, кориговано је 348.906 рачуна, што представља 0,87% од укупног броја издатих рачуна. Ово је смањење у односу на 2024. годину, када је кориговано 0,98% од укупно 41.092.894 издатих рачуна.

Највећи удео коригованих рачуна у 2025. години односи се на неисправна очитавања – 36,6% свих корекција. Остали разлози били су финансијске и адресне грешке (10,2%), неисправно мерење (4.8%) и остало (48,4%).

Број поднетих приговора на рачун у 2025. години износио је 481.247, што је благо повећање у односу на 2024. годину (451.772). Од укупног броја приговора, у 2025. години уважено је 285.718, што је више у односу на 2024. (280.206).

Најчешћи разлог за уважене приговоре у 2025. години било је неисправно очитавање – 51,6%, затим неисправно мерење (18,2%), док је неисправно фактурисање чинило 3,8%. Просечно време решавања приговора на рачун у 2024. износило је 4,9 дана, што је благо погоршање у односу на 2024. годину када је било 4,25 дана. Разлози за корекцију рачуна и њихов удео у укупном броју коригованих обрачуна су дати на слици 3-24.

Слика 3-24: Разлози за корекцију обрачуна и њихов удео у укупном броју коригованих обрачуна у 2025. години

3.7.3.3 Отклањање техничких сметњи у испоруци

У 2025. години поднето је укупно 568 захтева купаца за отклањање напонских сметњи које се понављају у дужем временском периоду, од чега је 411 захтева (72%) било основано. Напонске сметње су отклоњене у 358 случаја, што представља 87% од укупног броја основаних захтева, што је побољшање у односу на претходну годину.

Просечно време од подношења захтева до провере напона на лицу места и обавештавања купца износило је 5.59 дана, док је просечно време од утврђивања до отклањања напонских сметњи износило 6.76 дана. Такође је евидентирано 500 купаца у областима са детектованим сталним напонским сметњама, што указује на потребу за системским решавањем проблема квалитета напона у појединим деловима дистрибутивне мреже.

3.7.3.4 Корисничке услуге

Упркос напретку који је остварен на унапређењу пружања услуга корисницима у корисничким и контакт центрима (центри за пријем позива корисника), подаци на основу којих би се оценио квалитет пружених услуга у овим центрима још увек су претежно нерасположиви услед одсуства одговарајуће информатичке подршке за праћење и регистровање података. Сви енергетски субјекти, а посебно снабдевачи са лиценцом која обухвата и снабдевање крајњих купаца, ће у будућим активностима на праћењу квалитета корисничких услуга морати да започну, односно унапреде евиденцију ових података. Почевши од 2017. године оператор дистрибутивног система доставља податке о раду корисничких центара. У 2025. години укупан број регистрованих обраћања корисничком центру оператора дистрибутивног система био је 682.005, што је значајно више у односу на 2024. годину (212.961). Од укупног броја обраћања корисничком центру, телефонским путем је примљено 67% (456.601 позив). Просечно време чекања оператера приликом телефонског позива корисничком центру било је 8.2 секунде, што је значајно мање него 2024. године (150 секунди). Број телефонских позива корисника упућених дежурним службама за пријаву кварова износио је 213.494.

3.8 Сигурност снабдевања електричном енергијом

Вишегодишњим улагањима у ревитализацију и модернизацију производних, преносних и делом дистрибутивних капацитета повећани су поузданост и ефикасност електроенергетског система у Републици Србији. Овим се, и без нових производних капацитета, значајно повећава сигурност снабдевања електричном енергијом. Редовним улагањем у изградњу нових преносних и дистрибутивних капацитета, додатно се повећава сигурност снабдевања електричном енергијом у Републици Србији.

3.8.1 Прогноза потрошње

У новембру 2024. године Народна скупштина Републике Србије донела је Стратегију развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године. Основни циљ је обезбеђење сигурног снабдевања крајњих потрошача уз смањење негативног утицаја производње, трансформације и потрошње енергије на животну средину. Један од начина за испуњење овог циља је смањење количине енергије коју

треба испоручити потрошачима. Ово се примарно остварује применом мера енергетске ефикасности у свим сегментима токова енергије.

Са друге стране, финална потрошња електричне енергије у последњих десет година показује тренд благог пораста. Међутим, треба имати у виду да је потрошња у Републици Србији у великој мери температурно зависна, па је годишња потрошња енергије већа у оним годинама када су зимске температуре биле ниже од просека. Због све виших температура током летњег периода и повећане уградње система хлађења који користе електрично напајање, повећана је и потрошња електричне енергије у летњим месецима. У 2025. години, финална потрошња електричне енергије је била 31,57 TWh и већа је за 1,2% у односу на финалну потрошњу у 2024. години.

Према прогнози потрошње која је урађена за План развоја преносног система за период од 2025. до 2034. године, очекује се стабилан раст годишње потрошње електричне енергије до 2040. године. Упркос паду популације који се очекује у будућности, пораст потрошње је последица очекиваног прикључења нових индустријских потрошача, као и прогнозираног пораста броја електричних возила. Поред овога, повећање потрошње се може очекивати и услед изградње нових информационих (*data*) центара. Треба напоменути да оператор преносног система врши прогнозу бруто потрошње, која укључује и губитке у преносној и дистрибутивној мрежи.

3.8.2 Производне могућности

Од укупне производње електричне енергије у Републици Србији, при просечним хидролошким условима, око 2/3 електричне енергије се произведе у термоелектранама на угаљ, а 1/3 из хидро потенцијала. Од 2018. године почело је прикључивање и значајних капацитета за производњу електричне енергије из обновљивих извора на преносни и дистрибутивни систем, тако да њихово учешће у укупној производњи електричне енергије постаје све значајније и у 2025. години је износило око 6,1%.

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2040. са пројекцијама до 2050. године, као и Интегрисаним националним енергетским и климатским планом Републике Србије за период до 2030. са визијом до 2050. године, планирано је значајно повећање производње електричне енергије из обновљивих извора. Предвиђено је постепено напуштање производње електричне енергије коришћењем фосилних горива, што је неопходно због процеса декарбонизације. Међутим, императив је сигурност снабдевања, па ће динамика рада термоелектрана зависити пре свега од енергетске безбедности, како она ни у једном тренутку не би била угрожена.

Рад термоелектрана биће прилагођен тренутним потребама за електричном енергијом. То значи да ће неки блокови радити максимално у складу са својим перформансама, док ће један број њих радити са смањеном снагом или, у каснијем периоду, бити у статусу резерве. Да би рад ових електрана био у складу са потребама декарбонизације, потребно је размотрити и примену технологија за прикупљање и складиштење угљендиоксида. Могућност рада са смањеном снагом омогућиће варијабилност у укупном портфолију производње електричне енергије. Наравно, све ово ће важити уз претпоставку да ће се у производном портфолију наћи ОИЕ са циљаним (или већим) учешћем у производњи електричне енергије од 45% у 2030. години, односно 73% у 2040. години.

Сви термо блокови у ЕПС АД подлежу захтевима Директиве о великим ложиштима 2001/80/ЕЗ (Large Combustion Plants Directive - LCPD) и Директиве о индустријским емисијама 2010/75/ЕУ (Industrial Emissions Directive - IED) у делу који се односи на ограничење емисија загађујућих материја у ваздух - сумпор диоксида (SO_2), азотних оксида (NO_x) и прашкастих материја. Министарски савет Енергетске заједнице је 24. октобра 2013. године донео одлуке D/2013/05/MC-EnC и D/2013/06/MC-EnC које садрже правила за рад великих постројења за сагоревање и према којима ЕПС АД има обавезу смањења емисија загађујућих материја у ваздух из постојећих постројења за сагоревање од 01. јануара 2018. године, а најкасније до 31. децембра 2027. године.

Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја (НЕРП) је од стране Владе Републике Србије усвојен у фебруару 2020. године. Овим планом Република Србија се обавезала да ће направити значајне искораке у погледу смањења емисија загађујућих материја из великих енергетских постројења. Његова примена има за циљ да се до 31. децембра 2027. године емисије из старих великих постројења за сагоревање усагласе са граничним вредностима емисија дефинисаним Директивом о индустријским емисијама 2010/75/ЕУ. У НЕРП су прописане максималне дозвољене емисије загађујућих материја (сумпор-диоксид, азотни оксиди и прашкасте материје) из великих термоелектрана на годишњем нивоу. Према НЕРП, до краја 2027. године је планирано сукцесивно повлачење из погона најстаријих и енергетски најнеефикаснијих термо блокова услед застареле технологије, високих трошкова производње и заштите животне средине. У фебруару 2019. године почела је изградња постројења за одсумпоравање димних гасова у Термоелектрани Никола Тесла А на четири блока (А3, А4, А5 и А6), које је пуштено у рад априла 2024. године. Преостала два блока у Термоелектрани Никола Тесла А (А1 и А2) су предвиђена за гашење. Такође, током 2025. године су завршени грађевински радови на постројењу за одсумпоравње димних гасова за Термоелектрану Никола Тесла Б, који су започети крајем 2020. године. Постројење се тренутно налази у фази тестирања. У Термоелектрани Костолац Б постројење за одсумпоравање димних гасова је у функцији од 2022. године.

У претходним годинама рађено је на смањењу загађења и тако што је извршена реконструкција електро филтера у свим термоелектранама, чиме су смањене емисије прашкастих материја, односно ПМ честица (Particulate matter – PM) за 90%. Такође, спроведено је и смањење емитовања азотних оксида на блоковима А3, А4 и А5 у термоелектрани Никола Тесла А, на блоку Б1 у термоелектрани Никола Тесла Б и на блоку Б2 у Термоелектрани Костолац Б.

Истовремено у ЕПС АД, који је доминантан произвођач електричне енергије у Републици Србији, се перманентно одвијају активности на ревитализацији и модернизацији постојећих електрана, које ће омогућити повећање и енергетске ефикасности и инсталисане снаге.

У току 2025. године најзначајније активности су биле:

- Завршена изградња првог ветропарка у власништву ЕПС АД снаге 66 MW у Костолцу;
- Завршена изградња соларне електране „Петка“ снаге 9.75 MW, која се налази на спољашњем одлагалишту површинског копа „Ћириковац“;
- Завршена ревитализација РХЕ Бајина Башта;
- Активности на припреми реализације пројекта реверзибилне хидроелектране (РХЕ) Бистрица;
- Припремне активности везане за ревитализацију ХЕ Потпећ, ХЕ Бистрица, Власинских ХЕ и ХЕ Ђердап 2.

3.8.3 Коришћење обновљивих извора енергије

У мају 2023. године ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС број 35/2023) којим је између осталог одговорност за одређивање максималне цене на аукцијама пренето са Агенције на Владу Републике Србије.

У јуну 2023, године, решењем Министарства рударства и енергетике одржана је прва аукција за ветар (400 MW) и соларне (50 MW) електране. Укупно 400 MW капацитета за ветар на копну додељено је у четири пројекта, са победничким ценама у распону од 64,48 до 79,00 евра по MWh. Поред тога, 25,2 MW соларних фотонапонских капацитета додељено је кроз четири пројекта, са победничким ценама у распону од 88,65 до 98,80 евра по MWh.

У фебруару 2025, године, решењем Министарства рударства и енергетике одржана је друга аукција за ветар (300 MW) и соларне (124,8 MW) електране. Укупно 300 MW капацитета за ветар на копну додељено је у пет пројекта, са победничким ценама у распону од 53,59 до 68,25,00 евра по MWh. Поред тога, 124,8 MW соларних фотонапонских капацитета додељено је кроз пет пројекта, са победничким ценама у распону од 50,9 до 58 евра по MWh.

У 2021. години донет је и Закон о о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС“, број 40/21). У складу са новим овлашћењима из овог закона Агенција је у прописаном року донела и Методологију за одређивање тржишне премије – високоефикасна когенерација („Службени гласник РС број 106/2021) и Методологију за одређивање фид-ин тарифе – микро и мала когенерација („Службени гласник РС број 106/2021). Обе методологије примењују се на произвођаче електричне енергије у високоефикасној когенерацији, малим когенерацијама и микро-когенерацијским јединицама.

Како је доношењем напред наведених закона престала да се примењује Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС", бр. 56/2016, 60/ 2017 и 91/2018) која је прописивала мере подстицаја за коришћење обновљивих извора енергије према врсти електране и инсталисаној снази и откупну цену за тако произведену енергију (feed-in тарифу), у периоду од 2021. до 2024. године није одређивана откупна цена за повлашћене произвођаче електричне енергије.

Табела 3-49: Структура и остварене цене електричне енергије (без ПДВ и такси) преузете од повлашћених произвођача у 2025. години

Категорије повлашћених произвођача		Количина	Износ	Цена
		MWh	000 дин	дин/kWh
1	Мале хидроелектране	200.632	2.738.282	13,65
2	Електране на биогас	320.079	7.854.593	24,54
3	Електране на ветар	952.705	13.023.319	13,67
4	Електране на сунчеву енергију	9.327	258.564	27,72
4.1	Електране на сунчеву енергију на тлу	6.087	162.305	26,66
4.2	Електране на сунчеву енергију на објектима	3.241	96.258	29,70
5	Електране са комбин. произ. на фосилна горива	192.212	2.067.784	10,76
6	**УКУПНО**	**1.674.956**	**25.942.542**	**15,49**

Просечна откупна цена од електрана на сунчеву енергију је виша од последње прописане цене у Уредби о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС", бр. 56/2016, 60/2017 и 91/2018), због тога што је велика већина повлашћених произвођача из ових електрана закључила уговоре у периоду до 2016. године када је откупна цена износила више од 20 c€ / kWh.

У 2025. години, према Уредби о висини посебне накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије („Службени гласник РС", број 3/2023), крајњи купци електричне енергије плаћали су посебну накнаду за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у износу од 0,801 дин/kWh.

Табела 3-50: Износ накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у периоду 2021-2025. године

дин/kWh

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Накнада за подстицај ОИЕ	0,437	0,801	0,801	0,801	0,801

Табела 3-51: Износ прикупљене накнаде за подстицај повлаштених произвођача у 2025. години

	Прикупљено (000 дин без ПДВ)
Приходи по основу продаје електричне енергије по признатој цени	10.316.906
Приход по основу фактурисане накнаде	25.225.487
- Гарантовани снабдевач	11.498.066
- Снабдевачи	13.691.316
- Оператори система	36.105
Приходи по основу активирања финансијског средства обезбеђења	14.115
Приходи по основу фактурисања повлашћеним произвођачима за негативну тржишну премију, у складу са ФиП уговорима	14.813
Умањење прихода за признату ненаплативост од 2%	-710.848
УКУПНО	**34.860.473**

Табела 3-52: Електрична енергија преузета од повлашћених произвођача у периоду 2021-2025. године

MWh

Извори обновљиве енергије / гориво за комбиновану производњу	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Водотокови	323.941	299.815	338.827	189.789	200.632
Фосилна горива (угаљ, мазут и природни гас) – комбинована производња	198.349	187.756	191.736	200.186	192.212
Биогас	244.143	252.699	226.173	288.767	320.079
Сунчева енергија	10.494	10.899	9.671	9.992	9.327
Ветар	1.070.731	950.210	1.032.696	1.030.917	952.705
УКУПНО	**1.847.658**	**1.701.378**	**1.799.103**	**1.719.650**	**1.674.956**

3.8.4 Изградња нових преносних капацитета

Током 2025. године у преносном систему су спроведене активности на редовном одржавању и ремонтима постојећих објеката оператора преносног система ЕМС АД. Поред одржавања, 2025. године су спровођене и инвестиционе активности, које су се односиле на изградњу нових објеката преносног система, као и на реконструкцију и модернизацију постојећих објеката. Инвестиционе активности су обухватиле и пројекте прикључења на преносни систем.

ЕМС АД је током 2025. године учествовао на активностима везаним за градњу прве фазе Трансбалканског коридора, и то секција 3 и 4.

У 2025. години је потписан кредитни аранжман о додатном зајму са немачком банком за развој KfW за секције 3. и 4. заједно, а потписан је и уговор за додатни грант за секцију 3. Трансбалканског коридора.

За секцију 3 (далековод 2x400 kV ТС Обреновац – ТС Бајина Башта, са подизањем напонског нивоа у ТС Бајина Башта на 400 kV) током 2025. године је закључен уговор са извођачем радова за далековод. Изграђено је 138 темеља и подигнута су 72 носећа стуба.

На секцији 4 (Интерконективни далековод 2x400 kV између Србије, БиХ и Црне Горе) током 2025. године је прибављена грађевинска дозвола, а настављене су и припремне активности за почетак извођења радова.

Поред радова на изградњи Трансбалканског коридора, као пројекта од националног значаја, ЕМС АД је током 2025. године почео са грађевинским радовима на пројекту BeoGrid2025, који обухвата изградњу ТС Београд 50 са припадајућим расплетом далековода напонских нивоа 400 kV и 110 kV, као и изградњу далековода ДВ 2x400 kV ТС Београд 50 - ПРП Чибук 1. Почели су радови на изградњи трансформаторске станице, као и радови на увођењу далековода 400 kV бр. 450 (РП Младост - ТС Нови Сад 3) у будућу ТС Београд 50.

У 2025. години настављени су и радови на пројекту Повећање преносних капацитета борског региона за који је Влада Републике Србије донела закључак да је пројекат од посебног значаја за Републику Србију. Овај пројекат обухвата изградњу ТС 400/110 kV Бор 6 и изградњу 400 kV далековода.

У току 2025. године су завршени радови и пуштени под напон далековод 2x110 kV ТС Краљево 3 - ТС Нови Пазар 1 и кабл 110 kV ТС Обреновац - ТС ТЕНТ А СП.

Најзначајнији инвестициони радови у високонапонским постројењима у току 2025. године су били: реконструкција у ТС 400/110 kV Крагујевац 2, ТС 400/110 kV Бор 2 и ТС 400/220/110 kV Панчево 2. У ТС 400/220/110 kV Обреновац је уграђен нови трансформатор 400/110 kV, снаге 150 MVA. У ТС 220/110 kV Ваљево 3 су завршени радови на уградњи новог трансформатора 220/110 kV снаге 250 MVA.

У току 2025. године пуштено је у рад далеководно поље 110 kV у ТС 110/35 kV Велико Градиште (правац Рудник 3), ново трансформаторско поље 110 kV у ТС 110/10 kV Нови Пазар 2, а замењени су и трансформатори у ТС 110/10 kV ТС Београд 12 и ТС 110/35/20 kV Нови Сад 4.

Законом је прописано да је оператор преносног система дужан да сваке друге године доноси план развоја преносног система за наступајући десетогодишњи период и да сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за наступајући трогодишњи период. На ове планове Агенције даје сагласност.

План развоја преносног система се ради на основу ревизије претходног плана, узимајући у обзир стечена искуства у управљању и одржавању преносне мреже и усаглашава се са плановима оператора дистрибутивног система и плановима оператора суседних преносних система. Како је оператор преносног система Републике Србије у синхроној области „Континентална Европа“ тако је обавезно његово активно учешће у изради десетогодишњег Пан-европског плана развоја преносних система који се ради у оквиру асоцијације ENTSO-E.

Након достављања предлога Плана развоја преносног система Републике Србије за период од 2025-2034 од стране ЕМС АД, Агенција је, у складу са Законом, организовала јавну консултацију у периоду од 19. јуна до 11. јула 2025. године. Агенција је 18. децембра 2025. године дала сагласност на овај план.

ЕМС АД је у оквиру Плана развоја преносног система за период од 2025-2034. године планирао изградњу нових објеката преносне мреже, као и адаптацију или реконструкцију постојећих објеката преносне мреже, чиме би се отклонила постојећа и очекивана загушења и повећала ефикасност рада преносног система.

За преносну мрежу 400 kV напонског нивоа, у Плану развоја преносног система за период од 2025-2034. године су дефинисани пројекти интерконекције и пројекти унутрашње мреже. Ови пројекти су од регионалног и пан-европског значаја за пренос електричне енергије и њима се директно доприноси дугорочној енергетској сигурности Републике Србије.

Најзначајнији планирани пројекат нове интерконекције у оквиру Плана развоја преносног система за период од 2025-2034. године је интерконекција између Републике Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе, која представља Секцију 4 прве фазе Трансбалканског коридора.

Од планираних пројеката 400 kV мреже могу се издвојити:

- у региону западне Србије подизање мреже 220 kV на 400 kV напонски ниво што подразумева увођење напонског нивоа 400 kV у ТС Бајина Башта и изградњу новог двоструког 400 kV далековода између ТС Обреновац и ТС Бајина Башта, што представља Секцију 3 прве фазе Трансбалканског коридора;
- пројекат BeoGrid2025 који обухвата изградњу ТС 400/110 kV Београд 50 са припадајућим расплетом далековода напонских нивоа 400 kV и 110 kV, као и изградњу далековода ДВ 2x400kV ТС Београд 50 - ПРП Чибук 1;
- пројекат Панонски коридор, који се састоји од осам инвестиција;
- пројекат Централно-балкански коридор, који се састоји од четири секције;

Поред нових пројеката, планирана је и реконструкција ТС Смедерево 3, ТС Сремска Митровица 2, ТС Шабац 3, ТС Ваљево 3, разводног постројења Дрмно и Ђердап 2, као и реконструкције и адаптације других постројења и водова.

Сви нови пројекти ће допринети сигурности снабдевања и поузданости рада целог електроенергетског система Републике Србије, а реализација планираних пројеката ће зависити и од услова финансирања, посебно за реализацију дела Трансбалканског коридора који се односи на интерконекцију између Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине.

У погледу преносне мреже 220 kV напонског нивоа, стратешко опредељење ЕМС АД је њено постепено укидање, односно подизање на 400 kV напонски ниво које ће се великим делом извести у склопу пројекта Трансбалкански коридор.

По питању развоја 110 kV преносне мреже, План развоја преносног система за период од 2025-2034. године даје решења за постојеће области где није задовољена сигурност испоруке електричне енергије, а то је пре свих област јужног Баната, као и радијално напајане области. Развој 110 kV мреже је посебно важан због усклађивања са планом развоја дистрибутивног система, како би се омогућила реализација пројекта повезивања објеката преносног и дистрибутивног система.

ЕМС АД је током 2025. године доставио Агенцији и предлог Плана инвестиција у преносни систем Републике Србије за период од 2025-2027. године. Агенција је 18. децембра 2025. године дала сагласност на овај план.

У Плану инвестиција за период од три године, кроз приказ улагања по годинама, описане су инвестиционе потребе са националног, регионалног и европског аспекта, чија реализација има значајан утицај на повећање преносних капацитета у регионалној преносној мрежи, а самим тим и на развој тржишта електричне енергије у Европи. Са националног аспекта обухваћене су потребе за изградњом електроенергетске инфраструктуре која ће омогућити повећање преносних капацитета, развој тржишта на националном нивоу, повећање поузданости преносног система и сигурности снабдевања потрошача, као и повећану могућност прикључивања нових конвенционалних и обновљивих извора електричне енергије.

Законом о енергетици уређено је да Агенција прати и оцењује реализацију десетогодишњег Плана развоја преносног система и даје у свом годишњем извештају процену реализованих инвестиција. Агенција је спровела процес праћења за 2025. годину. У Плану инвестиција за период 2025-2027. године, оператор преносног система је у 2025. години планирао укупно 102 пројеката од којих су четири пројекти од посебног значаја у складу са Законом о енергетици. Такође, планом је предвиђено 77 пројеката прикључења.

Табела 3-53 приказује укупну планирану и реализовану вредност инвестиција оператора преносног система према типу активности за 2025. годину у складу са усвојеним Планом инвестиција.

Табела 3-53: Планирана и реализована вредност инвестиција у развој преносне мреже према типу активности за 2025. годину

000 дин.

Тип активности	Планирана вредност	Реализована вредност	Индекс
Градња новог објекта	7.083.297	7.819.044	110
Реконструкција, адаптација и доградња	4.024.941	2.722.268	68
Остала улагања у преносни систем	63.055	25.955	41
Укупно	**11.171.293**	**10.567.267**	**95**

Табела 3-54 приказује укупну планирану и реализовану вредност инвестиција оператора преносног система према напонском нивоу за 2025. годину у складу са усвојеним Планом инвестиција.

Табела 3-54: Планирана и реализована вредност инвестиција у развој преносне мреже према напонском нивоу за 2025. годину

000 дин.

Напонски ниво	Планирана вредност	Реализована вредност	Индекс
110 kV	5.040.334	4.545.353	90
220 kV	180.987	128.779	71
400 kV	5.949.972	5.893.135	96
Укупно	**11.171.293**	**10.567.267**	**95**

3.8.5 Инвестиционе активности оператора дистрибутивног система

Током 2025. године у дистрибутивном систему су спроведене активности на редовном одржавању и ремонтима постојећих електроенергетских објеката као и на изградњи нових, реконструкцији и модернизацији постојећих објеката оператора дистрибутивног система Електродистрибуција Србије.

Настављене су активности на развоју дистрибутивне мреже у складу са идентификованим потребама конзума, односно изградњи и реконструкцији трансформаторских станица и водова у дистрибутивној мрежи средњег напона и мрежи ниског напонског нивоа, у складу са локалним растом потрошње електричне енергије и потребом подизања квалитета снабдевања.

Такође, радило се на унапређењу мерне опреме, система надзора и управљања и даљем развоју система за даљинско очитавање. Поред наведеног, инвестиционе активности су обухватиле и реализацију пројеката прикључења на дистрибутивни систем,

Законом о енергетици је прописано да је оператор дистрибутивног система дужан да сваке друге године доноси план развоја дистрибутивног система за наступајући десетогодишњи период и да сваке године доноси план инвестиција у дистрибутивни систем за наступајући трогодишњи период. Агенција даје сагласност на ове планове. План развоја дистрибутивног система се ради на основу ревизије претходног плана, узимајући у

обзир стечена искуства у управљању и одржавању дистрибутивне мреже и усаглашава се са планом развоја оператора преносног система.

Електродистрибуција Србије је током 2025. године доставила Агенцији предлог Плана развоја дистрибутивног система Републике Србије за период од 2025-2034 године. Агенција је разматрала План и спровела активности на усаглашавању са Планом развоја преносног система за период 2025-2034. године.

Анализом стања дистрибутивне мреже, уз уважавање прогнозиране потрошње и очекиваног уласка у погон нових производних јединица, ОДС је у оквиру Плана развоја дистрибутивног система за период 2025-2034. година планирао изградњу нових објеката дистрибутивне мреже, као и адаптацију или реконструкцију постојећих објеката дистрибутивне мреже, чиме би се отклонила постојећа и очекивана загушења и повећала ефикасност рада дистрибутивног система. План развоја дистрибутивног система за период 2025-2034. година је усаглашен са Планом развоја преносног система за период 2025-2034. година.

На основу идентификованих потреба за развојем мреже направљени су појединачни планови развоја дистрибутивне мреже за период 2025-2034. година за свако од пет дистрибутивних подручја (ДП), (ДП Краљево, ДП Ниш, ДП Крагујевац, ДП Београд и ДП Нови Сад). За свако ДП формирана је листа пројеката са објектима које је потребно изградити или реконструисати у наредном десетогодишњем периоду. Пројекти су подељени у следеће категорије: изградња и реконструкција ТС 110/x kV, ТС 35/x kV и 10 (20) kV и 0,4 kV мреже. Као један од најважнијих задатака су и пројекти аутоматизације средњенапонске дистрибутивне мреже и увођење елекетроенергетских објеката у систем даљинског управљања, стварање техничких услова за прикључење нових купаца и омогућавање интеграције обновљивих извора енергије као и подршка развоју индустријских и урбаних зона.

Електродистрибуција Србије је током 2025. године доставила Агенцији предлог Плана инвестиција у дистрибутивни систем Републике Србије за период од 2025-2027. Агенција је разматрала План, спровела активности на усаглашавању података а давање сагласности на План се очекује у наредној години.

Законом о енергетици је одређено да је ОДС, поред Плана развоја дистрибутивног система и Плана инвестиција у дистрибитивни систем, дужан да донесе и достави Агенцији на давање сагласности и План преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, инсталација и опреме у мерно разводним орманима, прикључних водова и других уређаја који су у саставу прикључка у објектима купаца, односно произвођача. Сагласно Плану преузимања мерних уређаја за период 2021-2024, на који је Агенција 24. септембра 2021. године дала сагласност, ОДС је требало да преузме све мерне уређаје до 31.12.2024. Овај план није реализован у потпуности, и преузимање мерних места је настављено у 2025.години, током које је преузет 97 059 прикључак. Укупан број преосталих мерних места за преузимање у наредном периоду је 2.163.116.

3.8.6 Смањење губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи

У 2025. години губици у дистрибутивној мрежи, су скоро исти као у 2024. години, односно већи су за 0,01% и износе 10,38% електричне енергије преузете у дистрибутивни систем. Активности на смањењу губитака се у наредном периоду морају интезивирати, с обзиром на потребу да се губици што пре сведу на технички прихватљив ниво. Редовне активности на контроли обрачунских мерних места, које су у 2025. години урађене само на 1,5% од планираних контрола, као и преузимање мерних уређаја и прикључних водова, морају се радити у складу са законским обавезама и донетим плановима.

У наредном периоду потребно је применити мере које би требало да допринесу смањењу губитака, а које су предвиђене и планом ОДС за смањење губитака, а које подразумевају:

- изградњу нових објеката мреже, далековода и трансформаторских станица;
- преузимање мерних уређаја, мерно разводних ормана, инсталација и опреме у мерно разводним орманима, прикључних водова и других уређаја који су у саставу прикључка у објектима постојећих купаца и њихово довођење у стање сагласно техничким прописима и правилима рада ОДС;
- набавку и уградњу нових бројила код већине купаца;
- модернизацију система мерења са даљинским очитавањем и управљање потрошњом;
- унапређење техничког и пословног система обрачуна и наплате електричне енергије;
- активирање постојећих и уградња нових уређаја за компензацију реактивне снаге и
- унапређење сарадње са државним органима у циљу сузбијања крађе електричне енергије.

3.8.7 Напредни мерни системи

Законом је одређено да оператор преносног система и оператор дистрибутивног система израђују план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и достављају га Агенцији ради прибављања мишљења.

С обзиром да оператор преносног система на свим местима примопредаје има уграђена напредна бројила, он није израђивао овај план и достављао га Агенцији.

У табели 3-55 приказан је укупан број бројила оператора преносног система у 2025. години. Сва бројила су напредна са функционалностима: даљинско очитавање од стране ОПС, даљинско очитавање од стране корисника коришћењем одговарајуће апликације, двосмерно мерење (производња и потрошња), управљање тарифама и чување података.

Табела 3-55: Напредна бројила у преносном систему у 2025. години

Напонски ниво	400 kV	220 kV	110 kV
Број бројила уграђених код купаца	0	10	96
Број бројила уграђених код произвођача	11	12	38
Број бројила уграђених код ОДС и ЗДС	0	0	434
Број бројила уграђених на интерконективним далеководима	9	4	11
Укупно	**20**	**26**	**579**

Оператор дистрибутивног система током 2025. године није доставио Агенцији план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система.

У табели 3-56 дат је преглед бројила уграђених код купаца и произвођача чији су објекти повезани на дистрибутивни систем. За купце укупан проценат напредних бројила (за све напоске нивое) износи 19%, док су код свих произвођаче уграђена напредна бројила.

Табела 3-56: Напредна бројила у дистрибутивном систему у 2025. години

	Напонски ниво	35, 20, 10 kV	0,4 kV		Домаћинства	Јавно осветљење	Укупно
			купци са мерењем снаге	купци без мерења снаге			
Бројила уграђена код купаца електричне енергије	Електромеханичка	5	100	111.842	1.631.703	11.440	1.755.090
	Дигитална	6.019	42.922	286.914	1.802.181	12.648	2.150.684
	Укупно	**6.024**	**43.022**	**398.756**	**3.433.884**	**24.088**	**3.905.774**
	Напредна бројила	5.393	40.490	111.296	575.877	8.664	741.720
	Проценат напредних бројила у односу на укупан број бројила	**89,53%**	**94,11%**	**91,20%**	**16.77%**	**35.97%**	**18,99%**
Бројила уграђена код произвођача електричне енергије	**Напонски ниво**	**35 kV**	**20 kV**	**10 kV**	**0,4 kV**		**Укупно**
	Електромеханичка	0	0	0	0		0
	Дигитална	48	75	138	187		448
	Укупно	**48**	**75**	**138**	**187**		**448**
	Напредна бројила	48	75	138	187		448
	Проценат напредних бројила у односу на укупан број бројила	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**		**100,00%**

Код купаца су највише уграђена напредна бројила која имају истовремено две функционалности: даљинско очитавање од стране ОДС и даљинско укључивање/искључивање. Таквих је 19% бројила од укупног броја уграђених бројила за купце. Од укупног броја бројила уграђених код купаца 2,43% има само једну функционалност - даљинско очитавање од стране ОДС.

Код произвођача су сва уграђена бројила напредна, а највише су бројила која имају истовремено три функционалности и таквих је 45,53% од укупног броја бројила уграђених код произвођача. Од укупног броја бројила уграђених код произвођача, 32,8% имају само функционалност даљинског очитавања од стране ОДС, 1,34% имају само функционалност даљинског укључивања/искључивања, док 20,3% бројила има истовремено пет функционалности (даљинско очитавање од стране ОДС, даљинско очитавање од стране корисника (произвођача), даљинско укључивање/искључивање, двосмерно мерење и чување података).

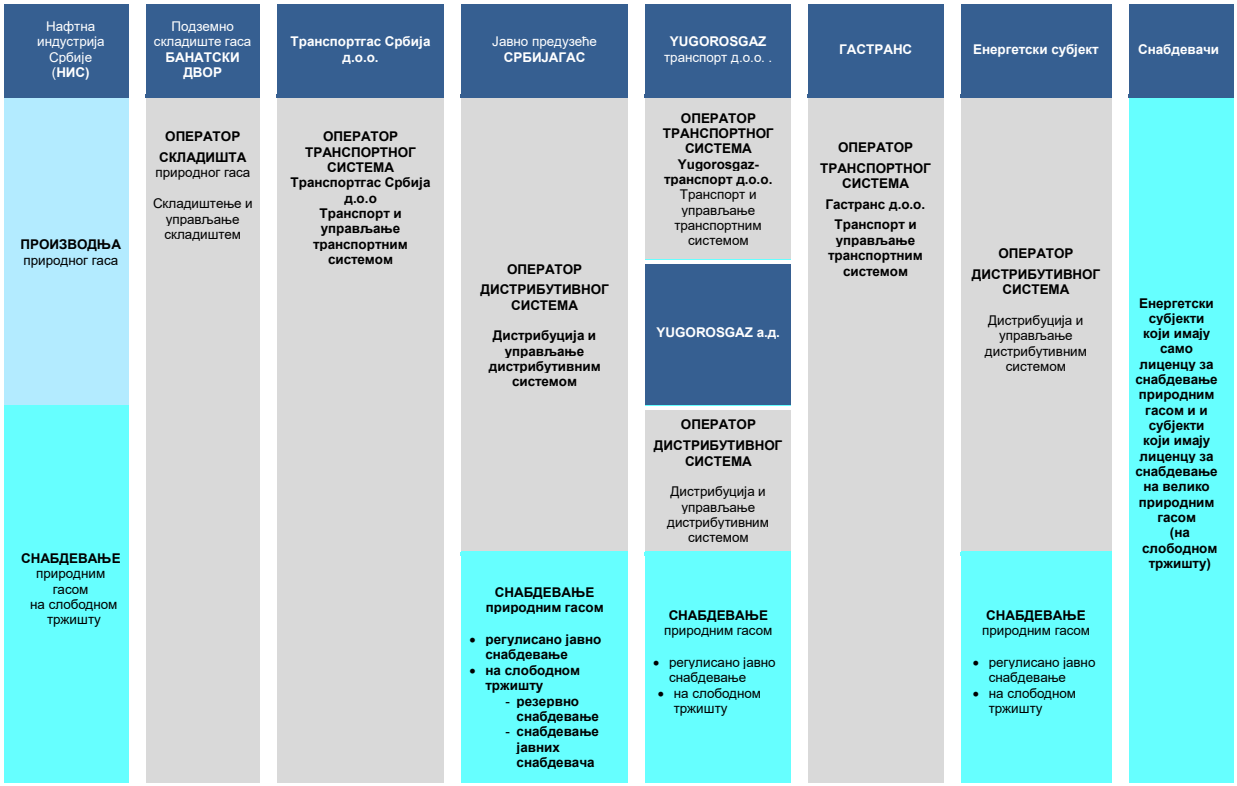
У наредном периоду је неопходно да оператор дистрибутивног система испуни ову законску обавезу и донесе план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система. Напреди мерни системи и напредне мреже ће омогућити већу поузданост и квалитет испоруке електричне енергије. Они ће поспешити и боље управљање потрошњом и динамичније тржиште, а и значајно смањити техничке и комерцијалне губитке електричне енергије.

4. ПРИРОДНИ ГАС

4.1 Структура сектора и капацитети

4.1.1 Организациона и власничка структура

Организациона структура гасног сектора крајем 2025. године је приказана на слици 4-1. Једини произвођач природног гаса је „Нафтна индустрија Србије" а.д. Нови Сад (у даљем тексту: НИС). Производња природног гаса није регулисана делатност.

Слика 4-1: Организациона структура сектора природног гаса на крају 2025. године

Делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом у Србији обављају три оператора транспортног система (ОТС), Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, Yugorosgaz-Транспорт д.о.о. Ниш, и Гастранс д.о.о, Нови Сад. ОТС Yugorosgaz-Транспорт д.о.о. је у 2015. години извршио правно раздвајање од вертикално интегрисаног предузећа „Yugorosgaz" а.д. Београд. Функционално раздвајање условљено је претходном изменом међудржавног споразума. У ЈП Србијагас су донете одлуке о правном и функционалном раздвајању ОТС - Транспротгас Србија д.о.о. од матичног предузећа, тако да од 2020. године Транспротгас Србија д.о.о. обавља делатност транспорта и управљања транспортним системом за природни гас.

Дана 9. јуна 2021. године у Агенцији за привредне регистре брисан је једини члан друштва ЈП Србијагас и на место њега уписана Република Србија као једини члана друштва „Транспортгас Србија" д.о.о. са 100% удела. У октобру 2021. године Влада је дала сагласност на Одлуку о изменама и допунама Одлуке о оснивању друштва „Транспортгас Србија" д.о.о. чиме су се стекли услови да Транспортгас Србија д.о.о. послује независно од ЈП Србијагас које је наставило да обавља делатност снабдевања природним гасом и јавног снабдевања природним гасом.

Дана 21. децембра 2023. године Републичка комисија за енергетске мреже, која је образована у октобру 2023. године сагласно Закону о изменама Закона о енергетици („Службени гласник РС", број 62/23), донела је Одлуку о давању сагласности на измене и допуне Одлуке о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу „Транспортгас Србија" д.о.о, пошто је овим законом на ову комисију пренето овлашћење контроле оператора транспортног система за природни гас чији је оснивач Република Србија, у складу са овим законом.

Агенција је у поступку изузећа одобрила друштву Гастранс д.о.о. право на изузеће од обавезе власничког раздвајања, приступа треће стране и примене регулисаних цена на период од 20 година. Гастранс д.о.о. је током 2019. и 2020. године изградио гасни интерконектор (Зајечар-Хоргош) како би отпочео са транспортом природног гаса у 2021. години. По повезивању на транспортни систем Мађарске, овај гасни интерконектор постао је у потпуности оперативан почев од 1. октобра 2021. године од када се природни гас транспортује из правца Бугарске за потребе снабдевања Републике Србије као и за потребе транзита природног гаса од границе са Бугарском до границе са Мађарском.

Делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом током 2025. је обављао 31 оператор дистрибутивног система (ОДС), као и претходне године. Поред ЈП Србијагас и Yugorosgaz a.д, делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас обављало је још 29 предузећа, од којих је највећи број у власништву општина и градова, део је у мешовитом, а део у приватном власништву. Сви ОДС, изузев ОДС ЈП Србијагас, поред дистрибуције природног гаса у оквиру истог правног лица могу да обављају и снабдевање по регулисаним ценама и снабдевање на слободном тржишту природним гасом, јер имају мање од 100.000 прикључених крајњих купаца, тако да нису обавезни да правно раздвоје обављање делатности дистрибуције од делатности снабдевања.

На крају 2025. године, било је укупно 67 енергетских субјеката који су имали лиценцу за снабдевање природним гасом од којих је било активно 24. Јавним снабдевањем крајњих купаца природним гасом, по регулисаним ценама, бави се 31 јавни снабдевач, који се истовремено баве и дистрибуцијом природног гаса. Током 2025. године је 2 снабдевача исходовало лиценцу за снабдевање на велико природним гасом, тако да их је на крају 2025. било 21, али ови снабдевачи током 2025. године нису били активни.

Влада Републике Србије је, у складу са Законом, одредила да ЈП Србијагас буде снабдевач јавних снабдевача и резервни снабдевач природним гасом и за 2025. годину.

Оператор складишта обавља делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса. Постоји само једно, подземно складиште природног гаса Банатски Двор д.о.о, чији су оснивачи и власници ЈП Србијагас (49%) и Gazprom Germania (51%), на основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, закљученог јануара 2008. године (Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде „Службени гласник РС-Међународни уговори“, број 83/08).

4.1.2 Капацитети за производњу, транспорт, дистрибуцију и складиштење

4.1.2.1 Производња

Производња природног гаса у Србији се реализује на подручју Војводине и једини произвођач природног гаса је НИС. Произведени природни гас се, након припреме која омогућава да га користе крајњи купци, испоручује на 9 места у транспортни систем, док се много мање количине (око 2,6% производње) испоручују на 4 места у дистрибутивни систем. Укупна годишња производња, која је испоручена у транспортни и дистрибутивни систем у 2025. години је била 1,909 GWh, што је за 5,2% више од производње у претходној години. Повећање производње у 2025. години је прво повећање од 2012. године. Од тада се производња природног гаса значајно смањила.

Табела 4-1: Производња природног гаса у Србији у периоду 2016. - 2025. година у GWh

Производња / Година	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Испоручено у транспортни систем	3.981	3.755	3.355	2.913	2.627	2.226	2.016	1.989	1.774	1.859
Испоручено у дистрибутивни систем	113	72	82	92	92	92	54	54	41	50
Укупна производња	4.094	3.827	3.437	3.005	2.719	2.318	2.070	2.043	1.815	1.909
Промена у односу на (н-1) годину	-7,6%	-6,5%	-10,2%	-12,5%	-9,6%	- 14,7%	-12,0%	-1,3%	-11,2%	5,2%

Од укупно испоручених количина у транспортни и дистрибутивни систем у 2025. години, 156 GWh (8,17%) природног гаса је продато другим снабдевачима и 27 GWh је откупио оператор транспортног система због дебаланса, док је остале количине природног гаса НИС потрошио за сопствене потребе, највише у рафинерији нафте Панчево. Да би задовољио сопствену потрошњу природног гаса од 2.659 GWh, НИС је купио од ЈП Србијагас 742 GWh природног гаса, као и 8 GWh од оператор транспортног система због дебаланса у 2025. години.

4.1.2.2 Транспорт

На крају 2025. године, дужина транспортног система на коме Транспортгас Србија д.о.о. обавља делатност је била 2.690 km у северној и централној Србији, а транспортног система Yugorosgaz-транспорт д.о.о. 125 km у југоисточном делу Србије. Гастранс д.о.о, обавља делатност транспорта на 402 km гасовода од границе са Бугарском до границе са Мађарском од 01. јануара 2021. године. По критеријуму дужине транспортних гасовода у km, Транспортгас Србија д.о.о. управља са 83,6% транспортне гасоводне мреже у Србији, Гастранс д.о.о, са 12,5% а Yugorosgaz-транспорт д.о.о. са преосталих 3,9%. Укупна дужина транспортних гасовода у Србији је дата у Табели 4-2.

У децембру 2023. године нови гасовод Димитровград - Ниш, дужине 109 km и пречника DN 700 је повезан на транспортни систем бугарског оператора транспортног система у месту Калотине са једне стране и на транспортни систем Yugorosgaz-транспорт д.о.о. у месту Трупале у близини Ниша са друге стране. Гасовод Димитровград - Ниш је двосмеран. Изградњом овог гасовода се повећава сигурност снабдевања природним гасом и омогућава се диверсификација извора снабдевања природним гасом.

Завршетком изградње гасовода Београд – Ваљево током 2025. године, створени су услови за изградњу дистрибутивних гасовода и раст потрошње природног гаса у више општина у западној Србији.

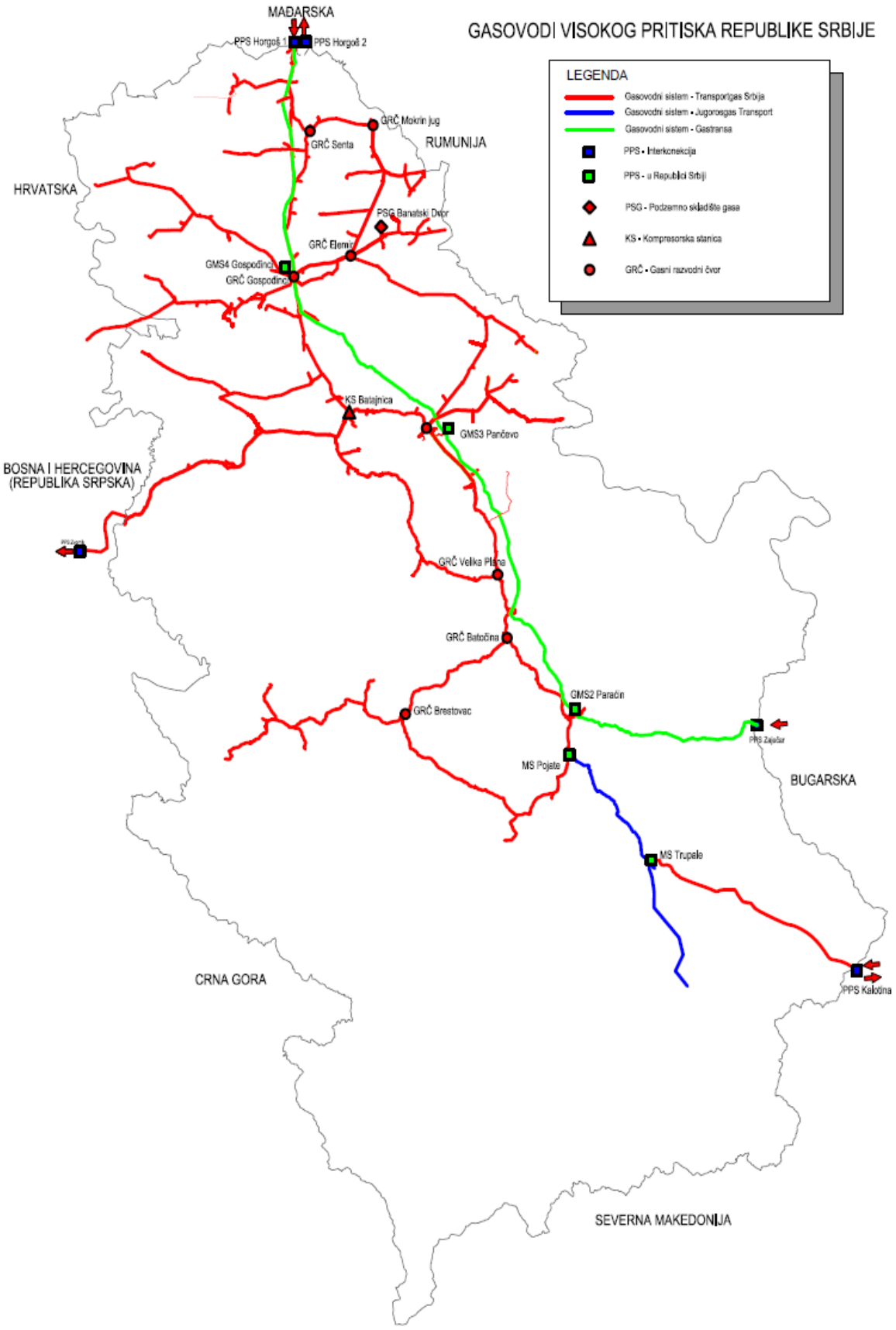
Табела 4-2: Дужина транспортних гасовода у Србији у периоду 2016. - 2025. година

Година	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021	2022.	2023.	2024.	2025.
Дужина мреже, km	2.498	2.534	2.539	2.539	2.539	3.005	3.028	3.131	3.133	3.217

У табели 4-3 су приказане најважније техничке карактеристике транспортних система којима управљају Транспортгас Србија д.о.о., Гастранс д.о.о. и Yugorosgaz-транспорт д.о.о.

Табела 4-3: Значајне техничке карактеристике транспортног система

Главне техничке карактеристике транспортног система	Гастранс д.о.о.	Транспортгас Србија д.о.о.	Yugorosgaz-транспорт д.о.о.
Капацитет (GWh/дан)	≈ 355	≈ 245	≈ 23
Притисак (bar)	66-75	16 - 75	16 - 55
Дужина (km)	402	2.690	125
Пречници	DN 1200	DN 150 - DN 750	DN 168 - DN 530
Снага компресорске станица (MW)	19,287	4,4	-
Број улаза у транспортни систем	1	15	2
Из другог транспортног система	1	5	2
Са производних поља – домаћи гас	0	9	-
Из складишта	0	1	
Број излаза са транспортног система	4	257	7
Мерно регулационе станице на излазу са транспортног система	0	253	6
Примопредајне станице	4	3	1
Излаз у транспортни систем Yugorosgaz	0	2	-
Интерконектор према БиХ	0	1	-
Излаз у транспортни систем Транспортгас Србија	3	0	1
Интерконектор према Мађарској	1	0	0
Складиште природног гаса	0	1	0

Слика 4-2: Транспортни систем природног гаса Републике Србије

4.1.2.3 Дистрибуција

Почетком 2025. године у Србији је 31 оператор дистрибутивног система (у даљем тексту: ОДС) обављао делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса. ОДС Гас Феромонт, Стара Пазова је престао да обавља делатност 30. новембра 2025. године када му је одузета лиценца, након чега је ОДС Србијагас преузео обављање делатности на мрежи Гас Феромонта, дужине 510.550 m са 19.589 активних прикључака (подаци се односе на крај новембра 2025. године). Од децембра 2025. године 30 ОДС је обављало делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса. Постоји још један лиценцирани оператор дистрибутивног система који још увек није започео са обављањем делатности. Дужина дистрибутивне мреже у Србији је од 2021. до краја 2025. године повећана за 22,81% тако да износи 25.707 km (без прикључака). У односу на 2024. годину, дужина мреже је увећана за 1.074 km, што је повећање од 4,36 %. Највеће процентуално повећања дужине мреже у 2025. години је остварио ОДС Boss construction у износу од 63,53%, затим ОДС Србијагас, који обавља делатност на 67,07% укупне дистрибутивне мреже у Србији, код кога је повећање износило 9,49% углавном због преузимања мреже Гас Феромонта. Треће највеће повећање дужине дистрибутивне мреже је остварено код ОДС Ужице-гас и износило је 4,98%. Код 13 ОДС дужина дистрибутивне мреже није промењена у односу на 2024. годину.

Табела 4-4: Дужина дистрибутивне мреже у Србији у периоду 2021 - 2025

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Дужина дистрибутивне мреже (km)	20.932	22.172	23.639	24.633	25.707

Број активних прикључака (места испоруке) на дистрибутивним мрежама је 382.844 и у односу на претходну годину је увећан за 19.861 прикључка (односно за 5,47%).

Табела 4-5: Дужина дистрибутивних мрежа и број места испоруке на крају 2025. године

Ред. број	Назив дистрибутера природног гаса	Дужина дистрибутивне мреже, (m)	Број активних прикључака
1	7. Октобар, Нови Кнежевац	56.000	1.707
2	Беогас, Београд	533.012	14.964
3	Београдске електране, Нови Београд	339.790	6.011
4	Boss construction, Трстеник	15.916	98
5	Чока, Чока	27.195	857
6	Други октобар, Вршац	200.843	13.797
7	Елгас, Сента	68.700	2.330
8	Гас - Рума, Рума	590.724	10.651
9	Гас, Бечеј	198.197	2.730
10	Гас, Темерин	266.500	7.757
11	Градитељ, Србобран	150.200	2.786
12	Ингас, Инђија	372.176	12.479
13	Интерклима, Врњачка бања	120.109	1.720
14	Комуналац, Нови Бечеј	121.158	2.760
15	Ковин – Гас, Ковин	333.694	5.144
16	Лозница - Гас, Лозница	193.640	4.129
17	Нови Сад - Гас, Нови Сад	2.501.809	54.899
18	Полет, Пландиште	239.300	3.747
19	Ресава Гас, Свилајнац	68.261	728
20	Cyrus energy, Београд	22.090	2.212
21	Сигас, Пожега	68.052	691
22	Сомбор - Гас, Сомбор	182.000	3.701
23	Србијагас, Нови Сад	17.241.261	187.245
24	Срем - Гас, Сремска Митровица	298.003	7.895
25	Стандард, Ада	43.280	1.463
26	Суботицагас, Суботица	472.083	15.774
27	Топлана – Шабац, Шабац	170.381	4.072
28	Ужице-гас, Ужице	224.423	3.934
29	Врбас – Гас, Врбас	189.158	2.678
30	Yugorosgaz, Београд	399.353	3.885
	Укупно	25.707.308	382.844

План преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица

Законом о енергетици из 2014. године („Службени гласник РС“, бр. 145/14) у члану 261. тачка 9) је дефинисана обавеза ОДС да донесе план преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица (МУ/МРС), у објектима постојећих купаца, односно произвођача и да шестомесечно Министарству рударства и енергетике и Агенцији доставља извештај о планираним и предузетим активностима на реализацији плана преузимања, са циљем да преузме све МУ/МРС најкасније до 31. децембра 2020. године.

У тренутку ступања на снагу тог Закона, од 33 ОДС, код 17 су сви МУ/МРС били у власништву оператора. У преосталих 16 ОДС, око 48% МУ/МРС (око 92.000 од 195.000) није било у власништву ОДС. Један ОДС је био у стечају и није обављао делатност, тако да је 15 ОДС доставило планове преузимања на које је Агенција дала сагласност.

По истеку законског рока, од планираних 92.641 МУ/МРС преузето је 54.839 или 59,20%. Само 2 ОДС су испунила своју законску обавезу и преузела све планиране уређаје и то: "Сомбор-Гас“ Сомбор, и "Лозница-Гас“ д.о.о. Лозница.

Законом о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 40/21), који је усвојен 2021. године, прописано је да оператори дистрибутивних система за природни гас преузму све мерне уређаје, односно мерно-регулационе станице најкасније до 31. децембра 2024. године (члан 152. Закона) и да до краја законског рока имају обавезу да извештавају Агенцију о реализацији планова.

Сходно одредбама Закона, планове преузимања (који садрже годишњу динамику преузимања мерних уређаја закључно са 2024. годином) на које је Агенција дала сагласност доставило је осам ОДС: (ЈКП "Чока" Чока, ЈП "Гас Рума" Рума, доо "Гас" Бечеј, ЈП "Гас" Темерин, ЈКП "Градитељ" Србобран, ЈП "Ингас" Инђија, ЈП "Ковин Гас" Ковин и ЈП "Полет" Пландиште) док је „Нови Сад-гас“ обавестио Агенцију да је преузео све уређаје на свом систему тако да није било потребе да доставља план. ОДС ЈКП "Чока" је обавестио Агенцију да су сви мерни уређаји преузети до краја 2024. године. Преосталих пет ОДС који нису испунили законску обавезу да израде план преузимања ("Гас-феромонт" ад Стара Пазова, ЈП "Србијагас" Нови Сад, ЈП "Срем гас" Сремска Митровица, „Комуналац“ Нови Бечеј и ЈП "Врбас-Гас" Врбас), доставили су преглед укупног броја и реализацију преузимања МУ/МРС закључно са 2024. годином.

Законом о гасу („Службени гласник РС“, број 109/25), који је усвојен 2025. године, прописано је да су оператори дистрибутивних система за природни гас дужни да сваке године донесу план преузимања мерних уређаја, односно мерно регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача. "Гас" Бечеј доо, ЈП "Ковин Гас" Ковин, ЈП "Срем гас" Сремска Митровица, ЈКП "Градитељ" Србобран, "Гас Рума" Рума, ЈП "Србијагас" Нови Сад, ЈП "Полет" Пландиште и „Комуналац“ Нови Бечеј су доставили преглед укупног броја и реализацију преузимања МУ/МРС закључно са 2025. годином.

4.1.2.4 Складиштење

Подземно складиште гаса Банатски Двор је веома значајно за обезбеђивање сигурног снабдевања природним гасом у Србији. Лоцирано је у простору исцрпљеног гасног лежишта укупне запремине 3,3 милијарде m^3 природног гаса. Укупна површина складишта је око 54 km^2. Радна запремина складишта је 4.617 GWh природног гаса, а максимални дневни капацитет истискивања из складишта је 51,3 GWh/дан.

Складиште Банатски Двор је пуштено у рад током новембра 2011. године. Двосмерним гасоводом Госпођинци - Банатски Двор је омогућено несметано и потпуно повезивање подземног складишта гаса са транспортним системом Транспортгас Србија. Основни подаци о овом гасоводу су:

дужина 42,5 km

називни пречник DN 500

максимални радни притисак: p_{max}=75 bar

максимални проток гаса:

- при повлачењу из ПСГ Б. Двор Q=102,6 GWh/дан и
- при утискивању у ПСГ Б. Двор Q=51,3 GWh/дан.

Након друге фазе развоја, радна запремина складишта ће се повећати на 8.208 GWh природног гаса. Подземно складиште је са два гасовода повезано са гасним разводним чвором у Елемиру.

Током 2025. године, максимални технички капацитет утискивања је био 27,702 GWh/дан, а максимални технички капацитет истискивања из складишта је био 51,300 GWh/дан Максималне дневне утиснуте количине су у 2025. години биле 10,985 GWh/дан, а максималне дневне повучене количине су износиле 50,892 GWh/дан.

Количина јастучног гаса у складишту се током 2025. године није мењала и износила је 5.432 GWh.

Током 2025. године, више природног гаса је повучено из складишта него што је утиснуто у складиште. На почетку 2025. године је било 7.023 GWh комерцијалног гаса. Из транспортног система у складиште је предато 2.245 GWh, од тога је 33 GWh потрошено за сопствену потрошњу складишта, а преосталих 2.212 GWh гаса је утиснуто за комерцијалне потребе. Корисници су из складишта повукли и предали у транспортни систем 2.479 GWh природног гаса. На крају 2025. године, у складишту је било 6.752 GWh комерцијалног гаса.

4.2 Остварена потрошња и извори снабдевања природним гасом

У 2025. години је из увоза, домаће производње и подземног складишта, за потрошњу било расположиво укупно 33.045 GWh, а потрошено је 29.115 GWh природног гаса.

Највећи део природног гаса је обезбеђен увозом из Руске Федерације. За купце у Србији, природни гас од Газпром, набавља предузеће Yugorosgaz a.д. (акционари су Газпром 50%, ЈП Србијагас 25% и Central ME Energy and Gas, Беч 25%).

Увоз природног гаса из Руске Федерације је у 2025. години износио 25.992 GWh и реализовао се из правца Бугарске преко транспортног система Гастранс д.о.о. Осим увоза природног гаса из Руске Федерације, ЈП Србијагас је током 2025. године куповао природни гас и од других снабдевача, и те количине су преузете из транспортног система Бугарске и транспортног система Мађарске.

Домаћом производњом од 1.909 GWh је у 2025. години могло да се задовољи само 6,5% потреба, што је незнатно мање него у претходној години када је из производње могло да се задовољи 6,7% потреба. У 2025. години је извезено 148 GWh природног гаса.

Табела 4-6: Извори снабдевања и остварена потрошња природног гаса у 2024. и 2025. години

	2024. GWh	2025. GWh	2025./2024. Индекс
Домаћа производња	**1.815**	**1.909**	**105,2**
Увоз из Руске Федерације	21.617	25.992	120,2
Увоз из других извора/по другим уговорима	3.696	4.037	109,2
Увоз укупно	**25.313**	**30.029**	**118,6**
Преузето из подземног складишта	944	1.107	117,3
УКУПНО РАСПОЛОЖИВО	**28.072**	**33.045**	**117,7**
Утиснуто у складиште	374	3.217	860
Бруто потрошња	27.698	29.828	107,7
Разлика количина купљених и продатих од оператора транспортних система за губитке, балансирање и сопствене потрошње	161	180	111,8
Губици у дистрибутивној мрежи и потрошње у оквиру правног лица	309	385	124,3
Извоз	**0**	**148**	**100**
За финалну потрошњу	**27.228**	**29.115**	**106.9**

Број места испоруке је у 2025. години повећан за 19.868 у односу на 2024. годину и на крају 2025. године је износио 382.911, од чега је 67на транспортном, а 382.844 места испоруке на дистрибутивном систему. Од тога 365.625 или 95% су домаћинства.

Табела 4-7: Број места испоруке на крају 2024. и 2025. године

Категорије потрошње	2024.	2025.	Разлика 2025-2024
Домаћинства	346.005	365.625	19.620
Топлане	173	187	14
Индустрија и остали	16.863	17.099	234
Укупно	**363.041**	**382.911**	**19.868**

У 2025. години је потрошено 29.115 GWh природног гаса- за 6,9% више него у 2024. години. Потрошња је у домаћинствима повећана: за 11,1%, у топланама је била исто већа за 11,1% због нижих температура током зиме у 2025. години у односу на претходну годину, као и повећања броја корисника у ове две групе. У индустрији је потрошња повећана за 4,5% у односу на претходну годину. Ова потрошња садржи количине купљене на тржишту и количине које је НИС потрошио из сопствене производње.

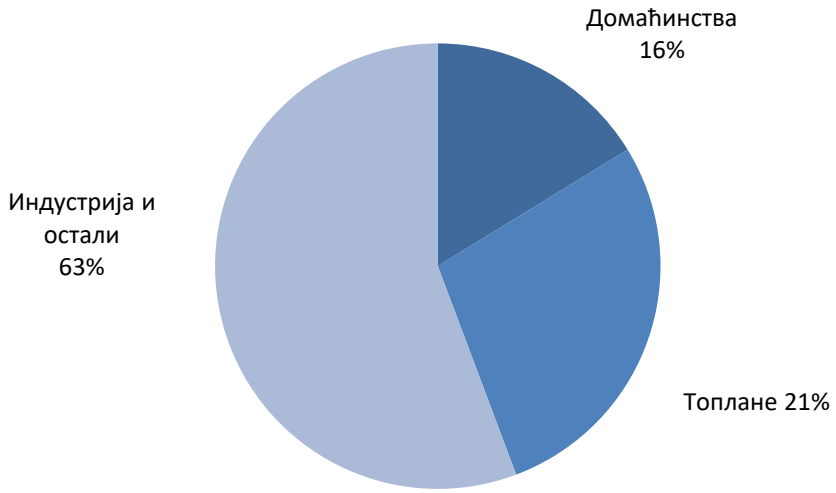
Структура потрошње по категоријама приказана је у табели 4-8.

Табела 4-8: Структура потрошње у 2024. и 2025. години

Категорије потрошње	2024. GWh	2025. GWh	2025./2024. Индекс
Домаћинства	4.250	4.729	111,3
Топлане	5.492	6.113	111,3
Индустрија и остали	17.486	18.273	104,5
Укупно	**27.228**	**29.115**	**106,9**

Потрошња у домаћинствима је учествовала са 16% у укупној потрошњи природног гаса у 2025. години, потрошња топлана са 21%, а преосталих 63% су потрошили индустрија и остали купци.

Структура финалне потрошње природног гаса у 2025. години дата је на слици 4-3.

Слика 4-3: Структура финалне потрошње природног гаса у Србији у 2025. години

Просечна годишња потрошња природног гаса по прикљученом домаћинству је у 2025. години била 12.933 kWh (рачунајући и активна места испоруке домаћинствима на којима није било потрошње гаса током 2025. године), што је за 5,3% више него у 2024. години. Ако се посматрају само домаћинства која су током 2025. године имала потрошњу природног гаса (било их је 342.753), просечна годишња потрошња по домаћинству је била 13.796 kWh.

4.3 Регулација оператора транспортног система

Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад је привредно друштво које је крајем 2019. године отпочело да од ЈП Србијагас Нови Сад преузима обављање активности у вези транспорта природног гаса, да би од октобра 2020. године у потпуности преузело обављање делатности транспорта и управљања транспортним системом за природни гас.

У 2025. години Агенција је дала сагласност на Правила о раду транспортног система за природни гас Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад, којима се уређују односи између оператора и корисника транспортног система. Пре достављања Правила о раду Агенцији, ради давања сагласности, Транспортгас Србија д.о.о. је спровео јавну расправу. Након спроведене јавне расправе поједине одредбе правила су кориговане са циљем да се ускладе са Законом о енергетици и Уредбама о мрежним правилама за природни гас, као и са коментарима који су пристигли током јавне расправе.

Током 2025. године Агенција је сагласно својим овлашћењима спровела јавне консултације и размењивала мишљења са суседним регулаторним телима у циљу доношења појединачних одлука прописаних уредбама Владе из члана 93а Закона.

У 2025. години Агенција је, по добијању мишљења Секретаријата Енергетске заједнице, донела коначну одлуку о сертификацији број: 311.01-1/2024-C-I од 21. марта 2025. године којом се ТРАНСПОРТГАС СРБИЈА д.о.о. Нови Сад, издаје сертификат као независном оператору система. Пре доношења коначне одлуке, у складу са законским прописима, по захтеву Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад од 10. маја 2024. године,је Агенција је 25.јула 2024. године донела прелиминарну Одлуку о издавању сертификата Транспортгас Србија д.о.о. по моделу независног оператора система и проследила је Секретаријату Енергетске заједнице, ради давања мишљења, сагласно преузетим обавезама Републике Србије из потврђених међународних уговора.

У 2025. години Агенција је донела Методологију за одређивање цене приступа систему за транспорт природног гаса, у складу са Уредбом о мрежним правилима о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса. У поступку доношења ове методологије Агенција је прибавила позитивно мишљење Регулаторног одбора Енергетске заједнице у складу са Уредбом о мрежним правилима о хармонизованим тарифама за природни гас („Службени гласник РС“, број 112/22) и обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима. Предложеном методологијом одређена је обавеза њене заједничке примене када више од једног оператора обавља делатност транспорта применом регулисаних цена, што подразумева да се транспортни системи Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад и „Yugorosgaz - transport“ . д.о.о.

Ниш посматрају као целина (један улазно-излазни систем) за коју Агенција одређује заједничке цене приступа (члан 55. став 3. тачка 2) Закона).

У 2025. године Агенција је донела одлуку о давању сагласности на Извештај Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад о утврђивању и примени привремених мера, којима се уређује примена привремених мера балансирања система у складу са Уребом о мрежним правилима за балансирање транспортног система за природни гас ("Службени гласник РС", број 112/22).

Агенција је током 2025. године пратила примену Правила о раду транспортног система за природни гас и спровођење Програма недискриминаторног понашања Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад на основу прибављених информација и на основу увида у садржину Годишњег извештаја који Агенцији редовно доставља Лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања у Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад.

Оператор транспортног система „Yugorosgaz-transport“ д.о.о. Ниш обавља делатност транспорта гаса почев од 2013. године када је основан раздвајањем од вертикално интегрисаног предузећа „Yugorosgaz“ а.д. Београд, Доношењем Закона о енергетици из 2014. године оператор система „Yugorosgaz-transport“ д.о.о. Ниш био је дужан да обезбеди функционално раздвајање од вертикално интегрисаног предузећа „Yugorosgaz“. а.д. Београд чији је део, што није извршио ни у 2025. години.

Током 2025. године предузете су активности на изради Правила о раду система за транспорт природног гаса „Yugorosgaz - transport“. д.о.о. Ниш ради усаглашавања са уредбама које уређују мрежна правила за приступ мрежама за транспорт природног гаса из члана 93а Закона, при чему треба имати у виду да је за доношење ових правила било потребно да претходно буду донета Правила о раду Транспортгас Србија д.о.о.

У 2025. години Агенција је дала сагласност на План развоја транспортног система „Yugorosgaz - transport“. д.о.о. Ниш за период 2025-2034. године .Агенција је организовала јавне консултације и позвала све заинтересоване стране да доставе примедбе, предлоге и сугестије. По завршетку јавне консултације, оператор транспортног система „Yugorosgaz-transport“ д.о.о. Ниш. је доставио нови предлог Плана у којем су извршене корекције и допуне података које ја захтевала Агенција.

.

Гастранс д.о.о. Нови Сад је оператор транспортног система коме је Агенција својим решењем од 5. марта 2019. године одобрила делимично изузеће од обавезе власничког раздвајања, примене регулисаних цена и обавеза давања приступа треће стране на период од 20 година у складу са Законом о енергетици, уз уважавање мишљења Секретаријата Енергетске заједнице у складу са Законом о енергетици и потврђеним међународним споразумима. Након одобравања овог изузећа, Агенција је на захтев Гастранс д.о.о. донела Одлуку о издвању сертификата по моделу оператора транспортног система, и потврдила је испуњеност услова својим актом од 31.03.2022. године.

Пре почетка комерцијалног рада, Гастранс д.о.о Нови Сад донео је донео Правила о раду транспортног система на која је Савет Агенције дао сагласност 15. маја 2020. године.

По доношењу ових правила, Гастранс д.о.о. Нови Сад је почео са комерцијалним радом 1. јануара 2021. године, а сви капацитети гасовода су у функцији од 1. октобра 2021. године када је почео прекогранични транспорт природног гаса (транзит) за Мађарску.

Током 2025. године Агенција је пратила поштовање регулаторног оквира за пословање Гастранс д.о.о. Нови Сад, што је проверавала у поступку потврђивања правилности одређивања тарифа и почетних цена за приступ транспортном систему које Гастранс д.о.о. одређује за сваку гасну годину у складу са Тарифном методологијом коју је донео Гастранс. д.о.о.

Агенција је током 2025. године пратила примену Правила о раду транспортног система за природни гас и спровођење Програма недискриминаторног понашања који је донео Гастранс д.о.о. Нови Сад на основу прибављених информација и на основу увида у садржину Годишњег извештаја који Агенцији редовно доставља Лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања у Гастранс д.о.о.

4.3.1 Раздвајање оператора транспортног система

Крајем 2014. године, Влада Републике Србије је донела Закључак о Полазним основама за реструктурирање ЈП Србијагас којим је одређено да оператори транспортног и дистрибутивног система буду правно одвојена лица од ЈП Србијагас, у чијем су власништву. План је усаглашен и са Енергетском заједницом, чиме је одговорено на позив Министарског савета Енергетске заједнице Србији из септембра 2014. године да извршава обавезе из Уговора о Енергетској заједници везане за одвајање оператора транспортног система.

Надзорни одбор ЈП Србијагас је 22. јуна 2015. године донео одлуку о оснивању Транспортгас Србија д.о.о, као и одлуку о оснивању Дистрибуцијагас Србија д.о.о, а Влада Републике Србије је на седници 27. јуна 2015. године дала сагласност на те одлуке. Ова друштва су основана 22. августа 2015. године и регистрована у регистру привредних субјеката као активна, али нису отпочела са радом.

Влада Републике Србије је Закључком од 19. новембра 2015. године омогућила привредном друштву Транспортгас Србија д.о.о. и Дистрибуцијагас Србија д.о.о, да обављају делатности од општег интереса-транспорт и управљање транспортним системом и дистрибуција и управљање дистрибутивним системом, под

лиценцом ЈП Србијагас до рока њеног важења и препоручила да се предузму све неопходне активности у циљу прибављања одговарајућих лиценци у што краћем року.

Такође, Влада Републике Србије је и својим Закључком од 23. децембра 2016. године омогућила ЈП Србијагас да и надаље самостално или преко друштва капитала Транспортгас Србија д.о.о. настави да обавља делатност од општег интереса транспорт и управљање транспортним системом до прибављања лиценце за обављање ове делатности и препоручила Транспортгас Србија д.о.о. да предузме све неопходне активности у циљу прибављања ове лиценце у што краћем року.

Закон о енергетици из 2014. године је, у складу са прописима ЕУ, утврдио три модела организовања односно раздвајања оператора транспортног система и то као: оператора транспортног система по моделу власничког раздвајања, независног оператора система и независног оператора транспорта.

Транспортгас Србија д.о.о поднео је 22. новембра 2018. године захтев за сертификацију по моделу независног оператора транспорта (ИТО модел), али је овај захтев Агенција одбацила у фебруару 2019. године, због тога што ово привредно друштво није у законском року доставило прописану документацију и тиме доказало испуњеност прописаних услова за сертификацију по ИТО моделу. Транспортгас Србија д.о.о. је поновило захтев за сертификацију по ИТО моделу 31. маја 2019. године, али је и овај захтев, из истих разлога, Агенција одбацила 20. септембра 2019. године.

У јуну 2021. године удели ЈП Србијагас у зависном друштву Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад пренети су на Републику Србију која је постала једини члан Транспортгас Србије д.о.о. Нови Сад са 100% удела. По извршеној промени власништва у октобру 2021. године Влада је изменила и допунила Оснивачки акт Транспортгас Србија д.о.о, тако да је у 2021. години оператор транспортног система Транспортгас Србија престао да буде део вертикално интегрисаног предузећа ЈП Србијагас Сад Нови Сад, како би се обезбедили услови за недискриминаторно и независно пословање оператора транспортног система Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад.

Након што је у 2021. години Транспортгас Србија д.о.о. престао да буде део вертикално интегрисаног друштва ЈП Србијагас, Транспортгас Србија д.о.о. је поднео Агенцији дана 5. новембра 2021. године нови захтев за сертификацију по моделу назависног оператора система (ИСО), али је од овог захтева одустао тако да је Агенција у марту 2022. године донела одлуку о обустави поступка сертификације на захтев странке. До краја 2023. године, Транспортгас Србија д.о.о. се није обраћао Агенцији са захтевом за сертификацију.

Законом о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС, бр. 62/23) основана је Републичка комисија за енергетске мреже као самосталан и независан орган Републике Србије за контролу оператора преносног система електричне енергије и оператора транспортног система природног гаса чији је оснивач Република Србија. Ступањем на снагу овог закона, министарство надлежно за послове привреде престало да врши контролу над овим операторима система, чиме су испуњени прописани захтеви у погледу контроле ооператора система.

У мају 2024.године, Савет Агенције је донео одлуку о давању сагласности на Програм за обезбеђење недискриминаторног понашања Транспортгас Србија д.о.о. и одлуку о давању сагласности за именовање, трајање мандата, обезбеђење независности и разрешења Лица за праћење Програма за обезбеђење недискриминаторног понашања Транспортгас Србија д.о.о., док је у јулу 2024.године донео одлуку о давању претходне сагласности за именовање конкретног Лица задуженог за праћење овог програма.

Лице задужено за праћење Програма за обезбеђење недискриминаторног понашања у Транспортгас Србија благовремено је доставило Агенцији први годишњи извештај о праћењу спровођења овог Програма у коме потврђује да Транспортгас Србија д.о.о. спроводи прописане мере у циљу испуњења свих прописнаих обавеза утврђених овим програмом.

У мају 2024.године Транспортгас Србија д.о.о. је поново поднело Агенцији захтев за сертификацију по моделу независног оператора система(тзв.ИСО модел). Поступајући по поднетом захтеву, Савет Агенције је у јулу 2024.године, у законском року донео одлуку којом се овом друштву издаје сертификат као независном оператору система, која је сагласно Закону о енергетици достављена Секретаријату Енергетске заједнице ради давања мишљења.У прописаном року од 4 месеца од дана достављања одлуке Агенције, Секретаријат Енергетске заједнице је у новембру 2024.године доствио своје мишљење.

У 2025. години Агенција је донела коначну одлуку о сертификацији број: 311.01-1/2024-С-I од 21. марта 2025. године којом се Транспортгас Србија д.о.о., издаје сертификат као независном оператору система.

Оператор транспортног система Yugorosgaz-Транспорт д.о.о. је правно раздвојен од вертикално интегрисаног предузећа Yugorosgaz a.d. у чијем је власништву, а септембра 2013. године је добио лиценцу за обављање делатности транспорта природног гаса и управљања транспортним системом. Доношењем Закона крајем 2014. године стекли су се услови за спровођење поступка сертификације на захтев овог оператора у складу са Законом.

Поступајући у Законом прописаном року за сертификацију, Yugorosgaz-Транспорт д.о.о., поднео је у августу 2016. године Агенцији захтев за сертификацију по моделу независног оператора система (ИСО модел), који је с обзиром на власничку структуру овог и матичног привредног друштва, третиран и као захтев за сертификацију оператора транспортног система у вези са трећим земљама.

Својом одлуком из децембра 2016. године Агенција је условно сертификовала Yugorosgaz-Транспорт д.о.о, као независног оператора система, уз обавезу, под претњом одузимања сертификата, да у року од годину дана усклади организацију и пословање на начин којим се испуњавају прописани услови у погледу независности оператора система по траженом моделу, што подразумева претходно усклађивање потврђених међународних уговора закључених са Руском Федерацијом и ЕУ, односно земљама југоисточне Европе. Такође, оператору система наложено је да у истом року достави и десетогодишњи план развоја транспортног система, програм за обезбеђење недискриминаторног понашања и акт потписан са власником транспортног система којим се обезбеђују гаранције које ће омогућити финансирање развоја транспортног система.

Коначна одлука о сертификацији донета је по спроведеном поступку који је прописан Законом и уз учешће надлежног тела које је, сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, овлашћено да даје мишљење на одлуку Агенције о сертификацији. Овом коначном Одлуком Савета Агенције из јуна 2017. године Yugorosgaz-Транспорт д.о.о. сертификован је као независни оператор система, уз обавезу да, под претњом одузимања сертификата, у року од годину дана усклади организацију и пословање на начин којим се испуњавају услови у погледу независности и под условом да достави Агенцији програм усклађености као и доказ о набавци природног гаса за губитке настале у транспортном систему. Од свих наведених, први услов је изван компетенција Агенције и његово испуњење зависи искључиво од надлежних државних органа.

У складу са Одлуком коју је донео Савет Агенције 13. јула 2018. године Yugorosgaz-Transport д.о.о, остављен је додатни рок од годину дана за испуњавање услова сертификације по моделу независног оператора система, уз обавезу да двомесечно извештава Агенцију о предузетим активностима у том смислу. С обзиром да по истеку наведеног рока Yugorosgaz-Transport д.о.о., није доставио Агенцији све доказе о испуњености услова утврђених Коначном одлуком о сертификацији, Савет Агенције је 15. јула 2019. године донео одлуку којом се Yugorosgaz-Transport д.о.о, одузима сертификат који му је издат Коначном одлуком о сертификацији из јуна 2017. године. Током 2025. године, Yugorosgaz-Transport д.о.о, се није обраћао Агенцији са захтевом за сертификацију.

Поступајући у складу са Законом из 2014. године и Решењем Агенције за енергетику Републике Србије о изузећу новог интерконектора за природни гас („Службени гласник РС“, број 15/19), Друштво са ограниченом одговорношћу ГАСТРАНС д.о.о. Нови Сад, поднело је 25. јуна 2019. године захтев за сертификацију.

Својом одлуком од 15. августа 2019. године (Прелиминарна одлука), Савет Агенције је условно сертификовао ГАСТРАНС д.о.о, као независног оператора транспорта у мери у којој је то у сагласности са одобреним изузећем (ad hoc ИТО модел), уз обавезу да, под претњом одузимања сертификата, најкасније у року од шест месеци од почетка оперативног рада гасовода достави Агенцији све употребне дозволе или изврши упис права својине над објектима транспортног система, као и да достави доказе којима потврђује да самостално послује и управља изграђеним транспортним системом.

На Прелиминарну одлуку о сертификацији ГАСТРАНС д.о.о, надлежно тело, сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора (Секретаријат Енергетске заједнице), је 22. децембра 2019. године доставило своје Мишљење, након чега је Савет Агенције у законском року, 21.фебруара 2020. године, донео коначну одлуку којом се ГАСТРАНС д.о.о. издаје сертификат као независном оператору транспорта природног гаса. Овом одлуком, у суштини је потврђена Прелиминарна одлука из августа 2019.године јер је у овој одлуци Агенција утврдила исте обавезе ГАСТРАНС д.о.о. које су биле наложене у Прелиминарној одлуци.

Почетком октобра 2021. године Гастранс д.о.о. је отпочео са обављањем транспорта на целом гасном интерконектору (Зајечар-Хоргош), од када је почео да тече рок од 6 месеци одређен коначном одлуком о условној сертификацији од 22. фебруара 2020. године за доставу доказа који потврђују испуњеност услова за сертификацију. По истеку овог рока, Гастранс д.о.о. је доставио доказе на основу којих је Агенција утвдила да је Гастранс д.о.о. испунио услове одређене коначном одлуком о сертификацији од 20.фебруара 2020. године. Одлуку којом се потврђује испуњеност услова из коначног акта о сертификацији Савет Агенције је донео у марту 2022. године.

Лице за праћење спровођења Програма недискриминаторног понашања и током 2025. године благовремено је извештавало Агенцију о мерама које Гастранс д.о.о. предузимао у циљу испуњења свих обавеза утврђених Програмом недискриминаторног понашања.

4.3.2 Регулација цена

4.3.2.1 Трошкови прикључења на систем

Трошкове прикључења на транспортни систем утврђује ОТС, на основу елемената из захтева за прикључење и Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, бр. 42/16 и 140/22) коју доноси Агенција. Методологијом су утврђене следеће врсте трошкова: пројектовање и прибављање потребне документације, набавка уређаја, опреме и материјала, извршење радова, трошкови стручних и оперативних послова, као и начин обрачуна свих трошкова. ОТС је дужан да, при утврђивању трошкова прикључења у решењу за прикључење, користи тржишне цене добара, радова и услуга.

Подносилац захтева за прикључење сноси трошкове прикључења на транспортни систем. Трошкове услуге прикључења одређује ОТС према стварним трошковима индивидуалног прикључка и прописаном делу трошка који је на систему узроковало прикључење објекта подносиоца захтева.

Како се прикључци на транспортном систему не могу типизирати и сваки је пројекат за себе, ОТС је дужан да поштује принципе јавности и недискриминације и да подносиоцу захтева, на његов захтев, предочи акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова. Подносилац захтева мора да надокнади стварне трошкове прикључења и део трошкова за развој система изазваних овим прикључењем, који зависе од карактеристика тог прикључка.

4.3.2.2 Цене приступа систему

Савет Агенције за енергетику Републике Србије је дана 11. јула 2025. донео одлуку о заједничким ценама приступа транспортним системима за природни гас посматраним као целина у складу са уредбом која уређује мрежна правила о хармонизованим тарифама за природни гас и Методологијом за одређивање цене приступа систему за транспорт природног гаса коју је донела Агенција почетком 2025. године.

Табела 4-9: Просечна одобрена цена приступа систему за транспорт природног гаса[12]

дин/kWh

Назив оператора транспортног система	31.12.2024.	31.12.2025.
Транспортгас Србија	0,148	0,139
Yugorosgaz-Транспорт	0,074	0,139

Актуелне цене и хронолошки преглед цена приступа систему за транспорт природног гаса могу се видети на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

4.3.2.3 Цене нестандардних услуга

Законом је прописано да да, поред пружања услуга купцима и корисницима система које се наплаћују кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења, оператор транспортног система, на захтев корисника система или другог лица, пружа и нестандардне услуге које нису обухваћене претходно наведеним ценама. Ове услуге, с обзиром да су индивидуалне и да се повремено јављају, дефинисане су Законом као нестандардне услуге. Цене ових услуга оператори транспортних система одређују у акту који доносе уз сагласност Агенције.

4.3.3 Приступ прекограничним капацитетима

Србија је током 2025. године имала пет интерконекција са гасоводним системима суседних земаља, три улазне и две излазне тачке.

Транспортгас Србија д.о.о. има прекограничне интерконекције:

- Мађарска - Србија (Кишкундорожма) - улазна тачка;
- Бугарска - Србија (Димитровград) - улазна тачка и
- Србија – Босна и Херцеговина (Зворник) - излазна тачка.

Гастранс д.о.о. има прекограничне интерконекције:

- Бугарска - Србија (Зајечар) - улазна тачка и
- Србија – Мађарска (Кишкундорожма 1200) - излазна тачка.

Агенција је у децембру 2024. години донела одлуку да се у тачки повезивања између транспортних система Гастранс д.о.о. и Транспортгас Србија д.о.о. (ИП Србија) прорачун и расподела транспортних капацитета врши у складу са Уредбом о мрежним правилима која се односе на прорачун и расподелу капацитета за транспорт природног гаса, чиме је одлучено да се на ИП Србија примењују иста правила као и за прекограничне интерконекције.

На транспортном систему којим управља Yugorosgaz транспорт д.о.о. нема гасовода повезаних са транспортним системима суседних земаља.

Савет Агенције је дао сагласност на Правила о раду Транспортгас Србија д.о.о. 30. јануара 2025. године. У складу са тим правилима, Транспортгас Србија д.о.о. ће расподељивати годишње, квартално, месечне, дневне и унутар-дневне капацитете на прекограничним интерконекцијама и на ИП Србија на аукцијама преко RBP платформе у складу са Уредбом о мрежним правилима која се односе на прорачун и расподелу капацитета за транспорт природног гаса, први пут за гасну годину која почиње 1.октобра 2027. године. До тада је предвиђен прелазни режим, по коме је за гасну годину која почиње 1. октобра 2025. године предвиђено да се годишњи, месечни и дневни капацитети на свим улазним и излазним тачкама расподељују пропорционалном методом. За гасну годину која почиње 1.октобра 2026. године предвиђено је да се годишњи, месечни и дневни капацитети на прекограничним интерконекцијама и на ИП Србија расподељују на аукцијама преко RBP платформе.

У складу са Правилима о раду, Гастранс д.о.о. је током 2025. години, на аукцијама преко RBP платформе, нудио краткотрочне капацитете (квартално, месечне, дневне и унутар-дневне) који чине 10% капацитета гасовода.

[12]Просечна одобрена цена представља количник максимално одобреног прихода и одобрених количина природног гаса

Гастранс д.о.о. је током 2025. године нудио комерцијалне повратне капацитете као годишње, кварталне, месечне и дневне капацитете.

Гастранс д.о.о. се Правилима о раду обавезао да нуди дневне прекидне капацитете за дане када је уговорено 100% техничких капацитета гасовода у износу који је разлика између уговорених капацитета и најављених количина за тај дан.

4.3.3.1 Расподела капацитета на тачакама интерконекције и управљање загушењима

Расподела капацитета на тачакама интерконекције

Транспортгас Србија д.о.о. и Гастранс д.о.о. имају тачке интерконекције са суседним транспортним системима у Бугарској, Мађарској и Босни и Херцеговини. Транспортгас Србија д.о.о. је донео Правила о раду транспортног система (на која је Савет Агенције дао сагласност у јануару 2025. године), којима је дефинисан начин расподеле капацитета на тачкама интерконекције. Правилима је предвиђено да ће се за гасну годину 2025/2026 расподељивати годишњи, месечни и дневни капацитети на тачкама интерконекције користећи пропорционални метод у случају да су захтеви већи од понуђених капацитета. Истим правилима утврђено је да ће Транспортгас Србија д.о.о. годишње, месечне и дневне капацитете на тачкама интерконекције расподељивати аукцијом користећи РБП платформу почев од гасне године 2026/2027, а квартално и унутар-дневне од гасне године 2027/2028. Гастранс д.о.о. расподељује квартално, месечне, дневне и унутар-дневне капацитете на аукцијама користећи РБП платформу.

Транспортгас Србија д.о.о.

Транспортгас Србија д.о.о. је организовао годишњу расподелу свих, па и капацитета на тачкама интерконекције у јулу 2025. године за гасну годину 2025/2026. На свим улазима за увоз природног гаса, ЈП Србијагас је уговорио све капацитете који су понуђени, односно 90% техничких капацитета (127.779.466 kWh/дан на улазу из Мађарске, 108.511.611 kWh/дан на ИП Србија и 23.546.923. kWh/дан на улазу из Бугарске). Такође, ЈП Србијагас је уговорио све годишње капацитете који су понуђени за гасне године 2026/2027 и 2027/2028, односно 80% техничких капацитета ових тачака. У периоду октобар – децембар 2025. године није било уговарања месечних капацитета Транспортгас Србија д.о.о, а на улазима из других транспортних система дневни капацитети су уговарани само на ИП Србија, и то 14 дана у новембру и пет дана у децембру.

Капацитете гасовода којима управља Транспортгас Србија д.о.о. у 2025. години на улазној тачки Мађарска - Србија (Кишкундорожма) и улазној тачки Бугарска – Србија (Димитровград) је користио ЈП Србијагас, а излазни капацитет на интерконектору ка Босни и Херцеговини су користили Газпром експорт за испоруку у Босну и Херцеговину и ЈП Србијагас за потребе топлане у Малом Зворнику у Србији.

Искоришћеност капацитета на тачакма интерконекције

Непрекидни капацитет на улазној тачки Мађарска - Србија је коришћен у периоду јануар-април и октобар-децембар 2025. година за увоз природног гаса који је ускладиштен у Мађарској као извор снабдевања за повећану потрошњу природног гаса у Србији у зимским месецима. Максимална дневна количина на овој тачки интерконекције у 2025. години је била 57,89 GWh/дан, што је 43,4% максималног техничког капацитета овог интерконектора од 133,38 GWh/дан. Просечна годишња искоришћеност интерконектора је била 2,94% у 2025. години (што је повећање у односу на 2,54% у 2024. години), која је ниска услед тога што је изградњом гасовода Гастранс д.о.о. главни правац снабдевања природним гасом Србије и Босне и Херцеговине из Бугарске.

Максималне дневне количине на излазној тачки Србија - Босна и Херцеговина у 2025. години су биле 14,82 GWh/дан што је 72,22% максималног техничког капацитета од 20,52 GWh/дан. Просечна годишња искоришћеност ове тачке интерконекције је била 32,61% у 2025. години, што је веће од 30,24% у 2024. години, највећим делом због веће потрошње у Босни и Херцеговини услед ниже температуре ваздуха у првом кварталу 2025. године у односу на исти период 2024. године.

Максималне дневне количине на улазној тачки Бугарска – Србија (Димитровград) у 2025. години су биле 23,55 GWh/дан што је 90% од капацитета од 26,16 GWh/дан који је Транспортгас Србија д.о.о. нудио на расподелу. Просечна годишња искоришћеност капацитета у 2025. години је 27,29%. У односу на пројектовани капацитет на улазној тачки Бугарска – Србија (Димитровград) од 53,244 GWh/дан, максималне дневне количине су биле 44,23%, а просечна годишња искоришћеност капацитета је била 13,41%.

Гастранс д.о.о.

Капацитете гасовода Гастранс д.о.о. у току 2025. године на улазној тачки Бугарска – Србија(Зајечар) и излазној тачки Србија - Мађарска су користили акционари Гастранс д.о.о, Газпром Експорт и ЈП Србијагас, који су дугорочно уговорили 90% капацитета гасовода и још осам других снабдевача који су уговарали капацитете на аукцијама краткорочних капацитета.

Излазну тачку ИП Србија су користили ЈП Србијагас за потребе Србије и Газпром Експорт за транзит у Босну и Херцеговину, а оба и за утискивање природног гаса у подземно складиште Банатски Двор.

Аукције за непрекидне квартално капацитете у 2025. години

Квартални капацитети за 2025. годину су нуђени на аукцијама за гасну годину 2024/2025 одржаним у августу и новембру 2024. године, као и фебруару и мају 2025. године. Капацитети за четврти квартал 2025. годину су нуђени на аукцијама за гасну годину 2025/2026 одржаној у августу 2025. године.

На аукцији кварталних капацитета одржаној 4. новембра 2024. године исказано је велико интересовање за уговарање капацитета:

- На улазној тачки Бугарска – Србија, за период јануар - март 2025. године интересовање је било веће од понуђених капацитета. Целокупан капацитет је расподељен једном кориснику у четвртој рунди аукције. За периоде април - јун 2025. године и јул - септембар 2025. године уговорен је део понуђених капацитета.
- На излазној тачки Србија - Мађарска, за период јануар - март 2025. године један корисник је закупио 100% понуђених капацитета. За период април - јун 2025. године интересовање је било веће од понуђених капацитета, а за период јул - септембар 2025. године један корисник је закупио 100% понуђених капацитета.
- На излазној тачки ИП Србија, за период јануар - март 2025. године један корисник је закупио 100% понуђених капацитета. За периоде април - јун 2025. године и јул - септембар 2025. године није било интересовања за понуђене капацитете.

Аукције за непрекидне месечне капацитете у 2025. години

На аукцијама кварталних капацитета за период јануар – март 2025. године на улазној тачки Бугарска – Србија, излазној тачка Србија – Мађарска и излазној тачки ИП Србија је уговорено 100% капацитета, па аукције за месечне капацитете у јануару и фебруару 2025. нису организоване.

Аукција месечних капацитета за март 2025 је одржана, јер је један корисник транспортног ситема вратио Гастрансу капацитете у износу: улазна тачки Бугарска – Србија: 417 kWh/h, излазна тачка Србија – Мађарска: 208 kWh/h и излазна тачки ИП Србија: 209 kWh/h, али није било заинтересованих за закуп враћених капацитета.

На аукцијама месечних капацитета за април, мај и јун 2025. године није било заинтересованих за закуп понуђних капацитета.

На аукцијама месечних капацитета за јул, август и септембар 2025. године нису понуђени капацитети на излазној тачки Србија – Мађарска јер су 100% уговорени на аукцијама кварталних капацитета, а за понуђене капацитете на улазној тачки Бугарска – Србија и излазној тачки ИП Србија није било заинтересованих за закуп понуђних капацитета.

На аукцијама месечних капацитета за октобар 2025. године: на улазној тачки Бугарска – Србија један корисник је закупио капацитет, на излазној тачки Србија – Мађарска интересовање је било веће од понуђених капацитета, па су капацитети, након три рунде аукција, закупљени од три корисника, а на излазној тачки ИП Србија није било заинтересованих за закуп понуђног капацитета.

На аукцијама месечних капацитета за новембар и децембар 2025. године, на улазној тачки Бугарска – Србија и на излазној тачки Србија – Мађарска није било заинтересованих за закуп капацитета, а на излазној тачки ИП Србија један корисник је закупио 100% капацитета.

Аукције за непрекидне дневне капацитете у 2025. години

Дневни непрекидни капацитети у 2025. години су нуђени на расподелу у месецима када сви непрекидни капацитети нису уговорени на кваталним и месечним аукцијама. Уговарања дневних капацитета је било само у новембру и децембру 2025. године.

На улазној тачки Бугарска – Србија, у новембру 2025. године један корисник је за један дан уговорио капацитет од 1 kWh/h. На излазној тачки Србија – Мађарска, у новембру 2025. године, дневни капацитети су уговарани 23 дана, која су уговорила три корисника, са укупно 32 анекса уговора.

На улазној тачки Бугарска – Србија, у децембру 2025. године за два дана је један корисник уговорио капацитет. На излазној тачки Србија – Мађарска, у децембру 2025. године, дневни капацитети су уговарани 26 дана од стране једног корисника.

Аукције за непрекидне унутар-дневне капацитете у 2025. години

Током 2025. године није било уговарања непрекидних унутар-дневних капацитета.

Комерцијални повратни капацитети – прекидни капацитети

Гастранс д.о.о. је нудио на аукцијама комерцијалне повратне капацитете у износу који је једнак уговореним непрекидним капацитетима у физичким током природног гаса. Нуђени су комерцијални повратни годишњи капацитети, комерцијални повратни квартални капацитети, комерцијални повратни месечни капацитети и комерцијални повратни дневни капацитети.

Током 2025. године једино су уговарани комерцијални повратни месечни капацитети за излазну тачку Бугарска – Србија за јул, август и септембар. За сва три месеца су уговорени капацитети од 171.000 kWh/h.

Аукције за прекидне унутар-дневне капацитете у 2025. години

Током 2025. године није било уговарања прекидних унутар-дневних капацитета.

Искоришћеност капацитета на тачкама интерконекције

Максималне дневне количине на улазној тачки Бугарска - Србија у 2025. години су биле 364,62 GWh/дан што је 99,43% максималног техничког капацитета од 366,72 GWh/дан. Просечна годишња искоришћеност ове улазане тачке је била 83,08% у 2025. години што је повећање у односу на 80,72% у 2024. години.

Максималне дневне количине на излазној тачки Србија – Мађарска у 2025. години су биле 249,46 GWh/дан што је 101,5% максималног техничког капацитета од 245,76 GWh/дан. Просечна годишња искоришћеност ове излазне тачке је била 94,65% у 2025. години што је повећање у односу на 92,24% у 2024. години.

Максималне дневне количине на излазној тачки ИП Србија у 2025. години су биле 119,60 GWh/дан што је 98,88% максималног техничког капацитета од 120,96 GWh/дан. Просечна годишња искоришћеност ове излазне тачке је била 57,14% у 2025. години што је на нивоу од 57,32% у 2024. години.

Управљање загушењем

Дан унапред „користи или изгуби“ механизам

Уредба о мрежним правилима за поступке за управљање загушењем и објављивању података и техничких информација за приступ транспортном систему, у члану 17. који се односи на дефинисање услова за примену непекидних дан унапред „користи или изгуби“ механизма се на основу став 2, тачка 4) примењује када потражња превазилази понуду по резервној цени и није понуђен ни један непрекидни капацитетни производ у трајању од месец дана или више.

У 2025. години се десио један такав случај на транспортном систему Гастранс д.о.о, на улазној тачки Бугарска – Србија. На тој тачки интерконекције, месечни, дневни и унутар-дневни капацитети нису нуђени на расподелу у јануару и фебруару 2025. године, с обзиром да је 100% капацитета за ова два месеца, уз аукцијску премију, већ било уговорено на аукцији кварталних капацитета одржаној 4. новембра 2024. године.

Сагласно Уредби, на основу годишњег извештаја о праћењу загушења на тачкама интерконекције који припрема надлежно тело у складу са Уговором о оснивању Енергетске заједнице, Агенција ће донети акт којим ће обавезати оператора транспортног система да на корисника система на овој тачки интерконекције, примењују правила у погледу ограничења измене номинације утврђена правилима о раду система.

Дугорочни „користи или изгуби“ механизам

Уредба о мрежним правилима за поступке за управљање загушењем и објављивању података и техничких информација за приступ транспортном систему, у члану 25. који се односи на потребне услове за примену дугорочног „користи или изгуби“ механизма у ставу 1. дефинише да Агенција може донети акт којим обавезује оператора транспортног система да у расположиви капацитет укључи целокупан или део учестало неискоришћеног капацитета, ако тај корисник система није продао или понудио под разумним условима свој неискоришћени капацитет и ако постоји потражња других корисника за непрекидним капацитетом. Учестало неискоришћени капацитет је када корисник система користи просечно мање од 80% свог уговорног капацитета у периодима од 1. априла до 30 септембра, односно од 1. октобра до 31. марта.

На основу извештаја Лица задуженог за праћање програма недискриминаторног понашања Гастранс д.о.о. коришћења капацитета три корисника који имају дугорочне уговоре је следеће:

- Корисник који је дугорочно уговорио капацитете на улазној тачки Бугарска – Србија и на излазној тачки Србија – Мађарска има просечно коришћење веће од 80% свог уговореног капацитета и у периоду од 1. априла до 30. септембра и од 1. октобра до 31. марта.
- Корисник који је дугорочно уговорио капацитете на улазној тачки Бугарска – Србија и на излазној тачки ИП Србија има просечно коришћење мање од 80% дугорочно уговореног капацитета у периоду од 1. априла до 30. септембра.
- Корисник који је дугорочно уговорио (изузетно мале) капацитете на улазној тачки Бугарска – Србија, на излазној тачки ИП Србија и на излазној тачки Србија – Мађарска користио је те капацитете само у једном месецу у 2025. години, односно његово просечно коришење је мање од 80% дугорочно уговореног капацитета у периодима од 1. априла до 30 септембра, као и од 1. октобра до 31. марта.

4.3.4 Транспортоване количине природног гаса

У транспортни систем Гастранс д.о.о. је током 2025. године преузето 111.201 GWh природног гаса. Ове количине су транспортоване за потребе: транзита за Мађарску у износу од 84.902 GWh, испоруке у транспортни систем Транспортгас Србија д.о.о. у износу 25.862 GWh, а за сопствене потребе Гастранс д.о.о. је потрошено 430 GWh.

У транспортни систем Транспортгас Србија д.о.о. је током 2025. године преузето 35.988 GWh. Ове количине су транспортоване за потребе: купаца у Србији, транзита за Босну и Херцеговину, складиштења, надокнаде губитака природног гаса у транспортним и дистрибутивним системима и за сопствене потребе Транспортгас Србија д.о.о.

У транспортни систем Yugorosgaz-Транспорт је током 2025. године преузето 2.736 GWh природног гаса. Потрошња код купаца повезаних на овај транспортни систем је била 1.108 GWh, а 1.628 GWh увоза из Бугарске испоручено је преко примопредајне станице Појате у транспортни систем Транспортгас Србија д.о.о.

Табела 4-10: Транспортгас Србија у периоду 2021.-2025. година у GWh

Транспортовано	2021. GWh	2022. GWh	2023. GWh	2024. GWh	2025. GWh	2025/2024 индекс
Гастранс за Србију	22.603	25.731	25.703	23.084	23.419	101,5
Гастранс за БиХ	1.785	2.585	2.294	2.258	2.443	108,2
Из Мађарске за Србију	1.518	4.737	1.584	1.239	1.431	115,5
Из Мађарске за БиХ	862	0	0	0	0	0,0
Из Бугарске за Србију	0	0	0	1.165	2.605	223,6
Производња на транспортном систему	2.226	2.016	1.989	1.774	1.859	104,8
Укупно	28.994	35.069	29.505	29.521	31.757	107,6
Из складишта	5.222	1.197	980	2.940	2.594	88,2
Укупно	**34.216**	**36.266**	**30.485**	**32.461**	**34.351**	105,8

4.3.5 Балансирање

Према Закону, за балансирање система природног гаса у Републици Србији је задужен оператор транспортног система одговоран за уређивање и администрирање тржишта природног гаса. То је оператор који има највећи број излаза са транспортног система. Тај оператор је дужан да набавља природни гас за потребе балансирања и обезбеђивања сигурног рада система и за надокнаду губитака у транспортном систему, на принципима минималних трошкова, транспарентности и недискриминације. Крајем 2025. године Влада РС је донела одлуку којом је одредила Транспортгас Србија д.о.о. за оператора одговорног за уређивање и администрирање тржишта природног гаса у Репбулици Србији.

Корисници транспортног система имају обавезу да, на дневном нивоу, предају у систем и преузму из система исте количине природног гаса. Као учесници на тржишту природног гаса, дужни су да уреде своју балансну одговорност закључењем уговора о транспорту, којим преузимају финансијску одговорност за разлику између количине природног гаса коју предају на улазима у транспортни систем и преузимсју на излазима са транспортног система.

Оператор транспортног система природног гаса Транспортгас Србија д.о.о. је одговоран за успостављање и спровођење балансне одговорности учесника на тржишту и вођење регистра балансне одговорности, у складу са правилима о раду система за транспорт природног гаса и правилима о промени снабдевача. Правилима о раду транспортног система се утврђује обавеза ОТС да закључује уговор са снабдевачем који ће обезбедити природни гас за балансирање када је мањак гаса у систему, односно преузети гас када има вишка гаса у систему. Примена балансне одговорности за кориснике транспортног система са финансијским последицама почела је од 01. октобра 2020. године и овај режим је задржан и у новим Правилима о раду транспортног система који је донео Транспортгас Србија уз сагласост Агенције почетком 2025. године..

На основу података Транспортгас Србија д.о.о. у периоду од 01. јануара до 31. децембра 2025. године, оператор је предузео следеће активности за потребе балансирања: на основу годишњег уговора за балансирање купио је 81,99 GWh, а корисницима система којима су количине природног гаса на улазима биле мање него на излазима на дневном нивоу је продао 552,959 GWh (430,212 GWh дебаланс првог нивоа, 104,394 GWh дебаланс другог нивоа и 18,353 GWh дебаланс трећег нивоа). За исти временски период на основу годишњег уговора за балансирање продао је 75,600 GWh, а од корисника система којима су количине природног гаса на улазима биле веће него на излазима на дневном нивоу купио је 656,932 GWh (490,487 GWh дебаланс првог нивоа, 144,485 GWh дебаланс другог нивоа и 21,961 GWh дебаланса трећег нивоа). Од 1. октобра 2025. године се више не обрачнавају дебаланси другог и трећег нивоа, у складу са Правилима рада Транспортгас Србија д.о.о.

Укупне количине дебаланса корисника система су 3,52% од укупно транспортованих количина.

4.4 Регулација оператора дистрибутивног система

У 2025. године у Србији је 31 оператор дистрибутивног система обављао делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса.

Доминантна карактеристика дистрибутивног сектора природног гаса је велика уситњеност, из чега произилази одсуство економије обима, што има за последицу веће трошкове коришћења ових мрежа. Генерално, нема довољно иницијативе у смеру укрупњавања дистрибуција.

Примењују се Методологија за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, бр. 105/16, 29/17, 78/22, 57/23) и Методологија за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса("Службени гласник РС", бр.46/16 и 140/22).

4.4.1 Раздвајање оператора дистрибутивног система

Дистрибутивна предузећа у Србији су књиговодствено раздвојила делатности дистрибуције природног гаса и управљање дистрибутивним системом од снабдевања и других енергетских и делатности које нису енергетске. Осим рачуноводствено, оператор дистрибутивног система, који је део вертикално интегрисаног предузећа, мора бити независан и у погледу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције и управљања дистрибутивним системом.

Сагласно Закону (члан 257.), односно члану 50. Закона о гасу који је усвојен крајем 2025. године, независност оператора дистрибутивног система осигурава се тако да лица која су одговорна за управљање оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа који су директно или индиректно одговорни за делатност производње, преноса или снабдевања природним гасом, како би се осигурало да лица одговорна за управљање оператором дистрибутивног система поступају стручно и независно у раду. Исто тако, оператор дистрибутивног система треба да доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже, као и одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже, ако су у оквирима одобреног финансијског плана. Такође, оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа, дужан је да донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, који садржи мере у циљу спречавања дискриминаторног понашања, начин праћења спровођења тих мера и обавезе запослених за постизање постављених циљева. Наведене одредбе се не примењују на операторе дистрибутивног система на чији је систем прикључено мање од 100.000 крајњих купаца.

Делатност дистрибуције и управљање дистрибутивним системом је на крају 2025. године обављао 30 оператор дистрибутивног система. Поред оператора дистрибутивних система ЈП Србијагас и Yugorosgaz a.д, ову делатност је обављало још 28 привредних друштава, од којих је највећи број у власништву општина и градова, део је у мешовитом и у приватном власништву. Изузев ЈП Србијагас, сви оператори дистрибутивног система имају мање од 100.000 прикључених крајњих купаца те имају право да се баве и снабдевањем на регулисаном и на слободном тржишту и нису обавезни да правно раздвоје оператора дистрибутивног система и снабдевача (у складу са чланом 259. Закона). ЈП Србијагас је крајем 2025. године имао 187.172 места испоруке крајњих купаца, од којих су 185.908 на јавном снабдевању, а преосталих 1.264 на слободном снабдевању.

У 2025. години Савет Агенције за енергетику Републике Србије је дао сагласност на План развоја дистрибутивног система за период 2025-2029 са планом инвестиција за период 2025-2027 који је Агенцији доставио оператор дистрибутивног система природног гаса „YUGOROSGAZ AD BEOGRAD“, План развоја дистрибутивног система за период 2025-2029 са планом инвестиција за период 2025-2027 „ГАС“ доо Бечеј и План развоја система за дистрибуцију природног гаса са планом инвестиција ЈКП „7. октобар” Нови Кнежевац за период 2025-2029. године.

ЈП Србијагас је у 2015. години донео одлуку о оснивању зависног друштва за обављање делатности дистрибуције природног гаса – Дистрибуцијагас Србија д.о.о. Нови Сад, које још није отпочело са радом, због чега делатност дистрибуције природног гаса и на даље обавља ЈП Србијагас. Наиме, Влада Републике Србије је и својим Закључком од 4. октобра 2018. године омогућила ЈП Србијагас да и надаље самостално или преко друштва капитала Дистрибуцијагас Србија д.о.о. настави да обавља делатност од општег интереса дстрибуције и управљање дистрибутивним системом до прибављања лиценце за обављање ове делатности и препоручила Дистрибуцијагас Србија д.о.о. да предузме све неопходне активности у циљу прибављања ове лиценце у што краћем року.

4.4.2 Регулација цена

4.4.2.1 Трошкови прикључења на систем

Трошкове прикључења на дистрибутивни систем утврђује ОДС, на основу захтева за прикључење и Методологије за одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса коју доноси Агенција („Службени гласник РС“, бр. 42/16 и 140/22). Методологијом су утврђене врсте трошкова: пројектовање и прибављање потребне документације, набавка уређаја, опреме и материјала, извршење радова, трошкови стручних и оперативних послова, као и начин обрачуна свих трошкова. Такође, ОДС је дужан да користи тржишне цене добара, радова и услуга при утврђивању трошкова прикључења у решењу за прикључење. ОДС је дужан да поштује принципе јавности и недискриминације и да подносиоцу захтева, на његов захтев, предочи акта на основу којих се утврђује висина трошкова прикључења и начин утврђивања тих трошкова.

Подносилац захтева за прикључење сноси трошкове прикључења на дистрибутивни систем. Трошкове услуге прикључења одређује ОДС тако да она одговара просечним трошковима градње типског прикључка (односно стварним трошковима изградње осталих врста прикључака) и прописаном делу трошка који је на систему узроковало прикључење објекта подносиоца захтева.

Прикључци на ниском притиску су у Методологији груписани по типовима, па акт ОДС о висини трошкова прикључења типским прикључцима садржи и висину:

- трошкова изградње типског прикључка по категоријама типског прикључка;
- трошкова изградње прикључка за случај истовремене изградње мреже и типског прикључка по категоријама;
- јединичног варијабилног трошка и
- трошка дела система.

У складу са Законом о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 40/21) Агенција даје сагласност на акт оператора дистрибутивног система природног гаса којим се утврђује висина трошкова прикључења типским прикључцима у складу са Методологијом. Током 2025. године, „Yugorosgaz“ AD, Београд, ЈКП „Топлана Шабац“ Шабац, ДОО“Сомбор-гас“, Сомбор и ЈКП „7.Октобар“, Нови Кнежевац су донели одлуку о висини трошкова прикључења типског прикључка на систем за дистрибуцију природног гаса, а на које је Савет Агенције дао сагласност.

4.4.2.2 Цене приступа систему

Цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса нису се мењале у 2025. години иако је један енергетски субјект престао са обављањем енергетске делатности. Просечна пондерисана одобрена цена приступа дистрибутивном систему за све дистрибутивне мреже у Србији на дан 31. децембар 2025. године износила је 0,42 дин/kWh Разлика у ценама приступа систему за дистрибуцију природног гаса између појединих ОДС произилази из величине и карактеристика дистрибутивног система, структуре и броја купаца, старости мреже и других фактора.

Табела 4-11: Просечна одобрена цена приступа систему за дистрибуцију природног гаса[13]

дин/kWh

Ред. број	Назив оператора дистрибутивног система	31.12.2024.	31.12.2025.
1	7. Октобар, Нови Кнежевац	0,99	0,99
2	Беогас, Београд	0,69	0,69
3	Београдске електране, Нови Београд	0,55	0,55
4	Cyrus Energy, Београд	0,69	0,69
5	Чока, Чока	0,67	0,67
6	Други октобар, Вршац	0,67	0,67
7	Елгас, Сента	0,71	0,71
8	Гас - Феромонт, Стара Пазова	0,55	
9	Гас - Рума, Рума	0,61	0,61
10	Гас, Бечеј	1,10	1,10
11	Гас, Темерин	0,85	0,85
12	Градитељ, Србобран	0,61	0,61
13	Ингас, Инђија	0,58	0,58
14	Интерклима, Врњачка бања	0,69	0,69
15	Комуналац, Нови Бечеј	0,70	0,70
16	Ковин - Гас, Ковин	0,47	0,47
17	Лозница - Гас, Лозница	0,88	0,88
18	Нови Сад - Гас, Нови Сад	0,60	0,60
19	Полет, Пландиште	0,73	0,73
20	Ресава Гас, Свилајнац	0,63	0,63
21	Сигас, Пожега	1,22	1,22
22	Сомбор - Гас, Сомбор	0,57	0,57
23	Србијагас, Нови Сад	0,37	0,37
24	Срем - Гас, Сремска Митровица	0,49	0,49
25	Стандард, Ада	0,86	0,86
26	Суботицагас, Суботица	0,59	0,59
27	Топлана - Шабац, Шабац	0,63	0,63
28	Ужице-гас, Ужице	0,57	0,57
29	Врбас - Гас, Врбас	0,51	0,51
30	Yugorosgaz, Београд	0,22	0,22
	ПРОСЕЧНО	0,42	0,42

Актуелне цене и хронолошки преглед промена цена приступа систему за дистрибуцију природног гаса могу се видети на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

4.4.2.3 Цене нестандардних услуга

Закон о енергетици и Закон о гасу утврђују да поред пружања услуга купцима и корисницима система које се наплаћују кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења, оператор дистрибутивног система пружа нестандардне услуге које нису обухваћене претходно наведеним ценама. Ове услуге, с обзиром да споврeмено јављају и да се пружају на захтев корисника система или другог лица, називају се нестандардне услуге. Цене ових услуга утврђују оператори система у акту који доносе уз сагласност Агенције. Током 2025. године, оператори дистрибутивног система нису захтевали промену цена нестандардних услуга, тако да су се раније утврђене цене ових услуга примењивале и током 2025. године.

[13] Boss Construction, Стари Трстеник током 2024. године примењује цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса у нивоу цена Србијагас, Нови Сад.

4.4.3 Дистрибуирана количина природног гаса

Природни гас се преузима у дистрибутивне системе највећим делом из система за транспорт природног гаса. Неки дистрибутивни системи преузимају природни гас и из другог дистрибутивног система. Само мали део количина природног гаса се преузима из производње природног гаса повезане на дистрибутивни систем. У 2025. години само је ЈП Србијагас преузимао природни гас директно из производње. У табели 4-12 су приказане количине природног гаса које су преузете у системе за дистрибуцију природног гаса и дистрибуиране у периоду 2021-2025 година.

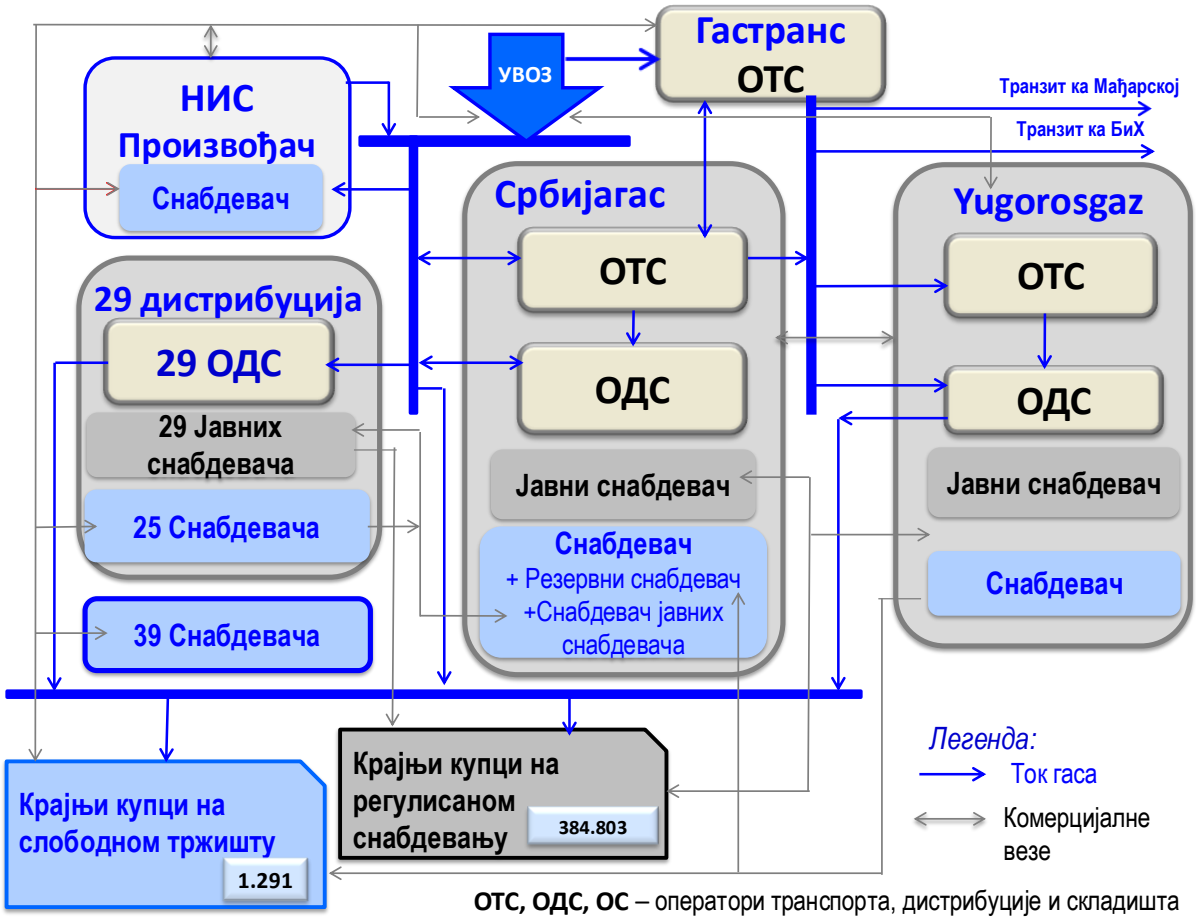
Табела 4-12: Дистрибуиране количине природног гаса у периоду 2021-2025

	2021. GWh	2022. GWh	2023. GWh	2024. GWh	2025. GWh	2025/2024 индекс
Укупно дистрибуирано	18.622	18.016	17.854	18.747	20.571	109,73
Преузето из транспортног система	17.186	16.950	16.117	17.326	19.357	111,72
Преузето из дистрибутивних система	1.344	1.162	1.683	1.380	1.480	107,25
Преузето од производње	92	54	54	41	50	121,95
Губици	226	151	217	279	316	113,26
	1,21%	0,83%	1,22%	1,49%	1,51	101,34

4.5 Тржиште природног гаса

У сектору природног гаса се развија само билатерално тржиште. Учесници на тржишту су:

произвођач (1);
снабдевачи (67);
јавни снабдевачи (28);
крајњи купци (384.803 на регулисаном снабдевању и 1.291 на слободном тржишту);
ОТС (3);
ОДС (31), и
оператор складишта (1).

Слика 4-4: Шема тржишта природног гаса на крају 2025. године

У складу са Законом, ЈП Србијагас је, као снабдевач на слободном тржишту, одређен и за снабдевача јавних снабдевача и за резервног снабдевача. На велепродајном тржишту учесници су трговали природним гасом по ценама које нису регулисане, док се на малопродајном билатералном тржишту снабдевање одвијало по нерегулисаним и регулисаним ценама, с обзиром да су у 2025. години сви купци, осим домаћинстава и малих купаца, природни гас морали да купују на слободном тржишту. Домаћинства и мали купци имали су могућност избора снабдевача на слободном тржишту, с тим да увек могу да се врате код јавног снабдевача.

Влада Републике Србије је својим решењима од 11. децембра 2020, 2. јула 2021, 03. септембра 2021,16. септембра 2022, 28. септембра 2023. 19. септембра 2024. године и 3. октобра 2025. одредила ЈП Србијагас за снабдевача који је и током 2025. године снабдевао јавне снабдеваче природним гасом и који је био обавезан да све јавне снабдеваче који то од њега затраже, укључујући и јавног снабдевача ЈП Србијагас, снабдева природним гасом под истим условима и по истој цени. Начин промене ове цене је одредила Влада Републике Србије. Исту улогу ће ЈП Србијагас имати и до октобра 2026. године на основу решења које је Влада Републике Србије донела 3. октобра 2025. године.

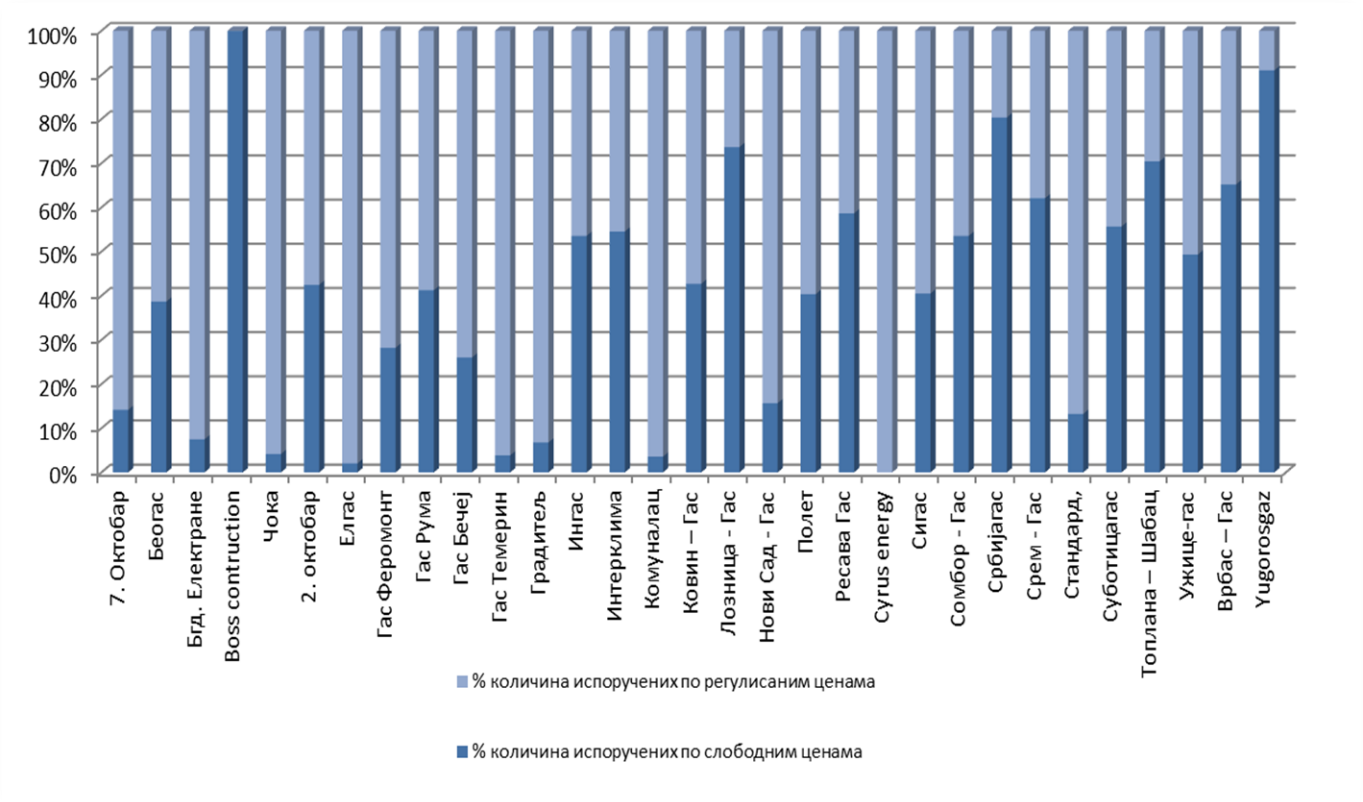
Гледано по дистрибутивним системима у Србији, у Табели 4-13 дат је однос регулисаног и слободног тржишта у зависности од броја места испоруке која се снабдевају на слободном или регулисаном тржишту.

Табела 4-13 Однос регулисаног и слободног тржишта по дистрибутивним системима у зависности од броја места испоруке на крају 2025. године

Ред. број	Назив дистрибутера природног гаса	Места испоруке на слободном тржишту (%)	Места испоруке на регулисаном тржишту (%)
1	7. Октобар, Нови Кнежевац	0,64%	99,36%
2	Беогас, Београд (са припојеним Родгасом)	0,60%	99,40%
3	Београдске електране, Нови Београд	0,07%	99,93%
4	Boss construction, Трстеник	90,82%	9,18%
5	Чока, Чока	0,70%	99,30%
6	Други октобар, Вршац	0,48%	99,52%
7	Елгас, Сента	0,17%	99,83%
8	Гас - Рума, Рума	0,42%	99,58%
9	Гас, Бечеј	0,77%	99,23%
10	Гас, Темерин	0,14%	99,86%
11	Градитељ, Србобран	0,32%	99,68%
12	Ингас, Инђија	0,20%	99,80%
13	Интерклима, Врњачка бања	2,21%	97,79%
14	Комуналац, Нови Бечеј	0,18%	99,82%
15	Ковин – Гас, Ковин	0,52%	99,48%
16	Лозница - Гас, Лозница	4,77%	95,23%
17	Нови Сад - Гас, Нови Сад	0,47%	99,53%
18	Полет, Пландиште	0,83%	99,17%
19	Ресава Гас, Свилајнац	0,41%	99,59%
20	Cyrus energy, Београд	0,00%	100,00%
21	Сигас, Пожега	0,72%	99,28%
22	Сомбор - Гас, Сомбор	0,89%	99,11%
23	Србијагас, Нови Сад	0,68%	99,32%
24	Срем - Гас, Сремска Митровица	0,38%	99,62%
25	Стандард, Ада	0,75%	99,25%
26	Суботицагас, Суботица	0,63%	99,37%
27	Топлана – Шабац, Шабац	0,20%	99,80%
28	Ужице-гас, Ужице	0,36%	99,64%
29	Врбас – Гас, Врбас	0,78%	99,22%
30	Yugorosgaz, Београд	4,76%	95,24%

Према подацима о проценту места испоруке на слободном и регулисаном тржишту на дистрибутивним системима, види се да је и даље веома мали број места испоруке на којима се испоручује природни гас по слободним, тржишним ценама. Како домаћинства учествују са 95% у укупном броју места испоруке и имају право на снабдевање по регулисаним ценама, овако велики процентуални удели места испоруке на дистрибутивним системима на јавном снабдевању су очекивани. У односу на претходу годину ови проценти се нису значајно променили што говори у прилог томе да не постоји подстицај домаћинствима да напусте јавно снабдевање.

Гледано по испорученим количинама, на слици 4-5 дат је однос регулисаног и слободног тржишта по дистрибутивним системима у зависности од испоручених количина за места испоруке која се снабдевају на слободном или регулисаном тржишту.

Слика 4-5: Однос регулисаног и слободног тржишта по дистрибутивним системима у зависности од количина

4.5.1 Велепродајно тржиште

На велепродајном тржишту природног гаса, куповина и продаја се одвијају директно између учесника на тржишту. Велепродајно тржиште природног гаса је у 2025. години било базирано на трговини између снабдевача и између снабдевача и произвођача природног гаса. На овом тржишту су у 2025. години само један снабдевач и произвођач НИС продавали природни гас другим снабдевачима, а само је ЈП Србијагас као снабдевач јавних снабдевача продавао природни гас свим јавним снабдевачима.

4.5.1.1 Снабдевање снабдевача

Велепродајно тржиште природног гаса је, осим куповине гаса за потребе јавних снабдевача, било базирано на билатералним уговорима између самих снабдевача и између произвођача и снабдевача. Током 2025. године, на велепродајном тржишту су једна компанија и произвођач продавали природни гас снабдевачима и јавним снабдевачима за потребе крајњих купаца. Просечна пондерисана велепродајна цена по којој су снабдевачи продавали природни гас другим снабдевачима у 2025. години износила је 4,29 дин/kWh и нижа је за 8,3% у односу на цену која је реализована у претходној години. Од тога, просечна пондерисана велепродајна цена по којој су снабдевачи продавали природни гас јавним снабдевачима у 2025. години износила је 3,98 дин/kWh и нижа је за 9,3% у односу на цену која је реализована у претходној години.

4.5.1.2 Регионално повезивање

Оператор транспортног система у Мађарској је развио платформу за расподелу и закуп капацитета на интерконекторима коју користе и оператори транспортног система у Румунији, Бугарској и Грчкој за све своје интерконекторе, а Аустрија и Хрватска за интерконекторе према Мађарској. Гастранс д.о.о. је у 2025. години био једини оператор транспортног система у Србији који је користио РБП платформу за расподелу и уговарање капацитета на интерконекторима коју је развио мађарски оператор транспортног система.

4.5.2 Малопродајно тржиште

Крајњи купци су у 2025. години на тржишту укупно набавили и потрошили 27.385 GWh природног гаса. Поред тога, НИС је потрошио и 1.729 GWh из своје производње, тако да ове количине нису биле на тржишту. На слободном тржишту је куповало 1.291 купца, од којих је 7 било и на резервном снабдевању. Купцима на слободном тржишту је укупно испоручено 21.658 GWh (од чега на резервном снабдевању 5,5 GWh), односно 79% укупно испоручених количина гаса крајњим купцима, а продавало им је 24 снабдевача (највише ЈП Србијагас, 84%). У 2025. години, право на регулисано јавно снабдевање су имала домаћинства и мали купци са годишњом потрошњом мањом од 100.000 m^3 и чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем. Њима је испоручено 5.727 GWh.

Количине природног гаса испоручене за потребе снабдевања на слободном тржишту и на регулисаном тржишту, приказане су у табели 4-14.

Табела 4-14: Укупна потрошња природног гаса (на слободном и на регулисаном тржишту)

	2024. GWh	2025. GWh	2025./2024. индекс
Потрошено на слободном тржишту	20.634	21.658	104,9
Потрошено на регулисаном тржишту	4.836	5.727	118,4
Укупно на тржишту	25.470	**27.385**	**107,5**

На основу података добијених од снабдевача и јавних снабдевача природног гаса, просечна пондерисана малопродајна цена остварена на слободном тржишту у 2025. години, укључујући и трошкове коришћења транспортног и дистрибутивног система, износила је 5,01 дин/kWh и нижа је за 4,6% у односу на цену која је остварена у претходној години. Остварена просечна пондерисана малопродајна цена на регулисаном тржишту износила је 4,79 дин/kWh и нижа је за 0,2% у односу на остварену цену у претходној години, а за купце из групе мала потрошња, која укључује и домаћинства, та цена је била 4,80 дин/kWh и нижа је за 0,2% у односу на остварену цену у претходној години.

За резервно снабдевање крајњих купаца који немају право на јавно снабдевање, Влада Републике Србије је, у складу са Законом, за резервног снабдевача изабрала ЈП Србијагас. Просечна остварена малопродајна цена за резервно снабдевање је била 4,58 дин/kWh и за 11,4% је нижа је у односу на остварену цену у претходној години.

У 2025. години, за потребе купаца је 7 ОДС испоручило више од 300 GWh, а 9 оператора мање од 50 GWh.

Највећи део природног гаса, 20.792 GWh (76%) од укупно продатих количина, купцима је у 2025. години продао ЈП Србијагас. После ЈП Србијагас, највећу продају купцима имао је Сербхунгас са 1.076 GWh, односно око 3,93% и Нови Сад Гас са 1.074 GWh гаса, односно 3,93% укупних продатих количина у 2025. години. Појединачно учешће преосталих снабдевача у укупним количинама је мање од 2%.

Количине природног гаса које су снабдевачи продали крајњим купцима (не укључује гас који је НИС произвео и потрошио за сопствене потребе) током 2024. и 2025 године су приказане у табели 4-15.

Табела 4-15: Продаја природног гаса крајњим купцима у 2024. и 2025. години

Ред бр	Назив снабдевача	2024 (MWh)				2025 (MWh)				2025/2024			
		Домаћ.	Топлане	Индустрија и остали	Укупно	Домаћ.	Топлане	Индустрија и остали	Укупно	Домаћ.	Топлане	Индустрија и остали	Укупно
1	7. Октобар, Нови Кнежевац	13.647	0	2.816	16.463	16.006	0	3.052	19.058	117	0	108	116
2	Београс, Београд	180.541	0	214.396	394.937	212.894	0	238.091	450.985	118	0	111	114
3	Београдске електране, Нови Београд	48.812	0	5.904	54.716	59.893	0	6.277	66.170	123	0	106	121
4	Босс петрол, Трстеник	0	0	29	29	0	0	38	38	0	0	131	131
5	Чока, Чока	5.243	0	2.005	7.248	6.183	0	2.066	8.249	118	0	103	114
6	Други октобар, Вршац	119.429	0	107.119	226.548	138.747	0	115.995	254.742	116	0	108	112
7	Елгас, Сента	20.673	0	5.500	26.173	24.070	0	6.266	30.336	116	0	114	116
8	Гас - Феромонт, Стара Пазова	218.917		140.763	359.680	194.685	0	120.753	315.438	89	0	86	88
9	Гас - Рума, Рума	97.998	16.028	124.459	238.485	115.952	16.757	121.761	254.470	118	105	98	107
10	Гас, Бечеј	26.555	0	16.716	43.271	31.857	0	18.065	49.922	120	0	108	115
11	Гас, Темерин	86.770	0	19.632	106.402	101.736	0	22.463	124.199	117	0	114	117
12	Градитељ, Србобран	22.990	0	9.844	32.834	27.341	0	4.526	31.867	119	0	46	97
13	Ингас, Инђија	122.622	0	206.769	329.391	140.230	0	244.845	385.075	114	0	118	117
14	Интерклима, Врњачка бања	14.435	0	24.030	38.465	18.082	0	30.853	48.935	125	0	128	127
15	Комуналац, Нови Бечеј	24.507	0	6.818	31.325	28.087	0	7.682	35.769	115	0	113	114
16	Ковин – Гас, Ковин	63.916	9.269	34.780	107.965	75.600	10.459	38.900	124.959	118	113	112	116
17	Лозница - Гас, Лозница	37.219	31.385	84.042	152.646	44.968	35.811	88.354	169.133	121	114	105	111
18	Нови Сад Гас	659.010	9.813	331.631	1.000.454	758.918	10.167	305.065	1.074.150	115	104	92	107
19	Полет, Пландиште	23.400	0	22.229	45.629	26.358	0	23.812	50.170	113	0	107	110
20	Ресава Гас, Свилајнац	7.887	0	5.427	13.314	9.627	0	5.170	14.797	122	0	95	111
21	Сајрус енерџи	25.025	0	3.957	28.982	28.196	0	4.358	32.554	113	0	110	112
22	Сигас, Пожега	6.172	0	9.374	15.546	7.585	0	5.617	13.202	123	0	60	85
23	Сомбор - Гас, Сомбор	38.076	0	40.905	78.981	45.952	0	52.252	98.204	121	0	128	124
24	Србијагас, Нови Сад	1.996.591	5.042.364	12.924.445	19.963.400	2.133.480	7.666.831	10.991.927	20.792.238	107	152	85	104
25	Срем - Гас, Сремска Митровица	92.427	7.321	168.951	268.699	107.762	8.062	175.470	291.294	117	110	104	108
26	Стандард, Ада	12.586	0	13.596	26.182	16.256	0	14.986	31.242	129	0	110	119
27	Суботицагас, Суботица	132.082	0	149.662	281.744	153.284	1	150.730	304.015	116	0	101	108
28	Топлана – Шабац, Шабац	45.657	0	16.086	61.743	56.439	0	11.743	68.182	124	0	73	110
29	Ужице-гас, Ужице	45.041	47.916	23.069	116.026	55.138	52.647	26.074	133.859	122	110	113	115
30	Врбас – Гас, Врбас	21.320	0	7.996	29.316	37.555	0	9.405	46.960	176	0	118	160
31	Yugorosgaz, Београд	40.384	308.927	476.600	823.911	55.639	337.397	375.224	768.260	138	110	79	93
32	Цестор Векс, Крушевац	0	21.172	88.140	109.312	0	23.460	84.446	107.906	0	111	96	99
33	King gas, Београд	0	0	107.912	107.912	0	0	113.255	113.255	0	0	105	105
34	Сербхунгас, Нови Сад	0	0	332.040	332.040	0	0	1.075.594	1.075.594	0	0	324	324
	Укупно:	4.249.932	5.492.195	15.727.642	25.469.769	4.728.520	8.161.592	14.495.115	27.385.227	111	149	92	108

4.5.2.1 Продаја природног гаса на регулисаном тржишту

Цене природног гаса за јавно снабдевање нису се мењале у 2025. години. Просечна пондерисана одобрена цена природног гаса за све купце на јавном снабдевању у Србији, на дан 31.12.2025. године је износила 4,54 дин/kWh, а за групу мала потрошња која укључује и домаћинства 4,87 дин/kWh. Током 2025. године један јавни снабдевач престао је са обављањем енергетске делатности

Табела 4-16: Просечна одобрена цена природног гаса за јавно снабдевање[14]

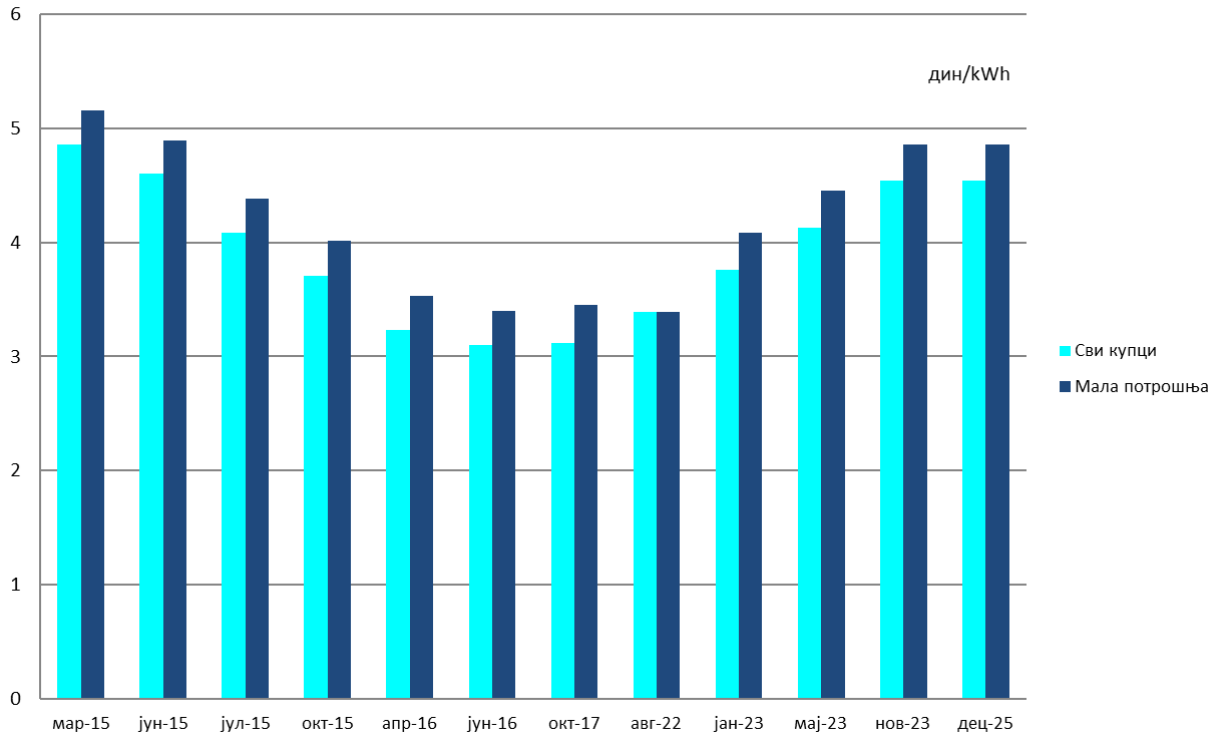
дин/kWh

Ред. Број	Назив јавног снабдевача природног гаса	Сви купци		Мала потрошња	
		31.12.2024.	31.12.2025.	31.12.2024.	31.12.2025.
1	7. Октобар, Нови Кнеж.	5,23	5,23	5,29	5,29
2	Беогас, Београд	5,10	5,10	5,14	5,14
3	Београдске електране, БГ	4,69	4,69	4,75	4,75
4	Cyrus Energy, Београд	4,90	4,90	4,90	4,90
5	Чока, Чока	4,97	4,97	5,22	5,22
6	Други октобар, Вршац	4,83	4,83	5,05	5,05
7	Елгас, Сента	4,92	4,92	4,94	4,94
8	Гас - Феромонт, Ст.Пазова	4,70		4,78	
9	Гас - Рума, Рума	5,12	5,12	5,20	5,20
10	Гас, Бечеј	5,50	5,50	5,53	5,53
11	Гас, Темерин	4,95	4,95	4,97	4,97
12	Градитељ, Србобран	4,85	4,85	5,01	5,01
13	Ингас, Инђија	4,68	4,68	4,84	4,84
14	Интерклима, Врњач. бања	4,72	4,72	4,83	4,83
15	Комуналац, Нови Бечеј	4,90	4,90	4,97	4,97
16	Ковин - Гас, Ковин	4,64	4,64	4,94	4,94
17	Лозница - Гас, Лозница	5,30	5,30	5,30	5,30
18	Нови Сад - Гас, Нови Сад	4,74	4,74	4,84	4,84
19	Полет, Пландиште	4,94	4,94	5,17	5,17
20	Ресава Гас, Свилајнац	4,97	4,97	5,02	5,02
21	Сигас, Пожега	5,81	5,81	5,84	5,84
22	Сомбор - Гас, Сомбор	5,02	5,02	5,06	5,06
23	Србијагас, Нови Сад	4,49	4,49	4,77	4,77
24	Срем - Гас, Ср, Митровица	4,59	4,59	4,76	4,76
25	Стандард, Ада	5,10	5,10	5,20	5,20
26	Суботицагас, Суботица	4,67	4,67	4,81	4,81
27	Топлана - Шабац, Шабац	4,73	4,73	4,74	4,74
28	Ужице-гас, Ужице	4,77	4,77	4,84	4,84
29	Врбас - Гас, Врбас	4,62	4,62	4,83	4,83
30	Yugorosgaz, Београд	4,20	4,20	4,41	4,41
	ПРОСЕЧНО	**4,54**	**4,54**	**4,86**	**4,87**

Актуелне цене и хронолошки преглед промена цена природног гаса за јавно снабдевање могу се видети на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

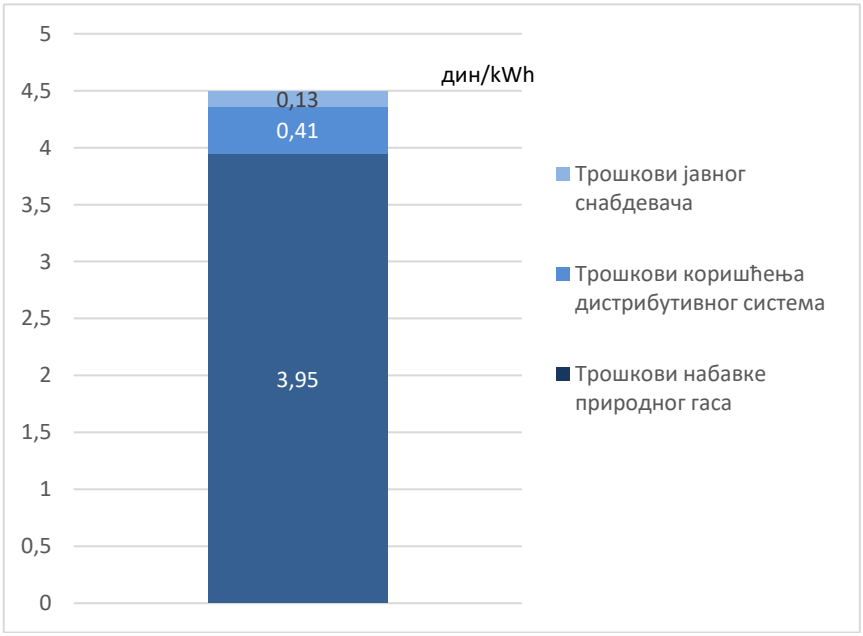
На слици 4-6 је приказана промена просечне одобрене цене природног гаса за све купце који су имали право на јавно снабдевање и посебно за малу потрошњу која укључује и домаћинства.

[14] Boss Construction, Стари Трстеник током 2024. примењује цене природног гаса за јавно снабдевање у нивоу цена Србијагас, Нови Сад.

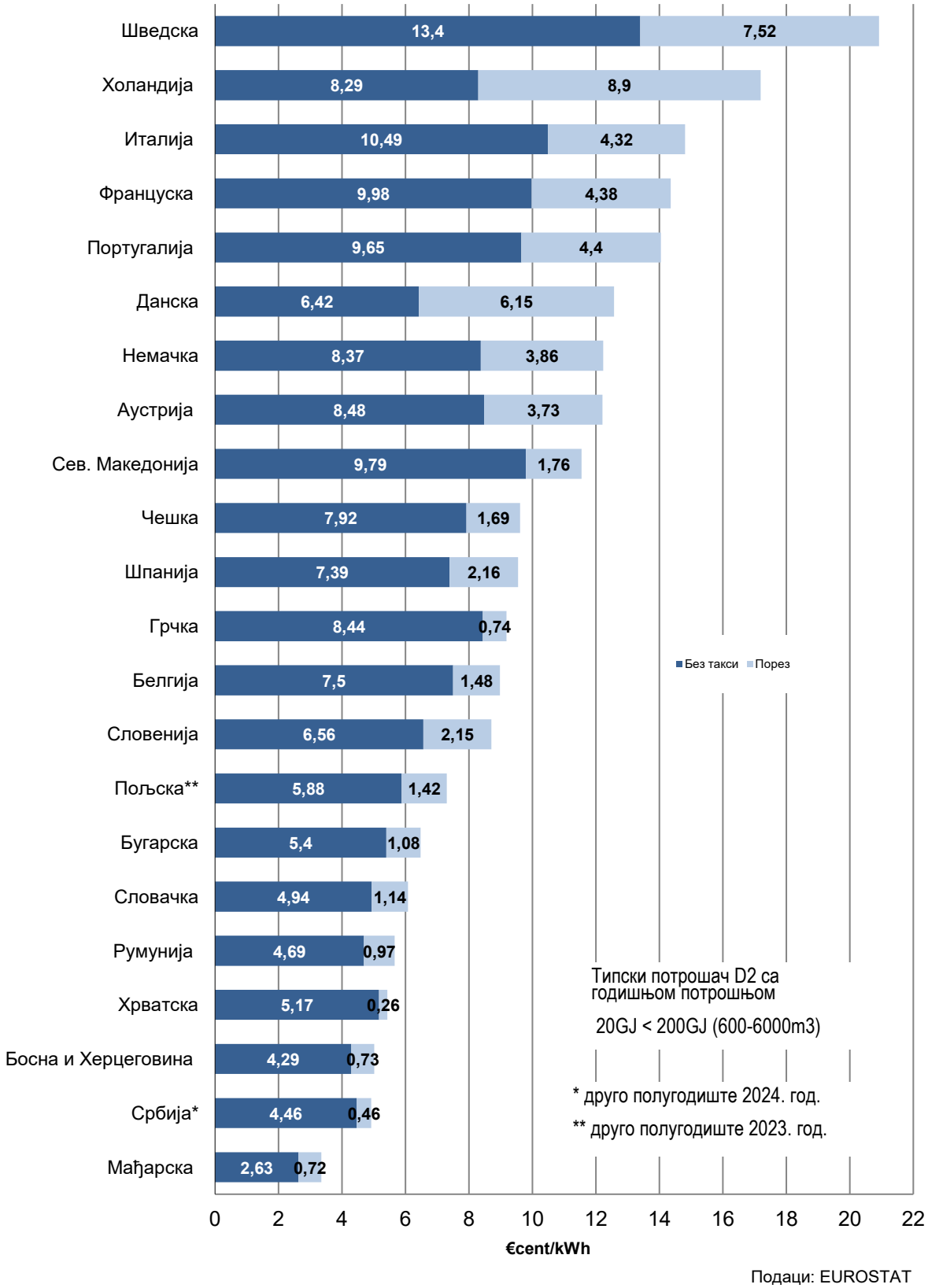
Слика 4-6: Промена просечне одобрене цене природног гаса за јавно снабдевање

У цени природног гаса за јавно снабдевање, код свих јавних снабдевача, доминантан удео имају трошкови набавке природног гаса. На дан 31. децембар 2025. године, трошкови набавке природног гаса учествују у укупној просечној одобреној цени јавних снабдевача са око 87%. На слици 4-7 је приказана структура просечне регулисане цене природног гаса за јавно снабдевање ЈП Србијагас од 4,49 дин/kWh, која је примењивана 31. децембра 2025. године.

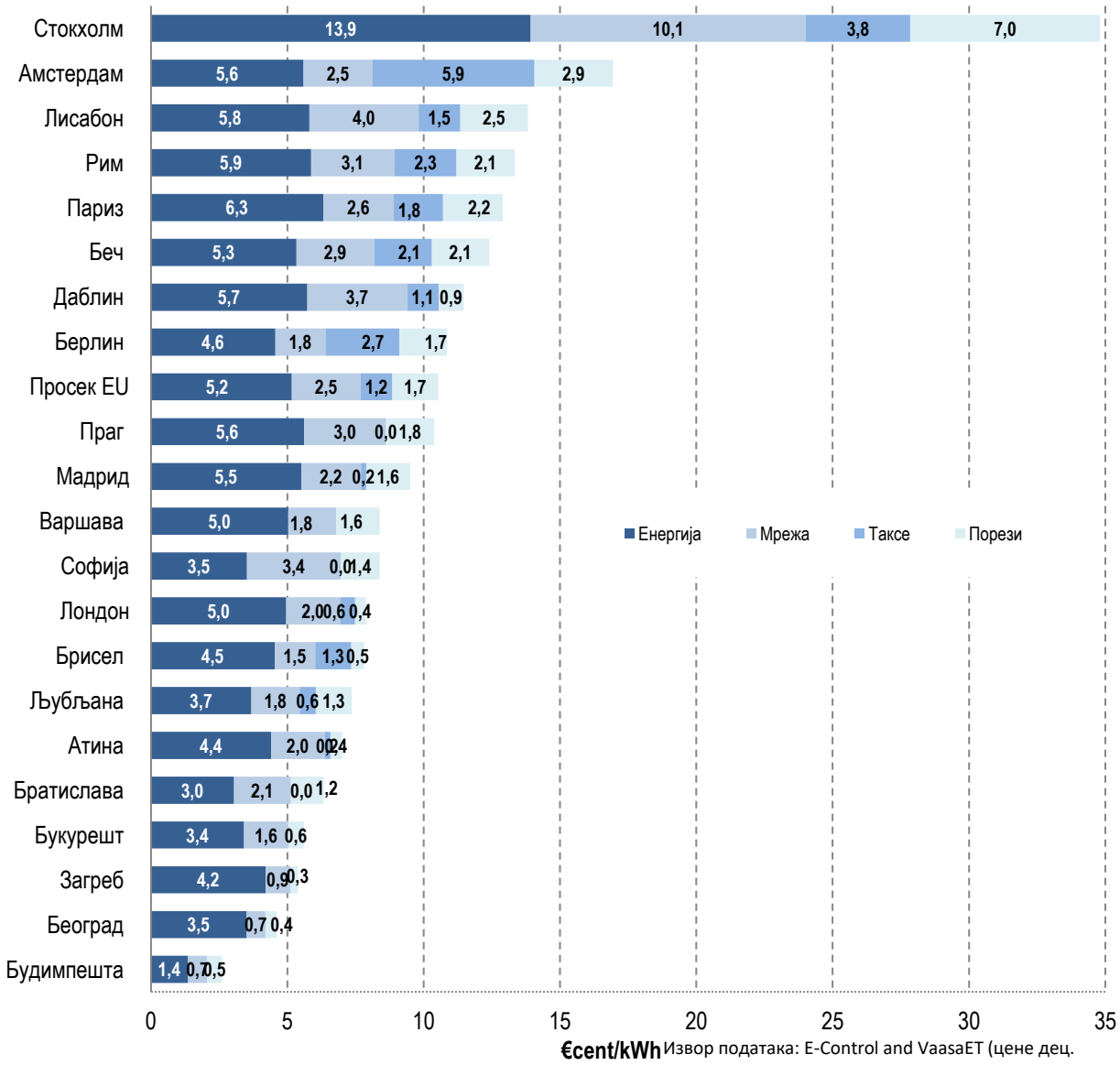
Слика 4-7: Структура просечне одобрене цене природног гаса за јавно снабдевање ЈП Србијагас на дан 31.12.2025.

На слици 4-8 је приказано поређење цена природног гаса у Србији и у другим земљама ЕУ и региона, за референтне купце из категорије домаћинства у другом полугодишту 2025. године.

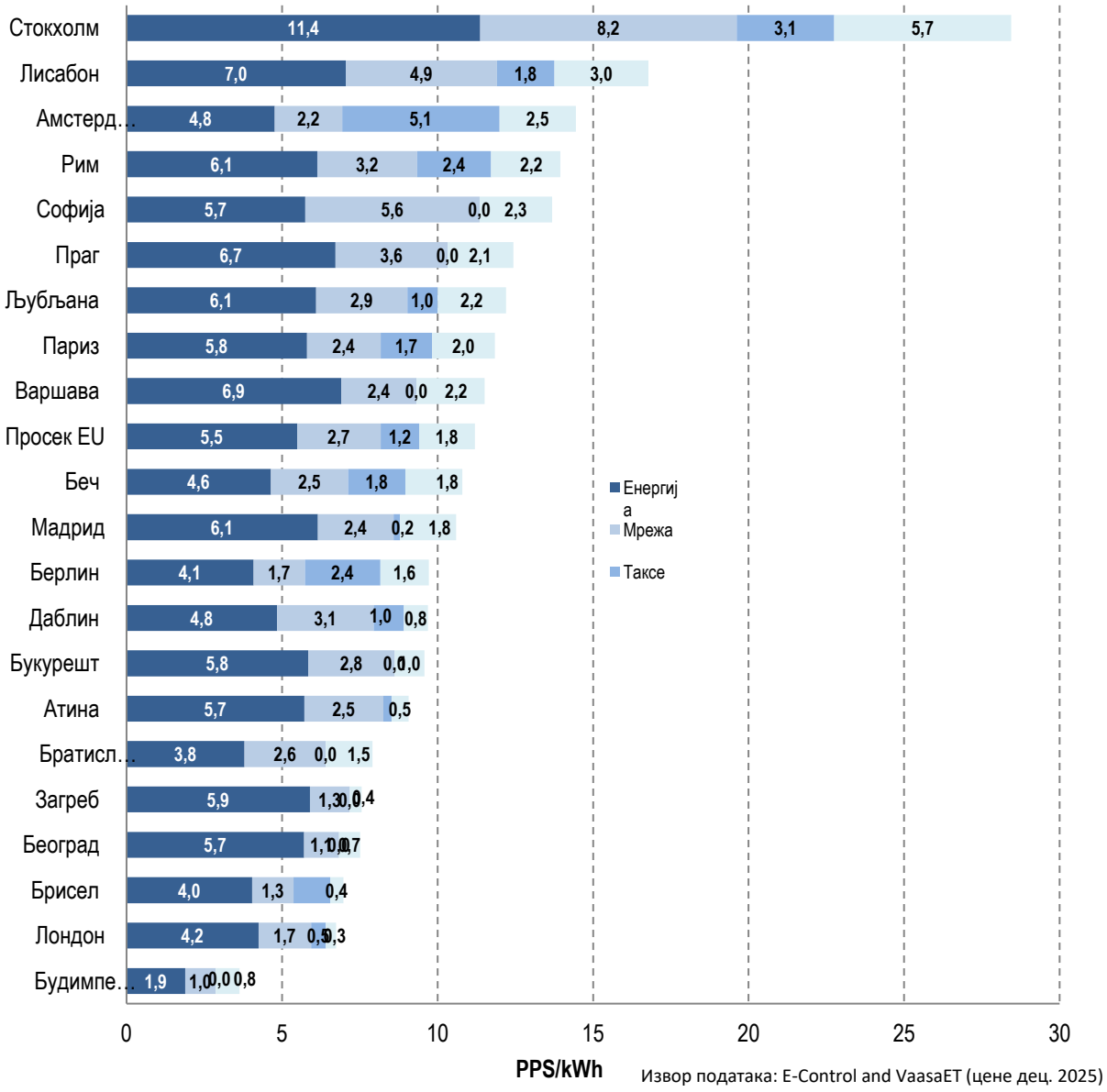
Слика 4-8: Цене природног гаса за домаћинства – друго полугодиште 2025. године

На слици 4-9 је дата детаљнија структура елемената цене природног гаса за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године.

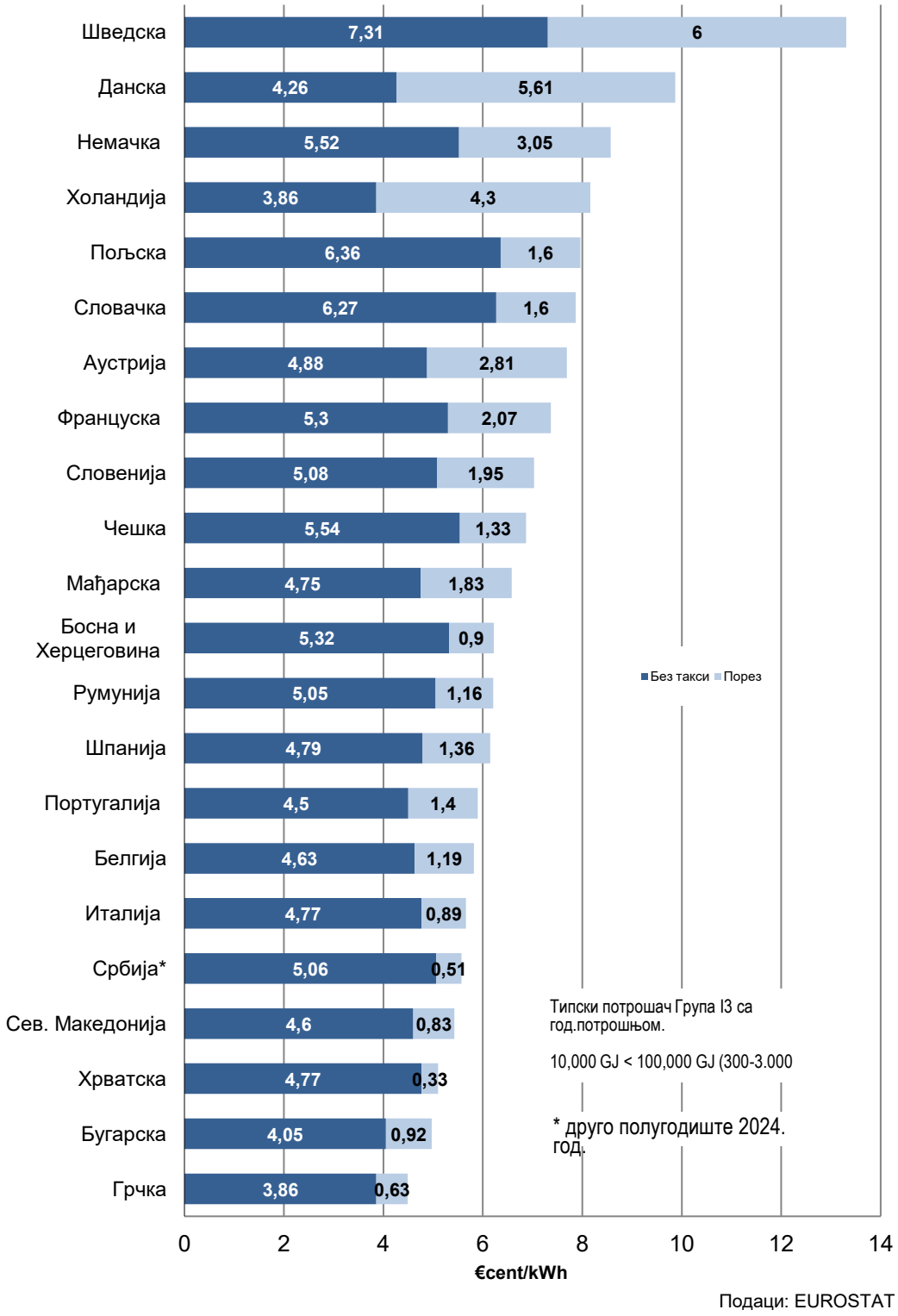
Слика 4-9: Структура цене природног гаса за домаћинства у појединим европским главним градовима у децембру 2025. године

На слици 4-10 је дата структура продајне цене природног гаса за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године сведене на паритет куповне моћи. На тај начин, код поређења цена узете су у обзир и разлике у зарадама и друштвеном стандарду и богатству које постоји између европских земаља. У овом случају, цене природног гаса за домаћинства у Београду су нешто ниже у односу на просечну цену у другим главним градовима у европским државама, што је превасходно последица различитог стандарда становништва у европским земљама.

Слика 4-10: Структура цене природног гаса за домаћинства у појединим европским главним градовима у децембру 2025. године сведена на паритет куповне моћи

На слици 4-11 је приказано поређење цене природног гаса за референтног купца из категорије индустрија у Србији и другим земљама из ЕУ и региона, у другом полугодишту 2025. године. Разлике цена добрим делом произилазе из различите пореске политике, односно различитих такси и пореза који оптерећују индустријске потрошаче.

Слика 4-11: Цене природног гаса за индустрију – друго полугодиште 2025. године

4.5.2.2 Промена снабдевача

Правила о промени снабдевача су донета у јулу 2015. године. На основу искустава у примени, током 2016. године су припремљене измене и допуне ових правила које су усвојене почетком 2017. године. Овим правилима се уређују услови и поступак промене снабдевача који снабдева крајњег купца по уговору о потпуном снабдевању природним гасом. У циљу праћења спровођења овог поступка, Агенција од 2016. године прикупља податке о променама снабдевача од ОТС и ОДС и анализира тешкоће снабдевача и купаца у реализацији. Подаци о промени снабдевача на транспортном систему се односе на мерна места која се налазе на систему Транспортгас Србија и Yugorosgaz–Транспорт д.о.о, јер на транспортном систему Гастранс д.о.о. нема прикључених крајњих купаца.

На транспортном систему, од укупно 67 мерних места за крајње купце, током 2025. године није било промене снабдевача ни на једном месту испоруке.

Код 4 ОДС је било промене снабдевача током 2025. године. На дистрибутивном нивоу, укупан број места испоруке за крајње купце на крају 2025. године је био 382.844, а од тог броја, снабдевач је промењен на 8 мерних места, на којима је испоручено 18,2 GWh, што је 0,09% количина природног гаса од укупно 20.571 GWh испоручених са дистрибутивних система, односно 0,07% од 27.385 GWh природног гаса који је потрошен на тржишту (без потрошње НИС из сопствене производње).

Укупно, на транспорту и на дистрибуцији, током 2025. године је на 8 од укупно 382.911 мерних места за крајње купце промењен снабдевач, а од укупне потрошње на тржишту (без потрошње НИС-а из сопствене производње која није била на тржишту), предмет промене снабдевача је било 0,07% количине природног гаса.

4.6 Праћење и регулација квалитета испоруке и снабдевања

Законом је прописано да Агенција доноси Правила о праћењу техничких и комерцијалних показатеља и регулисању квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом. Савет Агенције је донео ова правила у децембру 2013, а ступила су на снагу почетком 2014. године. Правилима су прописани начин и рокови за прикупљање података од енергетских субјеката који се баве делатностима транспорта, дистрибуције и снабдевања природним гасом, ради успостављања система регулације квалитета испоруке и снабдевања.

Као технички показатељи квалитета испоруке, дефинисани су поузданост рада система и квалитет природног гаса, а као комерцијални показатељи квалитета испоруке односно снабдевања, благовременост извршавања прописаних обавеза од утицаја на квалитет испоруке и снабдевања природним гасом.

Овим правилима је предвиђено да енергетски субјекти податке о показатељима квалитета испоруке и снабдевања природним гасом прикупљају систематично и на исти начин, о чему извештавају Агенцију једном годишње. Прикупљање података се спроводи на годишњем нивоу, почело је у 2015. години, са циљем да се омогући да Агенција на основу достављених података и извештаја прати квалитет испоруке и снабдевања и пореди резултате енергетских субјеката који обављају исту енергетску делатност.

4.6.1 Непрекидност испоруке

Непрекидност испоруке природног гаса се одређује на основу броја и трајања прекида у испоруци природног гаса и прати се и на транспортном и на дистрибутивном систему. Податке о непрекидности испоруке на дистрибутивном систему је доставио 30 ОДС. На основу достављених података су израчунати годишњи показатељи непрекидности испоруке.

4.6.1.1 Непрекидност испоруке са транспортних система

Подаци о непрекидности испоруке на транспортним системима који се прате су:

- број планираних и непланираних прекида;
- трајање прекида и
- време најаве планираних прекида.

Табела 4-17: Прекиди на транспортним системима према узроцима

ОТС	Узроци прекида					
	планирани прекиди		непланирани прекиди		виша сила	
	број прекида	укупно трајање прекида (мин)	број прекида	укупно трајање прекида (мин)	број прекида	трајање прекида
Транспортгас Србија	18	35.907	0	0	0	0
Yugorosgaz-Транспорт	0	0	0	0	0	0

Оператори транспортних система природног гаса су доставили податке о броју и трајању планираних и непланираних прекида, према узроцима који су довели до прекида у 2025. години, а који су приказани у табели 4-17.

На транспортном систему Транспортгас Србија је било 18 планираних прекида, што исти број планираних прекида као и у претходној години. Међутим, у 2025. ови прекиди су трајали 35.907 минута што је значајно

краће од 58.470 минута колико је исти број планираних прекида трајао у 2024. Сагласно правилима о квалитету, као узрок су наведени планирани радови на гасоводу, што су биле активности оператора система у свих 18 случајева. Током 2025. се није догодио ниједан непланирани прекид. Овај обим планираних радова на одржавању гасоводних објеката је по трајању значајно мањи него претходне године. На транспортном систему Yugorosgaz-Транспорт није било догађаја који би довели до прекида у испоруци природног гаса.

4.6.1.2 Непрекидност испоруке са дистрибутивних система

Оператори дистрибутивних система природног гаса су за 2025. годину доставили податке о броју и трајању прекида, према узроцима који су довели до прекида дужих од 60 минута, на основу којих су и за планиране и за непланиране прекиде израчунати показатељи непрекидности испоруке SAIFI [15] и SAIDI[16]. Приказани су подаци сумарно за све дистрибутивне системе и максимални и минимални SAIFI и SAIDI који су остварени на појединачном дистрибутивном систему. Сумарни подаци о непрекидности испоруке са дистрибутивних система односе се на 382.844 места испоруке, односно на 100% места испоруке.

Табела 4-18: Сумарни показатељи непрекидности на дистрибутивним системима за непланиране прекиде

Узрок прекида	Непланирани прекиди				
	Број прекида	SAIFI (број прекида/корисник)	SAIDI (мин/корисник)	Максимални остварени SAIFI	Максимални остварени SAIDI
Редукција са узводног система	4	0,01	0,73	0,01	1,5
Истицање гаса	37	0,04	13,84	0,07	22,00
Трећа страна	343	0,05	11,70	0,09	23,42
Неодговарајући капацитет мреже	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Други разлози	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно	**384**	**0,09**	**26,27**	**0,17**	**46,92**

Као и претходних година, подаци показују да није било непланираних прекида услед неодговарајућег капацитета мреже,а највећи број непланираних прекида у 2025. години је био услед деловања треће стране. У односу на претходну годину, значајно се повећао број непланираних прекида узрокованих деловањем треће стране, а смањио се број прекида узрокован истицањем гаса.

Табела 4-19: Сумарни показатељи непрекидности на дистрибутивним системима за планиране прекиде

Узрок прекида	Планирани прекиди				
	Број прекида	SAIFI (број прекида/корисник)	SAIDI (мин/корисник)	Максимални остварени SAIFI	Максимални остварени SAIDI
Узрок на повезаном систему	44	0,06	24,56	1,00	957,40
Административни прекид	4	0,02	27,16	0,74	976,30
Операторов прекид	119	0,14	58,17	0,29	142,52
Некатегорисани прекид	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно	**167**	**0,22**	**108,89**	**2,03**	**2.076,22**

Када се посматрају показатељи непрекидности SAIFI и SAIDI за планиране прекиде, израчунати на основу расположивих података, у погледу дужине трајања прекида по кориснику највећи утицај на кориснике су имали прекиди узроковани активностима оператора дистрибутивног система док су прекиди узроковани прекидом на повезаном систему и административни прекиди имали сличан утицај.

Сумарни подаци о непрекидности испоруке са свих дистрибутивних система за које су достављени подаци, и за планиране и за непланиране прекиде су дати у табели 4-20.

Табела 4-20: Сумарни показатељи непрекидности на дистрибутивним системима

Врста прекида	Сумарни показатељи непрекидности		
	Број прекида	SAIFI (број прекида/корисник)	SAIDI (мин/корисник)
Планирани прекиди	167	0,22	109,89
Непланирани прекиди	384	0,09	26,27
Укупно	**551**	**0,31**	**136,16**

[15] SAIFI (број прекида/месту испоруке) представља просечну учестаност прекида у испоруци природног гаса по кориснику, а рачуна се као количник кумулативног броја прекида у испоруци природног гаса и укупног броја корисника
[16] SAIDI (минута/месту испоруке) представља просечно трајање прекида у испоруци природног гаса у минутима по кориснику, које се рачуна као количник кумулативног трајања свих прекида у испоруци приридног гаса и укупног броја корисника

4.6.2 Комерцијални квалитет

Правилима о праћењу квалитета су дефинисани и подаци које оператори система и снабдевачи морају да евидентирају како би се омогућило праћење комерцијалног квалитета. Подаци који се прикупљају су груписани у четири области које описују комерцијални квалитет:

1) прикључење, обустава и искључење;
2) приступ систему;
3) мерење и обрачун и
4) кориснички сервис.

Током 2025. године су прикупљани подаци о комерцијалном квалитету, на годишњем нивоу, и још увек нису достигли жељени ниво поузданости и тачности. Од 31 ОДС који су обављали делатност током 2025. године, податке су доставили сви дистрибутери.

4.6.2.1 Прикључење, обустава и искључење

Подаци који се односе на решавање захтева за прикључење су у збирном приказу дати у табели 4-21.

Табела 4-21: Захтеви за прикључење

Захтеви за прикључење			
Број	поднетих захтева		16.339
	решених захтева	којима се одобрава прикључење	15.584
		којима се одбија прикључење	134
		који су решени на други начин	621
		Укупно	16.339
		у року од 15 дана	16.190
%	решених захтева у односу на број поднетих		100
	захтева којима се одобрава прикључење у односу на број решених		95,4
	решених захтева у року од 15 дана		99,1
Просечно време	потребно за одлучивање по захтеву изражено у данима		12

Пошто се прикључак изгради и буду испуњени сви услови за прикључење, оператори имају рок од 15 дана да објекат прикључе на дистрибутивни систем. Подаци о прикључењу објеката су збирно дати у табели 4-22. Из података се види смањење броја захтева за прикључење у односу на претходну годину , али и значајно побољшање квалитета услуге везано за решавање захтева за прикључење, јер је проценат захтева решених у законски предвиђеном року од 15 дана достигао веома високи проценат од 99,1% Оваквом резултату највише доприносе подаци највећег дистрибутера који и има највише поднетих захтева за прикључење. Што се тиче самог прикључења, проценат прикључених објеката у предвиђеном року од 15 дана, је готово исти као и претходне године 98,54% у односу на прошлогодишњи проценат од са 98,06% а просечно време за прикључење је са 10,9 дана такође остало готово исто као и 11 дана који су били потребни у 2024.

Табела 4-22: Прикључење објеката

Прикључење		
Број	прикључених објеката	15.444
	прикључених објеката у року од 15 дана	15.219
%	прикључених објеката у року од 15 дана	98,54
Просечно трајање у данима	потребно за прикључење од дана испуњења свих услова	10,9

4.6.2.2 Приступ систему

Како је од почетка 2015. године тржиште природног гаса отворено за све купце, могло се очекивати да ће снабдевачи купаца који су изашли на тржиште подносити захтеве за приступ системима на које су прикључени објекти тих купаца. Иако се промена снабдевача још увек одвија у мањој мери, ни један ОДС није пријавио ниједну жалбу на акт оператора система о приступу систему.

4.6.2.3 Мерење и обрачун

Током 2025. године је поднето 13.069 приговора на обрачун, што је више у односу на 11.111 приговора током 2024, али готово исто као и 13.013 приговора колико је било поднето у 2023. Основани приговори који су достављани на обрачун су, према узроцима били због: неисправног очитавања 94,06%, неисправног обрачуна (енергетски део) 1,26%, неисправног фактурисања 0,94%, неисправног мерења 3,57% и остало 0,17%. Током 2025. године, време решавања приговора на обрачун је зависно од оператора дистрибутивног система износило између 1 и 5 дана. Као и претходних година, уочава се да у приговорима на обрачун има највише

приговора који се односе на неисправно очитавање, а значајно их је мање на неисправно мерење и у нешто мањем проценту од приговора на мерење су се и у 2025. години јавили приговори због грешака у фактурисању. Остали разлози за приговоре на обрачун су присутни у веома малом броју.

Укупан број поднетих захтева од стране корисника - крајњих купаца за ванредну контролу мерних уређаја је током 2025. године износио 453, а извршено је свих 453 контрола. На тим контролама је уочено 125 неправилности (27,6% од извршених контрола), а отклоњено је 119. Број извршених ванредних контрола мерних уређаја који је спроведен у прописаном року од 10 дана је 329 (72,63%). Током 2025. је број захтева за ванредном контролом мерних уређаја близак прошлогодишњем и уочен је релативно мали број неправилности, а проценат ванредних контрола спроведених у прописаном року се значајно побољшао са 38,24% на 72,63%.

4.6.2.4 Кориснички сервис

Иако су уложени напори да се организује прикупљање података и о овом аспекту комерцијалног квалитета, подаци о корисничким центрима још увек нису расположиви.

4.7 Сигурност снабдевања природним гасом

За обезбеђивање дугорочне сигурности снабдевања природним гасом од велике је важности адекватно планирање развоја система, што оператори транспортних система реализују кроз израду десетогодишњих планова развоја, као и да се планирани пројекти реализују у предвиђеним роковима.

Транспортгас Србија д.о.о. и Yugorosgaz-транспорт д.о.о. су као оператори транспортног система дужни да сачине и доставе Агенцији на сагласност десетогодишње планове развоја транспортног система сваке године. Гастранс д.о.о нема ту обавезу, али мора да сваке друге(парне) године организује испитивање тржишне заинтересованости за изградњу нових или повећање постојећих капацитета свог гасовода.

У току 2025, као ни 2024. године, није дата сагласност на план развоја Транспортгас Србија д.о.о.

Агенција је 2. октобра 2025. године дала сагласност на план развоја транспортног система Yugorosgaz-транспорт д.о.о. за период 2025-2034. година. Овај план развоја не садржи ни један пројекат изградње гасовода у посматраном периоду.

Почетком комерцијалног рада гасовода Гастранс д.о.о. 01. јануара 2021. године, Србија је добила други правац снабдевања, тако да је инфраструктурни стандард снабдевања N-1 у Републици Србији задовољен, јер се са 33,8% повећао на 103%.

Почетком 2024. године почео је са радом гасовод Ниш-Димитровград чиме је реализовано повезивање са бугарским транспорним системом и трећа улазна тачка за увоз природног гаса. Максимални капацитет гасовода је 1,8 милијарди m^3 годишње. За изградњу деонице гасовода у Републици Србији обезбеђена су неповратна средства из фондова Европске уније у износу од 49.6 милиона €. Радом овог интерконектора се омогућава се диверсификација извора снабдевања и додатно се повећава сигурност снабдевања и вредност инфраструктурни стандарда N-1 у Републици Србији на 114%. Вредност инфраструктурног стандарда N-1 би била и већа да не постоје ограничења која ограничавају коришћење максималног капацитета гасовода Ниш-Димитровград услед недовољне минималне вредности улазног притиска из Бугарске и недовољних капацитета појединих деоница транспортног система у Србији.

Да би се повећала сигурност снабдевања природним гасом, поред адекватне инфраструктуре, неопходно је да дугорочно или макар средњорочно буду уговорен значајан део процењене годишње потрошње природног гаса. На тај начин се смањује куповина природног гаса на „spot“ тржиштима које су претходних година пратиле велике осцилације у ценама природног гаса, а са друге стране је смањен ризик од плаћања пенала за непреузете количине по дугорочним уговорима у случају смањења потрошње природног гаса.

Према подацима о старости гасовода на почетку 2024. године 53,41% гасовода Транспортгас Србија, који је у 2025. години обављао делатност на 83,6% гасовода у Србији, је било старије од 40 година, због чега је неопходно спровести испитивање гасовода и на основу њих спровести рехабилитацију гасовода.

4.7.1 Прогноза потрошње природног гаса

Потрошња природног гаса у Србији у 2025. години је била већа за 6,9% него у 2024. години. Повећање потрошње у 2025. години је прво годишње повећање од 2021. године у којој је потрошња била највећа у последњих 30 година. Ипак природног гаса у Србији у 2025. години је била нижа него 2021. године за 0,54%.

Ниже температуре ваздуха у зимским месецима током првог кварартала 2025. године су утицале да се повећа потрошња природног гаса у односу на претходне три године у којима су температуре ваздуха у зимским месецима биле изнад просека. На повећање потрошње утицало је и повећање броја крајњих потрошача, пре свега код домаћинстава и топлана. Поређењем потрошње природног гаса у 2025. у односу на 2024. годину утврђено је повећање потрошња топлана за 11,1%. Потрошња домаћинстава је повећана за 11,3% а броја места испоруке повећао за 5,47%. Код индустрије, у 2025. години потрошња природног гаса је била већа за 4,5% у односу на 2024. годину.

Потрошње природног гаса у наредном периоду је неизвесна, јер постоје битни елементи који могу утицати и на повећање, али и на смањење потрошње природног гаса:

- потрошње природног гаса у постојећим термоелектранама-топланама које ће поред производње топлотне енергије за грејање бити ангажоване и за производњу електричне енергије, зависно од кретања цена на енергетском тржишту;
- неизвестан рад индустријских постројења који су значајни потрошачи природног гаса;
- замена котлова на угаљ и нафтне деривате са котоловима на природни гас или прикључење на топлане државних установа са циљем смањења загађења ваздуха;
- прикључење нових купаца природног гаса на постојеће дистрибутивне мреже;
- динамика гасификације Србије кроз изградњу нових транспортних гасовода и дистрибутивних мрежа;
- мере енергетске ефикасности којима се смањује јединична потрошња енергије и у индустрији и станоградњи;
- употреба обновљивих извора енергије за грејање и
- цена природног гаса.

Имајући у виду све напред наведене елементе који утичу на потрошњу природног гаса, прогноза потрошње природног гаса у наредном периоду је неизвесна. Може се очивати да ће бити на нивоу претходних пет година, с тим да ће се повећати у случају да температуре ваздуха у зимским месецима буду мање од просека. Значајније повећање потрошње природног гаса у Србији се може очекивати када се ТЕ-ТО Ниш, чија изградња је најављена током 2025. године, изгради и почне са комерцијалним радом.

4.7.2 Пројекти за повећање сигурности снабдевања

Подземно складиште Банатски Двор, са максималним капацитетом истискивања од 5,1 милиона m^3/дан је изузетно важно за сигурност снабдевања природним гасом. Од укупне запремине комерцијалног гаса подземног складишта од 450 милиона m^3, ЈП Србијагасу припада 49%, односно 220,5 милиона m^3, што је мање од 10% годишње потрошње природног гаса у Србији. Повећање запремине комерцијалног гаса на ниво од око 25% годишње потрошње, што је просечна вредност у земљама ЕУ, би значајно повећало сигурност снабдевања природним гасом у Србији. Инвестиција да се запремина комерцијалног гаса подземног складишта повећа на 750 милиона m^3, а капацитет истискивања повећа на 10 милиона m^3/дан је започета и најављено је да ће бити завршена до краја 2026. године.

За повећање сигурности снабдевања посебно је значајно и повезивање са гасоводним системима других суседних земаља, пре свега са оним земљама које имају развијену гасну инфраструктуру и додатне могућности обезбеђења природног гаса. Приоритет треба да буде повезивање са транспортним системом Румуније с обзиром на најниже трошкове инвестиција потребних за изградњу инфраструктуре за повезивање и јер ће са почетком комерцијалне производње гасног поља Neptun Deep, које се очекује у 2027. години, Румунија постати извозник природног гаса.

5. НАФТА, МОТОРНА И ЕНЕРГЕТСКА ГОРИВА

5.1 Законски оквир

Законом о енергетици са изменама и допунама у периоду од 2004. до 2025. године, успостављен је правни и институционални оквир за спровођење потребних активности у циљу прилагођавања и усклађивања електроенергетског, гасног и нафтног сектора Републике Србије са правним тековинама Европске уније у области енергетике. У децембру 2025. године донет је Закон о нафти („Службени гласник РС”, број 109/95) којим је стављен ван снаге Закон о енергетици у делу који се односе на сектор нафте, док је Закон о цевоводном транспорту престао да важи у целости. Законом о нафти уређује се начин организовања и функционисања тржишта нафте, деривата нафте и других моторних и енергетских горива, права и обавезе учесника на тржишту, технички услови за пројектовање и изградњу, као и услови за коришћење и заштиту енергетских објеката у области нафте, формирање и коришћење оперативних резерви, као и надзор над спровођењем тог закона.

Законом о нафти, поред појма моторних горива преузетог из Закона о енергетици, који обухвата све врсте течних и гасовитих горива за погон моторних возила, уводи се и појам енергетских горива која се користе за грејање и хлађење. Последично долази до прилагођавања назива делатности трговине и складиштења нафте, деривата нафте, биогорива, биотечности, компримованог природног гаса, утечњеног природног гаса и водоника.

Лиценциране енергетске делатности дефинисане Законом о нафти су:

- производња деривата нафте;
- транспорт нафте нафтоводима;
- транспорт деривата нафте продуктоводима;
- складиштење нафте, моторних и енергетских горива;
- трговина нафтом, моторним и енергетским горивима;
- трговина горивима ван станица за снабдевање превозних средстава;
- пуњење посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечњени природни гас;
- трговина моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава;
- трговина горивима за пловила;
- намешавање биогорива са горивима нафтног порекла;
- намешавање биотечности са горивима нафтног порекла.

Енергетске делатности производње биогорива, производње биотечности и производње водоника биће детаљније уређене Законом о обновљивим изворима.

Транспорт нафте нафтоводом и транспорт деривата нафте продуктоводом су делатности од општег интереса у складу са посебним законом и имају регулисану цену приступа систему, док се остале лиценциране делатности обављају у складу са тржишним принципима.

5.1.1 Организациона и власничка структура нафтног сектора

Доминантни учесник на српском тржишту нафте и нафтних деривата је Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса Нафтна индустрија Србије а.д. (у даљем тексту: НИС). НИС обавља рафинеријску прераду сирове нафте, поседује највећу малопродајну мрежу и највеће складишне капацитете за све врсте моторних и енергетских горива, као и сирове нафте. Вертикално интегрисана компанија НИС је од 2010. године на берзи, где је након приватизације у иницијалној власничкој структури руска компанија „Гаспром њефт“ имала 51%, а Република Србија 49% од чијег удела су накнадно подељене акције бившим запосленим радницима и другим грађанима. Наредних година је руски сувласник откупљивао акције малих акционара, тако да је до почетка 2022. године располагао са око 56% власничког удела. Због ванредне ситуације у међународним односима, током 2022. године је дошло до поремећаја у снабдевању европских тржишта сировом нафтом руског порекла. „Гаспром њефт“, који је био већински акционар НИС, у мају 2022. године је смањио своје учешће у основном капиталу НИС са 56,15% на 50%, тако да је том трансакцијом компанија „Гаспром“ стекла 6,15% акција ове компаније, Република Србија располаже са нешто мање од 30%, док је око 14% у власништву великог броја малих акционара. Промена власничке структуре обезбедила је услове да се од2022. до почетка 2025. године несметано одвија пословање НИС на тржишту. Међутим, 10. јануара 2025. године Канцеларија за контролу стране имовине (*Office for Foreign Assets Control* – у даљем тексту OFAC) при Министарству финансија САД појачава режим санкција према руском нафтном сектору (одлуке ЕО 14024 и ЕО 14071) и уводи више генералних и специфичних лиценци (GL 117, GL118.. .) које таргетирају и „Гаспром њефт“, тако да је и НИС посредно означен као мета због веза са овом компанијом и већинским руским власничким уделом. Неколико дана касније Београдска берза обуставља трговање акцијама НИС, а Комисија за хартије од вредности продужава суспензију трговине до краја 2025. године. У покушају усклађивања са америчким санкцијама, руске компаније које имају сувласничке односе у НИС ипак раде прерасподелу сувласништва, где у фебруару „Гаспром њефт“ преноси 5,15% акција на „Гаспром“, тако да у том тренутку прва компанија поседује 44,85%, а друга 11,3% акција НИС. Истовремено OFAC због извршења постојећих уговора и финансијских поравнања седам пута краткотрајно одлаже пуну примену санкција све до 8. октобра 2025. године, заједно са

специфичном лиценцом за хрватски JANAF да може да транспортује сирову нафту нафтоводом за НИС. Претходно, 19.септембра 2025. године пакет од 11,3% акција НИС пренет је са 'Газпром' на друштво капитала 'Интелиценс' (*Intelligence*), Санкт Петербург, којим управља „Газпром Капитал". Пренос је извршен без накнаде, а „Газпром" је задржао једну акцију. Како није испуњен кључни захтев за трајно решење статуса НИС који се односи на потпуни излазак руског капитала, санкције OFAC ступају на пуну снагу 9. октобра 2025. године, када и JANAF дефинитивно обуставља транспорт сирове нафте до рафинерије Панчево. Истовремено почињу оперативне сметње у картичном плаћању моторних горива на НИС станицама за снабдевање превозних средстава. Због недостатка сирове нафте из увоза прво се активирају обавезне резерве нафте и деривата нафте, а затим 25. новембра Рафинерија нафте Панчево прелази у „*hot standby*" мод рада, да би се почетком децембра почело са контролисаним заустављањем појединих производних постројења. Од 23. децембра већина домаћих банака због санкција укида платни промет са НИС. Истог дана се јавно објављује да је „Газпром" започео преговоре са компанијама MOL (HU) и ADNOC (UAE) о продаји руског пакета акција у НИС. Због преговора, последњег дана у 2025. години OFAC издаје привремену оперативну лиценцу за НИС која омогућава поновно покретање транспорта сирове нафте преко нафтовода JANAF и прераду у рафинерији нафте Панчево.

Повећаним увозом моторних и енергетских горива супституисан је двомесечни прекид рафинеријске прераде због недостатка увозне сирове нафте, тако да тржиште функционише без већих проблема и несташица. Поред НИС који има доминантан положај, међу компанијама које имају веће учешће на тржишту моторних горива су међународне компаније Лукоил, OMV, MOL Serbia, ЕКО Serbia, Петрол, али и домаћа привредна друштва Кнез Петрол, Euro Petrol, Арт Петрол и Radun AVIA. Значајан број ових компанија обавља делатност трговине на велико најчешће на закупљеним резервоарима код трећих лица, односно код власника складишта. Насупрот томе, у малопродаји већи број компанија у потпуности или већим делом обавља делатност на станицама за снабдевање возила у сопственом власништву.

Транспорт нафте нафтоводима обавља Акционарско друштво за транспорт нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима Транснафта Панчево (у даљем тексту Транснафта), које је у 2016. години добило лиценцу за ову делатност за други десетогодишњи период. У 2019. години извршена је статусна промена тог привредног друштва из јавног предузећа у акционарско друштво затвореног типа у стопроцентном власништву државе Србије.

У Републици Србији нема изграђене инфраструктуре за јавни транспорт деривата нафте продуктоводима ван компанија које овај вид транспорта користе за сопствене потребе

.

5.2 Капацитети за производњу и транспорт

5.2.1 Производња нафте, моторних и енергетских горива

Делатност производње деривата нафте, поред процеса добијања деривата нафте рафинеријском прерадом сирове нафте, дегазолинажом или сепарацијом лаких утечњених угљоводоника, обухвата и све друге технолошке процесе који резултирају стандардизованим производима прописаног квалитета.

За производњу деривата нафте у Србији је до краја 2025. године лиценцирано шест енергетских субјеката: НИС, који је у 2016. години добио лиценцу за ову делатност за други десетогодишњи период, Petrol LPG из Београда, VML из Јакова, Euro gas из Суботице, Хипол из Оџака, као и Biogor Oil из Сукова.

Такође, у 2025. години је Законом о енергетици, као посебна делатност, дефинисана производња биотечности, тако да лиценцирана делатност производње биогорива сада обухвата процесе добијања стандардизованих моторних горива намењених за погон превозних средстава, а лиценцирана делатност производње биотечности, процесе добијања стандардизованих енергетских горива биопорекла намењених за грејање и хлађење. За обављање делатности производње биогорива и делатности производње биотечности закључно са 2025 годином лиценциран је само енергетски субјекат Best Lubricants из Томиславаца

Право да намешавају биогорива са горивима нафтног порекла имају енергетски субјекти који располажу специфичним енергетским објектима за хомогенизацију ових флуида и који су прибавили лиценцу за обављање те енергетске делатности. Изменама и допунама Закона о енергетици из 2021. године, уведена је и делатност намешавања биотечности са горивима нафтног порекла, а 2025. године обе делатности намешавања додатно су уређене Законом о нафти. Лиценцу за енергетску делатност намешавања биогорива са горивима нафтног порекла има само НИС, док за делатност намешавања биотечности са горивима нафтног порекла нема лиценцираних енергетских субјеката.

Пуњење посуда течним нафтним гасовима који се користе за енергетске намене, као што су пропан, бутан и пропан-бутан смеша, као и пуњење посуда компримованим, односно утечњеним природним гасом, такође је енергетска делатност за коју, закључно са 2025. годином, лиценцу има 31 енергетски субјект.

Прилагођавање домаћег правног и институционалног оквира правним тековинама Европске уније у области енергетике урађено је и кроз увођење енергетске делатности производње водоника као моторног горива којим даље може да се тргује на велико и на мало. Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији, предвиђено је да водоник може да се производе поступцима електролизе, реформинга или пиролизе, коришћем како биогаса и осталих обновљивих извора енергије, тако и коришћењем природног гаса

и осталих фосилних горива. На тај начин је омогућено лиценцирање производње, како зеленог, тако и сивог и плавог водоника, чиме је омогућено коришћење водоника без обзира на порекло и начин добијања до потпуног преласка на производњу и потрошњу искључиво зеленог водоника. Ниједна лиценца за обављање ове делатности није издата закључно са 2025. годином.

Деривати нафте, биогорива, биотечности, компримовани природни гас, утечњени природни гас и водоник који се стављају на тржиште морају испуњавати услове утврђене прописима о квалитету, прописима о заштити животне средине, прописима о заштити од пожара и експлозија, као и техничким и другим прописима који се односе на промет моторних и енергетских горива.

Производњу, увоз и рафинеријску прераду сирове нафте у Србији обавља искључиво НИС. Укупна потрошња сирове нафте и полупроизвода из домаће производње, увоза и залиха у 2025. години је била 3,120 милиона тона, што је за 11,8% мање него 2024. године. У Србији је у 2025. години произведено око 0,762 милиона тона сирове нафте што је за 4,15% мање него у 2024. години (24,42% укупне потрошње), а 2,200 милиона тона, што је 16,45% мање него 2024. године (70,5% укупне потрошње), је обезбеђено из увоза, док је из залиха и полупроизвода обезбеђено 0,157 милиона тона (5,08% укупне потрошње). За разлику од 2021. године, када је удео руских нафти у укупно увезеној сировој нафти био 23%, односно 47% у 2022. години, у 2023. години по први пут у историји српске нафтне индустрије није било увоза сирове нафте руског порекла, са истим трендом закључно са 2025. годином. што је последица увођења VI пакета санкција Руској Федерацији из маја 2022. године које су пројектовале забрану коришћења европске инфраструктуре за транспорт и прераду сирове нафте руског порекла након 05. децембра 2022. године. Ове политичке мере су утицале на већу диверсификацију у пореклу и типовима сирових нафти које су .2025 године увезене из Азербејџана (Azeri), Ирака (Basrah, Kirkuk), Казахстана (CPC, KEBCO), Нигерије (Bonga), Гвајане (Liza), као и Либије (Al Jurf).

Прерада сирове нафте обавља се у рафинерији нафте у Панчеву, чија је модернизација започела 2009. године, а први циклус модернизације завршен 2013. године (постројења за лаки хидрокрекинг и хидрообраду и обезбеђивања производње моторних горива искључиво „Еуро 5“ квалитета). У новембру 2020. године у рад је пуштено постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања, чија је изградња започета 2018. године. Успешан завршетак овог пројекта, омогућава НИС повећану производњу горива која се високо валоризују на тржишту - дизела, бензина и течног нафтног гаса, као и почетак домаће производње нафтног кокса. Поред тога, унапређена је енергетска ефикасност рафинерије и ојачана безбедност производних процеса. Пројекат Дубока прерада донео је и значајне еколошке користи, пре свих престанак производње уља за ложење (мазута) са високим садржајем сумпора. На овај начин квалитет свих произведених моторних и енергетских горива је усклађен са Директивом ЕР 2016/802, чиме су значајно смањене емисије сумпорних и азотних оксида, као и прашкастих материја, што додатно унапређује еколошку слику. Како би се постигла већа флексибилност и оптимизација технолошког процеса, односно могућност рада у бензинском и пропиленском режиму рада у зависности од тржишних потреба и еколошких бенефита, током 2021. године започета је реконструкција постројења за каталитички крекинг, односно FCC (Fluid Catalytic Cracking) постројења, као и изградња новог постројења за високооктанске компоненте бензина (ETBE). Радови на реконструкцији ових постројења настављени су до 2024. године, када је спроведен и капитални ремонт Рафинерије нафте Панчево који је по обиму и комплексности највећи у историји рафинерије, чиме је значајно повећана ефикасност и поузданост рада рафинерије. Због санкција OFAC и оптимизације трошкова компаније радови на реконструкцији FCC и изградњи постројења за ETBE су замрзнути 2025. године до даљег.

Након 2020. године, коју је обележила криза изазвана пандемијом, 2021. годину је обележио период стабилизације, а 2022. годину и значајан раст потрошње моторних горива од 7,9% у односу на претходну годину, у 2023. години долази до благог пада потрошње од 1,1%, а у 2024. години раст од 1,8% у односу на претходну, што је природна осцилација тржишта. Насупрот општем регионалном расту потрошње моторних горива за око 2%, пре свега због тога што су Бугарска и Румунија ушле у Шенген зону, у Републици Србији је у 2025. години дошло до благог пада потрошње од 1,1%.

На крају 2025. године цене нафте су пале за више од 18% у односу на почетак. Просечна цена нафте типа Brent (69,1 USD/bbl) је за 14% нижа него у 2024. години (80,8 USD/bbl). Према извештају Међународне Агенције за енергетику (IEA) просечна светска производња нафте је у 2025. години премашила потрошњу за 2,24 милиона барела дневно, што је довело до пада цена нафте и повећања залиха на тржишту.

У 2025. години остварен је пад у обиму прераде за 11,8% (3,120 милиона тона) у односу на 2024. годину, како је приказано на слици 5-1. Пад у обиму прераде сирове нафте у 2025. години испод десетогодишег минимума директна је последица санкција OFAC и готово тромесечног прекида увоза нафте нафтоводом.

Домаћа производња сирове нафте је максимални ниво достигла у 2013. години. У односу на ову годину, производња сирове нафте у 2025. години је била мања за око 38,19%. Производња домаће сирове нафте у 2025. години је за око 4,1% мања у односу на претходну годину.Такође, увоз сирове нафте и полупроизвода у 2025. години био је око 14,72% мањи него претходне. Удео домаће сирове нафте у укупној рафинеријској преради 2008. године је био 18,6%, у 2012. око 49,5%, док је у 2025. години био 24,42%, што је око 2,3% више у односу на претходну годину и директна је последица OFAC санкција и смањене рафинеријске прераде.

Слика 5-1: Рафинеријска прерада сирове нафте у Србији у периоду 2015-2025. године

У Србији делатност производње деривата нафте у специфичном делу производње течних нафтних гасова, осим у рафинерији у Панчеву, обавља се и у погону НИС за стабилизацију, односно припрему природног гаса за транспорт у Елемиру (пропан, као и гасни кондензат), у погонима у Оџацима на којима производњу обавља Хипол (пропан, као и пентан-хексан фракција, односно солвент), где се као сировина за производњу користи увозни гасни кондензат, односно широка фракција лаких угљоводоника. Производњу пропан-бутан смеше и аутогаса, засновану на намешавању компонената, компанија Petrol LPG обавља у погону у Смедереву, компанија VML у погону у Јакову, а компанија Euro gas у погону у Суботици.

Деривати нафте, као крајњи производи, осим из рафинеријске прераде, обезбеђују се и из увоза и из залиха. У 2025. години увезено је око 1,19 милиона тона деривата, што је око 14% више него у 2024. години, што је, такође, последица већег увоза деривата нафте због смањења рафинеријске прераде услед OFAC санкција. У 2025. години извезено је 0,376 милиона тона деривата, што је на сличном нивоу са претходном годином.

Малопродаја деривата нафте је у односу на 2024. годину смањена за око 0,3%. Транзитни сезонски саобраћај имао је нижи утицај на малопродајни пласман због виших цена моторних горива у поређењу са тржиштима суседних држава.

Укупна потрошња моторних горива у 2025. години била је око 2,803 милиона тона, што је око 1,1% мање него у претходној години. У структури укупне потрошње моторних горива у 2025. години, бензини су учествовали са 19,1%, гасна уља са 76,6%, а ТНГ-аутогас са 4,2%. Укупна потрошња бензина је повећана за 5,4% у односу на 2024. годину (10,5% више у односу на 2023. годину), а потрошња гасног уља евро дизел мања је за 2,2% (3,7% мање у односу на 2023. годину). Тренд раста потрошње бензина и пада потрошње дизела и ТНГ-аутогаса последица је промене у структури возног парка у коме је доминантан раст новорегистрованих возила са бензинским моторима. Такође, потрошња екстра лаког евро L гасног уља већа је за 4,6%, што је благи опоравак потрошње након пада од око 26% у односу на претходне две године збирно, док је укупна потрошња течних нафтних гасова, укључујући и аутогас, мања за значајних 9,3%.

Ово је тринаеста година за редом како се бележи пад потрошње ТНГ-аутогаса, што је последица тренда одустајања од коришћења овог алтернативног горива у возилима због релативно високе цене овог, у односу на остала, горива, као и због већих трошкова издавања потврда о исправности уређаја за погон возила на аутогас сваких пет година, тако да се коришћење овог горива исплати само за возила која годишње прелазе велики број километара. Потрошња компримованог природног гаса за погон превозних средстава је у порасту, али не постоје прецизни статистички подаци о томе. Број јавних станица за снабдевање возила компримованим природним гасом повећан је на 45, али све те станице нису још увек евидентиране у лиценцама. Пошто ни један регистар нема евиденцију о томе, број интерних станица за снабдевање возила компримованим природним гасом за сопствене потребе није познат. У току 2025. године увезене су мање количине утечњеног природног гаса који се може користити као енергетско или као моторно гориво за погон превозних средстава. У Републици Србији постоји једна станица за снабдевање превозних средстава овим енергентом.

Према јавно расположивим подацима, у Републици Србији укупно је регистровано 3,329 милиона превозних средстава која као погонско гориво користе бензин, евродизел, ТНГ-аутогас, компримовани природни гас, хибридни или електропогон, што представља раст од 5,4% у односу на 2024. годину. Укупан број возила на електрични или хибридни погон је и даље мали, тако да за сада битно не утиче на структуру укупне потрошње моторних горива, али је релативно повећање броја регистрованих оваквих возила велико и годишње износи око 66% за електро, а 55% за хибридна возила. Возила која користе компримовани природни гас такође има мало регистрованих, али је повећање броја регистрација у односу на претходну годину било око 15%.

Настављен је пад броја регистрованих возила на аутогас од 4,1% у односу на 2024. годину, односно 19,2% мање у односу на 2021. годину и 31,6% у односу на 2015. годину, што прати и консенквентан пад потрошње овог енергента из наведених разлога.

Захтеви по питању квалитета деривата нафте који се налазе у промету, као и начин оцењивања усаглашености квалитета деривата са прописаним, усклађени су са Директивом ЕР 2016/802 и уређени су Правилником о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Службени гласник РС”, бр. 150/20, 127/21 и 129/2022 важио до 23.11.2023. године и 104/2023, 21/2024, 94/2024, 106/2024 и 101/2025), односно Правилником о техничким и другим захтевима за течни нафтни гас („Службени гласник РС”, бр. 97/10, 123/12 и 63/13). Овим правилницима је утврђен и начин обележавања инсталација које се користе за промет нафтних деривата.

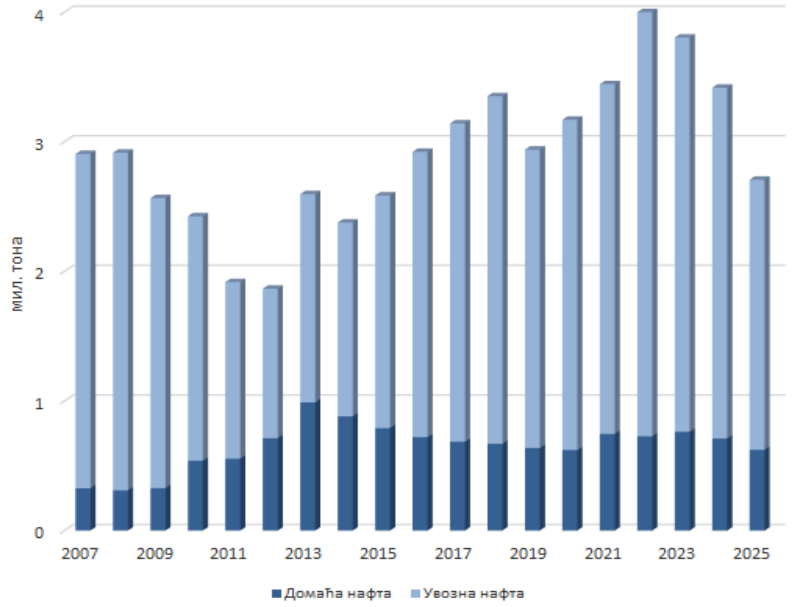
Уредбом о обележавању (маркирању) деривата нафте ("Службени гласник РС", бр. 51/15, 5/17 и 115/2022) ближе су утврђени услови, начин и поступак обележавања деривата нафте који се стављају на тржиште. Изменама ове Уредбе из 2022. године, поред деривата нафте који су се до тада маркирали, као што су безоловни моторни бензин, гасно уље EVRO DIZEL, дизел гориво GASNO ULJE 0,1 и течни нафтни гас, обавеза маркирања проширена је и на уља за ложење.

5.2.2 Транспорт нафте и деривата нафте

Транспорт нафте већим делом се обавља нафтоводом који почиње у јадранској луци Омишаљ, преко Сотина у Републици Хрватској, у Србију улази у Бачком Новом Селу на реци Дунав и даље се наставља преко Новог Сада до рафинерије у Панчеву. Нафтовод од Омишља до Панчева је као јединствена функционална целина, пуштен у рад 1979. године. Делом нафтовода у Републици Хрватској данас управља привредно друштво JANAF, а делом нафтовода у Републици Србији управља Транснафта. Осим деонице Бачко Ново Село-Нови Сад, номиналног транспортног капацитета 9 милиона тона годишње и деонице Нови Сад - Панчево, номиналног транспортног капацитета 6 милиона тона сирове нафте годишње, саставни део овог система је и терминал у Новом Саду, опремљен пумпном и мерном станицом, на којем се налазе и резервоари који се користе за делатност складиштења сирове нафте, пре свега за потребе чувања обавезних резерви.

Транспорт нафте нафтоводима је регулисана енергетска делатност за коју је лиценцирана Транснафта. Мањи део транспорта увозне сирове нафте се обавља баржама реком Дунав, а домаће сирове нафте и ауто цистернама од експлоатационих поља до рафинерије нафте (ови типови транспорта нису лиценциране енергетске делатности).

У периоду од 2005. године, када је основана ЈП Транснафта, до краја 2025. године, укупно је транспортовано око 60 милиона тона нафте. Транспорт нафте из увоза је био мањи у периоду првог циклуса модернизације рафинерије у 2011. и 2012. години. У 2025. години транспортовано је 0,624 милиона тона домаће и 2,213 милиона тона увозне нафте, што представља пад у транспорту домаће нафте од 12,14% због пада у производњи домаће нафте, као и пад транспорта нафте из увоза од 23% у односу на претходну годину због санкција OFAC уведених НИС. Последица OFAC санкција према НИС је и да је Транснафта у 2025. години имала за 0,964 милиона тона или 25,36% мањи транспорт од планираног. Највећи транспорт домаће нафте остварен је 2013. године, када је за око 36,95% био већи него 2025. године, док је најмањи транспорт увозне нафте остварен 2012. године, када је за око 80,67% био мањи него 2025. године.

Слика 5-2: Транспортоване количине сирове нафте нафтоводом Транснафта у периоду 2007 – 2025. године

Посматрајући временски период од када постоји регулација ове делатности (слика 5-2), може се видети да је у односу на 2012. годину, када је био најмањи, транспорт сирове нафте нафтоводом у 2025. години био већи за око 51,95%, а у односу на 2022. годину, када је био највећи, транспорт сирове нафте у 2025. години је био мањи за око 29,97%.

5.3 Регулација енергетског субјекта за транспорт нафте и деривата нафте

5.3.1 Раздвајање енергетског субјекта за транспорт нафте и деривата нафте

Транспорт нафте нафтоводима као регулисану делатност од општег интереса, обавља Транснафта по регулисаним ценама и под прописаним и јавно објављеним условима по принципу недискриминације, одвојено од осталих енергетских и неенергетских делатности.

Не постоји законска обавеза правног раздвајања у случају цевоводног транспорта нафте. У случају Транснафте извршено је рачуноводствено раздвајање транспорта сирове нафте од других делатности за које овај енергетски субјекат има лиценцу (делатност трговине нафтом, моторним и енергетским горивима и делатност складиштења нафте, моторних и енергетских горива).

5.3.2 Приступ систему за транспорт нафте и деривата нафте

Приступ систему за транспорт нафте нафтоводом прописан је Законом. Права и обавеза енергетског субјекта који обавља транспорт нафте нафтоводом, као и корисника система, ближе су уређене Правилима о раду система за транспорт нафте нафтоводима. Истим правилима прописане су и физичко - хемијске карактеристике сирове нафте која може да се транспортује цевоводним системом, технички услови за безбедно функционисање система, инструменти за обезбеђење плаћања, правила за поступке у случају хаварије, начин мерења, функционални захтеви и класе тачности мерила. Транснафта је 2010. године, уз сагласност Агенције, први пут донела Правила о раду система за транспорт нафте нафтоводима. Због промене правне форме Транснафте из јавног предузећа у акционарско друштво, измена Закона о енергетици, као и прописа из области цевоводног транспорта, заштите животне средине, заштите од пожара, метрологије и других прописа који уређују ову област, Транснафта је, уз сагласност Агенције, донела измењену верзију (вер.2.0) Правила о раду система за транспорт нафте нафтоводима која су ступила на снагу 20.5.2023. године, с тим да је њихова примена почела 01.01.2024. године. Како још увек нема продуктовода у јавној употреби, нема услова да буду донета одговарајућа правила.

Енергетски субјекти који обављају делатност транспорта нафте нафтоводом или делатност транспорта деривата нафте продуктоводом, према Закону, дужни су да у плану развоја, који се доноси за период од пет година, утврде динамику изградње нових и реконструкције постојећих транспортних капацитета, изворе средстава и друге услове за развој система за транспорт нафте нафтоводима, као и програме и мере за смањење губитака у овом систему и одговорни су за остваривање плана развоја. Агенција је 23.05.2024. године Транснафти дала сагласност на План развоја система за транспорт нафте нафтоводом за период 2024-2028. година са Планом инвестиција за период 2024-2026. година.

5.3.3 Цене приступа систему

Цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима нису се мењале током 2025. године.

Табела 5-1: Цена приступа систему

Транснафта	Деоница нафтовода	31.12.2024.	31.12.2025.
Тарифа „енергент“ (динара/t/100 km)	Дунав – Нови Сад	193,73	193,73
	Нови Сад – Панчево	154,10	154,10

Актуелне цене и хронолошки редослед цена приступа систему за транспорт нафте нафтоводима могу се видети на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

5.4 Тржиште нафте, моторних и енергетских горива

Трговачке енергетске делатности у сектору деривата нафте и биогорива су првенствено уређене прописима из области трговине и из области енергетике. Тако је, поред традиционалне трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава, Законом о нафти као трговина на мало енергетским горивима, односно горивима која се не користе за погон превозних средстава, осим за погон спортских авиона, предвиђена и лиценцирана делатност трговине горивима ван станица за снабдевање превозних средстава. На овај начин је уређено снабдевање спортских авиона авионским бензинима и директно снабдевње крајњих корисника енергетским горивима, односно енергентима за грејање и хлађење,

као што су уља за ложење, биоуља за ложење, пропан, бутан, пропан-бутан смеша, водоник и друга. Истим прописима је уређена и делатност трговине нафтом, моторним и енергетским горивима, као традиционална велетрговачка делатност код које су за трговину појединим врстама енергената, осим општих квалитативних, прописани и посебни квантификативни услови, односно неопходни капацитети складишта чијим коришћењем се обавља ова врста трговине. Енергетски субјекти који имају ову лиценцу имају право да обављају унутрашњу и спољну трговину енергентима за које су испунили прописане минимално техничке услове. Као специфична врста трговине на велико, за коју су, осим прописима из области трговине, додатно дефинисани посебни услови и прописима из области заштите од пожара, издвојена је делатност трговине горивима за пловила. Статус енергетског субјекта за обављање ове делатности могу да стекну искључиво привредна друштва која претходно имају остварен статус оператора лучких делатности на основу прописа којима се уређује лучко пословање и пловидба на унутрашњим водама (значајне измене и допуне Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама ступиле су на снагу 2018. године, а додатне измене урађене су и 2019, 2020 и 2021. године). На овај начин је правно уређено снабдевање великих бродова унутрашње пловидбе и техничких пловних објеката у лукама на речним водотоковима Републике Србије.

У прописима из области трговине, делатност складиштења нафте, моторних и енергетских горива није препозната као услуга у трговини, али је и даље лиценцирана енергетска делатност. Енергетски субјекти који имају лиценцу за ову делатност имају право да, коришћењем резервоара одговарајуће намене, пружају услугу складиштења енергената који припадају трговцима, крајњим купцима или Управи за резерве енергената одређеној за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте. Законом о обавезним резервама нафте, деривата нафте и природног гаса („Службени гласник РС“, бр.109/2025) прописано је да Дирекција за робне резерве и Управа за резерве енергената без енергетске лиценце могу складиштити нафту, моторна и енергетска горива за потребе обавезних резерви нафте и деривата нафте.

Закон о енергетици и Закон о нафти дефинишу надлежности енергетског инспектора, чија је дужност, између осталог, и да проверава да ли енергетски субјекти који у обављању енергетске делатности испуњавају прописане услове за обављање тих делатности након исходовања лиценце, односно да врши надзор над обављањем енергетских делатности, као и над објектима за складиштење и производњу деривата нафте, биогорива и биотечности. Енергетска инспекција формирана је и отпочела са радом средином 2021. године.

Увоз деривата нафте, биогорива и биотечности је слободан, а величина, као и неопходна структура складишних капацитета за сваку од врста деривата нафте и биогорива које трговци на велико увозе или прометују на српском тржишту, уређени су прописима који проистичу из закона којим се уређује трговина (Правилник о минималним техничким условима за обављање трговине дериватима нафте и биогоривом ("Службени гласник РС", бр. 68/13 и 81/15)). Истим прописима се утврђују и минимално технички услови за трговину моторним и другим горивима на станицама за снабдевање возила, трговину горивима за пловила и трговину горивима ван станица за снабдевање возила.

У Србији је спроведена пуна либерализација ових енергетских делатности, али због ванредне ситуације у међународним односима, почевши од 2022. године, Влада Републике Србије је донела низ мера којим је утицала на ублажавање утицаја раста цена на светском тржишту и истовремено, и поред повећане потребе, осигурала потпуну снабдевеност домаћег тржишта дериватима нафте по прихватљивим ценама. Једна од првих мера коју је Влада применила на основу прописа који уређује трговину је доношење Уредбе о ограничењу висине цене деривата нафте којом се уређује начин утврђивања малопродајних цена за евро дизел и евро премијум БМБ 95, осим за регистрована пољопривредна домаћинства за које се одређује фиксна цена. Малопродајне цене наведених деривата везују се за просечне велепродајне цене, утврђује се фиксна маржа у односу на велепродајну цену и утврђује динамика промене малопродајних цена. Уредба је у почетку мењана на период од месец дана, тако да је било више измена због продужења рока важења, а нове су доношене након истека периода од шест месеци због усклађивања са Законом о трговини. На овај начин је ограничење малопродајне цене продужавано и током целе 2025. године: уредбе, односно измене уредбе су објављене три пута ("Сл. гласник РС", бр.8/2025, 64/2025, 76/2025 и 87/2025). Фиксна накнада за највишу малопродајну цену у односу на просечну велепродајну цену је током године увећана више пута, са 16 динара колико је износила на почетку године, на 19 динара на крају године. Министарство надлежно за послове енергетике је, у складу са важећомо Уредбом о ограничењу висине деривата нафте, у 2025. години, донело Правилник о обрачуну просечне велепродајне цене деривата нафте евро дизел и евро премијум БМБ 95 ("Сл. гласник РС", број 10/2025 и 67/2025). Овим актом се утврђује просечна велепродајна цена наведеним дериватима нафте на дефинисаном паритету са урачунатим свим зависним трошковима.

Друга мера коју је Влада применила је доношење Одлуке о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама ("Сл. гласник РС, број 33/2022") почев од 11.03.2022. године. Због раста цене сирове нафте на светском тржишту који негативно утиче на макроекономску стабилност земље, Влада је овом одлуком привремено смањила износе акциза за бензине и гасна уља. Одлука је и током 2023. године допуњавана ради продужења важења, односно замењивана новом када су мењане висине акциза. Последња измена Одлуке је објављена у "Сл. гласник РС, број 25/2023" и важила је до 30. априла 2023. године. Ради увећања буџетских прихода, уз истовремено повећање олакшица за привредне субјекте који остварују право на рефакцију акцизе и увођење рефакције у области пољопривредне производње у октобру 2023. године досноси се Закон о изменама и допунама Закона о акцизама ("Сл. гласник РС, број 75/2023"). Измене које се односе на увођење права на рефакцију плаћене акцизе на моторно гориво које се користи за пољопривредне сврхе, примењују се од 1. јануара 2024. године.

На развој тржишта нафте и деривата нафте је велики утицај имао Закон о робним резервама ("Службени гласник РС", бр. 104/13, 145/14 и 95/2018) којим је у домаће законодавство имплементирана Директива (ЕП) 2009/119 везана за обезбеђивање минималних обавезних резерви нафте и деривата нафте. На основу овог Закона, Влада Републике Србије је 2019. године усвојила Уредбу о утврђивању програма мера у случају када је угрожена сигурност снабдевања енергијом и енергентима - кризни план („Службени гласник РС“ бр. 63/2019). Кризни план садржи поступке и критеријуме за утврђивање поремећаја у снабдевању, надлежности и одговорности јавних и приватних субјеката ради отклањања поремећаја у снабдевању и поступке за нормализацију снабдевања тржишта Републике Србије. Програм дефинише и поступања у случају доношења међународне одлуке о пуштању обавезних резерви на тржиште. Доношењем Закона о обавезним резервама нафте, деривата нафте и природног гаса 2025. године преузете су одредбе из Закона о робним резервама, тако да се сва питања која се односе на ову тему уређена новим законом.

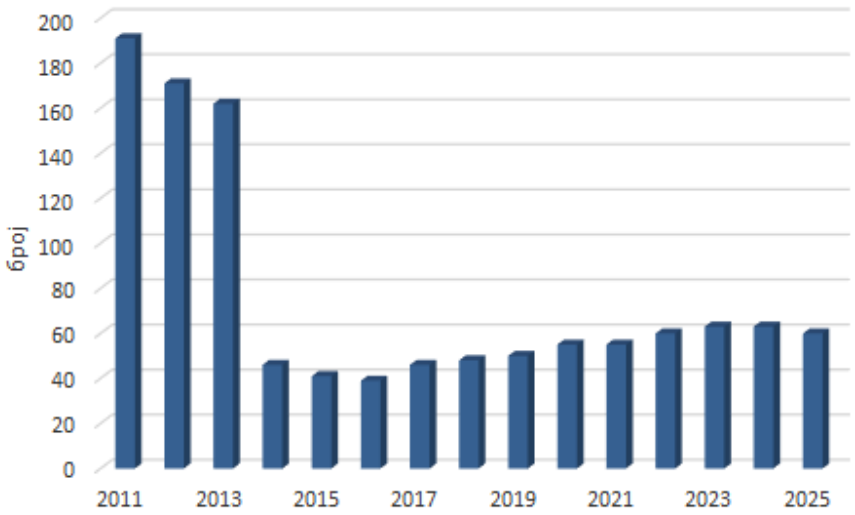
Влада је средином 2021. године усвојила и Уредбу о измени и допуни Уредбе о плану и критеријумима за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте ("Службени гласник РС", бр. 48/2021) којом се дефинише да се сирова нафта за потребе формирања обавезних резерви набавља у квалитету чији параметри задовољавају услове утврђене Правилима о раду система за транспорт нафте нафтоводом која, уз сагласност Агенције, доноси Транснафта, као и да се обавезне резерве могу обнављати заменом, продајом и набавком. Правилник о утврђивању Годишњег програма формирања и одржавања обавезних резерви нафте доношен је за сваку годину почев од 2015. године. Правилник о утврђивању Годишњег програма формирања и одржавања обавезних резерви нафте и деривата нафте за 2025. годину објављен је у Службеном гласнику РС број 40/2025.

Директива (ЕП) 2009/28, односно (ЕП) 2018/2001, која се односи на обновљиве изворе енергије у циљу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, у делу који се односи на обавезан садржај биогорива у моторним горивима, имплементиране су у домаће законодавство почевши од 2019. године када су донети: Уредба о уделу биогорива на тржишту („Службени гласник РС“ бр. 71/2019) и Правилник о техничким и другим захтевима за биогорива и биотечности („Службени гласник РС“ бр. 73/2019). У 2020. години донет је Правилник о израчунавању удела обновљивих извора енергије („Службени гласник РС“ бр. 37/2020) којим се, између осталог, ближе прописује енергетски садржај горива у транспорту и начин израчунавања утицаја биогорива и биотечности и њима упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште. Акционим планом за изградњу нових капацитета на бази обновљивих извора енергије, преузета је обавеза да се до 2020. године достигне 10% учешћа биогорива у моторним горивима, али је удео биогорива на тржишту деривата нафте и у 2025. години још увек занемарљив. У 2021. години донет је Закон о коришћењу обновљивих извора енергије ("Службени гласник РС", број 40/21, 35/2023 и 94/2024-други закон) који је, између осталог, из важећег Закона о енергетици преузео одређене одредбе које уређују коришћење биогорива и проширио их, а уједно је предвидео доношење одговарајућих подзаконских аката који ће ближе уредити ову област. У 2023. години донети су Уредба о критеријумима одрживости за биогорива, биотечности и горива из биомасе („Службени гласник РС“ бр. 96/2023) и Правилник о израчунавању удела обновљивих извора енергије („Службени гласник РС“ бр. 2/2023) којим се, између осталог, ближе прописује енергетски садржај горива у саобраћају, као и начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште.

У 2023. године измењен је Правилник о непокретним резервоарима ("Службени гласник РС", бр. 50/2019 и 85/2023), којим су, између осталог, утврђени технички захтеви и начин означавања ових објеката, карактеристике опреме за испуњење тих захтева, као и услови за оверавање непокретних резервоара.

5.4.1 Велепродајно тржиште

Закључно са 2025. годином, лиценцу за обављање делатности трговине нафтом, моторним и енергетским горивима има 60 енергетских субјеката, што је 3 мање него у претходној години, како је приказано на слици 5-3. У периоду после 2014. године доминантан разлог смањења броја лиценцираних енергетских субјеката за обављање ове делатности било је пооштравање прописа у области трговине којима се утврђују минимални технички услови за обављање ове делатности, прво 2011. године, а затим и 2013. године, као и пуна примена ових прописа у 2014. години, када су лиценце за ову делатност најчешће одузимане на основу предлога тржишне инспекције. У другој фази, која обухвата 2015. и 2016. годину, настављен је благи годишњи тренд опадања броја лиценцираних енергетских субјеката за трговину, а затим и природна флуктуација броја велетрговаца који су присутни на тржишту нафте, моторних и енергетских горива под задатим условима у периоду од 2017. до 2025. године. У периоду од усвајања претходног Закона о енергетици 2014. године, закључно са усвајањем измена тог Закона 2021, 2023. и 2024. године, као и ступања на снагу Закона о нафти 2025. године трајно је одузето 213 лиценци за обављање ове делатности, што је релевантан показатељ укрупњавања тржишта. Смањивање броја велетрговаца олакшава надзор и контролу, како учесника на тржишту, тако и квалитета моторних и енергетских горива која се на том тржишту пласирају.

Слика 5-3: Број активних лиценци за делатност трговине нафтом, моторним и енергетским горивима у периоду 2010-2025. године

У табели 5-2 приказан је број енергетских субјеката који има лиценцу за трговину на велико појединим енергентима у 2025. години.

Табела 5-2: Број енергетских субјеката који има лиценцу за трговину на велико појединим енергентима у 2025.години

Врста енергента	Број ЕС	Врста енергента	Број ЕС
сирова нафта	2	безоловни моторни бензини (БМБ)	6
ТНГ-аутогас	9	авионски бензини	1
ТНГ-пропан-бутан смеша (ПБС)	6	млазна горива	2
ТНГ-пропан	6	гасно уље евро дизел	18
ТНГ-бутан	3	гасно уље екстра лако евро ЕЛ	5
компримовани природни гас (КПГ)	27	уља за ложење	19
утечњени природни гас (УПГ)	5	биогорива	0
водоник	0	биотечности	0

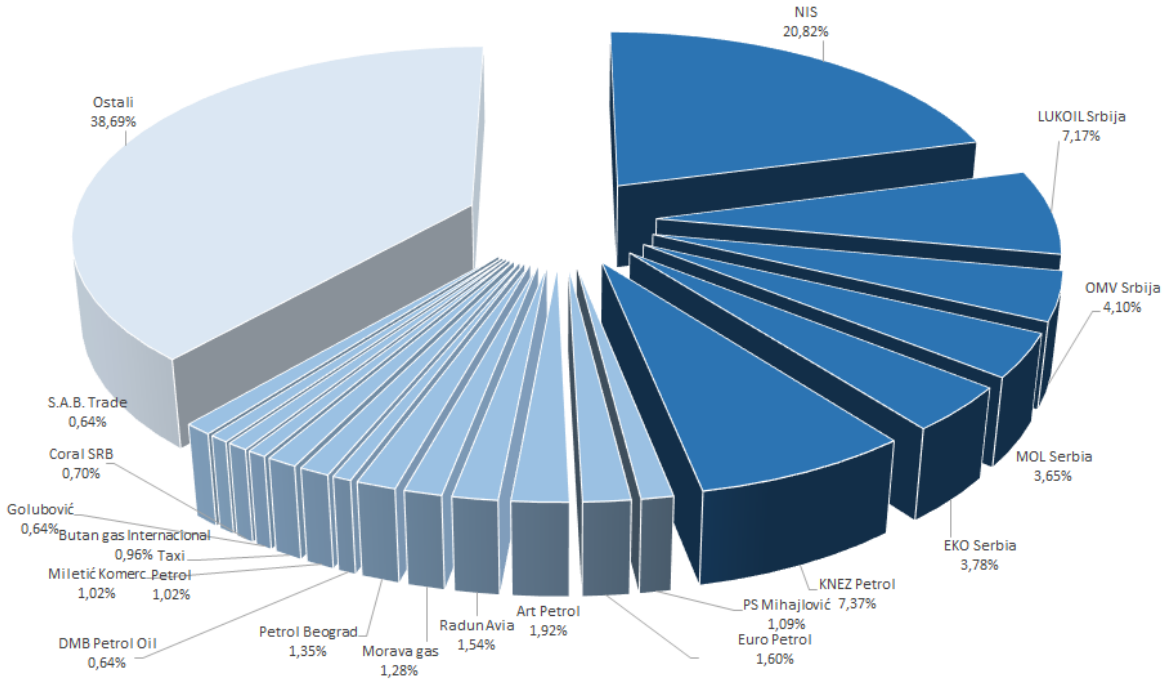
Из података наведених у табели 5-2 се може закључити да је последњих година на домаћем тржишту највећи потенцијал конкурентности у трговини на велико компримованим природним гасом, уљима за ложење и гасним уљима, као и да је солидан потенцијал конкурентости у трговини течним нафтним гасовима и безоловним моторним бензинима. Такође, може се уочити да тржиште биогорива, биотечности, водоника, авионских бензина и млазних горива у Републици Србији и у 2025. години практично не постоји. Такође, за трговину моторним горивом гасно уље 0,1 које се користи за погон машина и трактора, прописане минималне техничке услове годинама уназад испуњавао је једино НИС, на чији захтев је крајем 2020. године измењена лиценца, тако да ни један енергетски субјекат од тада не испуњава потребне услове за велетрговину том врстом моторног горива на тржишту Републике Србије.

Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама ("Службени гласник РС", бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15 - др. закон, 92/16, 104/16 - др. закон, 113/17 - др. закон, 41/18, 95/18 - др. закон, и 37/19 - др. Закон, 9/2020 и 52/2021) предвиђено је да бродари, лучки оператери и Дирекција за водне путеве ускладе своје пословање са одредбама тог закона најкасније до 31. децембра 2018. године. До краја 2022. године већина компанија које складиште деривате нафте у резервоарима на речним терминалима је ускладиле своја пословања са важећим прописима на одговарајући начин. Лиценцу за обављање делатности трговине горивима за пловила имају привредно друштво Сибир Инвест из Пожаревца и НИС. НИС има бункер станице у Прахову и у Великом Градишту на реци Дунав, где станицу за снабдевање горивом пловила има и Сибир Инвест.

За енергетску делатност складиштење нафте, моторних и енергетских горива број лиценцираних енергетских субјеката закључно са 2025 годином је 27, где највеће складишне капацитете имају компанија НИС, а затим и Транснафта, ЕПС АД, Mitan oil, MOL Serbia, Naftachem, VML Energy и EURO KB RENT.

5.4.2 Малопродајно тржиште

Законом о нафти из 2025. године се под моторним горивима подразумевају моторни бензини, авионски бензини, млазна горива, течни нафтни гас (аутогас), биогорива, гасна уља, бродска горива, компримовани природни гас, утечњени природни гас и водоник, а енергетска горива су гасна уља, уља за ложење, биотечности, течни нафтни гас (пропан, бутан и пропан бутан смеша), компримовани природни гас, утечњени природни гас и водоник у складу са прописима којима се дефинишу технички и други захтеви и, пре свега, намена. Продаја уља за ложење на станицама за снабдевање превозних средстава је забрањена од почетка 2015. године. Правилником о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија станица за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова ("Службени гласник РС", бр. 54/2017, 34/2019 и 92/2021) дефинисани су технички нормативи за безбедно постављање, као и безбедност од пожара и експлозија за изградњу нових објеката и доградњу, адаптацију, реконструкцију и санацију постојећих објеката станица за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова, као и поступање и технички нормативи за уређаје, инсталацију и опрему, ради безбедног ускладиштавања и претакања горива на тим станицама. До краја 2011. године, у Србији је било лиценцирано 370 енергетских субјеката за обављање ове делатности, највише их је било 470 на крају 2016. године, док је на крају 2025. године укупно 404 енергетских субјеката имало такву лиценцу, што је за 14 лиценци мање него у 2024. години. Пораст броја лиценцираних субјеката за обављање ове делатности у периоду 2011-2016. године у мањој мери је последица изградње нових станица за снабдевање превозних средстава, као и местимичне промене статуса интерних у јавне станице, а у већој мери наставка вишегодишњег тренда давања у закуп великог броја станица из система НИС и Лукоил закупцима, чиме се број учесника на тржишту повећао уз практично исти, односно благо увећан број станица за снабдевање возила, као и због појачане активности сектора контроле министарства надлежног за послове трговине. Резултат појачаног инспекторског надзора је да је већина учесника на овом тржишту, па и од оних који су до тада нелегално обављали делатност, поднела захтев за лиценцу. С друге стране, доминантан разлог који утиче на вишегодишњи тренд смањења броја учесника на малопродајном тржишту је укидање лиценци привредним друштавима која ову делатност обављају на једној или малом броју станица за снабдевање превозних средстава на њихов захтев због неекономичности. На оваквим станицама су, након промена правног основа коришћења, делатност углавном наставили да обављају енергетски субјекти који делатност обављају на већем броју станица, тако да је оптимизација трошкова пословања узрок укрупњавања тржишта, што потврђује податак да је у периоду од 2016-2021. године смањен број лиценцираних субјеката за око 4%. Значајно смањење броја лиценцираних енергетских субјеката у 2022. године за 4,7%, у 2023. години за 1,9%, 0,95% у 2024. години и 3,5% у 2025. години последица је увођења максималних малопродајних цена деривата нафте због енергетске кризе, што је за последицу имало смањење фиксних маржи у овој делатности, које јесу повећане у 2024.години и 2025. години, али недовољно да се надокнаде акумулирани губици, тако да се један број малих трговаца, пре свега оних који су станице за снабдевање горивом моторних возила користили у закупу, повукао са тржишта.

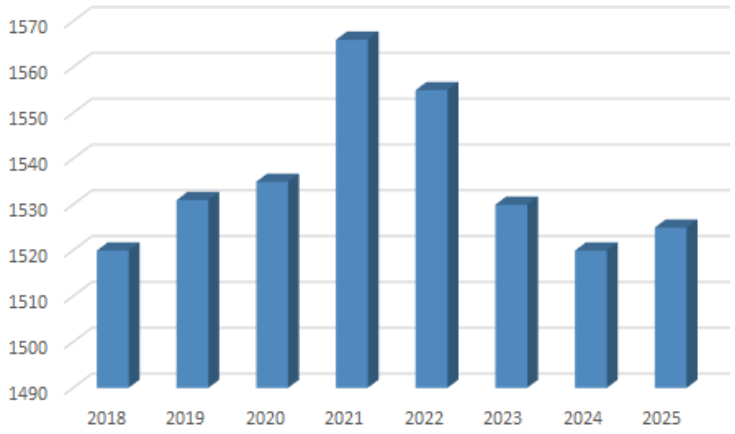

Слика 5-4: Учешће компанија на малопродајном тржишту моторних горива према броју станица у 2025. години

На слици 5-4 приказано је учешће највећих компанија на малопродајном тржишту моторних горива у 2025. години. Приказани подаци се не односе на количине моторних горива које су пласиране на тржиште Републике

Србије, већ на релативни удео који нафтне компаније заузимају на тржишту према броју станица за снабдевање горивом превозних средстава које користе на основу власништва или закупа објеката, не рачунајући станице других лиценцираних субјеката који су корисници франшизе робне марке ових компанија. Такође, на дијаграму су обједињени брендови који послују у оквиру исте пословне групе (нпр. станице које послују под брендом НИС Петрол и Газпром обједињени су у секцију НИС и сл.), док су као "Остали" обједињене све компаније које послују на мање од десет станица. Просечан број станица по енергетском субјекту у Републици Србији је 3,8. Међутим, ако се из статистике изузме пословна група НИС, која делатност обавља на више од 300 станица, тада овај фактор пада на 3, а ако се изузму и Лукоил и Кнез Петрол, који раде на по 100 и више станица, тада просек пада на 2,4. На крају, уколико се из анализе изузме свих 19 енергетских субјеката који послују на десет и више станица, како је приказано на слици 5-4, тада је средњи број станица по енергетском субјекту 1,57. Овај просек се односи на 95,30% свих лиценцираних енергетских субјеката, који делатност трговине моторним горивима обављају на око 38,69% од 1.525 јавних малопродајних објеката у Републици Србији у 2025. години. Ови трговци су на слици 5-4 приказани у збирној категорији „Остали“, а њихово учешће у укупном броју станица је од 2019. до 2025. године смањено за око 2,5%, што потврђује тезу о укрупњавању домаћег тржишта.. Укупан број станица на којима је обављана делатност трговине моторним и другим горивима у 2022. години номинално је опао за 11, у 2023. години за 25 станица, у 2024. години 10 станица, а у 2025. години за додатних 14 станица како је приказано на слици 5-5.

Збирни пад у броју енергетских субјеката који обављају ову делатност од 2022. до 2025. године за 47 и пад у броју активних станица за снабдевање горивом моторних возила за 41, односно за око 2,7% од укупног броја станица у Републици Србији, у истом периоду, између осталог, последица је и примене прописа којима се ограничава малопродајна цена деривата, односно фиксне марже, који су уведени како би се ублажиле последице глобалне енергетске кризе. У сагледавању података о смањењу броја станица на којима се у Републици Србији обавља делатност треба имати у виду да се сваке године изгради одређени број нових станица, тако да је број старих станица на којима се више не обавља делатност реално већи за број новоизграђених станица.

Слика 5-5: Број станица за снабдевање моторних возила горивом у Републици Србији у периоду 2018-2025. године

Промена броја трговаца компримованим природним гасом (КПГ), као и броја станица за снабдевање друмских возила овим енергентом, индикатор је благог пораста употребе овог енергента као супституције за друге врсте моторних горива. Закључно са 2025. годином активно је 19 лиценци за трговину на мало КПГ, што је за једну мање него на крају претходне године и то на укупно 31 станици које су евидентиране у тим лиценцама, што је за једну више него претходне године. Снабдевање моторних возила КПГ обавља се на три начина: са транспортне или дистрибутивне гасоводне мреже, из покретних складишта и из утечњеног природног гаса. Тржиште на мало овим енергентом одликује недостатак прописа и дефинисаних надлежности инспектора, као и немогућност праћења потрошње КПГ као моторног горива (део КПГ продатог на станицама се користи као енергетско гориво у индустријске сврхе). У 2022. години издата је прва лиценца за делатност трговине на мало утечњеним природним гасом на једној станици за снабдевање превозних средстава. Закон о изменама и допунама Закона о акцизама из 2025. године ("Сл. гласник РС, број 109/2025") прописује увођење акцизе на природни гас за крајњу потрошњу који се користи као гориво за погон моторних возила почев од 1. јануара 2026. године,

За трговину горивима ван станица за снабдевање превозних средстава, лиценцу има седам енергетских субјеката, који се углавном баве трговином гасовитим енергетским горивима, али и трговином гасним уљем екстра лаким типа евро ЕЛ.

Трговином моторним горивима за погон спортских авиона, као ни трговином водоником за снабдевање моторних возила, се не бави ни један енергетски субјекат.

6. ДЕЛАТНОСТИ ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА И ЗАШТИТА КУПАЦА

6.1 Делатност од општег интереса

Правни оквир за обављање делатности од општег интереса, односно пружање јавне услуге у енергетском сектору Србије, одређен је у два закона: Закону о енергетици, Законом о нафти, Законом о гасу и Закону о јавним предузећима.

Закон о јавним предузећима („Службени гласник РС," бр. 15/2016 и 88/2019) уређује обављање делатности од општег интереса у више привредних области, од којих је једна и енергетика, док је утврђивање делатности од општег интереса у области енергетике, као и обавезе регулисаног снабдевања електричном енергијом (гарантовано снабдевање) и природним гасом (јавно снабдевање) уређено Законом о енергетици. Делатност производње електричне енергије није делатност од општег интереса. Такође, гарантовано снабдевање електричном енергијом није посебна делатност, већ само јавна услуга коју пружа снабдевач кога одреди Влада Републике Србије у складу са Законом о енергетици. Закон о јавним предузећима дефинише да делатност од општег интереса обављају јавна предузећа, а могу их обављати и друштва капитала чији је једини власник јавно предузеће, Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као и зависно друштво чији је једини власник то друштво капитала. Такође, ову делатност могу обављати и друга друштва капитала или предузетник којима је надлежни орган поверио обављање те делатности у складу са посебним законима.

Главни циљ оснивања и пословања јавних предузећа је да се обезбеди трајно обављање, као и развој и унапређивање обављања делатности од општег интереса и редовно задовољавање потреба купаца производа и услуга, обезбеђивање техничко-технолошког и економског јединства система и усклађеност његовог развоја, стицање добити, као и остваривање другог законом утврђеног интереса.

Законом о енергетици из 2014. године, у енергетском сектору је дефинисано 29 енергетских делатности, од којих за 26 енергетских делатности, међу којима је и 8 делатности од општег интереса за које Агенција издаје лиценце. У области електричне енергије то су: пренос електричне енергије и управљање преносним системом и дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом. У области природног гаса то су: транспорт и управљање транспортним системом за природни гас, складиштење и управљање складиштем природног гаса, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас и јавно снабдевање природним гасом. У области нафте, то су: транспорт нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима.

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС", број 40/21) из априла 2021. године, круг енергетских делатности је проширен на енергетске делатности снабдевања на велико природним гасом, складиштења електричне енергије и производњу водоника, при чему је назив постојеће делатности трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом промењен, тако што је ова делатност проширена и обухвата трговину и утечњеним природним гасом, биотечностима и водоником. Наведеним изменама Закона у енергетском сектору је у 2021. години дефинисано 33 енергетских делатности, од којих за 29 енергетских делатности, међу којима је и 8 делатности од општег интереса, за које Агенција издаје лиценце.

Дана 1. новембра 2023. године ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС", број 62/23) којим је образована је Републичка комисија за енергетске мреже, као самосталан и независан орган Републике Србије надлежан за контролу оператора преносног система електричне енергије и оператора транспортног система природног гаса, чији је оснивач Република Србија, а који обављају пренос и управљање преносним системом електричне енергије, односно транспорт и управљање транспортним системом природног гаса, као делатности од општег интереса. Ступањем на снагу овог закона, министарство надлежно за послове привреде престало је обавља послове државне управе који се односе на надзор и припрему предлога аката о именовању и разрешењу органа управљања и заступника капитала у овим привредним друштвима.

Законом о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС", број 94/24) из новембра 2024.године, поново је проширен круг енергетских делатности за које се издаје лиценца, тако што су додате делатности: агрегирање и производња биометана, па је крајем 2024.године у енергетском сектору дефинисано 35 енергетских делатности, од којих за 31(међу којима је 8 делатности од општег интереса), Агенција издаје лиценце.

Законом о гасу као енергетскске делатности од општег интереса прописане су транспорт и управљање транспортним системом за природни гас, складиштење и управљање складиштем природног гаса, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас и јавно снабдевање природним гасом

Законом о нафти као енергетскске делатности од општег интереса прописане су транспорт нафте нафтоводима и транспорт деривата нафте продуктоводима.

6.2 Заштита купаца

Заштита купаца електричне енергије и природног гаса који користе услуге од општег економског интереса, обезбеђена је, у ширем смислу, Законом о заштити потрошача („Службени гласник РС“, бр. 88/2021) који обезбеђује заштиту купаца који су физичка лица. У ужем смислу, заштита свих купаца обезбеђује се и Законом о енергетици, Законом о гасу и подзаконским актима донетим на основу ових закона, којима су ближе уређени: општи услови испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом, регулација цена услуга преноса и дистрибуције електричне енергије, односно транспорта и дистрибуције природног гаса и цена регулисаног снабдевања домаћинстава и малих купаца (гарантованог снабдевања електричном енергијом и јавног снабдевања природним гасом), као и пружање управно правне заштите купцима у управним стварима прикључења објеката на систем и управним стварима одобравања приступа систему.

Праћење примене аката које доноси Агенција

Сагласно надлежностима утврђеним Законом о енергетици, Агенција је током 2024. године ценила правилност примене методологија које доноси и правилност образовања регулисаних цена приступа систему и регулисаних цена електричне енегргије и природног гаса, што је услов за давање сагласности Агенције на акт о ценама приступа систему и акте о ценама гарантованог и јавног снабдевања. Приликом давања сагласности, Агенција је обезбеђивала да се цене које енергетски субјекти образују у складу са Законом о енергетици примене у року који је прописан законом који уређује заштиту потрошача и Законом о енергетици. Осим примене општих механизама заштите крајњих купаца, Агенција је анализирала правилност примене прописаних тарифа и поступала је по притужбама купаца и корисника система који су, у поднесцима упућеним Агенцији, оспоравали правилност исказивања прописаних тарифа или њихов износ приказан на рачунима снабдевача или оператора система, као и правилност разврставања купаца у групе и категорије купаца прописане методологијама које доноси Агенција и др.

6.2.1 Регулација цена снабдевања за домаћинства и мале купце

Као једна од мера заштите домаћинстава и малих купаца на тржишту електричне енергије и природног гаса, Законом о енергетици је обезбеђен снабдевач коме овакав крајњи купац увек може да се врати (универзални сервис) и да цена тог снабдевања буде регулисана. Тржиште електричне енергије и природног гаса је у Републици Србији отварано фазно, а право на регулисано гарантовано/јавно снабдевање, од 01.01.2015. године, имају само домаћинства и мали купци електричне енергије и природног гаса. Гарантованог/јавног снабдевача одређује Влада РС на начин, у поступку и роковима утврђеним Законом.

Гарантовани снабдевач електричном енергијом је, за целу територију Србије, ЕПС АД. До средине 2016. године, гарантовано снабдевање је обезбеђивало „ЕПС Снабдевање“ д.о.о. Београд, као зависно друштво које је ЈП ЕПС (сада ЕПС АД) основало марта 2013. године и које је, у јуну 2016. године, по основу статусне промене, припојено ЈП ЕПС-у, од када ЈП ЕПС наставља да снабдева домаћинства и мале купце по регулисаним ценама, са правима и обавезама гарантованог снабдевача, до његовог именовања од стране Владе Републике Србије. Статусна промена је регистрована 01. јуна 2016. године у Регистару привредних субјеката. Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта ЈП ЕПС, коју је донела Влада Републике Србије 06.априла 2023.године, промењена је правна форма ове компаније из јавног предузећа у акционарско друштво, тако да од тада послује под називом Акционарско друштво Електропривреда Србије, Београд(ЕПС АД).

У другој половини 2012. године, изменом оснивачког акта ЈП Србијагас и закључивањем уговора о поверавању обављања делатности јавног снабдевања природним гасом са више предузећа и друштава капитала, Влада РС је одредила енергетске субјекте који могу да обављају ову делатност. Укупно 33 енергетска субјекта су крајем 2012. и почетком 2013. године испунила услове и од Агенције добила лиценцу за обављање делатности јавног снабдевања природним гасом. У 2024. години енергетску делатност јавно снабдевање природним гасом обављао је 31 снабдевач.

Сагласност на цене гарантованог и јавног снабдевања даје Агенција, у складу са Законом. Садржина рачуна који се издаје крајњим купцима ближе је уређена подзаконским актима којима је Влада РС ближе уредила услове испоруке и снабдевања електричном енергијом, односно природним гасом.

6.2.2 Права крајњег купца на приступ подацима о сопственој потрошњи

Крајњи купац електричне енергије и природног гаса након отварања тржишта постаје заинтересован за добијање потпуних података о сопственој потрошњи, јер без ових података потенцијални снабдевач са којим купац преговара не може да сачини прецизну ценовну понуду. У складу са Законом, крајњи купац има право да непосредно тражи или да овласти свог потенцијалног снабдевача да код оператора система захтевају и добију све потребне податке о потрошњи купца на месту примопредаје, које је оператор система дужан да искаже на једнозначан начин и у прописаном року. Законом је предвиђено да купац може да овласти било ког снабдевача (а не само тренутног), да од оператора тражи и добије податке о његовој потрошњи.

Одлуку о поступку остваривања права крајњег купца на приступ подацима о сопственој потрошњи електричне енергије и природног гаса, Агенција је донела у јулу 2016. године, сагласно свом овлашћењу из Закона о енергетици. Део ове одлуке чине и обрасци за приказивање података о потрошњи крајњег купца, како би заинтересованим снабдевачима подаци били приказани исти на исти начин.

Обавеза оператора је да бесплатно и у прописаном року, тражене податке прикаже једнообразно, у складу са прописаним обрасцем и достави их купцу и потенцијалном снабдевачу, ако га купац одреди за примаоца података. Крајњим купцима је овим омогућено да добију међусобно упоредиве понуде од потенцијалних снабдевача, које су при том одређене на бази поузданих података о потрошњи купца у дужем периоду (за последња 24 месеца), уз стандардизацију врсте података и начина њиховог приказивања.

Очекује се да ће овај поступак бити ефикаснији након шире примене напредних мерних система. Биће омогућен непосредни приступ подацима уз одговарајуће шифре за овлашћена лица, што већ функционише код Оператора преносног система електричне енергије.

6.2.3 Промена снабдевача

Правила о промени снабдевача („Службени гласник РС“, број 65/15) која су донета током 2015. године, уређују услове и поступак промене снабдевача у случају када крајњи купац има закључен уговор о потпуном снабдевању. Поступајући по притужбама које су поднете овој Агенцији током 2016. и 2017. године, непосредно од стране купаца који нису имали успеха у поступку промене снабдевача или поднетих преко новог снабдевача, Агенција је тражила изјашњења и давала упутства у циљу обезбеђивања правилне примене ових правила у сваком конретном случају. Током 2016. године, Агенција је у два наврата организовала консултације са енергетским субјектима и на основу резултата ових констулација је припремила измене и допуне Правила, које су ступиле на снагу почетком 2017. године. Сагласно Законом утврђеним овлашћењима, Агенција је сачинила и обрасце којима даје упутство како купцима за покретање поступка тако и осталим учесницима за потребе правилне примене правила и ефикаснијег спровођења поступка. Новим изменама и допунама ових правила, дата је могућност да се поступак промене снабдевача на захтев купца који губи снабдевача, иницира и спроведе у року који може бити и краћи од 21 дан, чиме се учесницима у поступку налаже хитност у поступању у одређеном броју случајева, а све са циљем смањења броја купаца који би иначе били изложени вишим трошковима резервног снабдевања ограниченом на најдуже 60 дана. Доношење Одлуке о изменама и допунама Правила о промени снабдевача („Службени гласник РС“, број 10/17) омогућило је значајан напредак у евиденцији и уређивању база података оператора система о мерним местима крајњих купаца.

Законом о изменама и допунама Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 94/24) из новембра 2024.године, прописан је рок од 6 месеци од ступања на снагу овог закона за доношење нових Правила о промени и колективној промени снабдевача и агрегатора, као и обавеза да поступак промене снабдевача траје 24 часа. Доношење ових правила условљено је претходним доношењем прописа који уређује опште услове испоруке и снабдевања електричном енергијом, што укључује и опште услове коришћења услуга агрегирања.

6.2.4 Општи услови и квалитет испоруке и снабдевања

Уредбом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом („Службени гласник РС“ број 84/23) и Уредбом о условима за испоруку природног гаса („Службени гласник РС“ бр. 49/22, 31/23 и 97/23), које доноси Влада Републике Србије на основу Закона о енергетици, ближе се утврђују: општи услови испоруке и снабдевања, као и услови за издавање одобрења за прикључење, садржина уговора оснабдевању, права и обавезе учесника на тржишту, садржина рачуна за испоруку и рачуна за снабдевање, у зависности од услова снабдевања, услови под којима поједини купци не могу бити искључени са мреже у случају неизмирених финансијских обавеза за преузету енергију, као и други елементи прописани Законом.

Праћење квалитета испоруке и снабдевања и праћење квалитета електричне енергије и природног гаса, Агенција спроводи у складу са Правилима о праћењу техничких и комерцијалних показатеља и регулисању квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом, која је донела почетком 2014. године. Агенција прикупља релевантне податке, анализира одговарајуће показатеље, ради на повећању квалитета података са енергетским субјектима и припрема периодичне извештаје, у складу са Законом. Остварени показатељи квалитета детаљније су описани у подпоглављима 3.7 и 4.6.

6.2.5 Решавање жалби и помоћ у поступку посредовања

Агенција обавља и поверене послове управно-правне заштите крајњих купаца. Током 2025. године, Агенција је као другостепени орган, решавала по жалбама које су крајњи купци изјављивали на акте оператора система о одбијању захтева за прикључење на систем. Жалбе су најчешће улагане због недоношења решења од стране надлежног енергетског субјекта у првом степену у законом прописаном року (тзв. „ћутање управе“), али и због оспоравања утврђених техничких услова и трошкова услуге прикључења. У 2025. години крајњи купци су изјављивали жалбе углавном на акта оператора дистрибутивног система електричне енергије, док је било само 2 жалбе на акта оператора дистрибутивног система природног гаса.

Решавајући по поднетим жалбама, Агенција је и у 2025. години углавном поништавала првостепене одлуке оператора система донете по захтевима за прикључечње на дистрибутивни систем и то најчешће због утврђене повреде процесног закона као и повреде материјалних прописа.

Осим права жалбе Агенцији у управним стварима прикључења на систем, Агенција је овлашћена да решава и о жалбама корисника система изјављеним на акта којима је оператор система одлучио о захтеву за приступ систему ради коришћења услуге преноса, транспорта или дистрибуције електричне енергије и природног гаса.

Поред тога, купци и корисници система имају и право на управно-судску заштиту против другостепених управних одлука Агенције, било да су оне донете у жалбеном поступку у коме Агенција решава о жалбама изјављеним на акта о одбијању прикључења или у жалбеном поступку у коме је Агенција решава о жалби изјављеној на акт којим је оператор система одбио да усвоји захтев и одобри приступ систему .

У 2025. години поднете су две тужбе Управном суду РС против одлука Агенције донетих у другом степену.

Агенција је и током 2025. године, као и током претходних година, сагласно свом делокругу, пружала сва потребна разјашњења и давала мишљења о примени прописа које доноси, поступала по притужбама у којима купци оспоравају правилност поступања енергетских субјеката у извршавању обавеза прописаних у складу са Законом о енергетици и поступала по другим поднесцима купаца и корисника система, било да су они физичка или правна лица.

Такође, у случају спора између енергетских субјеката или између енергетског субјекта и корисника система, који се решава у складу са законом којим се уређује посредовање, Агенција пружа странама у спору стручну помоћ и све податке којима располаже у циљу припреме документације потребне за поступак посредовања.

У 2025.години није било поступака посредовања у којима је на захтев страна у спору учествовала Агенција

У 2025. години није било изрицања мера и санкција од стране Агенције операторима система, снабдевачу на велико електричном енергијом, односно природним гасом. Снабдевачу елеткричне енергије, односно природним гасом и јавном снабдевачу природним гасом, због неизвршења обавеза прописаних овим законом.

6.2.6 Посебни видови заштите енергетски најугроженијих купаца

Законом је дифинисано ко чини енергетски угрожене купце и које услове домаћинства треба да испуне да би стекли статус енергетски угрожених купаца. Такође, дефинисан је и начин остваривања посебних видова заштите енергетски угрожених купаца из категорије домаћинство тј.услови за умањење месечне финансијске обавезе за крајње купце из ове категорије.

Истим законом је одређено и да Влада Републике Србије ближе прописује критеријуме и услове за стицање статуса енергетски угроженог купца, садржину захтева за стицање статуса енергетски угроженог купца, начин утврђивања испуњености услова за стицање статуса енергетски угроженог купца, доношење решења о стицању тог статуса, начин издавања и садржину решења о стицању статуса енергетски угроженог купца, рокове важења решења, садржину и обим права на умањење месечне обавезе плаћања, стицање статуса енергетски угроженог купца због здравственог стања, начин вођења евиденције енергетски угрожених купаца, начин обезбеђивања средстава за заштиту енергетски угрожених купаца, казнене одредбе и друга питања неопходна за утврђивање тог статуса.

Уредбом о енергетски угроженом купцу, коју је донела Влада Републике Србије прописан је начин вођења евеиденције енергетски угрожених купаца, као и обавеза Министарства да на интернет страници објављује збирне податке из евиденција енергетски угрожених купаца и исплаћеним средствима за те намене најкасније до априла текуће године за претходну годину са прегледом по месецима.

Агенција у складу са прописаним надлежностима из Закона о енергетици нема надлежности код енергетски угрожених купаца.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ АГЕНЦИЈЕ

7. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ АГЕНЦИЈЕ

7.1 Основни подаци о Агенцији

7.1.1 Оснивање и делокруг рада Агенције

Агенција за енергетику Републике Србије (Агенција) је основана Законом о енергетици из 2004. године којим је наше законодавство у области енергетике усклађено са тадашњим прописима ЕУ.

Агенција за енергетику је регистрована у Трговинском суду у Београду 16. јуна 2005. године, а отпочела је са радом 1. августа исте године.

По Закону о енергетици из 2011. и 2014. године, Агенција наставља са радом као регулаторно тело, основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, кроз стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених законом.

Законом о енергетици из децембра 2014. године правне норме из области енергетике усклађене су са Трећим енергетским пакетом прописа о унутрашњем тржишту енергије и правним тековинама ЕУ. Значајно је ојачана улога Агенције и проширене су јој надлежности.

Доношењем сета енергетских прописа у априлу 2021.године (Закон о изменама и допунама Закона о енергетици, Закон о коришћењу обновљивих извора енергије, Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије), у циљу даљег прилагођавања и усклађивања са правним тековинама ЕУ у области енергетике, додатно су уређене и проширене надлежности Агенције, али су изменама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије из 2023.године укинуте надлежности Агенције у овој области и пренете на министарство надлежно за област енергетике.

Изменама и допунама Закона о енергетици из 2023. и посебно из 2024. године, ради усклађивања са Интегрисаним пакетом прописа ЕУ у области електричне енергије, заначајно су проширене надлежности Агенције.

У децембру 2025. године донети су Закон о нафти и Закон о гасу, оба објављена у „Службеном гласникз РС” број:109/25, којима су одредбе Закона о енергетици које регулишу природни гас и нафту, деривате мафте и друга моторна и енергетска горива брисане из Закона о енергетици и регулисане овим законима.

Најважније надлежности Агенције за енергетику у 2025.години по групама послова су:

Сертификација и лиценцирање

- сертификација оператора преносног / транспортног система и
- издавање и одузимање лиценци, вођење регистра лиценци и доношење акта о висини трошкова издавања лиценци.

Регулација цена

- доношење методологија за одређивање цена;
  - приступа мрежним енергетским системима;
  - регулисаног снабдевања електричном енергијом и природним гасом;
  - прикључења на мрежне системе;
  - методологије за обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије;
  - методологије за одређивање цена нефреквентних помоћних услуга;
  - методологије за утврђивање трошкова, начина надокнаде и расподеле трошкова између НЕМО и оператора преносног система;
  - методологије за процену улагања у ризике и стратешке инфраструктурне пројекте у области електричне енергије, природног гаса и нафте.
- одобравање регулисаних цена;
- одобравање уговора закљученог између оператора преносног система и НЕМО о накнади трошкова или дела трошкова спајања тржишта;
- одређивање цена набавке нефреквентних помоћних услуга;
- праћење примене методологија и одобрених регулисаних цена;
- спровођење периодичне консултације о методологији за одређивање цене приступа транспортном систему за природни гас у складу са мрежним правилима;
- доношење одлуке о заједничким ценама приступа транспортним системима за природни гас посматраним као целина у складу са мрежним правилима о хармонизованим тарифама за природни гас;
- одређивање висине накнаде кориснику система по основу степена одступања од прописаног квалитета испоруке електричне енергије и природног гаса;
- израда апликације за поређење цена електричне енергије на тржишту електричне енергије;

- праћење ризика и ефекта из уговора са променљивом ценом електричне енергије и сачињавање извештаја о овим уговорима;
- припрема извештаја:
  - о потреби даљег регулисања цене електричне енергије за гарантовано снабдевање;
  - о потреби даљег регулисања цене набавке нефреквентних помоћних услуга и
  - о потреби даље неопходности одржавања резервног снабдевања;
- припрема извештаја о начину коришћења прихода од загушења и достављање истог Регулаторном одбору Енергетске заједнице;
- идентификација прописа и мера које могу да допринесу посредном ограничењу цена на велепродајном тржишту електричне енергије, предлагање мера за њихово отклањање и достављање извештаја Секретаријату Енергетске заједнице.

Надзор над тржиштем енергије

- доношење правила и других аката:
- правила о промени и колективној промени снабдевача и агрегатора;
- правила о спречавању злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса;
- регистрација учесника на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса и вођење Регистра учесника на велепродајном тржишту;
- правила о праћењу техничких и комерцијалних показатења и регулисања квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом;
- акт о начину, поступку и роковима за вођење књиговодствених евиденција за потребе регулације и за потребе спровођења раздвајања рачуна по енергетским делатностима;
- акт о висини трошкова за издавање лиценци за обављање енергетских делатности;
- акт о начину вођења поступка и изрицању мера, као и вођењу регистра изречених мера;
- методологије за одређивање висине новчане казне;
- акт о посебним поступцима за пријем пријава незаконитости и неправилности и комуникационим каналима за подношење пријава;
- акт о заштити идентитета и личних података лица које је пријавило незаконитости или неправилности и физичког лица на које се пријава односи;
- акт о начину, поступку давања сагласности и роковима за достављање података и документације неопходних за рад Агенције;
- акт о изузећу за нове интерконективне далеководе и гасну инфраструктуру;
- поступак остваривања права на приступ подацима о сопственој потрошњи купаца
- упутства, препоруке и смернице за примену аката из надлежности Агенције;
- давање сагласности на правила:
  - о раду преносног и дистрибутивног система електричне енергије;
  - о раду транспортног, дистрибутивног и складишног система природног гаса;
  - о раду тржишта електричне енергије;
  - о прикључењу објеката на преносни систем;
  - за обуставу и поновно покретање тржишних активности;
  - за расподелу преносних капацитета између зона трговања;
  - о објављивању кључних тржишних података;
- давање сагласности на остала акта:
  - вишегодишње планове развоја преносног, транспортног и дистрибутивног система, као и система за транспорт нафте нафтоводом или деривата нафте продуктоводом;
  - планове инвестиција оператора система;
  - процедуру прикључења на преносни систем;
  - програме усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања оператора система, акте о условима за именовање, трајање мандата и разрешење Лица задуженог за праћење Програма недискриминаторног понашања, и давање претходне сагласности на кандидата који се предлаже за Лице задужено за праћење програма недискриминаторног понашања;
  - планове преузимања мерних уређаја од стране оператора дистрибутивних система;
  - акт оператора преносног система о висини накнаде за гаранцију порекла,;
  - акт оператора система о ценама нестандардних услуга;
  - методологију коју доноси субјект коме је одобрено изузеће од примене регулисаних цена приступа преносном и транспортном односно систему за складиштење природног гаса;
  - акт оператора дистрибутивног система природног гаса којим се утврђује висина трошкова прикључења типским прикључцима;

- акт оператора система да може да поседује, развија или управља објектима за складиштење електричне енергије.

- давање мишљења о плановима имплементације напредних мерних система;
- одређивање једног или више НЕМО за зону трговања у Републици Србији;
- давање образложеног мишљења на Годишњи извештај Лица задуженог за праћење Програма недискриминаторног понашања;
- одобравање оперативних ограничења у поступку прикључења на преносни систем;
- одобравање услова тендерског поступка који спроводи оператор система ради избора лица која могу да поседују, развијају или управљају објектима за складиштење електричне енергије;
- одобравање производа и поступка набавке нефреквентних помоћних услуга;
- праћење и процена резултата оператора система у области електричне енергије у вези са развојем напредних мерних система којима се подстиче енергетска ефикасност и интеграција енергије из ОИЕ и израда и објављивање извештаја о томе;
- одлучивање о критеријумима за одобравање изузећа за прикључивање на мрежу објеката купаца и производних јединица;
- одлучивање по захтеву за примену дерогације у поступку прикључења на преносни систем електричне енергије и вођење регистра свих дерогација;
- надзор над извршавањем обавеза лиценцираних енергетских субјеката и функционисањем тржишта и
- праћење усклађености процеса размене података за најважније тржишне процесе у региону;
- праћење и процена резултата у развоју напредних мерних система и припрема и објављивање извештаја о томе;
- учествовање у консултацијама, давање сагласности, изузећа, одобрења и мишљења на методологије, одредбе, услове и одобравање других аката и захтева у складу са мрежним правилима;
- утврђивање да ли је набавка услуге флексибилности економски оправдана или би таква набавка довела до озбиљних поремећаја тржишта или загушења;
- обављање послова у вези са пројектима од интереса за Енергетску заједницу (ПЕЦИ);
- предлагање стандарда поузданости ради припреме извештаја о сигурности снабдевања од стране ресорног министарства;
- подношење извештаја о редиспечингу Секретаријату Енергетске заједнице;
- одобравање зона трговања на предлог оператора преносног система и одлучивање о потреби измене зона трговања;
- давање сагласности на акциони план оператора преносног система о смањењу структурних загушења у случају утврђивања да је делотворније његово доношење од измене зоне трговања;
- одобравање изузећа од примене минималног процента преносног капацитета за трговину између зона трговања;
- одобравање изузетка од издавања дугорочних права на коришћење преносног капацитета између зона трговања;
- одобравање изузећа: 1) за обрачунски интервал на балансном тржишту електричне енергије2) од набавке балансног капацитета на тржишту помоћних услуга 3)од набавке балансног капацитета посебно за регулацију на више, посебно на ниже, и 4) од времена закључивања и рока уговора о резервацији балансног капацитета;
- одобравање продужења уговореног резервисаног балансног капацитета;
- достављање података ресорном министарству о уделу балансног капацитета резервисаног на основу уговора, дуже од једног дана;
- давање, у сарадњи са другим регулаторним телима у региону, одобрења или сагласности на регионалне одредбе, услове и методологије, у случају спајања тржишта електричне енергије
- доношење појединачних одлука која Агенција у складу са уредбама које уређују мрежна правила у области природног гаса одређује тачке интерконекције које нису интерконектори на којима ће се вршити прорачун и расподела транспортних капацитета за природни гас, доношење одлуке о одређивању оператора који ће бити одговоран за процену преузимања дневних количина на местима испоруке без дневног мерења, доношење одлуке по захтевима за давање сагласности на извештај о примени привремених мера за балансирање транспортног система и др.)

Решавање жалби и заштита купаца

- решавање жалби:
  - због одбијања приступа систему;
  - на акт оператора система по захтеву за прикључење на систем или због недоношења таквог акта;
- разматрање поднесака у вези са неизвршавањем обавеза оператора система снабдевача и агрегатора;
- пружање стручне помоћи и података странкама које спорове решавају путем посредовања;
- изрицање мера и санкција, укључујући новчану казну, налог физичком или правном лицу да успостави законитост пословања и/или престане и не понавља поступање из ког произилази незаконитост или

неправилност и привремену или трајну забрану вршења руководећих функција у енергетском субјекту као и вођење регистра изречених мера;
- покретање прекршајних и поступака за привредни преступ;
- испитивање околности и иницирање поступака пред надлежним органима ради повреде конкуренције и ограничавања тржишта и
- сарадња са снабдевачима и оператором дистрибутивног система како би се корисницима система и купцима учиниле доступним листе са практичним информацијама о њиховим правима.

Међународна сарадња

- Агенција сарађује са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у складу са законом и потврђеним међународним уговорима и одлукама Савета у циљу:
  - развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса;
  - подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама;
  - постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту;
  - промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије;
  - заједничких расподела права на коришћење преносних капацитета између зона трговања;
  - сарадње са другим регулаторним телима региона у вези са радом регионалних координационих центара,
  - стварања услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона;
  - координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима;
  - доприноса компатибилности размене података и
  - унапређења сопственог рада, у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.

Агенција обезбеђује недискриминаторан приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса.

У извршавању ових послова, Агенција прати:

- ефикасно раздвајање рачуна лиценцираних енергетских субјеката;
- постојање међусобног субвенционисања енергетских субјеката који се баве различитим енергетским делатностима у оквиру истог енергетског субјекта;
- извршење обавеза енергетских субјеката прописаних у складу са Законом;
- номинованог оператора тржишта,
- примену правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања у сарадњи са регулаторним телима других држава;
- примену правила за расподелу прекограничних транспортних капацитета у сарадњи са регулаторним телима других држава;
- објављивање података од стране оператора преносног и транспортног система у вези са прекограничним капацитетима и коришћењем система;
- примену механизама за отклањање загушења у преносном, односно у транспортном систему;
- услове и трошкове за прикључење на преносни или дистрибутивни систем нових произвођача електричне енергије, да би се гарантовала објективност, транспарентност и недискриминација, посебно имајући у виду трошкове и користи од различитих технологија за производњу електричне енергије из обновљивих извора и комбиноване производње електричне и топлотне енергије;
- време које је потребно операторима система да прикључе објекат на систем, односно отклањање квара у случају прекида испоруке;
- начин коришћења резерви у систему;
- ниво транспарентности и конкуренције, у сарадњи са органима надлежним за послове конкуренције;
- функционисање организованог тржишта електричне енергије, као и поштовање принципа транспарентности и недискриминаторности од стране оператора организованог тржишта;
- ниво и ефективност отварања тржишта и конкуренције у трговини на велико (између снабдевача) и на мало (снабдевање крајњих купаца), укључујући и организовано тржиште електричне енергије, цене за домаћинства укључујући и претплатне системе наплате, утицај уговора са променљивом ценом електричне енергије и коришћења напредних мерних система, однос између велепродајне цене и цене за домаћинства, проценат промене снабдевача, искључења и обуставе испоруке, извршења и накнаде за услуге одржавања, промена тарифа и накнада за коришћење мреже,
- појаву рестриктивних уговорних пракси, укључујући клаузуле о ексклузивности које могу спречити купце да закључују уговоре истовремено са више од једног снабдевача или ограничити њихов избор да тоураде о чему се обавештава надлежан орган за заштиту конкуренције,
- улагања у објекте за производњу и складиштење електричне енергије у односу на сигурност снабдевања;
- услове приступа складишту, лајнпаку и коришћења других помоћних услуга у сектору природног гаса;
- оправданост трошкова и проверава правилност примене методологија у поступку одређивања цене приступа систему за које је одобрила изузеће;

- усклађеност процеса размене података за најважније тржишне процесе на регионалном нивоу,
- неоправдане препреке и ограничења у развоју производње електричне енергије за сопствене потребе и енергетских заједница грађана:
- поштовање мера заштите потрошача утврђених овим законом и
- реализацију планова развоја и планова инвестиција оператора система на које је дала сагласност.

У извршавању послова прописаних законом Агенција сарађује са државним и другим органима и организацијама, удружењима за заштиту потрошача, организацијом која се бави заштитом конкуренције, на начин којим се обезбеђује њена независност.

7.1.2 Организација Агенције

Агенција за енергетику Републике Србије је самостална у предузимању организационих и других активности којима се обезбеђује обављање законом утврђених послова. Према Закону, орган Агенције је Савет Агенције (у даљем тексту: Савет) који доноси све одлуке о питањима из надлежности Агенције већином гласова од укупног броја чланова Савета, осим ако законом и Статутом није другачије прописано.

Савет има председника и четири члана. Председник Савета заступа и представља Агенцију, руководи радом Савета, одлучује о питањима из делокруга рада Агенције утврђеним у члану 54. Закона, организује рад и руководи радом Агенције, предлаже одлуке и друга акта која доноси Савет и стара се о њиховом извршавању, има овлашћења директора у пословима везаним за остваривање права и обавеза запослених, стара се о законитости рада и одговара за законитост рада Агенције, доноси акт којим се уређује руковање и употреба печата и штамбиља и њихов број, као и садржина и изглед лога Агенције и доноси друга акта и обавља друге послове у складу са законом, Статутом и овлашћењима Савета.

Савет доноси Статут, акт којим се уређује унутрашња организација и начин рада Агенције, Пословник о раду и друге опште акте у складу са законом. На Статут Агенције сагласност даје Народна Скупштина Републике Србије.

Организациона структура Агенције је успостављена на основу елабората консултантске куће KPMG, одобреног од стране Министарства надлежног за енергетику. Организација Агенције је успостављена тако да може ефикасно и рационално да ради и послује. У том смислу, рад Агенције се одвија у оквиру четири сектора, са утврђеним делокругом рада, уз успостављање потребног степена међусобне координације у обављању комплексних послова за које је надлежно више сектора.

Основне организационе јединице су:

- Сектор за енергетско-техничке послове;
- Сектор за економско-финансијске послове;
- Сектор за правне послове и
- Сектор за организационе и опште послове.

7.1.3 Независност и одговорност

Агенција је самосталан правни субјект и независна је од органа извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних органа и организација, правних и физичких лица која се баве енергетским делатностима. Независност Агенције не доводи у питање њену сарадњу са другим националним телима и спровођење опште политике коју доноси Влада Републике Србије по питањима која нису у вези са овлашћењима и дужностима Агенције.

Председник и чланови Савета одговарају Народној скупштини за рад Агенције и за свој рад и најмање једном годишње подносе јој извештај о раду. Извештај о раду садржи податке о раду Агенције у претходној години, о њеном финансијском пословању и о стању у енергетском сектору Републике Србије у оквиру надлежности Агенције.

Независност Агенције у односу на извршну власт, огледа се и у томе што, према Закону, председника и чланове Савета Агенције по основу јавног конкурса бира Народна скупштина Републике Србије, из реда истакнутих стручњака из области енергетике. За председника и чланове Савета могу се бирати лица која су држављани Републике Србије и која имају високо стручно образовање техничке, правне или економске струке и најмање 10 година радног искуства у области енергетике. За председника и члана Савета не могу бити бирани: посланици у Народној скупштини, као ни посланици у скупштини аутономне покрајине, одборници, друга изабрана и постављена лица, нити функционери у органима политичких странака; власници или сувласници у енергетским субјектима; лица којима су брачни другови, деца или сродници у правој линији независно од степена сродства или побочни сродници закључно са другим степеном сродства; лица која су правоснажно осуђена за кривична дела против злоупотребе службене дужности, корупцију, превару или за друга кривична дела која их чине неподобним за обављање функције на коју се бирају.

Избор за председника и чланове Савета Агенције, први пут у складу са одредбама новог Закона, започет у 2017. години, окончан је у марту 2018. године. Сагласно томе, нови чланови Савета Агенције започели су свој мандат у марту 2018. године. Након истека мандата два члана Савета, у складу са прописаном законском процедуром, изабрана су два нова члана Савета Агенције, који су започели свој мандат крајем 2024.године.

У 2025. години, након истека мандата два члана Савета, у складу са прописаном законском процедуром изабрана су два члана Савета, који су започели своје мандате крајем октобра 2025. године.

Агенција има посебне сопствене изворе финансирања, утврђене Законом, независне од државног буџета. Агенција се финансира из прихода које остварује по основу обављања послова регулације, из дела регулисаних прихода од приступа систему утврђених методологијама које доноси, по основу издавања лиценци за обављање енергетских делатности, као и других прихода које оствари у обављању послова из своје надлежности у складу са законом. Агенција може остварити средства и из донација, осим из донација енергетских субјеката или са тим субјектима повезаних лица.

Агенција, сагласно члану 61. Закона, доноси Финансијски план којим се утврђују укупни приходи и расходи, укључујући и резерве за непредвиђене издатке, као и елементе за целовито сагледавање политике зарада и запослености у Агенцији, којима се обезбеђује одговарајући стручни кадар. Сагласност на финансијски план даје Народна скупштина. Финансијски план се подноси Народној скупштини најкасније до краја октобра текуће године за наредну годину и, по добијању сагласности Народне скупштине, објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије". Агенција редовно и у законском року доставља свој годишњи финансијски план Народној скупштини.

Финансијски план Агенције за 2024. годину, донет од стране Савета Агенције у законском року, 19. октобра 2023. године, достављен је истог дана Народној скупштини, која је 31. јула 2024. године донела одлуку о давању сагласности на Финансијски план Агенције за енергетику Републике Србије за 2024. годину. Усвајањем Финансијског плана Агенције створен је основ за даље унапређење рада Агенције, њене организационе структуре и броја запослених. Одлука Народне скупштине РС о давању сагласности на Финансијски план АЕРС за 2024. годину објављена је у Службеном гласнику бр. 62/24 од 31. јула 2024. године. У прописаном року Агенција је у октобру 2025. године донела Финансијски план који је достављен на сагласност Народној скупштини (сагласност је дата почетком 2026. године).

Годишњи обрачуни прихода и расхода Агенције подлежу ревизији овлашћеног ревизора. Извештај ревизора се, такође доставља Народној скупштини. Уколико се годишњим обрачуном прихода и расхода утврди да су укупно остварени приходи Агенције већи од укупно остварених расхода, разлика средстава се преноси у финансијски план као приход за наредну годину, с тим што се извори и висина прихода за наредну годину усклађују са реалним трошковима Агенције за ту годину, одобреним од Народне скупштине.

ПОКАЗАТЕЉИ НЕЗАВИСНОСТИ ЕНЕРГЕТСКИХ РЕГУЛАТОРНИХ ТЕЛА

Разлози за преношење неких надлежности економске регулације у секторима електричне енергије и природног гаса са државних органа на независна регулаторна тела су различити, али је заједнички именитељ настојање да се отклоне ризици који проистичу из несавршености тржишта (постојање природног и/или фактичког монопола у сектору), отклањање уочених слабости централизованог (државног) управљања енергетским сектором (подстицање конкуренције) и јачање кредибилитета сектора у очима потенцијалних инвеститора. Сходно томе, циљеви већине енергетских регулаторних тела су заштита потрошача и заштита инвеститора, а главни механизми којима се то остварује су регулација цена, прописивање правила и надзор над поступањем учесника на тржишту.

Постоји значајна узајамна повезаност циљева, функција и активности Агенције са регулаторним телима за електричну енергију и природни гас у земљама ЕУ, што је последица имплементације правних тековина ЕУ (директива и уредби) за сектор енергетике. Законом о енергетици из 2014. године, у правни систем Републике Србије су транспоноване и одредбе којима се стриктно прописује независност регулатора, и то:

- функционална независност;
- персонална независност и
- финансијска независност.

Функционална независност

Независно регулаторно тело мора имати слободу избора инструмената којима извршава послове из своје надлежности. Није дозвољено да регулатор прима инструкције од државних институција или енергетских субјеката (предузећа), као ни одобравање или поништавање одлука регулатора од стране извршне власти.

Персонална независност

Персонална независност регулаторног тела се остварује кроз:

- утврђивање стриктних критеријума за постављање (стручност, одсуство конфликта интереса) и смењивање (нпр. правоснажна осуда за кривично дело, повреда правила о сукобу интереса) носилаца управљачке функције (у Србији - Савет Агенције);
- успостављање ротације носилаца управљачких функција, тако да се свим члановима управе мандат не завршава у исто време, чиме се обезбеђује и раздвајање процеса избора регулатора од политичког циклуса избора и
- аутономија у обезбеђивању људских ресурса - организација и кадровска питања морају бити у искључивој надлежности регулатора. Регулаторно тело мора имати аутономију у одлучивању о пријему и отпуштању запослених, као и о броју запослених.

Финансијска независност

Финансијска независност регулаторног тела се остварује кроз:

- потпуну независност од државног буџета (решење утврђено Законом о енергетици) или јасну раздвојеност буџета регулатора у односу на остале буџетске кориснике у оквиру државног буџета;
- аутономију у расподели одобрених средстава. То значи да искључиво регулаторно тело може одлучивати о томе како ће се одобрени буџет трошити, те да регулатор не сме тражити нити примати инструкције о трошењу свог буџета. Решење прописано Законом о енергетици да Народна скупштина одобрава Финансијски план Агенције није у супротности са принципима независности регулаторног тела, с тим да је, по мишљењу стручних служби Европске комисије, улога законодавне власти (парламента) да одобри глобалну финансијску алокацију (а не појединачне буџетске ставке), која ће омогућити регулаторном телу да своје законом поверене послове обавља на ефикасан и ефективан начин.

Остваривање пуне независности регулаторног тела је и једна од обавеза на путу прикључивања Републике Србије Европској унији и предмет је мониторинга Европске комисије у процесу приступања Европској унији. Индикаторе независности Агенције за енергетику у оквиру извршавања обавеза из Уговора о енергетској заједници ("Службени гласник РС", број 62/06), Берлинског процеса и CESEC иницијативе прати и Секретаријат Енергетске заједнице. Место и улога Агенције за енергетику у правном систему Републике Србије, утврђени су Законом о енергетици, којим су транспоноване и одредбе европског права енергетике (тзв. Трећег пакета прописа о унутрашњем тржишту енергије ЕУ), које се односе на функционалну, персоналну и финансијску независност регулаторног тела.

7.2 Активности Агенције у 2025. години

Радом Агенције управља Савет Агенције који је у 2025. години одржао 47 седница (45 редовних и 2 ванредне), на којима су донете одлуке, сагласности, решења и друга акта у области: регулације цена, издавања лиценци за обављање енергетских делатности, успостављања и спровођења надзора над тржиштем електричне енергије и природног гаса, унутрашње организације Агенције и других послова из надлежности Савета.

7.2.1 Лиценцирање енергетских субјеката

Послови који се односе на издавање лиценци енергетским субјектима за обављање енергетских делатности, које Агенција обавља као поверене послове, су управно-правни послови и обухватају:

- издавање лиценци за обављање енергетских делатности;
- измене издатих лиценци;
- одузимање, укидање и доношење решења о престанку лиценци по сили закона;
- праћење испуњености прописаних услова енергетских субјеката за све време важења лиценце и
- вођење регистра издатих и одузетих лиценци.

Услови за издавање и одузимање лиценци и вођење регистра издатих лиценци, прописани су Законом о енергетици и Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији (Службени гласник РС, бр. 87/15, 44/18-др.закон и 83/21), којим се уређују услови за издавање лиценци за обављање енергетских делатности и сертификацију, које доноси министарство надлежно за енергетику. Ово су основни прописи које Агенција примењује у поступку издавања лиценци. Правилник о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији (са прописаним обрасцима и доказима које је неопходно поднети уз захтев за издавање лиценце за обављање енергетске делатности) објављен је на интернет страници Агенције.

Регистар издатих лиценци је јаван и осим у штампаном облику у писарници Агенције, води се и у електронском облику и доступан је на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

У циљу извршавања ових послова, Агенција, сагласно својим законским овлашћењима, доноси акт о висини трошкова за издавање лиценци за обављање енергетских делатности, на који сагласност даје Министарство финансија и који се објављује у „Службеном гласнику РС“ и којим се утврђује трошак који Агенција има у вези пружања ове јавне услуге која подразумева утврђивање испуњености услова за обављање енергетских делатности за сваку енергетску делатност посебно, а који сноси подносилац захтева за лиценцу. Одлука о усклађивању висине трошкова за издавање лиценци за обављање енергетских делатности („Службени гласник РС, број 118/2025) која је била у примени у 2025. години објављена је на интернет страници Агенције.

Савет Агенције у управном поступку доноси решење којим издаје лиценцу за обављање одговарајуће енергетске делатности. По наступању коначности решења којим је издата лиценца за обављање енергетске делатности, Агенција је уноси у регистар лиценци.

По врстама енергетских делатности, Савет Агенције је у току 2025. године издао лиценце за 13 енергетских делатности, од 31 за које је, сагласно Закону о енергетици , надлежан за издавање лиценце.

Агенција је у 2025. години примила 106 захтева за издавање лиценце, што са 2.733 захтева примљених у периоду 2006 – 2024. године, чини укупно примљених 2.839 захтева.

У 2025. години, настављена је обрада непотпуних захтева из претходне године, као и захтева запримљених у тој години и до краја године Савет Агенције је донео решења о издавању 94 нове лиценце, док је у 9 предмета поступак окончан одбацивањем захтева, у 3 предмета одбијањем захтева. У току 2025. године Агенција је донела 2 решења о привременом, а потом и трајном одузимању лиценце. Такође, у 24 предмета решења о издавању лиценце су укинута по захтевима енергетских субјеката. С обзиром да су многе лиценце издате у претходним годинама, а да након протека рока њиховог важења лиценцирани енергетски субјекти нису поднели захтев за њихово продужење, то су ове лиценце по службеној дужности брисане из јавног Регистра издатих лиценци који Агенција води, тако да је крајем 2025. године евидентирано 900 важећих лиценци.

Захтеви који се подносе Агенцији су у одређеном броју случајева били без потпуне документације, па су на захтев Агенције допуњавани и исправљани у складу са законом који уређује управни поступак. По отклањању утврђених недостатака и комплетирању документације, захтеви су били предмет поновне оцене ради провере испуњености услова за издавање лиценце.

Почев од 2008. године, поднет је и велики број захтева за измену решења којима је издата лиценца за обављање енергетских делатности, посебно у нафтном сектору - за обављање трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава и трговину нафтом, дериватима нафте, биогоривима, биотечностима, компримованим природним гасом, утечњеним природним гасом и водоником, а највише због промене објеката у којима се обавља делатност. У току 2025. године, Савет Агенције је донео 53 решења којима су измењена првобитна решења о издавању лиценце углавном за обављање делатности у нафтном сектору.

Агеција нема надлежности над енергетским субјектима који нису испунили услове за издавање лиценци. У 2025. години, Агенцији није достављен ни један налаз надлежног инспектора који би послужио као основ за подношење пријава за привредни преступ против правног лица које је обављало енергетску делатност без лиценце.

Број примљених захтева и издатих лиценци у 2025. години (неки захтеви су из претходне године, а лиценца је издата у 2024.), по делатностима, дат је у табели 7-1.

Табела 7-1: Поднети захтеви и одобрене лиценце у 2025. години по делатностима

Ред. бр.	Делатност	Поднето захтева	Одобрено лиценци
1.	Производња електричне енергије	5	5
2.	Комбинована производња електричне и топлотне енергије	1	1
3.	Пренос електричне енергије и управљање преносним системом	0	0
4.	Дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом	0	0
5	Дистрибуција електричне енергије и управљање затвореним системом	0	0
6.	Снабдевање електричном енергијом	10	8
7	Агрегирање	0	0
8.	Снабдевање на велико електричном енергијом	15	11
9.	Управљање организованим тржиштем електричне енергије	1	1
10	Складиштење електричне енергије	0	0
11	Транспорт и управљање транспортним системом за природни гас	0	0
12.	Складиштење и управљање складиштем природног гаса	0	0
13.	Дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас	0	0
14.	Снабдевање природним гасом	8	8
15	Снабдевање на велико природним гасом	13	10
16.	Јавно снабдевање природним гасом	3	2
17.	Производња деривата нафте	0	0
18.	Транспорт нафте нафтоводима	0	0
19.	Транспорт деривата нафте продуктоводима	0	0
20.	Складиштење нафте, моторних и енергетских горива	7	6
21.	Трговина нафтом, моторним и енергетским горивима	5	4
22.	Трговина горивима ван станица за снабдевање превозних средстава	2	1
23.	Пуњење посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечњени природни гас	2	2
24.	Тровина моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава	34	31
25.	Трговина горивима за пловила	0	0
26.	Производња биогорива	0	0
27.	Производња биометана		
28.	Производња биотечности	0	0
29.	Намешавање биогорива са горивима нафтног порекла	0	0
30.	Намешавање биотечности са горивима нафтног порекла	0	0
31.	Производња водоника	0	0
	Укупно	**106**	**90**

Актуелни регистар лиценцираних енергетских субјеката по делатностима се налази на интернет страници Агенције (www.aers.rs).

7.2.2 Регулација цена

У домену регулације цена, у јануару 2025. године Савет Агенције је усвојио Методологију за одређивање цене приступа систему за транспорт природног гаса, као и измене Методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима.

Савет Агенције је у марту и августу 2025. године усвојио измене и допуне Метологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање.

Савет Агенције је у августу 2025. године изменио и Методологију за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије,

У 2025. години Савет Агенције дао је сагласност на следеће одлуке о ценама:

- -у области електричне енергије у августу 2025. године:
  - Сагласност на одлуку о цени приступа систему за пренос електричне енергије;
  - Сагласност на одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије;
  - Сагласност на одлуку о цени електричне енергије за гарантовано снабдевање;,
- у области природног гаса:
  - сагласност на одлуку о висини трошкова прикључења следећих оператора дистрибутивног система:
    - ЈКП Топлана Шабац,
    - 7. октобар, Нови Кнежевац
    - Сомбор-гас, Сомбор и
    - Југоросгас а.д. Београд.

Напомиње се да је доношењем Закона о гасу крајем 2025. године престала надлежност Агенције за давање сагласности на акт оператора дистрибутивног система којим се утврђује висина трошкова прикључења типским прикључцима.

У складу са својим законским овлашћењима Савет Агенције је у јулу 2025. године донео Одлуку о заједничким ценама приступа транспортним системима које примењују Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад и Yugorosgaz-Transport d.o.o. Ниш.

У складу са својим законским овлашћењима Савет Агенције је у јулу 2025 .године донео акт којим се потврђује да су тарифе за дугорочне капацитете и почетне цене капацитетних производа Гастранс д.о.о одређене у складу са актом о изузећу и Тарифном методологијом за обрачун тарифа за услугу транспорта природног гаса Гастранс д.о.о.,

Сталне активности Агенције везане за регулацију цена су биле:

- обезбеђивање стручне помоћи енергетским субјектима у вези примене методологија за одређивање цена, као и праћење њихове правилне примене;
- праћење примене методологија за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије, односно транспорт и дистрибуцију природног гаса и решавање по жалбама купаца, чиме се обезбеђује неопходан ниво њихове заштите и непосредно се доприноси правилној примени методологија у пракси;
- обезбеђивање стручне подршке енергетским субјектима при раздвајању њихових средстава и трошкова по делатностима, као и контрола раздвојености рачуна;
- праћење и анализа података добијених од енергетских субјеката о оствареним трошковима и регулисаним ценама;
- полугодишње праћење и поређење остварених цена електричне енергије и природног гаса у региону и Европи и
- анализа решења и предлога решења у регулацији цена и припрема предлога измена и унапређења постојеће регулативе.

7.2.3 Надзор над тржиштем електричне енергије и природног гаса

Савет Агенције је у 2012. години донео Правила о промени снабдевача („Службени гласник РС“, број 93/12), а у 2015. години је донео нова, ради усклађивања са Законом из 2014. године, која су измењена и допуњена 2017. године („Службени гласник РС“, бр. 65/15 и 10/17). Правила о промени и колективној промени санбдевача и агрегатора, усагласиће се са изменама и допунама Закона из новембра 2024.године одмах по усклађивању прописа који уређују опште услови испоруке и снабдевања елеткричном енергијом, који укључује и уређивање услова коришћења услуга агрегирања..

Правила о праћењу техничких и комерцијалних показатеља и регулисању квалитета испоруке електричне енергије и природног гаса („Службени гласник РС“, број 2/14), Савет Агенције је донео крајем 2013. године и у току 2024. године се старао о њиховој примени.

У марту 2016. године, Савет је донео Правилник о начину вођења поступка и изрицању мера и вођењу регистра изречених мера, који се примењује на оне учеснике на тржишту који не извршавају своје обавезе прописане Законом.

У јулу 2016. године, Савет Агенције је донео Одлуку о поступку остваривања права крајњег купца на приступ подацима о сопственој потрошњи електричне енергије и природног гаса.

Поступајући у складу са овлашћењима утврђеним Законом о изменама и допунама Закона о енергетици из априла 2021. године („Службени гласник РС“, број 40/21), Савет Агенције је у законском року, у јуну 2021. донео 8 упутства за израду мрежних правила у области електричне енергије (3) и природног гаса (5). Овим упутствима су дате смернице операторима система за припрему подлога за израду „мрежних правила“ која у области електричне енергије уређују прикључење на преносни и дистрибутивни систем електричне енергије, а у области природног гаса расподелу капацитета, управљање загушењима, интероперабилност, одређивање структуре транспортних тарифа и балансирање транспортног система, и то:

- Упутство за припрему мрежног правила који се односи на прикључење на мрежу производних јединица;
- Упутство за припрему мрежног правила који се односи на прикључење на мрежу објеката купаца;
- Упутство за припрему мрежног правила који се односи на прикључење на мрежу једносмерних система високог напона;
- Упутство за припрему мрежног правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса;
- Упутство за припрему мрежног правила о прорачуну и расподели капацитета за транспорт природног гаса;
- Упутство за припрему мрежног правила о поступцима за управљање загушењима и објављивању техничких и других података и информација за приступ систему за транспорт природног гаса;
- Упутство за припрему мрежног правила о сарадњи оператора повезаних транспортних система и правилима размене података;
- Упутство за припрему мрежног правила о правилима за балансирање природног гаса у транспорту.

Савет Агенције је у августу и септембру 2021. године дао сагласност на текстове свих осам мрежних правила која су припремили оператори система у складу са наведеним упутствима чиме је потврђена усаглашеност Адаптираних текстова мрежних правила у области електричне енергије и природног гаса, ради доношења аката о мрежним правилима која, сагласно Закону, на предлог Министарства рударства и енергетике, доноси Влада. У септембру и октобру 2022. године Влада Републике Србије је донела свих осам уредби о мрежним правилима у области електричне енергије и природног гаса из члана 93а Закона.

Поступајући у складу са новим надлежностима утврђеним уредбама о мрежним правилима које се односе на прикључење, Савет Агенције је у децембру 2023. године, донео одлуке о одређивању критеријума за одобравање изузећа од примене ових правила код прикључења на мрежу производних јединица, као и код прикључења објеката купаца. Обе одлуке, односно утврђени критеријуми, објављени су, у складу са уредбама о мрежним правилима, на интернет страници Агенције.

У октобру 2021.године, Савет Агенције донео је Правила о спречавању злоупотреба на тржишту електричне енергије и природног гаса (РЕМИТ правила). Овим правилима ближе се уређују услови за регистрацију учесника на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима и законом који уређује област енергетике (тзв. лаки РЕМИТ). У марту 2022. године Савет Агенције је донео Упутство за спровођење поступка регистрације, вођење Регистра и праћење учесника на велепродајном тржишту.

Сагласно РЕМИТ правилима и овом упутству, Агенција је од 1. априла 2022. године отпочела са спровођењем поступака регистрације учесника на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса. Поступајући по поднетим регистрационим пријавама учесника који намеравају да врше велепродајне трансакције пласирањем налога за трговање, Агенција је до краја 2024. године регистровала укупно 76 учесника на велепродајном тржишту електричне енергије и природног гаса у Републици Србији. Регистар свих пријављених учесника на велепродајном тржишту доступан на интернет страници Агенције као и све потребне информације релевантне за праћење њиховог понашања на тржишту, као и обрасци који учесници користе за потребе подношења регистрационе пријаве, образац за пријаву злоупотреба на тржишту и обавештавање о одлагању објављивања повлашћених информација који се објављују сагласно обавезама које су преузете потврђеним међународним споразумима (Уговор о Енергетској заједници).

Остала правила доносе енергетска предузећа, након прибављене сагласности Агенције.

Крајем 2025. године, Савет Агенције је дао сагласност на следећа правила:

- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Рпублике Србије и Мађарске - Хармонизована Алокациона правила за расподелу права на дугорочни преносни капацитет, Правила за експлицитну расподелу дневних преносних капацитета на граници између зона трговања Мађарске и Србије и Правила за расподелу унутардневних преносних капацитета на граници између зоне трговања MAVIR ZRt (MAVIR) и ЕМС АД Београд за 2026. годину;
- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Републике Србије и Румуније (Правила за годишње и месечне алокације за расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. и ЕМС АД Београд за 2025.годину; Правила за дневне аукције за расподелу међузонских капацитета на граници изнеђу зона трговања ЕМС АД Београд и

C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. за 2025 годину и Правила за унутардневну расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. и ЕМС АД Београд за 2026. годину);

- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Републике Србије и Републике Северне Македоније (Правила за годишње и месечне аукције за расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд и АД МЕПСО за 2025. годину; Парвила за дневне аукције за расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд и АД МЕПСО за 2025.годину и Правила за расподелу унутардневних преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд и АД МЕПСО за 2026. годину);
- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Републике Србије и Црне Горе (Правила за годишње и месечне аукције за расподелу преносних капацитета на граници између зоне трговања ЕМС АД Београд(„ЕМС“) и Црногорског електропеносног система АД Подгорица („ЦГЕС“),
- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Републике Србије и Хрватске (Хармонизована Алокациона правила за расподелу права на дугорочни преносни капацитет; Правила за експлицитну расподелу дневних преносних капацитета на граници између зона трговања Хрватске и Србије и Правила за расподелу унутардневних преносних капацитета на граници између зона трговања Хрватског оператора пријеносног сустава ("ХОПС") и ЕМС АД Београд („ЕМС“));
- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Републике Србије и Бугарске (Правила за експлицитну расподелу дневних преносних капацитета између зоне трговања Бугарске и Србије и Правила за расподелу унутардневних преносних капацитета на граници између зона трговања ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД и ЕМС АД Београд);
- Правила за расподелу преносних капацитета између зона трговања Републике Србије и Босне и Херцеговине (Правила за годишње и месечне аукције за расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд и Независног оператора система у Босни и Херцеговини („НОСБиХ“), Правила за дневне аукције за расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд и Независног оператора система у Босни и Херцеговини („НОСБиХ“) и Правила за расподелу унутардневних преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд и Независног оператора система у Босни и Херцеговини („НОСБиХ“).

У јуну 2022. године Савет Агенције је усвојио Извештај о оцени испуњености прописаних услова за именовање SEEPEX ад за независног оператора организованог тржишта електричне енергије у Републици Србији (НЕМО), а што је сагласно Закону услов за именовање НЕМО од стране Владе РС.

Током 2025. године, Агенција је пратила примену раније донетих правила кроз анализу потреба и иницијатива за измене и допуне ових правила и учешћем у раду комисија за праћење њихове примене. У свим формираним комисијама, као посматрач, учествује и по један представник Агенције.

У току 2024. године Савет Агенције је дао сагласност и на следећа акта:

- Правила о изменама Правила за прикључење објеката на преносни систем АД ЕМС, у марту 2024. године;
- Правила за обуставу поново покретање тржишних активности ЕМС АД Београд у јануару 2024.године;
- План развоја преносног система Републике Србије за период 2023-2032.године ЕМС АД Београд, у марту 2024,
- План инвестиција у преносни систем ЕМС АД Београд за приод 2023-2025.године у марту 2024,
- План инвестиција у преносни систем ЕМС АД Београд за приод 2024-2026.године у децембру 2024,
- Одлуку којом се утврђују Прагови максималне снаге за производне модуле типа Б,Ц и Д, ЕМС АД Београд, у фебруару 2024.године,
- одлуке ЕМС АД Београд о одобравању оперативних ограничења за прикључење објката на преносни систем (у априлу 2024.године сагласност на 48 одлука и у децембру 2024.године на 22 одлуке),
- План развоја дистрибутивног система за период 2023-2032.године Електродистрибуција Србије доо Београд, у јулу 2024.године,
- План инвестиција у дистрибутивни систем период 2023-2025.године Електродистрибуција Србије доо Београд,
- Правила о изменама Правила о раду дистрибутивног система за природни гас ЈП Србијагас,
- План развоја система за транспорт нафте нафтоводом за период 2024-2028. са Планом инвестиција за период 2024-2026.године Транснафта ад Панчево, у мају 2024. године,
- План развоја дистрибутивног система Југоросгаз ад Београд, за период 2024-2028.године, са планом инвестиција, у октобру 2024. године и
- План развоја система за дистрибуцију природног гаса са планом инвестиција за период 2024-2087. године ЈКП „Стандард“, Ада, у октобру 2024. године;
-

У току 2025. године Савет Агенције је:

- - дао сагласност на Правила о раду тржишта ЕМС А.Д . Београд и Правила о раду ЕМС а.д

- дао сагласност на измену Правила о раду дистрибутивног система оператора дистрибутивног система Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд;
- донео Одлуку којом се по захтеву оператора преносног система одобрава изузеће и примена других форми набавке балансног капацитета на тржишним принципима.
- дао сагласност на правила којима се уређује поступак и начин расподеле преносних капацитета на граници између зона трговања оператора преносног система Републике Србије ЕМС АД и оператора преносних система Северне Македоније (МЕПСО), Румуније (Транселектрика), Мађарске (МАВИР), Бугарске(ЕСО), Хрватске(ХОПС) и Црне Горе (ЦГЕС) за 2026. годину;
- донео одлуку о давању сагласности на План развоја преносног система за период 2025-2034. година и План инвестиција у преносни систем за период 2025-2027. година које је као оператор преносног система донело Акционарско друштво „Електромрежа Србије“.
- донео одлуку о давању сагласности на План инвестиција у дистрибутивни систем за период 2024-2026. година оператора дистрибутивног система „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд.
- на седници одржаној у јуну и. децембру 2025. године на захтев Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, које је оператор преносног система, донео одлуке о одобрењима на оперативна ограничења за батеријска складишта електричне енергије која се прикључују на преносни систем.

За надзор над тржиштем енергије су од важности и програми за обезбеђивање недискриминаторног понашања, које, у складу са законом, треба да донесу оператори дистрибутивних система који су део вертикално интегрисаног предузећа, а које одобрава Агенција. У јуну 2016. године Савет Агенције је дао сагласност на Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања оператора дистрибутивног система ЕПС Дистрибуција доо Београд, као и сагласност на услове за именовање и трајање мандата лица одговорног за праћење усклађености оператора дистрибутивног система, а у јулу 2017. године сагласност на Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2016. годину, поднетог од стане лица одговорног за праћење усклађености. Одлуком из септембра 2019. године Савет Агенције није дао сагласност на Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за обезбеђење недискриминаторног понашања за 2018. годину. Влада Републике Србије је крајем 2020. године отпочела активности у циљу спровођења прописног раздвајања оператора дистрибутиног система од вертикално интегрисаног предузећа ЈП ЕПС (издвајање Електродистрибуција Србија д.о.о. Београд), које је окончано почетком 2021. године. Савет Агенције је у јануару 2021.године донео одлуку којом није дао сагласност на Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2019. годину, а у октобру 2021. године је донео Образложено мишљење на Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за 2020. годину, у коме је такође указано на недостаке у погледу раздвајања у назначеном периоду.

У фебруару 2022. године Савет Агенције је дао сагласност на нови Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања оператора дистрибутивног система електричне енергије који је „Електродистрибуција Србије” д.о.о. Београд, донела након извршене реорганизације. Такође, у јуну 2022. године, Савет Агенције је дао сагласност и на услове за именовање Лица одговорног за праћење усклађености као и претходну сагласност на именовање Лица одговорног за праћење Програма усклађености „Електродистрибуције Србије” д.о.о. Београд.

Услед промене лица одговорног за праћење усклађености, Савет Агенције је у фебруару 2023. године дао сагласност на услове за именовање и трајање мандата новог лица одговорног за праћење усклађености оператора дистрибутивног система електричне енергије „Електродистрибуције Србије” д.о.о. Београд, а у септембру 2023. године донео Образложено мишљење на Годишњи извештај овог лица о спровођењу Програма усклађености за 2021. годину. Савет Агенције је у јуну 2024.године донео Образложено мишљење на Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за 2022.годину, који је Лице за праћење усклађености доставило Агенцији у мају 2024.године, у децембру 2024.године и Образложено мишљење на Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за 2023.годину, достављен у октобру исте године, а у децембру 2025. године Образложено мишљење на Годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености за 2024.годину, достављен у октобру исте године..

Извршавајући прописане обавезе утврђене у наведеним уредбама које уређују мрежна правилима у области природног гаса, Агенција је у 2024.години:

- донела Одлуку о одређивању тачака интерконекције које нису интерконектори на којима се врши прорачун и расподела транспортних капацитета за природни гас;
- спровела јавне консултације о Предлогу одлуке о одређивању Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад за страну одговорну за процену преузимања количина природног гаса без дневног мерења (Агенција је ову одлуку донела у јануару 2025);
- по захтеву Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад извршила је прописане консултације са суседним регулаторним телима у поступку давања захтеване сагласности на Извештај о утврђивању и примени привремених мера за балансирање (Агенција је донела одлуку о давању сагласности на овај извештај током јануара 2025.);
- ценила резултате јавне консултације и предложена решења у Предлогу правила о раду транспортног система за природни гас које је припремио Транспортгас Србија д.о.о., након чега је у јануару 2025. донела Одлуку о давању сагласности на Правила о раду транспортног система која је донело Транспортгас Србија д.о.о.

У циљу испуњења прописаних услова за недискриминаторно и независно пословање оператора транспротног система, Агенција је током 2024. године донела и:

- Одлуку о давању сагласности на Програм недискриминаторног понашања Транспортгас Србија д.о.о. од 9. маја 2024. године, Одлуку о условима за именовање Лица задуженог за праћење Програма недискриминаторног понашања од 9.маја 2024, као и Одлуку о давању претходне сагласности на Предлог одлуке за именовању Лица задуженог за праћење спровођења Програма недискриминаторног понашања у Транспортгас Србија д.о.о, и
- прелиминарну Одлуку о издавању сертификата по захтеву оператора Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад који је сертификовала по моделу независног оператора система. Ову одлуку Агенција је проследила на мишљење Секретаријату Енергетске заједнице, и по пријему мишљења овог Секретаријата од 21.новембра 2024. године, дужна је да у року од 4 месеца донесе коначну одлуку о сертификацији.

  У марту 2025. године Савет Агенције, по прибављеном мишљењу Секретаријата Енергетске заједнице је донео коначну одлуку о сертификацији Транспортгас Србија д.о.о. Нови Сад по моделу независног оператора система.

По захтеву привредног друштва ГАСТРАНС д.о.о. Нови Сад, у марту 2019. године Савет Агенције донео је Коначну одлуку о изузећу новог интерконектора за природни гас, којим је привредном друштву ГАСТРАНС д.о.о. одобрено изузеће од обавезе власничког раздвајања, примене правила приступа треће стране и примене регулисаних цена транспорта природног гаса у трајању од 20 година. У марту 2019. године Агенција је, за потребе спровођења обавезујуће фазе расподеле дугорочних транспортних капацитета, дала сагласност на следеће акте овог друштва:

- Тарифну методологију за обрачун тарифа за услуге транспорта природног гаса;
- Модел дугорочног уговора о транспорту природног гаса који се закључује између ГАСТРАНС д.о.о. и учесника обавезујуће фазе расподеле дугорочних капацитета за које је одобрено изузеће од обавезе приступа треће стране;
- Програм недискриминаторног понашања у друштву ГАСТРАНС д.о.о;
- Одлуку о условима за именовање лица задуженог за праћење Програма недискриминаторног понашања и
- Акт о именовању Лица задуженог за праћење Програма недискриминаторног понашања.

Након тога, већ у фебруару 2020. године, Агенција је сертификовала Гастранс д.о.о. као пројектну компанију, с обзиром да је у том тренутку изградња гасног интерконектора била у току, и уз обавезу да по истеку утврђеног рока и почетку комерцијалног пословања достави Агенције доказе да испуњава све услове за самостално и недискриминаторно обављање делатности транспорта гаса. Гастранс је у року који је био одређен актом о сертификацији доставио Агенцији доказе на основу којих је Агенција донела одлуку у марту 2022. године којом потврђује да је друштво Гастранс д.о.о. испунило све услове које је Агенција одредила у акту о сертификацији који је донела фебруара 2020. године. Агенција је по службеној дужности и током 2024. године пратила поштовање услова од утицаја на важење сертификата који је издат Гастгранс д.о.о.

У мају 2020. године, Агенција је дала сагласност на Правила о раду транспортног система Гастранс д.о.о.

У децембру 2020. године Агенције је издала лиценцу за обављање делатности транспрота природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас друштву Гастранс д.о.о. Истог месеца, Агенција је донела акт којим је потврдила образовање тарифа и почетних цена за приступ транспортном систему на захтев Гастранс д.о.о.

Правилност образовања тарифа за дугорочни капацитет и почетних цена за приступ транспортном систему које образује Гастранс д.о.о. Агенција је ценила поступајући по захтевима које је Гастранс д.о.о. подносио Агенцији у 2021, 2022. 2023. и 2024. години.

Агенција је током 2021, 2022,2023, 2024. и 2025. године пратила начин обављања делатности транспорта од стране Гастранс д.о.о, као и извештавање лица задуженог за праћење спровођења Програма недискриминаторног понашања у Гастранс д.о.о. и поступање Гастранс д.о.о. по препорукама Лица за спровођење овог програма.

7.2.4 Одлучивање по жалбама

Послови одлучивања по жалбама (другостепени управни поступак), које Агенција, према Закону, обавља као поверене послове, обухватају одлучивање по жалбама изјављеним против:

- акта оператора система којим је одлучено о захтеву за прикључење на систем, односно жалбама изјављене када оператор система не донесе одлуку по захтеву за прикључење на систем у Законом прописаном року;
- акта оператора система о одбијању приступа систему, односно жалбама изјављеним због непосутпања по поднетом захтеву за приступ систему у Законом прописаном року и
- акта енергетског субјекта за транспорт нафте нафтоводима или енергетског субјекта за транспорт деривата нафте продуктоводом о одбијању приступа систему, као и жалбама изјављеним због нерешавања о захтеву за приступ систему законском року.

У поступку решавања по жалбама купаца, односно корисника система, Агенција настоји да се обезбеди заштита њихових права кроз обезбеђивање законитости одлука које доносе оператори система.

У 2025. години, примљено је укупно 138 поднесака који су се углавном односили на рад и поступање енергетских субјеката из различитих домена њиховог пословања, од којих су 78 жалбе које Агенција решава у управном поступку, као поверене послове, а 60 имају карактер различитих притужби физичких и правних лица или захтева за давање мишљења о примени прописа из надлежности Агенције.

Агенција је све примљене притужбе обрадила и доставила одговоре њиховим подносиоцима, уз прослеђивање предмета, када је то потребно, надлежним државним органима на даљи поступак.

Што се тиче жалби за чије решавање је у другом степену надлежна Агенција, у 2025. години је обрађено свих 78 примљених жалби које су поднете из разлога прописаних Законом и то:

- због недоношења решења од стране надлежног енергетског субјекта у првом степену по захтеву за прикључење објекта купца или произвођача на систем за дистрибуцију електричне енергије или природног гаса (тзв. „ћутање управе“);
- на решења оператора дистрибутивног система електричне енергије или природног гаса којима се одбија захтев за прикључење на систем и
- на решења оператора дистрибутивног система електричне енергије којима се одобрава прикључење на систем, али се купци жале на трошкове прикључења, или техничке услове под којима је одобрено прикључење, или су жалбе поднете на процесне одлуке енергетских субјеката за дистрибуцију електричне енергије о обустави поступка или одбацивању захтева.

Укупно 74 жалбе је изјављено на акта оператора дистрибутивног система електричне енергије, док су 4 жалбе изјављене на акте оператора дистрибутивног система природног гаса.У циљу смањења броја жалби и уједначавања праксе оператора дистрибутивног система електричне енергије у поступцима по захтевима за прикључење објеката правних или физичких лица на електроенергетску мрежу, Агенција је наставила са праксом да почетком године анализира све примљене жалбе и утврди најчешће разлоге за поништавање решења о прикључењу у поступцима вођеним по жалбама. Да би се смањио број незаконитих решења донетих од стране привредног друштава за дистрибуцију електричне енергије и у 2025. Агенција је истим указивала на најчешће повреде процесних, али и материјалних прописа, који доводе до доношења незаконитих решења, као и на Законом прописане обавезе енергетских субјеката у поступку прикључења. У 2025. години број жалби је био 78, што је знатан пад у односу на број жалби у 2024. години (140), што значи да је интензивна сарадња Агенције у претходном периоду са стручним лицима оператора дистрибутивног система електричне енергије, односно природног гаса, који одлучују по захтевима за прикључење на систем, дала резултате.

Од оснивања Агенције, закључно са 2025. годином, поднето је 118 тужби Управном суду Републике Србије, против одлука Агенције донетих у другом степену (табела 7-2).

Табела 7-2: Број тужби поднетих Врховном/Управном суду РС против одлука Агенције донетих у другом степену 2008-2025.

Год.	2008 – 2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	укупно
број	53	6	11	5	14	7	5	8	6	1	2	118

У 2021. години је против Агенције као друготужене (првотужени је Министарство рударства и енергетике) покренут и спор пред Привредним судом у Београду по тужби ради накнаде штете због одузимања лиценце, који је окончан крајем 2024.године, у корист Агенције (одбијањем поднете тужбе за накнаду штете).

7.2.5 Међународне активности

У складу са Законом о енергетици, потврђеним међународним уговорима и одлукама Савета, Агенција за енергетику Републике Србије сарађује са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама.

7.2.5.1 Атински процес и Регулаторни одбор Енергетске заједнице (ECRB)

Потписивањем и ратификовањем „Уговора о оснивању Енергетске заједнице“ 25. октобра 2005. године у Атини, који је ступио на снагу 01.07.2006. године, земље југоисточне Европе (и УНМИК за АПКМ) и ЕУ су започеле процес стварања Енергетске заједнице са циљем проширења унутрашњег тржишта енергије ЕУ на регион југоисточне Европе. Одлуком Министарског савета од 14.12.2023. године, „Уговор о оснивању Енергетске заједнице“ је је продужен за 10 година, тако да траје до 2036. године. Такође, на основу одлука Министарског савета, кроз имплементацију Трећег енергетског пакета у Закон о енергетици, уведене су неке надлежности Секретаријата Енергетске заједнице у уређењу националног енергетског сектора.

Уговором о оснивању Енергетске заједнице је дефинисан и институционални оквир потребан за њено функционисање: Министарски савет, Стална група на високом нивоу, Регулаторни одбор Енергетске заједнице, Секретаријат Енергетске заједнице, Форум за електричну енергију и Форум за гас. Накнадно су установљени Форум за нафту (2008), Правни форум (2017), Форум за одрживи развој (2017) и Форум за решавање спорова (2018).

Слика 7-1: Институције Енергетске заједнице

У складу са обавезама које проистичу из Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Агенција за енергетику Републике Србије активно учествује у раду институција Енергетске заједнице[17], водећи при томе рачуна о заштити интереса купаца, као и о положају и циљевима електроенергетске и гасне привреде Републике Србије уз координацију са државним органима у оквиру надлежности утврђених законом. Агенција за енергетику Републике Србије учествује у раду Регулаторног одбора Енергетске заједнице који је саветодавно тело Министарског савета Енергетске заједнице са могућим извршним функцијама, као и у раду Форума за електричну енергију и Форума за природни гас.

Агенција за енергетику Републике Србије је дала запажен допринос разради организације и начина функционисања регионалног и паневропског тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз активно учешће у раду институција Енергетске заједнице и стручних тимова основаних у оквиру тих институција. Представник Агенције за енергетику Републике Србије је председавао Радном групом за електричну енергију Регулаторног одбора Енергетске заједнице (ECRB EWG) од 2007-2018. године, а неколико представника Агенције за енергетику Републике Србије председава и подгрупама ECRB-а. Ефикасност рада ових тела могла би се унапредити ажурнијом припремом и благовременим достављањем материјала за њихове седнице.

Агенција за енергетику Републике Србије је у 2025. години учествовала у следећим активностима регулаторног одбора Енергетске заједнице (ECRB):

Стратешке и заједничке активности

- давање мишљења о Прелиминарним одлукама о сертификацији оператора преносних система сагласно члану 9. Одлуке Министарског савета Енергетске заједнице D/2011/02/MC-EnC о имплементацији Трећег енергетског пакета прописа о унутрашњем тржишту енергије у Европској унији;
- сарадња са удружењима регулаторних тела из области енергетике - Агенцијом за сарадњу енергетских регулаторних тела (Agency for Cooperation of Energy Regulators - ACER), Саветом европских регулаторних тела за енергетику (Council of European Energy Regulators - CEER), Регионалном асоцијацијом регулаторних тела за енергетику (Energy Regulators Regional Association - ERRA) и Медитеранским регулаторним телима за енергетику (Mediterranean Regulators - MedReg).

Електрична енергија (Радна група за електричну енергију)

Радна група зе електричну енергију ECRB прати активности интеграције тржишта електричне енергије у југоисточној Европи и његовог функционалног интегрисања у пан-европско тржиште електричне енергије. Саставни део ове активности су: редовно праћење актуелности и процеса везано за интеграцију тржишта електричне енергије у ЕУ; одржавање заједничких радионица ACER и ECRB везано за Уредбе ЕУ CACM и FCA; хармонизован регулаторни преглед правила Канцеларије за координисане аукције за расподелу прекограничних преносних капацитета на интерконективним далеководима (SEE CAO) и припрема заједничког предлога правила за усвајање у ECRB.

- Током 2025. године радна група за електричну енергију ECRB је пратила активности Секретаријата Енергетске заједнице у вези примене адаптираних Директива и Уредби ЕУ у области електричне енергије, усвојених одлукама Министарског савета Енергетске заједнице крајем 2022. године, нарочито оних која представљају тзв. мрежна правила од значаја за функционисање тржишта електричне енергије и оперативни рад електроенергетских система Енергетске заједнице, која за циљ имају стварање услова за бржу интеграцију тржишта електричне енергије на Западном Балкану у јединствено паневропско тржиште електричне енергије Европске Уније као и хармонизацију процедура у области оперативног управљања системом и балансирања. Током 2025. године већина Уговорних страна Енергетске заједнице је интензивно радила на послу транспозиције интеграционог пакета законодавства за електричну енергију (EIP-Electricity Integration Package) у домаћа законодавства, имајући у виду чињеницу да касне, јер је рок био до краја 2023. године. Секретаријат Енергетске заједнице и Европска комисија су поставили услов да свих девет правних аката у оквиру EIP мора бити у потпуности транспоновано пре почетка процеса верификације уз доставу упоредних табела од стране Уговорних страна. У Србији је верификациони процес званично започет 22.10.2025. године, с тим да је 22.01.2026. године рок Секретаријата Енергетске заједнице за оцену верификације. Европска комисија ће дати препоруку Уговорним странама да ли и шта треба додатно побољшати или применити. Секретаријат Енергетске заједнице има три месеца да провери табеле усаглашености и обезбеди препоруку за Европску комисију, а потом Европска комисија доноси одлуку у року од пет месеци. Крајем 2025. године Србија и Молдавија су истакнуте као најбрже у транспозицији и постизању траженог правног оквира.

17 Трошкове учешћа представника Агенције у раду институција Енергетске заједнице надокнађује Секретаријат Енергетске заједнице

- У вези са дефинисањем региона за координисани прорачун капацитета (CCR-Coordinated Capacity Region) ACER је затражио 31.01.2025. године од оператора преносног система коментаре на концепт региона CCR у односу на "default" конфигурацију дефинисану у адаптираној Уредби (ЕУ) 2015/1222. Дана 02.07.2025. године ENTSO-E је доставио у ACER нови алтернативни предлог за формирање региона за координисани прорачун капацитета CCR, уз одржану јавну расправу 24.07.-03.09.2025. године, с тим да је рок за ACER за доношење ове одлуке 02.01.2026. године са планом да донесе одлуку пре рока, до 10.12.2025. године. Након уводног састанка одржаног 17.07.2025. године, ACER је организовао неколико заједничких виртуелних састанака представника оператора преносних система, ENTSO-E, регулаторних тела ЕУ и Секретаријата Енергетске заједнице у периоду од августа до октобра 2025. године ради праћења статуса активности везано за реконфигурацију региона за прорачун прекограничних капацитета (28.08.2025, 04.09.2025, 01.10.2025.) чему је претходило прелиминарно мишљење ACER од 17.06.2025. године. ACER је прихватио предлог алтернативне конфигурције региона коју је предложио ENTSO-E, који се разликује од тзв. „default/shadow" региона, а који је претходно био дефинисан у оквиру Анекса адаптиране верзије Уредбе ЕУ 1222/2015. Овај нови предлог SEE CCR обезбеђује сигуран рад система интегришући структурално критичне границе у регион ЕСЕ, који чине Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија, и који ће се спојити са регионом централне Европе (CE-Central Europe-CORE) „дан-унпред" при чему је став ACER да мора постојати обавеза имплементације прорачуна методом токова снага ("flow-based"). ; По питању израде Имплементационог плана за оператора за спајање тржишта (MCO IP-Market Coupling Operatora Implementation Plan), оператори тржишта (NEMO) из ЕУ су 31.1.2025. доставили нацрт MCO IP у име оператора тржишта Уговорних страна, што су се они сложили јер тада још ниједна Уговорна страна није испуњавала услов за предају тог плана, а због убрзавања процеса. На захтев Европске комисије, NEMO из ЕУ су се обавезали да ће израдити оцену утицаја спајања тржишта Уговорних страна Енергетске заједнице на интерно тржиште електричне енергије ЕУ (неформално доставили у ACER дана 9.10.2025.) и формално до 10.11.2025. године.
- У организацији Секретаријата Енергетске заједнице 4. и 5. јуна 2025. године у Атини, одржан је 30. Форум за електричну енергију, кроз панел дискусије са следећим темама и питањима од значаја: преглед рада током претходних двадесет година и питање да ли је сада тренутак за интеграцију ЕУ тржишта електричне енергије; примена механизма за корекцију угљеничног граничног прилагођавања (CBAM), опорезивање угљен диоксида и електрични сектор са даљим планом рада; приступачност и активно учешће купаца на тржишту електричне енергије; сарадња оператора преносних система – за ефикасније тржиште и безбеднији систем; спајање тржишта и конкурентност; оператор дистрибутивног система на раскршћу: олакшице или уска грла у енергетској транзицији.
- У оквиру радне подгрупе која се бави интеграцијом обновљивих извора енергије и флексибилношћу, током 2025. године завршен је и одобрен Извештај о развоју регулаторног оквира за обновљиве изворе и флексибилност;
- У оквиру радне подгрупе за тарифне методологије за пренос и дистрибуцију у Енергетској заједници, током 2025. године израђен је и одобрен ECRB Извештај о најбољим праксама за тарифне методологије за пренос и дистрибуцију у ECRB.
- У оквиру радне подгрупе која се бави радом електроенергетског система, хаваријским ситуацијама и рестаурацијом и прикључењем на преносну мрежу у Уговорним странама Енергетске заједнице, током 2025. године израђен је и одобрен Извештај о примени Уредбе 631 о прикључењу производних јединица (RfG-Requirements for Generation);
- У оквиру радне подгрупе за праћење прекограничне трговине електричном енергијом у југоисточној Европи, сагласно Смерницама ECRB за надзор тржишта југоисточне Европе и коришћењем базе података за надзор тржишта и веб интерфејса платформе (SEEAMMS), чланови радне групе су уносили податке које су претходно припремили ОПС, иако је констатовано да је платформа застарела и неадекватна. Секретаријат је најавио да су издвојена средства за унапређење овог софтвера па ће ECRB Секција предложити члановима радне групе програмски задатак за прераду софтвера SEEAMMS у складу са пословима ECRB и EIP;
- По питању праћења усаглашености Уговорних страна са захтевима из Уредбе о транспарентности ЕУ 543/2013, радна група за електричну енергију ECRB је током 2025. године пратила остварен ниво транспарентности Уговорних страна Енергетске заједнице путем интернет сајта Секретаријата Енергетске заједнице и континуирано је извршено ажурирање података везано за објављивање података на платформи за транспарентност ENTSO-E (EMFIP);
- Радна група за електричну енергију је учествовала у изради Извештаја о надзору велепродајних тржишта електричне енергије сагласно ЕУ пракси (коришћењем индикатора ACER за оцену стања на велепродајном тржишту електричне енергије) за 2025. годину. Израђен је нацрт извештаја, који би требало да буде у оквиру извештаја ACER, али због спорног поглавља о анализи добити за регион за сада није одобрен јер садржи нетачне претпоставке на које је указала Агенција;
- Радна група за електричну енергију је активно пратила рад заједничког радног тима експерата за спајање тржишта (JET EnC - Joint Experts Team Energy Community), који се одржава једном месечно путем виртуалних састанака и који чине представници надлежних министарстава, оператора преносног система и берзи (NEMO) ЕУ и Уговорних страна, с тим да су се од 2024. године, поред Председавајуће радне групе, у рад групе укључили сви представници регулаторних тела – чланова радне групе ECRB EWG. У раду овог радног тима учествују и представници ACER, ENTSO-E Европске комисије и заинтересованих финансијских институција (од 2025. године). Током 2025. године фокус рада овог

радног тима био је праћење транспозиције и процеса верификације EIP у Уговорним странама Енергетске заједнице, израда и коментарисање Имплементационог плана за оператора за спајање тржишта (MCO IP-Market Coupling Operator Implementation Plan) који су израдили NEMO из ЕУ и предали га у ACER, као и дефинисање алтернативног региона за координисани прорачун преко-зоналног капацитета (CCR-Cordinated Capacity Region). Иако је интерес свих Уговорних страна Енергетске заједнице био да споје своја тржишта са SDAC до краја 2025. године како би били изузети од примене CBAM, то се на жалост није догодило због кашњења у испуњењу предуслова за изузеће које је дефинисала Европска комисија, тако да од 01.01.2026. године започиње примена CBAM на увоз електричне енергије из Уговорних страна у ЕУ, с тим да ће куповина сертификата почети 01.02.2027. године. У случају да нека од Уговорних страна током следеће године испуни тражене услове могло би да дође до спајања тржишта такве Уговорне стране са земљом чланицом ЕУ, па би она могла тражити од Европске комисије изузеће од CBAM. Европска комисија би могла да закључи Меморандум о разумевању за испуњење критеријума за изузеће са том Уговорном страном о чему ће бити преговора током 2026. године. Једно од значајних питања у оквиру ове радне групе било је и представљање локалних планова примене за спајање тржишта (LIP - Local Implementation Plan). У оквиру плана спајања тржишта Мађарске и Србије, ОПС ЕМС АД и NEMO SEEPEX раде на примени негативних цена на локалном тржишту и разматрају споразум о учесницима на тржишту (Shipper Agreement). У оквиру плана спајања тржишта Бугарске и Србије, процес приступања овог пројекта у радну групу за утврђивање електричних граница које су од интереса за италијански електроенергетски систем (IBWT-Italian Borders Working Table), практично је завршен и чека се формално одобрење националних регулатора. План и предуслови за NEMO и ОПС Енергетске заједнице за интеграцију спајања тржишта са земљама чланицама ЕУ су: позитивно мишљење Европске комисије о транспозицији и примени EIP у оквиру процеса верификације и њено ступање на снагу; позитивно мишљење ACER на План примене за оператора за спајање тржишта (MCO IP) који је конзистентан са одобреним планом MCO у оквиру Уредбе (ЕУ) 2015/1222 и који укључује детаљан опис примене, рокове и очекивани утицај интеграције Уговорних страна на перформансе функције MCO у складу са чланом 7 и 2. Уредбе (ЕУ) 2015/1222; дефинисање региона CCR без захтева за операционализацију; Уговорне стране Енергетске заједнице треба да примене све пан-европске одредбе, услове и методологије (TCM - Terms, Conditions and Methodologies) пре него што започну спајање тржишта уживо (go-live), с тим да ће NEMO и ОПС да одлуче које регионалне TCM ће бити неопходне за спајање тржишта уживо (go-live) Уговорних страна Енергетске заједнице. Примену TCM ће оцењивати респективна регулаторна тела и/или ACER, уколико је потребно. Србија планира приступање јединственом европском дневном повезаном тржишту (SDAC – Single Day-Ahead Coupling) у првом кварталу 2028. године, а затим и јединственом европском унутардневном повезаном тржишту (SIDC – Single Intraday Coupling).

- У вези са регионалном алокационом платформом (Regional Allocation Platform-RAP) чије оснивање је предвиђено Уредбом FCA 2016/1719 члан 48, 49, 59 (TCM), пет ОПС Енергетске заједнице (OST, NOSBIH, MEPSO, KOSTT и CGES) су доставили предлог Председнику ECRB у вези члана 4. Уредбе FCA, а потом је Председник ECRB упутио писмо ОПС и регулаторним телима 04.11.2025. године са захтевом за одговоре до 31.12.2025. године. Сви ОПС Уговорних страна ће предузети даље неопходне кораке са циљем постизања консензуса квалификоване већине, у складу са чланом 4. и 3. Уредбе FCA по питању предлога за RAP. ОПС ће најкасније 31.12.2025. године доставити коначни предлог ОПС за RAP у складу са релевантним захтевима члана 4. Уредбе FCA или у случају неуспеха да се постигне концензус квалификоване већине, ОПС ће послати информацију о постојећим нацртима, респективним ставовима инволвираних ОПС; укључујући информације о процесу и разлозима који спречавају договор, и то свим компетентним регулаторним телима, ACER и ECRB. Биће израђена информација о предложеним алокационим платформама, за алокације за сваку границу ОПС Уговорних страна са ОПС из суседне Уговорне стране и, уколико је релевантно, земљом чланицом ЕУ. Српски ОПС ЕМС АД је заинтересован да расподелу преко-зоналног капацитета на свим својим границама врши преко алокационе платформе JAO у Луксембургу.
- Током 2025. године одржана је заједничка виртуелна радионица у оквиру рада радне групе ECRB EWG о питањима регионалне интеграције тржишта електричне енергије, у којој су учествовали представници ACER, NEMO DA MCSC, EnCS, ARERA (03.10.2025. година).

Природни гас (Радна група за природни гас)

- У оквиру редовних активности радне групе на надзору велетржишта које се у складу са Планом рада за 2025. годину спроводе, прикупљани су подаци, о надзору велетржишта природног гаса у Енергетској заједници за 2024. годину. Велепродајна тржишта природног гаса уговорних страна Енергетске заједнице су се 2024. године делимично стабилизовала у односу на 2023. годину, осим у Украјини. Просечне велепродајне куповне цене су опадале почетком године, а потом поново расле крајем године. Велепродајне продајне цене су падале у Украјини и Молдавији, а расле у Србији. Како су набавне цене падале тако је потрошња у уговорним странама показивала благи раст током 2025. године, али без значајних промена у неким земљама је потрошња опала или остала стабилна. Највећи пораст потрошње је уочен у Украјини и то 8%. Тржишта су и даље високо концентрисана, са доминантним компанијама у већини уговорних страна. Напредак постоји у примени правила за доделу капацитета и балансирање, али она још нису у потпуности спроведена. Током 2025. године значајан напредак у вези

примене мрежних правила о хармонизованим транспортним тарифама је уочен у Молдавији и Србији. Препоруке радне групе у вези велетржишта природног гаса у Енергетској заједници се односе на смањење потрошње, већу ефикасност, диверсификацију извора снабдевања и бољу интеграцију тржишта. Такође се истиче значај регионалне сарадње и пажљивог одређивања тарифа како би се избегли поремећаји у снабдевању и раст цена.

- У складу са чланом 27. Мрежних правила о хармонизованим транспортним тарифама (NC TAR), ECRB анализира консултациони документ, који припрема надлежно регулаторно тело, за јавну расправу приликом усвајања Методологије за утврђивање цене транспорта природног гаса. Током 2024. године Агенција за енергетику Републике Србије и Регулаторно тело из Молдавије су поднеле консултационе документе неопходне за спровођење јавне расправе у складу са Мрежним правилима о хармонизованим транспортним тарифама на мишљење ECRB-у. Мишљење Радне група за гас и ECRB о достављеној документацији од стране AEPC и молдавског регулатора је било позитивно. Методологија о хармонизованим транспортним тарифама је усвојена у Србији у јануару 2025. године. Хармонизоване транспортне тарифе у складу са NC TAR су се примењивале у Украјини, Молдавији и Србији током 2025. године.
- Извештај радне групе за гас о расподели капацитета и управљању загушењима на транспортном ситему за природни гас је који се односи на податке из 2024. године је усвојен крајем јуна 2025. године у складу са календаром ACER. Утврђено је да је на одређеним тачкама интерконекције расподела капацитета била у складу са мрежним правилом за расподелу капацитета. Украјина, Молдавија и Гастранс у Србији расподељују капацитете на аукцијама. Али, оператори транспортног система у Молдавији, Северној Македонији и неки у Србији не нуде све капацитетне производе у складу са мрежним правилом за расподелу капацитета. Транспортгас Србија у 2024. години није расподељивао капацитете на тачкама интерконекције због техничких разлога. Овај извештај Радне групе за природни гас је утврдио да је неопходно да сви оператори транспортних система на свим тачкама интерконекције расподељују капацитете у складу са мрежним правилом за расподелу капацитета.Извештај Радне групе за природни гас о расподели капацитета и управљању загушењима је утврдио да су захтеви за капацитетима били већи од понуде и да је било аукцијске премије на расподели месечних капацитета код Гастранса на IP Zajecar у новембру и на IP Kiskundoszma 2 у октобру и новембру 2024. године, као и у Украјини за један месечни и један дневни капацитет. Закључено је да нису били испуњени критеријуми из тачке 2.2.3 (1) мрежног правила за управљање загушењем, па није било основа да национални регулатори захтевају од оператора транспортних система да примењују мере за управљање загушењем;
- Радна група за гас је током 2025. године усвојила и Извештај о препорукама за спајање капацитета на тачкама интерконекције у Енергетској заједници, с обзиром да нема расподеле спојених капацитета на тачкама интерконекције;
- У организацији Секретаријата Енергетске заједнице 28. и 29. септембра 2025. године, одржан је у Бечу 20. Гасни форум на којем су представници AEPC имали активно учешће кроз излагање на тему велетржишта природог гаса у Енергетској заједници. Кроз панел дискусије разматране су следеће теме и питања од значаја за гасни сектор: унапређење сигурности снабдевања гасом, декарбонизација гасног тржишта, нови начини снабдевања у централној и југоисточној Европи уз повећану транспарентност, стање на тржишту природног гаса и регулаторна питања у вези текућег развоја тржишта природног гаса у ЕУ и уговорним странама Енергетске заједнице, са акцентом на ефекте промена транспортних тарифа на будуће токове природног гаса.
- На Министарском савету одржаном у децембру 2025. године је продужена примена регулативе о сигурности снабдевања природним гасом са дефнисаном обавезом попуњености подземеног складишта од 90% у Енергетској заједници за наредне две године, као што је утврђено и на нивоу ЕУ.
- Регулативом 1789/2024 (Regulation (EU) 2024/1789) за уређење тржишта обновљивих гасова, природног гаса и водоника постала је обавезна примена мрежних правила за природни гас ЕУ на границама између ЕУ и трећих земаља. Национални регулатори чланица ЕУ су могли да пријаве ACER и Комисији ЕУ уколико желе дерогацију одређених одредби ових правила до 5. фебруара 2026. године. Након консултација националних регулатора и оператора транспортних система из ЕУ и Енергетске заједнице утврђено је да се дерогација тражи само за примену расподеле спојених капацитета на тачкама интерконекције транспортних системима у ЕУ и Енергетској заједници. Комисија ЕУ ће након мишљења ACER донети одлуку по овом питању у мају 2026. године.
- Учешће у раду гасне регионалне иницијативе југ-југоисток (Gas Regional Initiative South South- East; GRI SSE) Европске уније је било кроз организовану посету Central European Gas Hub(CEGH) у Бечу. CEGH је часно чвориште са највећим обимом трговине природним гасом у свим земљама регионалне иницијативе југ-југоисток. CEGH организује и трговину биогасом и гаранцијама порекла за биогас, али обим ове трговине је врло мали.

Радна група за малопродајно тржиште електричне енергије и природног гаса и заштиту купаца

Радна група зе малопродајно тржиште електричне енергије и природног гаса и заштиту купаца ECRB се у 2025- години бавила обрадом тема дефинисаних програмом рада које су се односиле на малопродајна тржишта електричне енергије и природног гаса везано за отвореност и концентрацију тржишта и за регулацију цена за крајње купце. Друга област рада ове радне групе односила се на заштиту купаца кроз праћење транспозиције европске регулативе у Уговорним странама Енергетске заједнице. У оквиру рада радних подгрупа обрађиване су следеће теме:

- Израда извештаја о функционисању малопродајних тржишта електричне енергије и природног гаса у Енергетској заједници;
- У 2025. години је настављена сарадња радних група за тржиште на мало и заштиту потрошача ECRB, CEER и MedReg, одржавањем заједничке радионице у Бечу, 08. октобра 2025, године на којој су кроз четири панел дискусије разматране теме везане за помоћ енергетски угроженим купцима кроз повећање енергетске ефикасности, обезбеђивање приступачног природног гаса за све купце (на примеру Египта), искуства о функционисању енергетске заједнице грађана (на примеру у Аустрији), значај информисаности купаца од стране регулаторних тела и омогућавања коришћења алата за поређење цена и на к рају везано за зелене сертификате у циљу популаризације зелене енергије за коју је последњих година уочен пораста интересовања за њу;
- Настављена је активност на изради Извештаја о статусу имплементације Правила о заштити потрошача из адаптиране Директиве о електричној енергији 2009/944 у Уговорним странама у 2025. години. Урађен је иновирани упитник, на иоснову кога је припремљен извештај чије се усвајање очекује у првој половини 2026. године.

Радна група за РЕМИТ (Уредба ЕК о интегритету и транспарентности тржишта енергије)

Под окриљем регулаторног одбора Енергетске заједнице у 2019. години је оформљена Радна група за РЕМИТ која прати примену адаптиране Уредбе ЕК о интегритету и транспарентности тржишта енергије 1227/2011) –у даљем тексту: Уредба РЕМИТ чији су чланови представници националних регулаторних тела Уговорних страна Енергетске заједнице. Циљ ове радне групе је да даје препоруке и прати примену адаптиране Уредбе „РЕМИТ“ која је усвојена Одлуком Министарског Савета дана 29. новембра 2018. године. Регулаторни одбор Енергетске заједнице усвојио је Процедурални акт о раду РЕМИТ Радне групе 7. августа 2020. године којим је уређен начин сарадње и координација активности регулаторних тела Уговорних страна у спровођењу Уредбе РЕМИТ. Овим процедуралним актом успостављен је: 1) основ за координацију националних регулаторних тела Уговорних страна у извршавању њихових задатака сагласно Уредби РЕМИТ; 2) процес сарадње у оквиру Регулаторног одбора Енергетске заједнице (ЕЦРБ) и Радне групе РЕМИТ; 3) формат који користе регулатори у поступку регистрације учесника на тржишту и вођењу регистра; 4) основ за активности које предузима ЕЦРБ у примени Уредбе РЕМИТ и 5) обавеза заштите поверљивост података и информација које размењују национална регулаторна тела. Током 2025. године, активности Радне групе за РЕМИТ биле су усмерене на даље унапређење примене постојећег оквира, као и на припрему за проширење обавеза у складу са очекиваном адаптацијом пуног EU REMIT оквира у Енергетској заједници. Посебан фокус био је на јачању капацитета регулаторних тела за надзор тржишта, унапређењу механизама за прикупљање и обраду података, као и на питањима транспарентности, укључујући развој платформи за објављивање инсајдерских информација.

У складу са Одлуком ЕЦРБ о образовању радне групе за РЕМИТ и Програмом рада ове радне групе за 2025. годину, ова радна група је организовала рад на спровођењу овог Програма у оквиру седам радних подгрупа са циљем даљег унапређења примене адаптиране Уредбе РЕМИТ и припреме за проширење обавеза у складу са будућом адаптацијом пуног EU REMIT оквира.:

- Подгрупа “Regulatory guidance on REMIT” (Регулаторне смернице за примену адаптиране Уредбе РЕМИТ)“ – настављен је рад на утврђивању додатних појашњења о начину примене адаптиране Уредбе РЕМИТ у Енергетској заједници као и релевантних делова новелираних смерница за примену Уредбе РЕМИТ које је усвојила Агенција за сарадњу европских регулатора (АЦЕР) користе, и у мери у којој је могуће, у оквиру Енергетске заједнице формулисање смерница од стране ове радне подгрупе за потребе пуне примене адаптриане Уредбе РЕМИТ у Уговорним странама. Посебан фокус био је на уједначавању тумачења кључних REMIT појмова и обавеза (укључујући инсајдерске информације, објављивање података и понашање на тржишту), као и на размени пракси између регулаторних тела уговорних страна. У оквиру рада подгрупе започето је формулисање додатних смерница које би, у мери у којој је то могуће у постојећем правном оквиру, омогућиле доследнију примену REMIT правила у Енергетској заједници и постепено приближавање пракси Европске уније. Истовремено, констатовано је да у већини уговорних страна и даље не постоје развијене националне смернице и детаљнија оперативна упутства за примену REMIT-а, што утиче на правну сигурност и уједначеност примене прописа. У том смислу, као приоритет за наредни период идентификована је потреба за даљим развојем националних и регионалних смерница, посебно у контексту очекиване адаптације пуног EU REMIT оквира (REMIT 2.0), који ће значајно проширити обавезе у погледу извештавања, транспарентности и надзора тржишта.
- Подгрупа “Cybersecurity and data protection ” (сајбер безбедност и заштита података) –у оквиру ове радне подгрупе процењују се обим имплементације захтева у погледу стандарда сајбер безбедности и заштите података у Уговорним странама Енергетске заједнице имајући у виду стандарде које је АЦЕР утврдио за потребе заштите података у оквиру ЕУ (протоколи за пренос и енкрипцију података, контрола приступа подацима, класификација и управљање подацима и сл). Циљ извештаја који припрема ова подгрупа је да се сагледају недостаци у Енергетској заједници и дају препоруке за формулисање недостајућих решења за потребе правилне примене Уредбе РЕМИТ 2.0. која се примењује у ЕУ а чије транспоновање се планира ускоро и у Енергетској заједници. У оквиру рада подгрупе прикупљене су информације о постојећим националним решењима и идентификоване су значајне разлике у нивоу имплементације између уговорних страна, као и одређени недостаци у погледу техничких и организационих мера заштите података. Посебно је указано на потребу даљег

унапређења система за безбедну размену података и заштиту поверљивих информација које се обрађују у оквиру REMIT оквира. Као кључни приоритет за наредни период, подгрупа је идентификовала потребу за додатним усклађивањем са EU стандардима у области сајбер безбедности и заштите података, имајући у виду да ће будућа адаптација пуног EU REMIT оквира (REMIT 2.0) захтевати значајно напредније системе за прикупљање, обраду и размену података, као и јачање институционалних и техничких капацитета регулаторних тела.

- Подгрупа “Data Collection and Reporting Processes in Contracting Parties” (прикупљање података и поступак извештавања у Уговорним странама) – у оквиру ове радне подгрупе прикупљају се информације о начину прикупљања и врсти тржишних података које прикупљају регулаторна тела Уговорних страна као и утврђивања најбоље праксе за потребе пуне примене Уредбе РЕМИТ 2.0. која се планира а која подразумева редовно прикупљање и обраду података које достављају учесници на велепродајном тржишту регулаторним телима у Уговорним странама. У оквиру рада подгрупе анализиране су разлике у постојећим националним приступима, при чему је констатовано да у већини уговорних страна системи извештавања још увек имају ограничен обим и углавном се заснивају на агрегираним и периодичним подацима, без развијених механизама за континуирано и трансакционо праћење тржишта. Такође, уочено је да употреба аутоматизованих алата за надзор тржишта и система за рано откривање потенцијалних злоупотреба остаје ограничена. Као резултат активности подгрупе, идентификоване су најбоље праксе и кључни изазови, као и потреба за даљим унапређењем регулаторног и техничког оквира за прикупљање и обраду података. У том контексту, као приоритет за наредни период истакнута је потреба за успостављањем свеобухватнијих и стандардизованих система извештавања, у складу са захтевима EU REMIT оквира, који подразумева редовно, детаљно и, где је применљиво, трансакционо извештавање учесника на велепродајном тржишту.
- Подгрупа „Implementation of REMIT and Inside Information Platform“ - активности ове подгрупе усмерене су на праћење примене обавеза из Уредбе РЕМИТ у делу који се односи на објављивање инсајдерских информација, као и на анализу регулаторних и институционалних предуслова за успостављање и функционисање платформи за њихово објављивање. Платформа за објављивање инсајдерских информација представља централизован механизам који омогућава правовремено, транспарентно и недискриминаторно објављивање информација од значаја за функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса. Током 2025. године активности подгрупе биле су усмерене на даљу анализу постојећих националних решења и пракси објављивања инсајдерских информација, као и на праћење измена прописа у уговорним странама. Анализа је показала да објављивање инсајдерских информација у већини случајева и даље има децентрализован карактер, што отежава приступ подацима и умањује транспарентност тржишта. У том смислу, указано је на потребу унапређења регулаторног оквира и успостављања централизованих платформи, у складу са праксом Европске уније. Када је реч о Републици Србији, потребно је додатно уредити нормативни оквир у циљу јасног дефинисања надлежних субјеката за успостављање и управљање овом платформом, како би се учесницима на тржишту омогућио јединствен и транспарентан приступ релевантним информацијама.
- Подгрупа “REMIT Procedures in Energy Community” (Примена уредбе РЕМИТ) – током 2025. године активности ове подгрупе биле су усмерене на праћење општег напретка у примени адаптиране Уредбе РЕМИТ у уговорним странама, као и на унапређење регулаторног и процедурног оквира за њену примену. Посебан акценат стављен је на систематско извештавање о предузетим мерама, развоју националних прописа и организацији надзора тржишта. Подгрупа је омогућила размену искустава у погледу успостављања процедура за праћење тржишта, поступање у случајевима сумње на злоупотребе и примену регулаторних овлашћења, са циљем уједначавања приступа у уговорним странама. Такође, разматрана су питања даљег унапређења постојећег оквира сарадње, укључујући могућности за прецизније дефинисање процедура и улога у оквиру Енергетске заједнице. У том смислу, указано је на потребу даљег развоја и усклађивања процедуралног оквира, како би се обезбедила доследна примена REMIT правила и ефикаснији надзор тржишта на нивоу уговорних страна.
- Подгрупа.„Knowledge bulidding of NRAs“ (Режим кажњавања) – ова радна подгрупа има за циљ да се сагледају потребе за стручним обукама ради обезбеђења стручних капацитета за пуну примену Уредбе РЕМИТ 2.0. (радионице и семинари на којима учествују АЦЕР и представници реглаторних тела чланица ЕУ). Током 2025. године активности ове подгрупе биле су усмерене на идентификацију потреба за даљим јачањем стручних и институционалних капацитета националних регулаторних тела у циљу ефикасне примене адаптиране Уредбе РЕМИТ. Посебан акценат стављен је на области надзора тржишта, анализе података, откривања злоупотреба (инсајдерско трговање и манипулација тржиштем), као и примене санкционих механизама. У оквиру рада подгрупе размењене су информације о постојећим нивоима обучености и расположивим ресурсима регулаторних тела, при чему је констатовано да постоје значајне разлике у капацитетима између уговорних страна, нарочито у погледу техничких алата за праћење тржишта и спровођење истрага. Такође, уочена је потреба за даљим развојем практичних знања у области примене REMIT правила, посебно у делу који се односи на поступке надзора и кажњавања. У том контексту, подгрупа је указала на значај континуираног учешћа у обукама, радионицама и семинарима које организују ACER и друге релевантне институције, као и на потребу за развојем циљаних програма обуке прилагођених специфичностима Енергетске заједнице. Као приоритет за наредни период истакнута је потреба за даљим јачањем капацитета регулатора, имајући у виду да ће будућа примена пуног EU REMIT оквира (REMIT 2.0) захтевати знатно напредније техничке и аналитичке способности, као и ефикасније механизме спровођења.

- Подгрупа „Coordination of investigations“ - током 2025. године активности ове подгрупе биле су усмерене на разматрање конкретних случајева потенцијалних кршења Уредбе РЕМИТ и размену искустава у спровођењу истрага, посебно у ситуацијама које имају прекогранични утицај на више тржишта електричне енергије и природног гаса. Посебна пажња посвећена је практичној сарадњи између националних регулаторних тела, укључујући размену информација, координацију истражних активности и усклађивање приступа у случајевима који захтевају заједничко поступање. У том контексту, Процедурални акт о раду Регулаторног одбора Енергетске заједнице представља основу за координацију истрага у случајевима са прекограничним ефектом. Истовремено, уочено је да примена ових механизама у пракси остаје ограничена, делом услед различитих нивоа развијености националних система надзора и техничких капацитета. У том смислу, истакнута је потреба за даљим унапређењем оперативне сарадње и развојем јаснијих механизама за координацију истрага у прекограничним случајевима.

Координациона група за информациону безбедност и критичну инфраструктуру у Енергетској заједници (Координациона група CyberCG)

Координациона група CyberCG (Energy Community Coordination Group for Cybersecurity and Critical Infrastructure) има за циљ да подржи и олакша сарадњу између Уговорних страна Енергетске заједнице у обезбеђењу сигурности приликом размене података, односно постизање високог нивоа сигурности информационих система који служе за размену података. У складу са тим, главни задатак CyberCG је дефинисање “критичне инфраструктуре”, која представља информациону инфраструктуру која је најподложнија сајбер нападима. Такође, у овиру ове кооридинационе групе дефинисаће се скуп најважнијих података који се размењују и који су од великог значаја за енергетски сектор, а у циљу заштите ових података.

У оквиру CyberCG предвиђено је да се раде следеће активности:

- идентификација свих енергетских субјеката који врше размену података (оператор преносног система, оператор дистрибутивног система, снабдевачи, произвођачи, национална регулаторна тела, министарства задужена за област енергетике…), идентификација података и критичне инфраструктуре и др;
- дефинисање стратешких смерница и давање упутстава за заштиту података;
- размена искустава између Уговорних страна Енергетске заједнице и других заинтересованих страна у вези са заштитом података приликом њихове размене;
- пружање помоћи Уговорним странама Енергетске заједнице у изградњи капацитета за обезбеђивање сигурности података и заштите критичне инфраструктуре и др.

Свака Уговорна страна Енергетске заједнице има своје представнике у CyberCG. Чланови CyberCG су: представници министарстава задужених за област енергетике и националних регулаторних тела Уговорних страна, Секретеријата Енергетске заједнице, Европске комисије, Агенције Европске уније за безбедност мрежа и информација (European Union Agency for Network and Information Security – ENISA) и др.

Током 2025. године нису се одржавали састанци CyberCG координационе групе.

Инфраструктура

Представници Агенције за енергетику Републике Србије учествују у активностима радних група за пројекте од интереса за Енергетску заједницу (тзв. PECI групе за електричну енергију и за природни гас и нафту), које су основане сагласно одредбама одлуке Министарског савета Енергетске заједнице о усвајању Уредбе ЕУ о трансевропским енергетским мрежама[18] (Уредба 347/2013 и 869/2022 - тзв. TEN-E уредба), а чији је циљ израда предлога листе приоритетних гасних и електроенергетских инфраструктурних пројеката (тзв. PECI листа). Ова листа се израђује сваке друге године. Процедуру спроводи Секретаријат Енергетске заједнице. Након усвајања листе од стране Министарског савета, ови пројекти се квалификују за олакшице у погледу издавања дозвола, као и регулаторне и финансијске подстицаје (у мери у којој су одредбе TEN-E уредбе пренесене у домаће законодавство). Чланови радних група за електричну енергију и за природни гас и нафту су представници Уговорних страна Енергетске заједнице, представници министарстава задужених за област енергетике, представници регулаторних тела Уговорних страна Енергетске заједнице и промотери пројеката (оператори преносних система електричне енергије, оператори транспортних система природног гаса, оператори складишта природног гаса, оператори транспортних система за нафту и представници пројеката паметних мрежа).

Током 2025. године започета је нова процедура избора приоритетних инфраструктурних пројеката из области гаса и електричне енергије. До краја 2025. године је одржан иницијални састанак радне групе на ком је представљен консултант, методологија процене пројеката, као и план активности до краја 2026. године, када је планирано усвајање финалне листе PECI пројеката и одлука Министарског савета Енергетске заједнице. Током децембра 2025. године је свим потенцијалним промотерима пројеката послат позив за номинацију пројеката.

[18] Одлука бр. D/2015/09/MC-EnC од 16.10.2016. године и одлука бр. D/2023/02/MC-EnC од 14.12.2023. године

7.2.5.2 Берлински процес - иницијатива „Западни Балкан 6“ (WB6)

Саставни део тзв. Берлинског процеса, иницираног на Самиту за Западни Балкан августа 2014. године, чине и активности везане за енергетски сектор које се односе на финансирање приоритетних регионалних инфраструктурних пројеката кроз ИПА вишекорисnички програм, као и спровођење реформских мера (тзв. „меке мере“) којима се подстиче развој регионалног тржишта електричне енергије. Најважнији заједнички реформски циљеви ове иницијативе су интеграција дневних (спот) тржишта електричне енергије (тзв. “market coupling”), интеграција балансних тржишта и максимизација користи од постојеће канцеларије за координисане аукције (преносних капацитета на интерконекторима) југоисточне Европе.

Агенција за енергетику Републике Србије, у оквиру својих надлежности, доприноси спровођењу активности предвиђених овом иницијативом, као што су: функционално раздвајање оператора дистрибутивног система, сертификација оператора преносног система, остваривање сарадње са Агенцијом за сарадњу енергетских регулаторних тела (ACER), спајање дневних (спот) тржишта електричне енергије („market coupling“) са суседним тржиштима и др.

7.2.5.3 CESEC (Central and South Eastern Europe Gas Connectivity) иницијатива

CESEC иницијатива је покренута Меморандумом о разумевању између потписница из „Западног Балкана“, Црноморског региона и ЕУ са циљем координисања подршке прекограничним трансевропским гасним инфраструктурним пројектима (којима се диверсификује снабдевање региона гасом) и хармонизације релевантних прописа. Од 2017. године област деловања CESEC иницијативе проширена је и на области тржишта електричне енергије, енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије.

Активностима CESEC управља Група на високом нивоу (CESEC High Level Group, HLG), чији су циљеви убрзање завршетка пројеката изградње интерконективних цевовода који се суочавају са тешкоћама у спровођењу, идентификација и подршка изградњи ограниченог броја инфраструктурних пројеката у централној и југоисточној Европи, идентификација препрека остварењу ових пројеката (нпр. препреке регулаторне природе, режим издавања дозвола, техничке и финансијске препреке), као и спровођење акционог плана који укључује пројектно - специфичне техничке, финансијске и регулаторне мере, са циљем да се те препреке уклоне.

Агенција за енергетику Републике Србије, у оквиру својих надлежности, доприноси спровођењу активности предвиђених овом иницијативом, као што су: сертификација оператора транспортног система, операционализација механизама расподеле капацитета на интерконективним тачкама и механизама управљања загушењима, остваривање сарадње са Агенцијом за сарадњу енергетских регулаторних тела (ACER), регионална интеграција тржишта гаса и др.

7.2.5.4 Учешће у асоцијацијама регулатора у енергетици

Агенција за енергетику Републике Србије је члан Савета европских енергетских регулатора (Council of European Energy Regulators - CEER), тела чија је мисија да кроз сарадњу независних енергетских регулатора доприноси формирању јединственог, конкурентног и ефикасног тржишта енергије у Европској унији. Генерална скупштина CEER примила је Агенцију за енергетику Републике Србије у својству посматрача у ово тело на седници одржаној дана 12. децембра 2018. године у Бриселу.

Агенција за енергетику Републике Србије је пуноправни члан ERRA (Energy Regulators Regional Association), струковног удружења регулатора чији је циљ унапређивање сарадње, размена искустава и изградња капацитета чланица. ERRA удружује регулаторе из југоисточне и источне Европе, из земаља бившег СССР-а, NARUC – удружење регулатора САД, као и регулаторе неких земаља Азије и Африке. У циљу изградње капацитета и размене искустава са другим националним регулаторним телима у више области теорије и праксе регулације (регулација цена, конкуренција и тржиште енергије, лиценцирање, итд.), као и сагледавања могућности њихове примене у Србији, представници Агенције за енергетику Републике Србије су у 2025. години учествовали у активностима ERRA Комитета председавајућих, Комитета за тржиште природног гаса и економску регулацију, Комитета за тржиште електричне енергије и економску регулацију и Комитета за обновљиву енергију.

Агенција за енергетику Републике Србије је члан и један од оснивача сталног Саветодавног Балканског форума националних регулаторних тела балканских земаља (Саветодавни БАФ форум). Саветодавни БАФ форум, у којем учествују Регулаторна комисија за енергетику и водопривреду Републике Бугарске (EWRC), Регулаторно тело за енергетику Републике Грчке (RAE), Агенција за енергетику Републике Србије (AEPC), Регулаторна комисија за енергетику Северне Македоније (ERC), Регулаторна агенција за енергетику Црне Горе (REGAGEN), Регулаторно тело за енергетику Албаније (ERE) и Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (RERS) ће преко Одбора регулатора или ad hoc група, у оквиру својих надлежности обезбедити оквир за разговоре, размену искустава и, када буде могуће, израду заједничких ставова и препорука о регулаторним питањима у области тржишта електричне енергије, природног гаса, воде и отпадних вода у региону. Током 2025. године, радна група из БАФ форума за електричну енергију није била активна.

Радна група из Саветодавног БАФ форума за либерализацију тржишта природног гаса током 2025. године није била активна.

На иницијативу италијанског регулаторног тела (ARERA), 16. децембра 2022. године је званично конституисана Балканска школа енергетике (Balkan Energy School - BES), под њиховим вођством, а у којој су узела учешће регулаторна тела Западног Балкана, с тим да је Агенција за енергетику Републике Србије заузела статус посматрача и активно је током 2025. године, као посматрач бесплатно учествовала са својим представницима на семинарима и стручним радионицима који су се одржавали у оквиру „Балканске енергетске школе".

7.2.5.5 Европске интеграције

Представници Агенције за енергетику Републике Србије су учествовали у раду Одбора за спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању - Пододбор за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој, на којима су представили стање спровођења обавеза из њене надлежности, а које се односе на регулаторна питања у енергетском сектору и регионалне интеграције.

Представници Агенције за енергетику Републике Србије учествују и у раду Подгрупе за енергетику, Стручне групе координационог тела за припрему и преговоре о приступању Србије у ЕУ (ПГ 15 - Енергетика).

8. ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ АГЕНЦИЈЕ

Финансијско пословање Агенције за 2025. годину реализовано је у складу са Финансијским планом којим су утврђени укупни приходи и расходи Агенције, као и елементи за целовито сагледавање политике зарада и запослености. Агенција је, у складу са обавезама из Закона о енергетици, у октобру 2024. године Народној скупштини доставила на сагласност Финансијски план за 2025. годину, који је усвојен у новембру 2024. године. („Службени гласник РС" бр. 94/24 од 28.11.2024.године).

У овом извештају је приказано планирано и остварено коришћење средстава по наменама, финансираних из прихода остварених у складу са Законом о енергетици и Финансијским планом и то: из накнаде за трошкове издавања лиценци, дела тарифе за приступ и коришћење система - регулаторне накнаде и финансијских и осталих прихода.

Табела 8-1: Укупни приходи Агенције у 2025. години

динара

Ред. број.	Приходи	Остварено 2024.	План 2025.	Остварено 2025.
1	Приход од лиценци	21.615.878	24.469.252	23.998.896
2	Приход од регулаторне накнаде	272.464.679	314.046.484	360.538.441
3	Пренети вишак прихода из претходне године	0	38.830.760	0
4	Приход од донација и рефундација	2.410.150	13.203.240	12.624.937
5	Финансијски и остали приходи	2.906.306	2.288.500	2.042.311
6	Приходи по основу исправке грешке из ранијих година	307.254		13.401
	УКУПАН ПРИХОД	**299.704.266**	**392.838.236**	**399.217.986**

НАПОМЕНЕ О ПРИХОДИМА:

У 2025. години су остварени укупни приходи од 399.217.986 динара, што представља повећање од 33% у односу на износ прихода у 2024. години.

Приходи од накнада за трошкове издавања лиценци у 2025. години су обрачунати према Одлуци о висини трошкова за издавање лиценци за обављање енергетске делатности ("Службени гласник РС" бр. 106/24, која се примењивала од 04. јануара 2025. године). Овом Одлуком је одређена висина накнаде за трошкове издавања лиценци за поједине енергетске делатности као и висина накнаде за измену решења.

Обавеза на име накнаде за издавање лиценце за обављање енергетске делатности настаје тренутком подношења захтева енергетског субјекта и односи се на цео период важења лиценце од 10, односно 30 година. Накнада се наплаћује унапред или приликом подношења захтева.

У складу са тим, обрачунати су приходи од накнада на име издавања нових лиценци у износу од 20.793.273 динара и измену раније издатих решења, у износу од 3.205.623 динара, односно у укупном износу од 23.998.896 динара. У периоду 01.01 - 31.12.2025. године је по основу поднетих захтева и испуњених услова издато 82 лиценци за обављање различитих енергетских делатноси и 39 измена решења већ постојећих лиценци.

У 2025. години, обрачунати приход од накнада за трошкове издавања лиценци је у односу на остварење 2024. године већи за 11%. С обзиром на удео у структури укупних прихода, приходи од лиценци учествују са 6,01%.

Приход од регулаторне накнаде, односно од дела тарифе за приступ и коришћење система за пренос електричне енергије, транспорт природног гаса и транспорт нафте нафтоводима, у 2025. години износи 360.538.441 динара, што чини 90,31% укупног прихода Агенције (претходне 2024. године - 90,91%). Накнада се обрачунава квартално током године, у складу са Методологијом и дефинисаним процедурама и зависи од висине максимално одобреног прихода енергетских субјеката и датума од када се примењују одобрене одлуке енергетских субјеката о ценама преноса и транспорта.

Обрачунати и реализовани износи регулаторне накнаде у 2025. години су у складу са процењеним износом остварења за 2025. годину, а у односу на остварени износ у 2024. години бележе пораст за 32%. Обзиром на удео у структури укупних прихода, приходима од регулаторне накнаде Агенција обезбеђује сигурност и стабилност у пословању.

Приходи од донација и државних додељивања исказују се као дугорочни одложени приходи, те се приходи у износу од 11.608.930 динара признају у висини стварних трошкова насталих током године.

Износ амортизације који се књижи сваке године – евидентира се као приход од донација, чиме се обезбеђује усклађивања прихода и расхода.

Приходи од рефундација се формирају у висини документованих трошкова службених путовања у иностранство (трошкови смештаја и превоза за учеснике одређених састанака) и рефундирају се од стране Секретаријата Енергетске Заједнице из Беча. Ови приходи су остварени у износу од 1.016.007 динара и представљају 68% реализације у односу на планирани износ.

Финансијске приходе у износу од 2.037.758 динара чине приходи по основу остварене камате на депозит по виђењу у пословној банци BANCA INTESA а.д., које банка зарачунава и приписује динарском пословном рачуну и позитивне курсне разлике примењене на стања на девизном рачуну.

Остали непословни и ванредни приходи остварени су у укупном износу од 17.954 динара.

НАПОМЕНЕ О РАСХОДИМА

У 2025. години су остварени укупни расходи од 358.177.345 динара, што указује на пораст од 26% у односу на износ расхода у 2024.години.

Структурално, остварење расхода у 2025. години се одвијало у складу са следећим наведеним износима:

Расходи материјала, горива и енергије у 2025. години реализовани су у износу мањем за 1.363.496 динара, односно за 19% у односу на планиране износе. Аналитички посматрано, на овакво кретање расхода највише су утицали трошкови горива за возила и трошкови електричне енергије, који су мањи од планираних за 985.885 динара, док су трошкови канцеларијског, режијског и осталог материјала мањи за 377.611 динара.

Трошкови бруто зарада, доприноса послодавца, уговора о привременим пословима и осталих уговора, остали лични расходи и накнаде су мањи од укупних планираних износа ових расхода за 5% односно укупно за 13.234.017 динара, а према следећим наводима:

- Расходи бруто зарада који износе 96% планираног износа су мањи за 9.005.642 динара, односно доприноси на терет послодавца су мањи за 1.524.549 у односу на планирани износ.Разлог одступања од планираног износа зарада је настао због тога што није реализован пријем три нова сарадника у складу са планом пријема који је предвиђен за другу половину године.
- Накнаде по осталим уговорима су готово у складу са планираним износом, односно одступају за свега 13.104 динара.
- Остали лични расходи и накнаде чине 70% реализације планираног износа, односно мањи су за 2.690.723 динара.

У групи *Остали лични расходи и накнаде запослених* (трошкови службених путовања у земљи и иностранству, превоз запослених, помоћ и друга давања запосленима, отпремнине и јубиларне награде), највећа одступања од планираног износа односе се на мању реализацију средстава опредељених за помоћ запосленима, као и мањи трошкови авио превоза и дневница приликом службених путовања у иностранству.

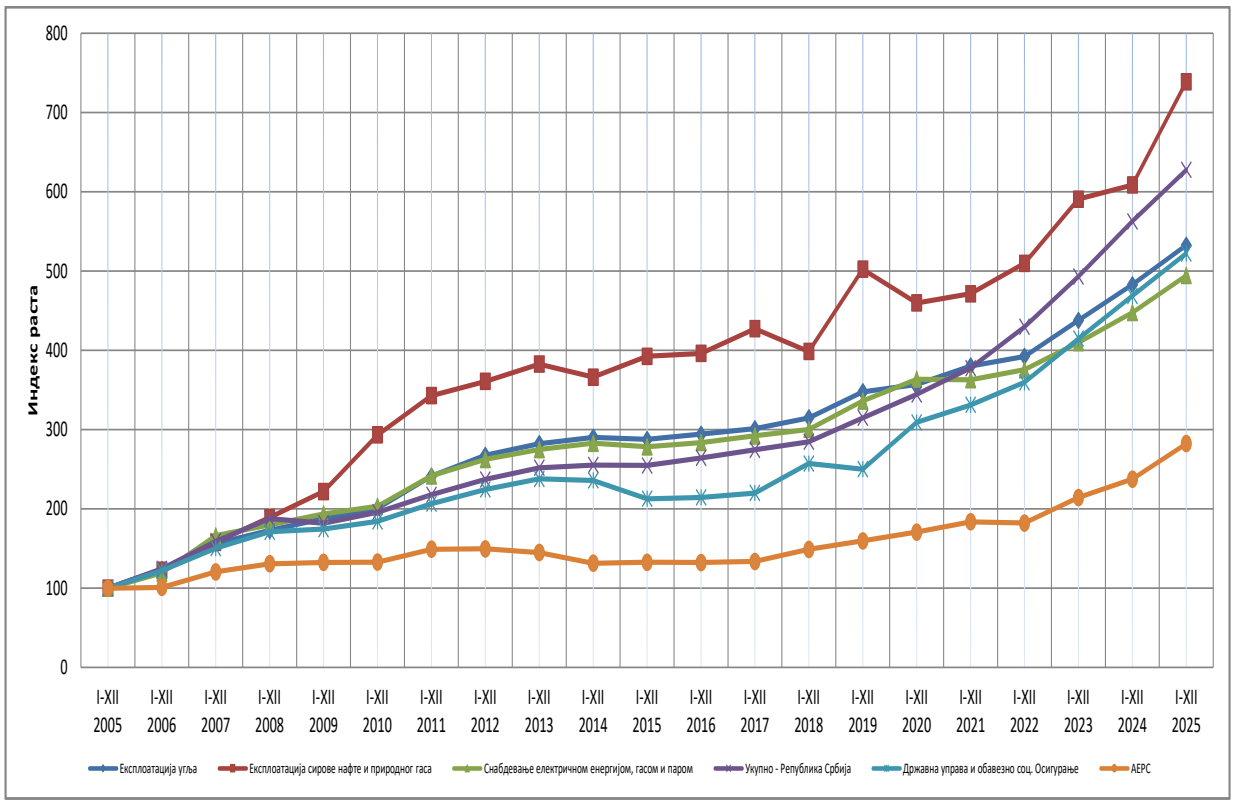
Један од најзначајнијих проблема са којима се Агенција већ дужи низ година суочава јесте недостатак квалитетних кадрова и отежан пријем нових, стручних и неопходних запослених. Од почетка рада Агенције, укупно 17 запослених напустило је стручне службе, што указује на значајан одлив кадрова. Наведена појава, пре свега, је последица вишегодишњег знатно споријег раста зарада у Агенцији у односу на јавни и приватни сектор у области енергетике. У условима ограниченог запошљавања, овакви кадровски капацитети непосредно утичу на динамику обављања послова из надлежности Агенције.

Табела 8-2: Укупни расходи Агенције у 2025. години

динара

Ред. број	РАСХОДИ	Остварено 2024.	Планирано 2025.	Остварено 2025.
1	**Трошкови материјала, горива и енергије**	**4.566.172**	**7.083.970**	**5.720.474**
1.1	- трошкови материјала (режијски, канцеларијски, разно)	2.058.711	3.242.179	2.864.568
1.2	- трошкови горива и енергије	2.507.462	3.841.791	2.855.905
2	**Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи**	**227.811.943**	**275.386.120**	**262.152.102**
2.1	- трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	191.947.116	228.273.070	219.267.428
2.2	- трошкови доприноса на терет послодавца	28.609.600	34.386.535	32.861.986
2.3	- накнаде по осталим уговорима	1.918.851	3.864.732	3.851.628
2.4	- остали лични расходи и накнаде	5.336.376	8.861.783	6.171.060
3	**Трошкови производних услуга**	**31.508.688**	**39.700.195**	**58.344.642**
3.1	- трошкови транспортних услуга	2.026.922	2.947.501	2.283.921
3.2	- услуге одржавања	3.776.147	8.339.260	28.752.784
3.3	- закупнине	21.375.465	22.547.376	21.576.920
3.4	- реклама и рекламни материјал	411.493	504.385	478.295
3.5	- остале услуге	3.918.661	5.361.673	5.252.722
4	**Амортизација и резервисање**	**9.386.009**	**20.138.923**	**19.305.984**
5	**Нематеријални трошкови**	**10.486.427**	**46.719.027**	**12.598.742**
5.1	- непроизводне услуге	5.773.636	38.407.406	5.503.403
5.2	- репрезентација	615.227	1.099.053	1.096.122
5.3	- премије осигурања	1.872.140	4.513.350	3.609.096
5.4	- платни промет	324.862	363.457	254.661
5.5	- чланарине	923.936	1.066.200	1.081.528
5.6	- трошкови пореза и накнада	936.372	1.169.562	1.045.866
5.7	- остали нематеријални трошкови	40.255	100.000	8.066
	ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	**283.759.239**	**320.632.552**	**358.121.945**
6	**Финансијски и остали расходи, резерва за непредвиђене издатке**	**12.764**	**10.000**	**55.400**
7	**Резерва за непредвиђене издатке**		**3.800.000**	
	УКУПНИ РАСХОДИ	**283.772.003**	**392.838.236**	**358.177.345**
8	**Финансијски резултат - вишак прихода над расходима**	**15.932.263**	**0**	**41.040.641**

Слика 8-1: Базни индекс кретања просечних годишњих нето зарада 2005.=100

На крају 2025. године Агенција има укупно 45 запослених, од тога 44 стално запослених укључујући и чланове Савета. Ниже наведене табеле дају детаљнији приказ квалификационе и старосне структуре.

Табела 8-3: Квалификациона структура запослених

Стручна спрема	Стање 31.12.2024.		План 2025.		Стање 31.12.2025.	
	број	учешће у %	Број	учешће у %	број	учешће у %
Доктори наука	4	8,2	4	7,8	3	6,7
Магистри	1	2	1	2	1	2,2
Висока стручна спрема	39	79,6	41	80,4	36	80
Виша стручна спрема	0	0	0	0	0	0
Средња стручна спрема	5	10,2	5	9,8	5	11,1
5/48Нижа стручна спрема	0	0	0	0	0	0
Укупно	49	100	51	100	45	100

Поред високе квалификационе структуре, за Агенцију је карактеристична и виша просечна старост запослених, тако да на дан 31. децембра 2025. године 71,1% запослених остварује радни стаж преко 20 година. Имајући у виду природу високо специјализованог посла којим се Агенција бави, као и одговарајући захтев пријема запослених са радним искуством, оваква старосна структура запослених је донекле очекивана, али се истиче неопходност „подмлађивања“ запослених у наредном периоду како би се обезбедио континуитет успешног рада Агенције.

Табела 8-4: Структура запослених по радном стажу

Радни стаж	Стање 31.12.2024.		План 2025.		Стање 31.12.2025.	
	број	учешће у %	Број	учешће у %	број	учешће у %
до 5 год.	2	4,1	1	2	2	4,4
од 6 - 10 год.	4	8,2	8	15,7	3	6,7
од 11 - 15 год.	0	0	2	3,9	1	2,2
од 16 - 20 год.	8	16,3	8	15,7	7	15,6
од 21 - 25 год.	8	16,3	11	21,6	7	15,6
од 26 - 30 год.	14	28,6	10	19,6	15	33,3
од 31 - 35 год.	7	14,3	3	5,9	8	17,8
> 35 год.	6	12,2	8	15,7	2	4,4

Трошкови производних услуга су за 15% мањи у односу на планиране за 2025. годину, односно мањи су за 10.607.553 динара. Аналитички посматрано, на овакво кретање трошкова највећи утицај имали су трошкови услуга одржавања, који су нижи од планираних за 24%, односно за 8.838.476 динара. Наведено одступање односи се, пре свега, на одржавање и додатно ажурирање АЕРС информационог система (донација информационог система ИПА 2018), где је реализација додатног ажурирања померена за почетак наредне године. Такође, одступање се односи и на услугу закупа рачунарске опреме (штампача), где је, због природе трошка, извршено рачуноводствено разграничење, тако да се на терет 2025. године односи трошак за период од два месеца, док ће преостали део трошка бити евидентиран у наредној години. Преостали значајнији износи одступања у односу на планирано односе се на трошкове закупа пословног простора, где је реализација остварена у висини од 98% планираног износа, односно мања је за 905.197 динара.

Такође, трошкови транспортних услуга су мањи од планираних за 23%, односно укупно за 663.581 динар. Док су трошкови израде рекламног материјала реализовани у висини од 95% планираних средстава, остале услуге – које обухватају комуналне услуге, услуге штампарија, услуге заштите на раду, услуге израде годишњег извештаја, објављивање огласа и друге сродне услуге – реализоване су у нешто мањем обиму од планираног, односно за 2% мање, што у апсолутном износу износи 108.950 динара.

Амортизација и резервисања су обрачунати сходно одговарајућој рачуноводственој политици и важећим стопама и они су мањи од планираних за 4% односно у апсолутном износу за 832.939 динара.

Нематеријални трошкови су мањи за целу групу трошкова у односу на планиране износе за 4.868.286 динара, односно за 28%. Посматрано по појединачним трошковима ове групе остварена је реализација према следећем:

Непроизводне услуге су мање од планираних за 40%, односно за 3.652.003 динара. Највеће одступање у оквиру ове групе трошкова (трошкови ревизије, консултантских услуга, семинара и котизација, стручног усавршавања и стручне литературе, адвокатских услуга, осталих непроизводних услуга и услуга изнајмљивања финансијско-књиговодственог програма) евидентирано је на позицији стручног усавршавања, и на услуге изнајмљивања додатних сервиса – Veeam Cloud Backup, Microsoft Identity и Microsoft Defender for Server, код којих је због природе трошка, неопходно рачуноводствено разграничење на период од годину дана. Већи део трошка, који се односи на инсталацију сервиса, конфигурацију и интеграцију евидентиран је на терет 2025. године у износу од 1.659.600 динара, док се техничка подршка која представља преостали износ од 1.106.400 динара, односно 40% укупног трошка, месечно разграничава током 2026. године.

Трошкови репрезентације су у оквирима планираног износа. *Трошкови премија осигурања* мањи су од планираних за 904.245 динара, односно за 20%, с обзиром на то да су осигурање опреме, као и колективно обавезно и добровољно здравствено осигурање запослених, реализовани под повољнијим условима у односу на планиране.

Док су трошкови чланарина међународним енергетским асоцијацијама реализовани у складу са планираним износима, одступања од 30% и 11% евидентирана су на позицијама трошкова платног промета и трошкова пореза и накнада, који су укупно реализовани у износу мањем за 232.312 динара у односу на планирано.

Резултат пословања: На дан 31. децембра 2025. године, Агенција исказује вишак прихода над расходима у износу од 41.040.641 динара у Билансу успеха на основу елемената прихода и расхода, чијим је вредновањем и сучељавањем утврђен финансијски резултат у 2025. години.(у 2024. години 15.932.263 динара).

У складу са чланом 61 став 6. Закона о енергетици („Службени гласник РС” бр.145/14, 95/18 – др.закон, 40/21, 35/23-др. закон, 62/23 94/24 и 109/25-др.закони).износ од 41.040.641 динара, исказан као утврђени вишак прихода над расходима текуће 2025. године, утврђује се одлуком Савета Агенције, али се не распоређује, већ се преноси у наредну годину као кумулирани вишак прихода над расходима претходних година. Друга половина вишка прихода над расходима за 2025. годину сходно члану 16. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2026. годину („Службени гласник РС“, број: 108/25), а на основу Одлуке Савета Агенције, уплаћује се у буџет Републике Србије.

Ради обезбеђења континуираног и поузданог рада Агенције, кумулирани износи реализованог вишка прихода над расходима из ранијих година, као и 2025. године, представљају адекватну резерву у оперативно расположивим новчаним средствима и једини облик билансне ставке „Капитал“. Тиме се постиже одређена сигурност у пословању Агенције, у условима када у датим законским оквирима не постоје други извори финансирања на које се може рачунати у пословању Агенције.

Улагања у опрему и софтвер. Агенција нема непокретне имовине, а покретну имовину чини: рачунарска опрема и софтвер, канцеларијски намештај, техничка, остала опрема и ситан инвентар и возила.

Агенција је из сопствених средстава набављала опрему у периоду 2007 – 2025. године, како је наведено у Табели 8-6; набавке су реализоване, увек, у складу са планом набавки и Законом о јавним набавкама и то, углавном, ради замене дела отписаних основних средстава, пре свега рачунарске опреме.

У 2024. години вредност имовине Агенције се знатно повећала, а као резултат пројекта „Подршка Агенцији за енергетику Републике Србије у прикупљању и анализи података о енергетском тржишту и мрежној инфраструктури“ ИПА 2018, када је Агенцији дониран софтвер, интегрисани АЕРС Информациони систем, у динарској противредности од 116.089.297 динара.

Табела 8-5: Набавка разне опреме и софтвера у Агенцији

000 динара

Набавка	2007-2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Путничка возила	13.418	2.694	4.535	0	0	0	0	4.169	0
Рачунарска опрема, софтвер, мрежа	51.961	2.890	6.662	4.726	4.670	4.912	7.471	116.749	0
Канцеларијски намештај и разна опрема	7.668	585	462	840	843	99	146	366	159
Телефони, телефонска централа, контрола приступа	4.686	207	454	531	291	599	1.366	712	0
Видео надзор, мрежа	1.060	0	0	0	0	0	0	0	0
Укупно	**78.793**	**6.376**	**12.113**	**6.097**	**5.804**	**5.610**	**8.983**	**121.996**	**159**

Од укупне садашње вредности имовине на дан 31.12.2025. године, у износу од 128.713.091 динара, 104.731.708 динара односи се на нематеријалну имовину, 10.568.288 динара на рачунарску опрему, док се преостали износ од 13.413.095 динара односи на намештај, службена возила и осталу техничку опрему.

Напомиње се да се од укупно 875 ставки расположивих средстава, приближно половина средстава која су у употреби води без рачуноводствене, односно књиговодствене вредности, те се у пословним евиденцијама исказује искључиво њихова употребна вредност.

У наредном периоду неопходно је приступити постепеној обнови рачунарске опреме и канцеларијског намештаја, имајући у виду њихову старост, степен амортизације и функционалну застарелост.

Такође, имајући у виду могућности које пружа савремени развој информационих технологија, утврђено је да је економски исплативо делимично прећи на модел једногодишњег закупа софтвера, као и закупа појединих категорија хардвера (нпр. штампача). На овај начин се у значајној мери смањује ризик од брзог технолошког застаревања, као и потреба за ангажовањем значајних инвестиционих средстава у основна средства.

У складу са наведеним, у претходном периоду забележен је мали обим директних набавки основних средстава, што указује на оријентацију ка оптимизацији трошкова и рационалнијем коришћењу постојећих ресурса.

Сходно законској обавези, у складу са Законом о енергетици, извршена је ревизија годишњег финансијског извештаја за 2025. годину од стране овлашћеног ревизора. По мишљењу ревизора, финансијски извештај истинито и објективно приказује, по свим материјално значајним аспектима, финансијски положај Агенције на дан 31. децембра 2025. године, као и резултате њеног пословања за годину завршену на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији

Садржај табела

Табела 1-1: Енергетика Србије (без АПКМ) –показатељи за период 2020 - 2024. 15
Табела 3-1: Капацитети за производњу електричне енергије у 2025. години (без АПКМ) 25
Табела 3-2: Капацитети за производњу електричне енергије прикључени на преносни систем у 2025. години (без АПКМ) 25
Табела 3-3: Капацитети за производњу електричне енергије прикључени на дистрибутивни систем у 2025. години (без АПКМ) 26
Табела 3-4: Подаци о преносном систему ЕМС АД на крају 2025. године (без АПКМ) 27
Табела 3-5: Дужина водова у власништву ОДС на крају 2025. године (без АПКМ) 27
Табела 3-6: Производња и потрошња електричне енергије у периоду 2016-2025. (без АПКМ) 29
Табела 3-7: Удео производње електричне енергије из ОИЕ у производњи и бруто потрошњи електричне енергије 29
Табела 3-8: Кретање годишњег нивоа просечних одобрених цена приступа преносном систему 32
Табела 3-9: Тарифе за приступ преносном систему које су важиле у 2025. години 33
Табела 3-10: Остварене просечне цене приступа преносном систему 33
Табела 3-11: Укупан годишњи износ за обезбеђење системских и помоћних услуга 36
Табела 3-12: Средње месечне вредности NTC за смер улаза у Србију у 2025. години 37
Табела 3-13: Средње месечне вредности NTC за смер излаза из Србије у 2025. години 37
Табела 3-14: Подаци о заједничким годишњим аукцијама прекограничних преносних капацитета у 2025. години 38
Табела 3-15: Подаци о заједничким месечним аукцијама прекограничних преносних капацитета у 2025. години 38
Табела 3-16: Прекограничне и интерне трансакције у тржишној области Србије од 2013-2025. 39
Табела 3-17: Улазне и излазне пријављене прекограничне трансакције по границама за 2025. годину 39
Табела 3-18: Приходи од алокација прекограничних капацитета у 2025. години 40
Табела 3-19: Основни показатељи остварења плана преноса (без АПКМ) 40
Табела 3-20: Транзит електричне енергије по месецима у току 2025. године (физички токови) 40
Табела 3-21: Пренета енергија, максимално оптерећење и губици (без АПКМ) 40
Табела 3-22: Кретање годишњег нивоа просечних одобрених цена приступа дистрибутивном систему – укупно Србија (без АПКМ) 43
Табела 3-23: Тарифе за приступ дистрибутивном систему које су важиле у 2025. години 44
Табела 3-24: Остварене просечне цене приступа дистрибутивном систему 44
Табела 3-25: Дистрибуиране количине електричне енергије у периоду 2016-2025. 48
Табела 3-26: Ниво концентрације тржишта електричне енергије у Србији у 2025. години 54
Табела 3-27: Структура потрошње електричне енергије у периоду 2016-2025. 55
Табела 3-28: Број места испоруке у 2024. и 2025. години 56
Табела 3-29: Продаја електричне енергије на малопродајном тржишту у периоду 2021-2025. 56
Табела 3-30: Остварене количине испоручене електричне енергије на регулисаном тржишту 57
Табела 3-31: Остварене просечне годишње регулисане цене за крајње купце (без ПДВ и такси) 57
Табела 3-32: Тарифе за категорију купаца широка потрошња по зонама потрошње 58
Табела 3-33: Остварене количине испоручене електричне енергије на слободном тржишту 63
Табела 3-34: Број учесника на слободном малопродајном тржишту 2016. до 2025. 63
Табела 3-35: Ниво концентрације на слободном тржишту у 2025. години 63
Табела 3-36: Остварене количине продате електричне енергије крајњим купцима на слободном тржишту- по снабдевачима у 2025. години 64
Табела 3-37: Остварене просечне годишње малопродајне цене на слободном тржишту за крајње купце (без ПДВ и такси) 64
Табела 3-38: Структура остварене просечне годишње малопродајне цене на слободном тржишту за крајње купце 65
Табела 3-39: Остварене количине испоручене електричне енергије на резервном снабдевању 66
Табела 3-40: Остварене просечне годишње цене резервног снабдевања за крајње купце (без ПДВ и такси) 66
Табела 3-41: Укупно остварене просечне годишње цене за регулисано тржиште, слободно тржиште и резервно снабдевање (без ПДВ и такси) 66
Табела 3-42: Преглед и структура остварених просечних годишњих цена у 2025. години по активностима 67
Табела 3-43: Промена снабдевача по мерним местима у 2025. години 67
Табела 3-44: Трговина електричном енергијом на организованом тржишту (SEEPEX) у периоду 2017–2025. године 70
Табела 3-45: Показатељи непрекидности испоруке у преносној мрежи за период 2016 - 2025. година 74
Табела 3-46: Узроци непланираних прекида и њихово учешће у неиспорученој енергији за кориснике преносног система у 2025. години 75
Табела 3-47: Захтеви за прикључење по напонским нивоима и укупно у 2025. години 78
Табела 3-48: Прикључење објеката/мерних места по напонским нивоима у 2025. години 79
Табела 3-49: Структура и остварене цене електричне енергије (без ПДВ и такси) преузете од повлашћених произвођача у 2025. години 82
Табела 3-50: Износ накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у периоду 2021-2025. године 83
Табела 3-51: Износ прикупљене накнаде за подстицај повлаштених произвођача у 2025. години 83
Табела 3-52: Електрична енергија преузета од повлашћених произвођача у периоду 2021-2025. године 83
Табела 3-53: Планирана и реализована вредност инвестиција у развој преносне мреже према типу активности за 2025. годину 85
Табела 3-54: Планирана и реализована вредност инвестиција у развој преносне мреже према напонском нивоу за 2025. годину 85
Табела 3-55: Напредна бројила у преносном систему у 2025. години 87
Табела 3-56: Напредна бројила у дистрибутивном систему у 2025. години 87
Табела 4-1: Производња природног гаса у Србији у периоду 2016. - 2025. година у GWh 89
Табела 4-2: Дужина транспортних гасовода у Србији у периоду 2016. - 2025. година 90
Табела 4-3: Значајне техничке карактеристике транспортног система 90
Табела 4-4: Дужина дистрибутивне мреже у Србији у периоду 2021 - 2025 92
Табела 4-5: Дужина дистрибутивних мрежа и број места испоруке на крају 2025. године 92
Табела 4-6: Извори снабдевања и остварена потрошња природног гаса у 2024. и 2025. години 94
Табела 4-7: Број места испоруке на крају 2024. и 2025. године 94
Табела 4-8: Структура потрошње у 2024. и 2025. години 94
Табела 4-9: Просечна одобрена цена приступа систему за транспорт природног гаса 99
Табела 4-10: Транспортгас Србија у периоду 2021.-2025. година у GWh 103
Табела 4-11: Просечна одобрена цена приступа систему за дистрибуцију природног гаса 106
Табела 4-12: Дистрибуиране количине природног гаса у периоду 2021-2025 107
Табела 4-13 Однос регулисаног и слободног тржишта по дистрибутивним системима у зависности од броја места испоруке на крају 2025. године 108
Табела 4-14: Укупна потрошња природног гаса (на слободном и на регулисаном тржишту) 110
Табела 4-15: Продаја природног гаса крајњим купцима у 2024. и 2025. години 111
Табела 4-16: Просечна одобрена цена природног гаса за јавно снабдевање 112
Табела 4-17: Прекиди на транспортним системима према узроцима 118
Табела 4-18: Сумарни показатељи непрекидности на дистрибутивним системима за непланиране прекиде 119

Табела 4-19: Сумарни показатељи непрекидности на дистрибутивним системима за планиране прекиде 119
Табела 4-20: Сумарни показатељи непрекидности на дистрибутивним системима 119
Табела 4-21: Захтеви за прикључење 120
Табела 4-22: Прикључење објеката 120
Табела 5-1: Цена приступа систему 128
Табела 5-2: Број енергетских субјеката који има лиценцу за трговину на велико појединим енергентима у 2025.години 131
Табела 7-1: Поднети захтеви и одобрене лиценце у 2025. години по делатностима 148
Табела 7-2: Број тужби поднетих Врховном/Управном суду РС против одлука Агенције донетих у другом степену 2008-2025. 154
Табела 8-1: Укупни приходи Агенције у 2025. години 164
Табела 8-2: Укупни расходи Агенције у 2025. години 166
Табела 8-3: Квалификациона структура запослених 167
Табела 8-4: Структура запослених по радном стажу 168
Табела 8-5: Набавка разне опреме и софтвера у Агенцији 169

Садржај слика

Слика 1-1: Упоредни показатељи за Србију и Европску унију у 2024. 15
Слика 1-2: Структура финалне потрошње (без неенергетске потрошње) у 2024. години 16
Слика 2-1: Продаја електричне енергије на слободном и регулисаном тржишту у 2025. години 19
Слика 2-2: Продаја природног гаса на слободном и регулисаном тржишту у 2025. години 22
Слика 3-1: Организациона структура електроенергетског сектора на крају 2025. године 23
Слика 3-2: Структура производних капацитета у 2025. години (без АПКМ) 25
Слика 3-3: Производња, увоз и бруто потрошња у Србији у 2025. години (без АПКМ) 28
Слика 3-4: Структура производње у 2025. години (без АПКМ) 28
Слика 3-5: Цене приступа преносном систему за домаћинство у европским државама у 2025. години 34
Слика 3-6: Цене приступа преносном систему за индустрију у европским државама у 2025. години 35
Слика 3-7: Остварена просечна годишња цена приступа дистрибутивном систему у Србији у 2025. години 45
Слика 3-8: Цене приступа дистрибутивном систему за домаћинство у европским државама у 2025. години 46
Слика 3-9: Цене приступа дистрибутивном систему за индустрију у европским државама у 2025. години 47
Слика 3-10: Шема тржишта електричне енергије на крају 2025. године 51
Слика 3-11: Количине електричне енергије по активностима снабдевача током 2024. и 2025. године 52
Слика 3-12: Увоз, извоз и транзит снабдевача у 2025. години 53
Слика 3-13: Куповина/продаја између снабдевача, односно између снабдевача и ЕПС АД у 2025. години 54
Слика 3-14: Структура потрошње електричне енергије у Србији у периоду 2016-2025. (без АПКМ) 56
Слика 3-15: Цене електричне енергије за домаћинства – друга половина 2025. године 59
Слика 3-16: Структура продајне цене електричне енергије за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године 60
Слика 3-17: Структура продајне цене електричне енергије за домаћинства у појединим главним европским градовима у децембру 2025. године сведена на паритет куповне моћи 61
Слика 3-18: Цене електричне енергије за индустрију - друга половина 2025. године 62
Слика 3-19: Узроци непланираних прекида и њихово учешће у неиспорученој енергији за све кориснике преносног система, у 2025. години 75
Слика 3-20: Узроци непланираних прекида и њихово учешће у неиспорученој енергији за све кориснике преносног система (укључујући реверзибилне хидроелектране, складишта и пумпно-акумулациона постројења), у 2025. години 75
Слика 3-21: Просечно трајање прекида напајања 76
Слика 3-22: SAIFI и SAIDI за период 2020 - 2025. година 76
Слика 3-23: Учешће узрока непланираних прекида у SAIFI и SAIDI за 2025. годину 77
Слика 3-24: Разлози за корекцију обрачуна и њихов удео у укупном броју коригованих обрачуна у 2025. години 80
Слика 4-1: Организациона структура сектора природног гаса на крају 2025. године 88
Слика 4-2: Транспортни систем природног гаса Републике Србије 91
Слика 4-3: Структура финалне потрошње природног гаса у Србији у 2025. години 95
Слика 4-4: Шема тржишта природног гаса на крају 2025. године 107
Слика 4-5: Однос регулисаног и слободног тржишта по дистрибутивним системима у зависности од количина 109
Слика 4-6: Промена просечне одобрене цене природног гаса за јавно снабдевање 113
Слика 4-7: Структура просечне одобрене цене природног гаса за јавно снабдевање ЈП Србијагас на дан 31.12.2025. 113
Слика 4-8: Цене природног гаса за домаћинства – друго полугодиште 2025. године 114
Слика 4-9: Структура цене природног гаса за домаћинства у појединим европским главним градовима у децембру 2025. године 115
Слика 4-10: Структура цене природног гаса за домаћинства у појединим европским главним градовима у децембру 2025. године сведена на паритет куповне моћи 116
Слика 4-11: Цене природног гаса за индустрију – друго полугодиште 2025. године 117
Слика 5-1: Рафинеријска прерада сирове нафте у Србији у периоду 2015-2025. године 126
Слика 5-2: Транспортоване количине сирове нафте нафтоводом Транснафта у периоду 2007 – 2025. године 127
Слика 5-3: Број активних лиценци за делатност трговине нафтом, моторним и енергетским горивима у периоду 2010-2025. године 131
Слика 5-4: Учешће компанија на малопродајном тржишту моторних горива према броју станица у 2025. години 132
Слика 5-5: Број станица за снабдевање моторних возила горивом у Републици Србији у периоду 2018-2025. године 133
Слика 7-1: Институције Енергетске заједнице 155
Слика 8-1: Базни индекс кретања просечних годишњих нето зарада 2005.=100 167

Скраћенице и страни изрази

ACER	Европска агенција за сарадњу енергетских регулатора (Agency for the Cooperation of Energy Regulators)
АПКМ	Аутономна покрајина Косово и Метохија
Benchmarking	Упоредна анализа сличних (показатеља, предузећа, активности...)
CEER	Савет европских енергетских регулатора (Council of European Energy Regulators)
БиХ	Босна и Херцеговина
ДС	Дистрибутивни систем
Ен3	Енергетска заједница
ECRB	Регулаторни одбор Ен3
HHI	Herfindahl-Hirschman индекс – показатељ за ниво концентрације тржишта
ITC Agreement	Вишегодишњи пан-европски уговор оператора преносних система о међусобној надокнади трошкова коришћења суседних преносних мрежа
ЈИЕ	Југоисточна Европа
ЕМС АД	Електромрежа Србије, акционарско друштво
ЕПС АД (ЈП ЕПС)	Акционарско друштво Електропривреда Србије (Јавно предузеће Електропривреда Србије)
mtoe	Милион тона еквивалентне нафте
NTC	Нето вредност прекограничног преносног капацитета (Net Transfer Capacities)
REMIT	Уредба о интегритету и транспарентности тржишта енергије на велико, No 1227/2011 Европског Парламента и Савета
МРЕ	Министарство рударства и енергетике
НИС.	Друштво за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса Нафтна индустрија Србије а.д.
РС	Република Србија
УНМИК	Привремена управа Уједињених нација на Косову (УНМИК - United Nations Interim Administration Mission in Kosovo), основана од стране Савета безбедности резолуцијом 1244 (1999)

Конверзиони фактори за јединице енергије

	kJ	kcal	kWh	kg en*
1 kJ	1	0,2388	0,000278	0,000024
1 kcal	4,1868	1	0,001163	0,0001
1 kWh	3 600	860	1	0,086
1 kg en	41 868	10 000	11,63	1

* килограма еквивалентне нафте

АГЕНЦИЈА за ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

11000 Београд
Теразије 5/V

Tel: + 381 11 6350130
E mail: aers@aers.rs
URL: www.aers.rs